

CMI – Center za metodologijo in informatiko
FDV – Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani
<http://www.ris.org>, e-mail: info@ris.org

RIS-IKT 2005 - Mobilna telefonija (#71)

Povzetek: Projekt RIS je sredi leta 2005 v sodelovanju s Statističnim uradom za potrebe Eurostat-a izvedel reprezentativno anketo o informacijski tehnologiji: velikost vzorca 1,500, osebno anketiranje, populacija 10-74 let, stopnja odgovorov 80%. Ob tem je bil vključen še obsežen sklop o družbenih vidikih mobilne telefonije, ki izhajajo predvsem iz druge generacije mobilnih telefonov, slednja je dosegla saturacijo in stabilnost. (Tretja generacija je še v zgodnji fazi; njene nadaljnje družbene posledice so razmeroma nejasne in neartikulirane).

Pričujoče poročilo se osredotoča predvsem na izčrpen in sistematičen deskriptiven pregled rezultatov in se ne spušča v poglobljene vsebinske analize. Pomembnejše ugotovitve:

- V Sloveniji je sredi leta 2005 okoli 1,45 mio uporabnikov mobilnih telefonov (85% oseb v starosti 10-74 let), 2% ciljne populacije namerava z uporabo mobilnega telefona začeti v naslednjih 6 mesecih, nadaljnja 2% oseb je že razmišljalo o uporabi, 13% pa jih še ni razmišljalo o uporabi mobilnega telefona. Skupaj z generacijami pod 10 in 75+ število uporabnikov zelo verjetno preseže 1,5 mio.
- Okoli 10% gospodinjstev ne poseduje več fiksnega telefona, ampak le mobilnega, s čimer je vse bolj ogrožena reprezentativnost običajnih telefonskih anket, saj je to zelo specifičen segment.
- Podrobna analiza uporabe mobilnega telefona in stališč kaže na jasn vpliv starosti in spola, delno tudi zaposlitvenega statusa. Posebej velike so razlike v percepciji nevarnosti sevanja (ki je visoka) in interesu za napredne storitve (video, plačevanje, bančništvo,...), ki je presenetljivo nizek.
- Kot glavnega operaterja mobilne telefonije je navedlo okoli 80% uporabnikov Mobitel, kar je nekoliko več kot se običajno navaja, delno morda tudi zato, ker je anketa spraševala le o glavnem aparatu.
- Podrobno so analizirani dejavniki nabave mobilnega aparata. Izstopa vpliv socialnega kroga in oglaševalskih akcij, kar pa se močno razlikuje po segmentih. Podobno velja tudi za lastnosti aparata, kjer so velike razlike glede izgleda, enostavnosti uporabe, blagovne znamke in cene.
- V povprečju so uporabniki imeli doslej že 3,6 mobilne aparate, povprečna nabavna cena trenutnega aparata pa je 24,000 Sit. Kot način nabave izstopa (38%) nakup v akcijski ponudbi.
- Respondenti so navedli 18 blagovnih znamk mobilnih aparatov. Okoli dve petini uporabnikov ima mobilni aparat blagovne znamke Nokia, sledijo Siemens, Ericsson, Sony Ericsson itd.
- Varnost in zasebnost postaja izjemno pomembna, od varnosti prenosa, prisluškovanja, brskanja po aparatu ipd. Visoko je strinjanje tudi glede nujnosti omejitev dostopa do škodljivih vsebin za otroke, čeprav je tovrstna zaskrbljenost nekoliko nižja kot v primeru interneta.
- Navezanost in zasvojenost: skoraj polovica respondentov opaža, da je mobilni aparat postal del njih samih, šestina pa eksplicitno priznava določeno stopnjo zasvojenosti.
- V grobem lahko uporabnike delimo na intenzivne funkcionalne uporabnike (pragmatična poslovna raba), intenzivne emocionalne uporabnike (bolj so navezani, pomemben je videz aparata), ter manj intenzivne uporabnike, ki do mobilnega aparata nimajo posebnega odnosa.
- S posebej prirejenimi vprašalniki so bila analizirana omrežja socialne opore. Povprečna velikost je 3,4 osebe. Intenzivni uporabniki mobilnega telefona imajo v omrežju manj sorodnikov in mlajše člane omrežja. Kot kanal komuniciranja pa dobiva mobilni telefon povsem specifično vlogo.
- Analiza štirih tipov vsebin komuniciranja (intimne vsebine, poslovni/šolski pogovori, praktična dogovarjanja, klepetanje/druženje) in petih načinov komuniciranja (osebno, fiksni telefon, mobilni telefon, SMS/MMS, internet) kaže jasno profiliranje posameznih načinov komuniciranja glede socio-demografskih segmentov kot tudi glede vsebine komuniciranja.

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede
Center za metodologijo in informatiko, Projekt RIS

e-mail: info@ris.org, URL: <http://www.ris.org/>

RIS-IKT 2005: Mobilna telefonija
#71

Avtorji: Vasja Vehovar, Darja Lavtar, Rok Platinovšek, Vika Pušnik,
Polona Kramar, Andraž Petrovčič

Raziskavo so omogočili:

- Center za metodologijo in informatiko,
- Statistični urad Republike Slovenije,
- Mobitel d.d., ki je delno sofinanciral sklop Mobilna telefonija,
- »Družbeni in kulturni vidiki virtualnih življenjskih stilov« (projekt ARRS: J5-7029-0582),
- »Spremljanje informacijske družbe 2001-2006«, CRP projekt
»Konkurenčnost Slovenije 2001-2006«.

Ljubljana, november 2005

KAZALO

KAZALO	3
OSNOVNE UGOTOVITVE	5
1 METODOLOGIJA	8
1.1 Raziskava RIS-IKT 2005	8
1.2 Vzorčni okvir	8
1.3 Potek anketiranja	9
1.4 Manjkajoče enote	10
1.5 Vprašalnik	13
1.6 Analiza uteženih in neuteženih podatkov	14
1.7 Opombe k poročilu	20
2 ANALIZA KRATKIH FORM	21
2.1 Kratka forma I	21
2.2 Kratka forma II	24
3 ANALIZA SKUPNIH VPRAŠANJ	26
3.1 Uporaba mobilnega telefona	27
3.2 Število pogovorov	30
3.3 Dostop do interneta od doma	35
3.4 Uporaba interneta	38
4 UPORABA MOBILNEGA TELEFONA	42
4.1 Socio-demografske značilnosti (ne)uporabnikov mobilnih aparatov	45
4.2 Število pogovorov v tipičnem dnevu	49
4.3 Trajanje pogovorov	52
4.4 Nepogovorna raba mobilnega telefona	54
4.5 Plačevanje stroškov	56
4.6 Leto začetka uporabe mobilnega telefona	59
4.7 Število shranjenih telefonskih števil v imeniku mobilnega telefona	62
4.8 Dosegljivost na mobilni telefon	65
4.9 Pogovori med vožnjo	68
4.10 Kje nosite mobilni aparat?	72
4.11 Otroci in mladostniki	76
4.11.1 Uporaba med mladimi	76
4.11.2 Mobilni telefon in ljubezenska čustva	79
4.12 Uporaba v prostem času	82
5 STORITVE MOBILNE TELEFONIJE	86
5.1 Uporaba mobilnih storitev	86
5.2 Pošiljanje SMS sporočil	90
5.3 PC-dostop do interneta prek mobilnega telefona	93
5.4 Zanimanje za nove storitve	95
5.5 Plačevanje prek mobilnega telefona	97
6 PONUDNIKI MOBILNE TELEFONIJE	101
6.1 Naročniško razmerje vs. predplačniški paket	101
6.2 Glavni ponudnik mobilne telefonije	103

6.3	Lojalnost do glavnega ponudnika mobilne telefonije.....	106
7	MOBILNI APARAT	109
7.1	Dejavniki izbire mobilnega aparata.....	109
7.2	Cena mobilnega aparata.....	118
7.3	Način pridobitve mobilnega aparata.....	121
7.4	Čas posedovanja mobilnega aparata.....	124
7.5	Blagovna znamka mobilnega aparata.....	127
7.6	Menjavanje mobilnih aparatov.....	130
7.7	Menjavanje telefonskih števil.....	132
8	ODNOS DO MOBILNEGA TELEFONA	136
8.1	Splošni odnos.....	136
8.2	Stališča o varnosti in zasebnosti.....	144
8.3	Navezanost na mobilni telefon.....	147
8.4	Nepogrešljivost mobilnega telefona.....	149
8.5	Mobilni telefon v primerjavi z drugimi dobrinami.....	151
8.6	Odnos do uporabe s strani otrok.....	155
8.7	Socialna integracija in mobilna telefonija.....	157
8.8	Intimnost pogovorov in mobilni telefoni.....	160
9	UPORABA MOBILNEGA TELEFONA IN SOCIALNA OMREŽJA	162
9.1	Vpliv uporabe mobilnih telefonov na socialna omrežja.....	163
9.2	Pogostost pogovorov in socialna omrežja.....	165
9.3	Pogostost uporabe SMS-ov in socialna omrežja.....	166
9.4	Delež stikov po mobilnem telefonu.....	168
9.5	Način komuniciranja v omrežjih.....	170
10	SKUPINE UPORABNIKOV MOBILNIH TELEFONOV	172
11	VSEBINE IN TEHNOLOGIJE OSEBNEGA KOMUNICIRANJA	177
12	NEUPORABNIKI MOBILNIH TELEFONOV	184
12.1	Razlogi za neuporabo mobilnega telefona.....	184
12.2	Razlogi za prenehanje uporabe mobilnega telefona.....	186
12.3	Namere za (ponovno) uporabo mobilnega aparata.....	188
12.4	Odnos do mobilnega telefona.....	190
13	MOBILNI IN STACIONARNI TELEFON V GOSPODINJSTVU	192
13.1	Gospodinjstva glede na fiksni in mobilni telefon v ZDA.....	198
	KAZALO SLIK	202

OSNOVNE UGOTOVITVE

Analize v poročilu temeljijo na terenski anketi o uporabi informacijske-komunikacijske tehnologije (IKT) med gospodinjstvi in posamezniki, ki jo je spomladi 2005 izvedel projekt RIS v sodelovanju s Statističnim uradom RS.

Glavne ugotovitve so naslednje:

- Vzorčni okvir je bil Centralni register prebivalstva Republike Slovenije. Iz njega smo naključno izbrali 2.000 oseb, starih od 10 do 74 let. Gre za verjetnostni EPSEM vzorec, kjer imajo vse enote v populaciji enako verjetnost, da so izbrane v vzorec. Vzorec je reprezentativen in predstavlja rezidenčno populacijo prebivalcev Slovenije.
- Iz raziskave je izključena:
  - institucionalizirana populacija (domovi za ostarele, zapori),
  - osebe, ki stalno prebivajo v tujini,
  - osebe, ki v Sloveniji nimajo stalnega prebivališča.
- Več kot en in manj kot tri mobilne aparate ima 82,5% respondentov v starosti 10 do 75 let, dobre 3% respondentov občasno uporablja mobilni aparat drugih oseb, medtem ko jih 14,4% mobilnega aparata sploh ne uporablja.
- Glede na starost največ klicev v tipičnem delovnem dnevu opravijo mladostniki starosti 20 do 25 let, najmanjše število klicev pa opravijo osebe stare 55 do 75 let.
- Glede na zaposlitveni status najpogosteje kličejo samozaposleni, najredkeje pa se po mobilnem aparatu pogovarjajo upokojenci.
- V povprečju se v tipičnem dnevu po mobilnem najbolj intenzivno pogovarjajo aparatu ženske pri starosti 16 do 19 let (več kot 50 minut), medtem pa moški dosežejo vrh z manj kot 50 minut pogovorov po mobilnem aparatu v tipičnem dnevu v starosti 20 do 25 let.
- Dobra tretjina uporabnikov mobilnih aparatov (75,8%) v največji meri sami plačujejo stroške svojega mobilnega aparata.
- Mlajši uporabniki (starost 10 do 19 let) koristijo predplačniške pakete pogosteje kot naročniška razmerja.
- Največji delež uporabnikov mobilne telefonije kot glavnega ponudnika uporablja storitve podjetja Mobitel d.d., sledijo mu Si.mobil, Debitel in Vega.
- Mobitelove storitve v povprečju največkrat uporabljajo respondenti starosti 56 do 65 let, sledijo jim respondenti starosti 66 do 75 let in 10 do 15 let.

- Na upokoјence, samozaposlene in zaposlene osebe imajo pri odločitvi o izbiri mobilnega aparata največji vpliv družinski člani, medtem ko na izbiro šolajočih in brezposelnih najbolj vplivajo gradiva in informacije oglaševalskih akcij.
- Pri nakupu mobilnega aparata je osebam najbolj pomembno, da je enostaven za uporabo, še posebno pri starejših osebah, in tudi cena mobilnega aparata, ki je pomembna ne glede na starost respondenta. Našteta dejavnika sta tudi najpomembnejša pri nakupu mobilnega aparata tako za Mobitelove kot Simobilove uporabnike. Sledijo tehnična zmogljivost in teža mobilnega aparata ter mobilni operater. Najmanj pomembna pri nakupu mobilnega aparata pa sta oblika (design) in znamka mobilnega aparata.
- Več časa ko se osebe pogovarjajo po mobilnem aparatu, bolj jim je pri nakupu novega mobilnega aparata pomembna tehnična zmogljivost, velikost in teža mobilnega aparata, najmanj pomembna pa sta kriterija enostavnosti uporabe in cena mobilnega aparata.
- Slaba polovica (45,1%) uporabnikov mobilnih aparatov sploh ne bi zamenjalo svojega sedanjega glavnega ponudnika mobilnih storitev. Pri tem bi se le Debitelovi uporabniki v povprečju skoraj zagotovo odločili za drugega mobilnega operaterja, ki bi imel boljšo ponudbo.
- Najpogosteje (37,4%) se respondenti odločajo za nakupe novega mobilnega aparata v akcijski ponudbi ali pa jim ga kupijo, podarijo ali dajo drugi (33,1%).
- Največ uporabnikov mobilne telefonije v starosti 10 do 75 let ima mobilne aparate mlajše od 12 mesecev, največ pa jih poseduje mobilni aparat znamke Nokia.
- Le 10% uporabnikov nima v tipičnem delovnem dnevu (od 8h – 20h) ves čas vključen svoj mobilni aparat, le slaba polovica uporabnikov mobilnih aparatov pa ima svoj mobilni aparat ves čas na dosegu roke.
- Med storitvami na svojem mobilnem aparatu uporabniki dnevno največkrat uporabljajo imenik telefonskih števil (68,8%), budilko (34,4%) in tiho zvonjenje (26,4%).
- Najpogosteje uporabniki mobilnih aparatov spremenijo glasnost (izklop aparata, vibriranje, tiho zvonjenje) na kino predstavah in gledališču, še posebej osebe stare med 30 in 49 let.
- Med vožnjo se najpogosteje dnevno po mobilnem aparatu pogovarjajo osebe starosti 30 do 49 let, pri tem pa velika večina uporabnikov mobilnih aparatov nikoli ne uporablja kompleta za prostoročno telefoniranje v avtomobilu.
- Le 2,5% uporabnikov mobilnih aparatov nima možnosti branja SMS sporočil na svojem mobilnem aparatu, slaba polovica uporabnikov ima dostop do interneta, dostop do

Mobitelovega Planeta in WAP-a na svojem mobilnem aparatu. Zelo malo uporabnikov (0,8%) ima možnost uporabe EDGE-a, prav tako tudi UMTS-a (5,6%).

- Uporabniki najpogosteje uporabljajo storitev branja in pošiljanja SMS (največ osebe stare od 10 do 19 let) in MMS sporočil ter fotografiranje z mobilnim aparatom.
- Podatkovno kartico za dostop do interneta preko mobilnega aparata uporablja slaba desetina respondentov.
- Uporabniki mobilne telefonije ne kažejo večjega zanimanja za novitete. Še najbolj se zanimajo, predvsem mladi, za poslušanje MP3 glasbe in radia prek mobilnega aparata, za video telefonijo ter za kupovanje vstopnic za kino predstave, kupovanje pijače v avtomatih in sklepanje športnih stav.
- Uporabniki mobilni aparat rabijo predvsem za praktične namene, kot tehnično napravo za komuniciranje, da so drugim lažje na razpolago in da se dogovorijo za srečanje v živo. V povprečju se zaradi uporabe mobilnega aparata čutijo tudi bolj povezane z ljudmi.
- Respondenti so na nek način navezani na svoj mobilni aparat, kar se z intenzivnostjo pogovorov le še povečuje. Prav tako navajajo, da je v nepredvidljivih situacijah mobilni aparat nepogrešljiv, postal je nuja in ne luksuz.
- Mlajši (starost 10 do 19 let) se strinjajo, da bi starši morali svojim otrokom čimprej omogočiti uporabo mobilnega aparata, medtem ko starejši respondenti izražajo le blago strinjanje.
- Med respondenti, ki ne uporabljajo mobilnega aparata, je imela slaba desetina že mobilni aparat, ki pa ga sedaj ne uporabljajo ali nimajo več.
- Največ neuporabnikov mobilnih aparatov je med starejšimi osebami, upokojenimi, manj izobraženimi, iz mariborske regije in naselij do 500 prebivalcev.
- Najpogostejši razlog za neuporabo mobilnega aparata pri najmlajših (10 do 15 let) je, da jim starši preprečujejo uporabo mobilnega aparata, medtem ko najstarejši ne čutijo prave potrebe po uporabi mobilnega aparata. Respondentom srednjih let je ustrezen mobilni aparat predrag ali pa so tekoči stroški uporabe mobilnega aparata predragi.
- Največ zanimanja za uporabo mobilnega aparata v naslednjih 6 mesecih kažejo osebe stare 20 do 29 let, najmanj pa mlajši starosti 10 do 19 let.
- Respondenti po mobilnem aparatu najpogosteje komunicirajo s svojim partnerjem, najmanj pogosto pa s svojimi sosedi.
- Respondenti po mobilnem aparatu pogosteje komunicirajo z moškim kot z ženskami.
- V približno 80% gospodinjstev je prisoten tako stacionarni kot mobilni aparat.

1 METODOLOGIJA

1.1 Raziskava RIS-IKT 2005

Analize v pričujočem poročilu temeljijo na terenski anketi o uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije RIS-IKT 2005 (IKT) med gospodinjstvi, ki jo je spomladi 2005 izvedel Center za metodologijo in informatiko (CMI) v okviru projekta Raba interneta v Sloveniji (RIS).

Namen ankete IKT je bil dvojen:

1. zagotoviti podatke na osnovi standardiziranega vprašalnika Eurostata za potrebe Statističnega urada RS;
2. osvetliti izbrana področja informacijske družbe v okviru projekta RIS: mobilna telefonija, digitalni razkorak, življenjski stili in socialna omrežja.

Vprašalnik je bil zato sestavljen iz 2 delov:

1. del: *vprašalnik Statističnega urada RS (SURS)* je sestavljen na osnovi vprašalnika evropskega statističnega urada Eurostat;
2. del: *vprašalnik Fakultete za družbene vede (FDV)* so sestavili raziskovalci na FDV. Nadalje je bil vprašalnik FDV razdeljen na 2 pod-vprašalnika: A in B (približno polovica vprašanj je enaka v obeh vprašalnikih, ostala so različna).

Več informacij o raziskavi ter vprašalniki so na: <http://surs.ris.org>.

V pričujočem poročilu analiziramo samo vprašanja sklopa FDV, ki se nanašajo na mobilno telefonijo. Na vprašalnik FDV je odgovarjalo 1.318 oseb v starosti 10-74 let.

1.2 Vzorčni okvir

Vzorčni okvir je bil Centralni register prebivalstva Republike Slovenije. Iz njega smo naključno izbrali 2.000 oseb, starih od 10 do 74 let. Gre za verjetnostni EPSEM vzorec, kjer imajo vse enote v populaciji enako verjetnost, da so izbrane v vzorec. Vzorec je

reprezentativen in predstavlja rezidenčno populacijo prebivalcev Slovenije. Vključene so bile torej le osebe, ki imajo v Sloveniji stalno prebivališče.

1.3 Potek anketiranja

Posamezniki so bili anketirani na domu (osebno anketiranje). Anketar je moral opraviti vsaj 5 osebnih stikov, če je bilo to potrebno zaradi nedosegljivosti oziroma nesodelovanja izbrane osebe, preden smo z obravnavo določene osebe zaključili.

Anketiranje je potekalo v 2 valih:

1. val je potekal v mesecu aprilu 2005,
2. val pa v mesecu maju 2005.

Pri tem smo v 2. valu ponovno kontaktirali z drugim anketarjem vse tiste za anketo ustrezne anketirance (30%), kjer anketiranje v 1. valu ni bilo uspešno opravljeno (v primeru, da anketar ni prišel v stik z anketirancem ali pa je anketiranec zavračal sodelovanje).

Za doseganje visoke stopnje sodelovanja so bili respondenti večkrat pisemsko kontaktirani:

- Vseh 2.000 oseb, ki so bile izbrane v vzorec, je pred anketiranjem prejelo po pošti obvestilno pismo o prihodu anketarja in zloženko z opisom raziskave.
- Anketiranci, ki so odgovorili vsaj na nekaj vprašanj, so po opravljenem anketiranju prejeli po pošti kontrolno pismo, v katerem smo jih povprašali o odnosu anketarja do anketirancev ter jim ponovno zastavili osnovna vprašanja ankete o uporabi IKT. Izpolnjeno kontrolno pismo je vrnilo 75% anketirancev.
- Jeseni 2005 bodo vsi anketiranci po pošti prejeli rezultate ankete.

Anketiranje je potekalo v okviru projekta RIS. Anketarji so bili skrbno izbrani (izmed več kot 200 prijavljenih je bilo izbranih 80 anketarjev) in so morali obvezno aktivno sodelovati na izobraževanju anketarjev, v času anketiranja pa smo z njimi imeli telefonske ali osebne stike. Anketarji so izpolnjene vprašalnike morali sproti vračati, da smo jih lahko obveščali o morebitnih napakah v procesu anketiranja.

1.4 Manjkajoče enote

Nekatere enote so med anketiranjem izpadle bodisi zato, ker so bile neustrezne bodisi zato, ker ankete ni bilo mogoče izvesti iz drugih razlogov.

Slaba desetina (194 ali 9,7%) od skupno 2.000 enot je bila neustreznih (smrt izbrane osebe, preselitev v tujino, nenaseljeno stanovanje, ipd.). Neustrezne so bile tudi naslednje enote:

- institucionalizirana populacija (domovi za ostarele, zapori, ipd.),
- osebe, ki stalno prebivajo v tujini.

Pri preostalih manjkajočih enotah pa gre za ustrezne enote, ki niso odgovorile na vprašalnik (odsotnost anketiranja ali zavrnitev sodelovanja).

Skupno je 1.435 oseb odgovorilo na 1. del vprašalnika (SURs), od teh pa 1.318 tudi na vprašalnik FDV. Poleg 1.435 oseb, ki so odgovorile vsaj na celoten vprašalnik SURs, je še nadaljnjih 107 odgovarjalo na kratko formo I. Na kratko formo I so odgovarjali tisti anketiranci, ki so zavračali odgovarjanje na celoten vprašalnik in smo jim tako postavili le 6 osnovnih vprašanj o uporabi IKT. Torej je v najširšem smislu na vprašalnik odgovarjalo 1.544 oseb. Za ustrezne enote štejejo tisti, ki so odgovorili vsaj na vprašalnik SURs (1.435 oseb), torej je stopnja odgovorov 78% (odgovori ustreznih enot), kar je izjemno ugodno in za skoraj 10% presega stopnjo odgovorov v primerljivih anketah SJM (Slovensko javno mnenje).

Tabela 1: Število vzorčenih, neustreznih in ustreznih enot (vir: RIS-IKT 2005)

Vzorčene enote:	2000
Neustrezne enote:	194
Ustrezne enote:	1806

V naslednji tabeli so podrobneje analizirane vrste neustreznih enot in razlogi za neodgovore. Najpogostejši razlog manjkajoče osebe je preselitev na drug naslov (5,7% vzorčenih enot), kjer je oseba v takšnem primeru tuja enota in s tem neustrezna za vse nadaljnje analize, saj je njen zadnji znan naslov iz Centralnega registra napačen. Druga najpogostejša kategorija je odsotnost osebe (3,8%) vse do zadnjega dne izvajanja zbiranja podatkov, takoj za njo ji sledi načelna zavrnitev (3,6%) sodelovanja izbrane osebe.

Manj pogoste, a kljub temu opazne, so kategorije, kjer so se ciljne osebe:

- odselile in stanovanje dale v najem
- osebe imajo tam le še počitniško hišo ali zidanico
- osebe so bile službeno odsotne ali na dopustu
- osebe so se preselile v dom za upokojence
- osebe so bile trenutno v bolnici, idr.

Tabela 2: Število vzorčenih, neustreznih in ustreznih enot, število neodgovorov ter število odgovorov na posamezen sklop ankete (vir: RIS-IKT 2005)

<i>Vrsta manjkajoče enote</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
Vzorčene enote:	2000	100,0%
Neustrezne enote:	194	9,7%
Stanovanja ni mogoče določiti	2	0,1%
Neznan na naslovu	9	0,5%
Umrli	6	0,3%
Nenaseljeno stanovanje	9	0,5%
Naslov ne obstaja	12	0,6%
Tujec	2	0,1%
Skupinsko gospodinjstvo	2	0,1%
Preselitev na drug naslov	113	5,7%
Odselili iz države, stalno v tujini	35	1,8%
Počitniška hiša, zidanica	4	0,2%
Ustrezne enote:	1806	92,0%
Neodgovori:	264	13,2%
Pomanjkanje časa	28	1,4%
Načelna zavrnitev	71	3,6%
Nezmožnost sodelovanja	6	0,3%
Drugi preprečili intervju	8	0,4%
Razlog ni naveden	16	0,8%
Študira	4	0,2%
V bolnici, zdravilišču, domu za upokojence	4	0,2%
Odsotnost: službena pot, dopust	4	0,2%
Drugi razlogi (odsoten do 31. maja 2005)	76	3,8%
Nekontaktiranje	47	2,4%
Odgovori:	1542	77,1%
Enote, ki so odgovorile le na kratko formo I ¹ :	107	5,4%
Enote, ki so odgovorile samo na vprašalnik SURS:	46	2,3%
Enote, ki so odgovorile na vprašalnik SURS in kratko formo II ² :	71	3,6%
Enote, ki so odgovorile na celoten vprašalnik (SURS in FDV):	1318	65,9%

¹ Na kratko formo I so odgovarjali tisti respondenti, ki so zavračali sodelovanje v anketi in smo jim postavili samo nekaj osnovnih vprašanj o uporabi IKT.

² Na kratko formo II so odgovarjali tisti respondenti, ki so odgovorili na sklop SURS in so zavrnilo odgovarjanje na sklop FDV.

Med 1806 ustreznimi enotami je 285 respondentov zavračalo sodelovanje na anketo. Med njimi je 37,5% (107) respondentov absolutno zavračalo sodelovanje zaradi pomanjkanja časa, načelne zavrnitve ali pa so drugi preprečili intervju. Anketarji so 37,5% (107) respondentov, ki so zavračali sodelovanje, uspeli prepričati, da so odgovarjali na kratko formo I, kjer so jim postavili nekaj osnovnih vprašanj o uporabi IKT. Med tistimi, ki so zavračali sodelovanje, pa jih je 25% (71) odgovarjalo na sklop SURS, vendar pa so zavrnili odgovarjanje na sklop FDV, zato so odgovarjali še na kratko formo II.

1.5 Vprašalnik

Vprašalnik je bil sestavljen iz 2 delov:

1. del: **vprašalnik Statističnega urada RS (SURS)**, ki je sestavljen na osnovi vprašalnika evropskega statističnega urada Eurostat-a;
2. del: **vprašalnik Fakultete za družbene vede (FDV)**, ki so ga sestavili raziskovalci na FDV. Nadalje pa je bil vprašalnik FDV razdeljen na 2 tipa vprašalnika: A in B (približno polovica vprašanj je enaka v obeh vprašalnikih, ostala so različna).

V nadaljevanju si podrobneje ogledjmo, kako je bil sestavljen vprašalnik.

1. del – SURS:

- Identifikacija anketarja in anketiranca
- Modul A: Podatki o gospodinjstvu
- Modul B: Dostop do izbranih informacijsko-komunikacijskih tehnologij
- Modul C: Uporaba računalnika: lokacija, pogostost, dejavnosti
- Modul D: Uporaba interneta
- Modul E: Poslovanje po internetu
- Modul F: E-veščine
- Modul G: Podatki o izbrani osebi

Osnova za vprašalnik SURS je standardiziran vprašalnik evropskega statističnega urada Eurostat (raziskavo izvajajo v vseh 25 državah EU).

2. del – FDV:

- *Vprašalnik Tip A:*
  - Sklop: Mobilna telefonija
  - Sklop: Življenjski stil
  - Sklop: Internet in e-participacija
  - Sklop: Mladi
  - Sklop: Socialna omrežja
  - Sklop: Demografija
- *Vprašalnik Tip B:*
  - Sklop: Mobilna telefonija
  - Sklop: Fiksna telefonija
  - Sklop: Življenjski stil
  - Sklop: Internet in e-participacija
  - Sklop: Socialna omrežja
  - Sklop: Demografija

Oba tipa vprašalnika FDV (A in B) sta si v približno polovici vprašanj enaka, le nekaj tematskih sklopov je v vsakem vprašalniku specifičnih.

Celoten vprašalnik je bil testiran v okviru projekta RIS, ki je zagotovil tudi ustrezno inštruktažo, pretestiranje ter monitoring v toku samega anketiranja.

Vprašalniki so v celoti na voljo na spletni strani <http://surs.ris.org/>.

1.6 Analiza uteženih in neuteženih podatkov

V tem poglavju bomo predstavili primerjavo neuteženih in uteženih rezultatov za najpomembnejše spremenljivke. Podatke je utežil Statistični urad RS, in sicer je izračunal dve uteži:

- utež glede na osebe,
- utež glede na gospodinjstva.

Utež glede na osebe je bila izračunana kot produkt različnih uteži:

- uteži zaradi neodgovora in prevzorčenja na nivoju stratumu,
- poststratifikacijske uteži – iz Centralnega registra prebivalcev Slovenije je bila dobljena porazdelitev oseb po spolu in starostnih skupinah (5 letni starostni razredi) na nivoju regije in stratumu.

Opravljen je bil še postopek rakinga, s katerim so bile izračunane uteži, s katerimi je bila popravljena porazdelitev oseb na znane populacijske vrednosti. Uporabljena je bila spolno-starostno porazdelitev, porazdelitev po regiji in porazdelitev po stratumu oz. tipu naselja. Populacijske vrednosti teh spremenljivk so bile dobljene v Centralnem registru prebivalcev Slovenije. Dodatno je bila popravljena tudi porazdelitev izobrazbe. Za populacijske podatke je bila uporabljena izobrazba oseb, starih od 15 do 74 let, ki je bila dobljena v popisu 2002 in je bila osvežena leta 2003 s podatki o diplomantih. Za osebe od 10 do 14 let se je predpostavljalo, da še niso dosegle nobene izobrazbe. Oseb, mlajših od 15 let se v popisu ni spraševalo za izobrazbo.

Izračunane uteži so bile raztegnjene na populacijo oseb, starih od 10 do 74 let. 31. 12. 2004 je bilo v Sloveniji 1690233 prebivalcev, starih od 10 do 74 let.

Utež glede na gospodinjstva pa je bila izračunana kot produkt:

- vzorčnih uteži – zaradi neenake verjetnosti izbora gospodinjstev, saj so bile osebe izbrane iz Centralnega registra prebivalcev Slovenije, kjer imajo gospodinjstva z več ustreznimi člani (10 do 74 let) večjo možnost izbora kot gospodinjstva z manj ustreznih članov,
- uteži zaradi neodgovora in prevzorčenja na nivoju stratumu,
- poststratifikacijskih uteži – iz Popisa 2002 je bila izračunana porazdelitev gospodinjstev na nivoju regije in stratumu, v katerih živi vsaj ena oseba, ki je stara od 10 do 74 let.

Izračunane uteži za gospodinjstva so bile raztegnjene na populacijo gospodinjstev po popisu 2002, v katerih živi vsaj ena oseba stara od 10 do 74 let. V Sloveniji je bilo po popisu 2002 641450 gospodinjstev. Gospodinjstev, v katerih živi vsaj ena oseba od 16 do 74 let pa je po popisu 2002 641416. To pomeni, da v 34 gospodinjstvih ($641416 - 641450 = 34$) živijo osebe od 10 do 15 let z osebami starejšimi od 74 let ali zgolj osebe starejše od 74 let. Za leto 2004 je bilo na osnovi začasnih podatkov izračunano, da je bilo gospodinjstev, v katerih živi vsaj ena oseba od 16 do 74 let, 641364, ki se od končnega podatka razlikuje za 52 gospodinjstev.

V splošnem uteževanje podatkov ni bistveno spremenilo rezultatov, ki smo jih dobili brez uteževanja. Je pa uteževanje nekoliko znižalo intenziteto uporabe informacijsko-komunikacijskih tehnologij: z uteževanjem se je zvišal delež neuporabnikov mobilnih telefonov, po uteženih podatkih imajo manjši operaterji in manjše blagovne znamke mobilnih aparatov večji tržni delež, manj je tudi uporabnikov interneta in manj oseb v gospodinjstvu poseduje stacionarni telefon. Oglejmo si podrobneje:

- Na vprašanje »Ali imate vi osebno vsaj en mobilni telefon oz. ste njegov glavni ali pretežni uporabnik?« je po neuteženih podatkih (75,9%) respondentov odgovorilo, da imajo 1 mobilni telefon, po uteženih podatkih pa je takih oseb v populaciji 10-75 let 74,8%.

Tabela 3: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za uporabo mobilnega telefona – utež glede na osebe (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>Ali imate vi osebno vsaj en mobilni telefon oz. ste njegov glavni ali pretežni uporabnik? (MS1)</i>	<i>neuteženo</i>		<i>uteženo</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
da, imam 1 mobilni telefon	1000	75,9	981	74,8
da, imam 2 mobilna telefona	76	5,8	78	5,9
da, imam 3 mobilne telefone	10	0,8	11	0,8
ne, vendar vsaj občasno uporabljam mobilne telefone drugih oseb	42	3,2	46	3,5
ne uporabljam	190	14,4	197	15,0
skupaj	1318	100	1312	100

- Respondente smo povprašali tudi: »Kdo je vaš glavni ponudnik oz. operater mobilne telefonije?«. 80,6% respondentom je glavni ponudnik oz. operater Mobitel, 15,6% respondentom pa Si.Mobil. Uteževanje podatkov ni bistveno spremenilo rezultatov, 78,9% osebam v populaciji 10-75 let je glavni ponudnik oz. operater Mobitel, 16,8% osebam pa Si.Mobil.

Tabela 4: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za glavnega operaterja mobilne telefonije – utež glede na osebe (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>Kdo je vaš glavni ponudnik oz. operater mobilne telefonije? (MS20)</i>	<i>neuteženo</i>		<i>uteženo</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
Mobitel	878	80,6	847	78,9
Si.Mobil	170	15,6	181	16,8
Vega	7	0,6	6	0,6
Debitel	34	3,1	37	3,4
ne vem	1	0,1	2	0,2
skupaj	1090	100	1073	100

- Na vprašanje »Kakšne znamke je vaš glavni mobilni aparat?« je po neuteženih podatkih 41,5% respondentov odgovorilo, da je znamka njihovega glavnega mobilnega aparata Nokia, sledijo ji Siemens (12,2%), Ericsson (12,0%) in Sony Ericsson (10,6%). Uteženi podatki so zelo podobni neuteženim podatkom – 40,5% oseb v populaciji 10-75 let ima glavni mobilni aparat znamke Nokia, 13,2% oseb Siemens, 12,4% Ericsson in 10,0% oseb Sony Ericsson.

Tabela 5: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za znamko glavnega mobilnega telefona – utež glede na osebe (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Znamka glavnega mobilnega telefona? (M21s)	neuteženo		uteženo	
	n	%	n	%
Acer	12	1,1	14	1,3
Alcatel	18	1,7	18	1,7
Ericsson	131	12,0	134	12,4
Motorola	70	6,4	67	6,3
Nokia	453	41,5	436	40,5
Panasonic	19	1,7	19	1,8
Philips	36	3,3	41	3,8
Sagem	30	2,7	28	2,6
Samsung	23	2,1	24	2,3
Siemens	133	12,2	142	13,2
Sony	8	0,7	6	0,5
Sony Ericsson	116	10,6	108	10,0
druge: katere?	38	3,5	34	3,2
ne vem, b.o.	6	0,6	5	0,5
skupaj	1093	100	1077	100

- Največ respondentov ima na njihovem glavnem mobilnem telefonu možnost dostopa do interneta (42,6%), sledi možnost dostopa do Mobitelovega Planeta (42,6%), možnost uporabe elektronske pošte (23,2%) in možnost dostopa do Vodafone Live (10,7%). Uteževanje podatkov tudi tokrat ne spremeni bistveno rezultatov.

Tabela 6: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za možnosti za nekatere storitve na mobilnem telefonu – utež glede na osebe (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Ali imate na vašem glavnem mobilnem telefonu naslednje možnosti (MS8)		da		ne		ne poznam, ne vem		skupaj
		n	%	n	%	n	%	
neuteženo	dostop do Mobitelovega Planeta	438	40,2	541	49,6	112	10,3	1091
	dostop do Vodafone Live	116	10,7	857	78,8	115	10,6	1088
	dostop do interneta	465	42,6	575	52,7	51	4,7	1091
	uporaba elektronske pošte	252	23,2	735	67,7	99	9,1	1086
uteženo	dostop do Mobitelovega Planeta	424	39,3	531	49,4	122	11,3	1077
	dostop do Vodafone Live	119	11,1	830	77,3	125	11,6	1073
	dostop do interneta	450	41,8	569	52,9	57	5,3	1076
	uporaba elektronske pošte	246	23,0	720	67,1	106	9,9	1072

- Respondente smo povprašali, kako pogosto uporabljajo različne storitve. Po neuteženih podatkih je 71,3% respondentov odgovorilo, da nikoli ne uporabljajo elektronske pošte na mobilnem telefonu, po uteženih podatkih je takih oseb v populaciji 10-75 let 72,3%. Občasno največ respondentov uporablja dostop do Mobitelovega Planeta – tako po neuteženih kot uteženih podatkih je takih oseb 35,5%. Mesečno respondenti najbolj

pogosto uporabljajo dostop do interneta na mobilnem telefonu (8,3% po neuteženih in 7,9% oseb po uteženih podatkih), tedensko dostop do Vodafone Live (7,6% po neuteženih in 10,6% oseb po uteženih podatkih) in dnevno dostop do interneta na mobilnem telefonu (2,0% po neuteženih in 2,3% oseb po uteženih podatkih).

Tabela 7: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za pogostost uporabe nekaterih storitev na mobilnem telefonu – utež glede na osebe (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Kako pogosto uporabljate ... (MS9)		nikoli		občasno		mesečno		tedensko		dnevno		skupaj <i>n</i>
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	
neuteženo	dostop do Mobitelovega Planeta	210	49,1	152	35,5	33	7,7	26	6,1	7	1,6	428
	dostop do Vodafone Live	33	62,3	13	24,5	3	5,7	4	7,6			53
	dostop do interneta	241	52,5	141	30,7	38	8,3	30	6,5	9	2,0	459
	uporaba elektronske pošte	176	71,3	42	17,0	7	2,8	18	7,3	4	1,6	247
uteženo	dostop do Mobitelovega Planeta	202	48,5	147	35,5	32	7,7	28	6,8	6	1,5	415
	dostop do Vodafone Live	31	62,9	11	22,0	2	4,5	5	10,6			49
	dostop do interneta	235	52,8	136	30,7	35	7,9	28	6,3	10	2,3	445
	uporaba elektronske pošte	174	72,3	41	17,2	5	2,3	17	6,9	3	1,4	241

- Če primerjamo utežene in neutežene podatke za uporabo interneta vidimo, da je po neuteženih podatkih največ respondentov (41,3%) odgovorilo, da še nikoli niso uporabljali interneta, po uteženih podatkih je takih oseb 44,2%. Po neuteženih podatkih je 30,4% respondentov odgovorilo, da uporabljajo internet vsak dan ali skoraj vsak dan, po uteženih podatkih pa je takih oseb v populaciji 10-75 let 28,2%.

Tabela 8: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za uporabo interneta – utež glede na osebe (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Uporaba interneta (skupna spremenljivka)	neuteženo		uteženo	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
vsak dan ali skoraj vsak dan	436	30,4	401	28,2
vsaj enkrat na teden	229	16,0	214	15,1
vsaj enkrat na mesec	78	5,4	82	5,8
manj kot enkrat na mesec	16	1,1	14	1,0
pred 3 meseci do 1 leta	47	3,3	50	3,5
pred več kot 1 letom	35	2,4	32	2,3
še nikoli	592	41,3	628	44,2
skupaj	1433	100	1420	100

- Na vprašanje »Ali imate v vašem gospodinjstvu običajni (stacionarni telefon)?« je po neuteženih podatkih 89,6% respondentov odgovorilo, da ima stacionarni telefon, 10,4% respondentov pa nima stacionarnega telefona v gospodinjstvu. Uteževanje podakov ne

spremeni bistveno rezultatov – 88,3% oseb v populaciji 10-75 let ima in 11,7% oseb nima stacionarnega telefona v gospodinjstvu.

Tabela 9: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za stacionarni telefon v gospodinjstvu – utež glede na gospodinjstva (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>Ali imate v vašem gospodinjstvu običajni (stacionarni telefon) (NS1)</i>	<i>neuteženo</i>		<i>uteženo</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
da	1178	89,6	1156	88,3
ne	137	10,4	153	11,7
skupaj	1315	100	1309	100

1.7 Opombe k poročilu

- Kjer ni drugače označeno, so na vprašanje odgovarjale osebe, ki imajo mobilni telefon oziroma vsaj občasno uporabljajo mobilni telefon, torej 1.128 oz. 85,6% respondentov v starosti 10-74 let.
- V naslovu posamezne tabele oziroma slike je vedno zapisano tudi, ali posamezno vprašanje spada samo v vprašalnik A, ali samo v vprašalnik B, ali pa v oba vprašalnika (AinB).
- V analizah so prikazani vsi rezultati brez omejitev, tudi če je analizirana podskupina vključevala manj kot 10 elementov, kar bi sicer morali posebej označiti. Zaradi kompleksnosti poročila pa se zadovoljujemo s splošnim opozorilom, da so analize na manj kot 10 enotah neprimerne za posploševanje. Analize po podskupinah so bile torej opravljene tudi v primeru, ko je bilo število enot majhno in v takem primeru se je treba jasno zavedati omejitev, ki nastajajo pri posploševanju takih ocen. Upoštevati namreč velja, da so v primeru, ko je v določeni celici manj kot 10 enot, rezultati posplošljivi z bistveno večjim tveganjem.
- V grobem lahko tveganje pri majhnih deležih ocenimo s koeficientom variacije $CV = \sqrt{1/n}$, kjer je n število enot v skupini, kritične vrednosti CV pa so 0,1 (za še natančno oceno) in $CV=0,3$ za nesprejemljivo nenatančno oceno. Dvakratnik koeficienta variacije pa tudi določa širino intervala zaupanja. Če imamo npr. 16 enot, to pomeni $CV = \sqrt{1/16} = 0,25$, kar je natančnost, ki je na meji objavljalivosti. Odgovarjajoči interval zaupanja je namreč $P = p \pm 1,96 * 0,25 * p$.

2 ANALIZA KRATKIH FORM

V tem poglavju najprej analiziramo rezultate dveh kratkih form, in sicer:

- **kratka forma I:** Na vprašanja v kratki formi I so odgovarjali tisti respondenti, ki so že uvodoma zavračali odgovarjanje na vprašanja iz ankete. V tem primeru so jih anketarji prosili, da odgovorijo na vprašanja o uporabi mobilnega telefona in interneta.
- **kratka forma II:** Respondentom, ki so že odgovorili na sklop SURS in niso želeli odgovarjati na vprašanja v sklopu FDV, je bilo ob zaključku SURS-ovega vprašalnika postavljeno zgolj nekaj kratkih vprašanj o uporabi mobilnega telefona.

Analiza je pomembna, ker so nanje odgovarjale osebe, ki težje sodelujejo v anketah in so zelo verjetno bolj podobne tudi preostalim nerespondentom.

2.1 Kratka forma I

Respondenti, ki so že uvodoma zavračali odgovarjanje na anketna vprašanja, so dobili le 6 vprašanj o uporabi mobilnega telefona in interneta. V nadaljevanju torej analiziramo odgovore 109 respondentov od skupno 285 oseb, ki so sicer zavračali sodelovanje in so zato odgovarjali na kratko formo.

Med respondenti, ki so odgovarjali le na kratko formo I, ima 71,6% oseb svoj mobilni aparat, 28,4% oseb pa ne poseduje svojega mobilna aparata.

Tabela 10: Posest mobilnega aparata med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (vpr. AinB, n=109, vir: RIS-IKT 2005)

<i>Ali imate svoj mobilni aparat?</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
da	78	71,6
ne	31	28,4
skupaj	109	100

V povprečju ti respondenti opravijo 7 pogovorov dnevno, pri čemer jih največ (27,5%) v tipičnem delovnem dnevu opravi 3 klice.

Tabela 11: Število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (vpr. AinB, n=40, vir: RIS-IKT 2005)

število klicev	n	%
1	5	12,5
2	1	2,5
3	11	27,5
4	4	10,0
5	2	5,0
6	2	5,0
8	2	5,0
10	9	22,5
12	1	2,5
14	1	2,5
20	1	2,5
50	1	2,5
skupaj	40	100
povprečje	7,0	

Med respondenti, ki imajo svoj mobilni telefon, vendar ne vedo natančno, koliko klicev opravijo prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu, jih 43,8% opravi od 1 do 4 pogovore, natančno polovica (50%) respondentov pa opravi od 5 do 19 pogovorov. V povprečju ti respondenti opravijo 5,3 pogovorov dnevno.

Tabela 12: Število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I³ (vpr. AinB, n=32, vir: RIS-IKT 2005)

število klicev	n	%
mobilni telefon uporabljam le občasno (manj kot mesečno)	1	3,1
opravim le nekaj klicev mesečno	1	3,1
1-4 pogovorov	14	43,8
5-9 pogovorov	13	40,6
10-19 pogovorov	3	9,4
skupaj	32	100
povprečje	5,3	

Največji delež (47,5%) respondentov je internet uporabljalo v zadnjih treh mesecih, medtem ko 45,5% respondentov še nikoli ni uporabljalo interneta.

³ Analizirani so odgovori respondentov, katerim je bila pri vprašanju, koliko klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona opravijo v tipičnem delovnem dnevu, v pomoč ponujena lestvica možnih odgovorov, saj niso natančno vedeli, koliko klicev opravijo.

Tabela 13: Zadnja uporaba interneta med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (vpr. AinB, n=101, vir: RIS-IKT 2005)

<i>uporaba interneta</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
v zadnjih 3 mesecih	48	47,5
pred 3 meseci do 1 leta	5	5,0
pred več kot 1 letom	2	2,0
še nikoli	46	45,5
skupaj	101	100

Več kot polovica (56,3%) respondentov, ki so v zadnjih treh mesecih uporabljali internet, slednjega uporablja vsak dan ali skoraj vsak dan, medtem ko jih tretjina (33,3 %) internet uporablja vsaj enkrat na teden, vendar ne vsak dan.

Tabela 14: Pogostost uporabe interneta med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (vpr. AinB, n=48, vir: RIS-IKT 2005)

<i>pogostost uporabe interneta</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
vsak dan ali skoraj vsak dan	27	56,3
vsaj enkrat na teden (vendar ne vsak dan)	16	33,3
vsaj enkrat na mesec (vendar ne vsak teden)	5	10,4
manj kot enkrat na mesec	0	0,0
skupaj	48	100

Tabela 15: Dostop do interneta v gospodinjstvu med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (vpr. A in B, n=106, vir: RIS-IKT 2005)

<i>dostop do interneta v gospodinjstvu</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
da	54	50,9
ne	42	39,6
ne vem	10	9,5
skupaj	106	100

V gospodinjstvu ima dobra polovica (50,9%) respondentov dostop do interneta, slabih devet desetih (88,4%) respondentov pa ima v gospodinjstvu običajni (stacionarni) telefon. Respondentov, ki nimajo v gospodinjstvu dostopa do interneta, je po pričakovanju več (39,6%) kot respondentov, ki v gospodinjstvu nimajo običajnega (stacionarnega) telefona (11,6%).

Tabela 16: Posesost stacionarnega telefona v gospodinjstvu med vsemi respondenti ankete (vpr. AinB, n=1650, vir: RIS-IKT 2005)

<i>stacionarni telefon v gospodinjstvu</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
da	1458	88,4
ne	192	11,6
skupaj	1650	100

2.2 Kratka forma II

Respondentom, ki so že odgovorili na sklop SURS, vendar niso želeli odgovarjati na vprašanja v sklopu FDV, je bilo ob zaključku SURS-ovega vprašalnika postavljeno nekaj kratkih vprašanj o mobilni telefoniji. V nadaljevanju bomo analizirali odgovore na dve vprašanji o uporabi mobilnih telefonov. Na kratko formo II je odgovorilo 71 od skupno 285 oseb, ki so sicer zavračali sodelovanje.

Prek osem desetlin (81,7%) respondentov, ki so odgovarjali na kratko formo II, ima en mobilni telefon, malo respondentov ima 2 ali 3 mobilne telefone, 12,7% respondentov pa mobilnega telefona ne uporablja.

Tabela 17: Število uporabnikov mobilnih telefonov med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo II (vpr. AinB, n=71, vir: RIS-IKT 2005)

<i>uporaba mobilnih telefonov</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
da, imam 1 mobilni telefon	58	81,7
da, imam 2 mobilna telefona	1	1,4
da, imam 3 mobilne telefone ali več	2	2,8
ne, vendar vsaj občasno uporabljam mobilne telefone drugih oseb	1	1,4
ne uporabljam	9	12,7
skupaj	71	100

Respondenti poročajo, da prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu opravijo v povprečju 9,9 klica, pri čemer jih največji delež (16,7%) opravi 5 ali 10 klicev.

Tabela 18: Število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo II (vpr. AinB, n=40, vir: RIS-IKT 2005)

<i>število klicev</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
1	5	11,9
2	3	7,1
3	5	11,9
4	2	4,8
5	7	16,7
6	1	2,4
7	1	2,4
8	2	4,8
9	1	2,4
10	7	16,7
12	1	2,4
15	1	2,4
20	2	4,8
30	2	4,8
40	1	2,4
70	1	2,4
skupaj	42	100
povprečje	9,9	

Med respondenti, ki ne vedo natančno, koliko klicev opravijo prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu, jih največ (35%) opravi od 1 do 4 pogovore, nekoliko manj (30%) jih opravi 5 do 9 pogovorov dnevno, 20% opravi le nekaj klicev mesečno, ali pa mobilni telefon uporablja le občasno. Ti respondenti v povprečju opravijo 9,2 klicev dnevno.

Tabela 19: Število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo II⁴ (vpr. AinB, n=20, vir: RIS-IKT 2005)

<i>število pogovorov</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
mobilni telefon uporabljam le občasno (manj kot mesečno)	1	5
opravim le nekaj klicev mesečno	3	15
1-4 pogovorov	7	35
5-9 pogovorov	6	30
10-19 pogovorov	1	5
20-49 pogovorov	1	5
50-100 pogovorov	1	5
skupaj	20	100
povprečje	9,2	

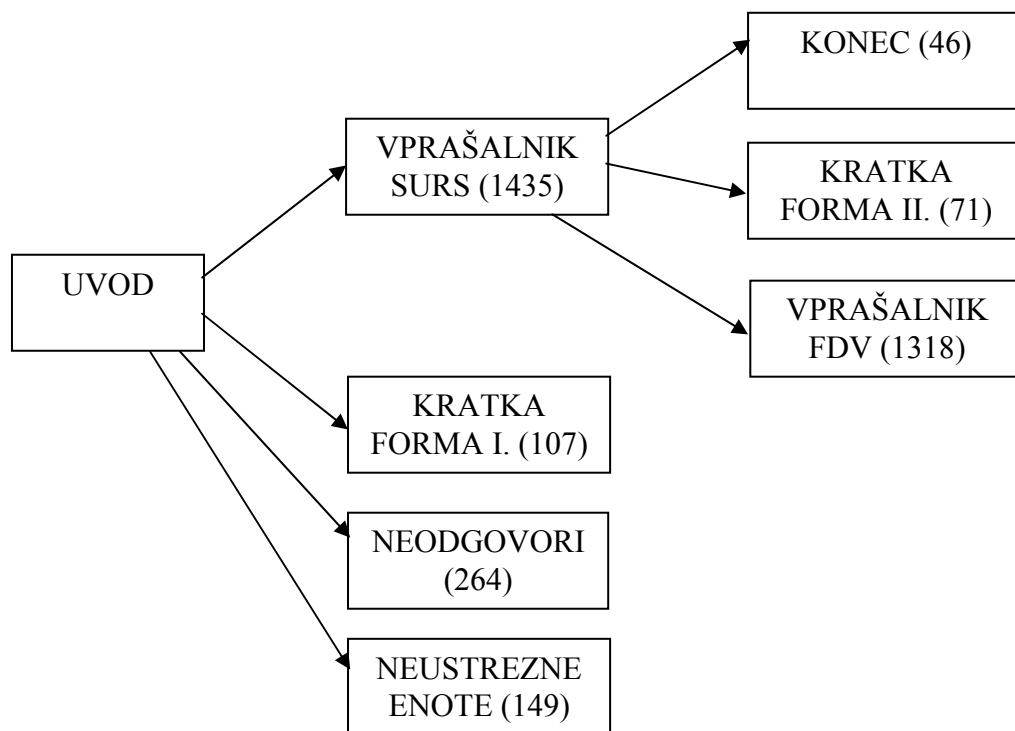
⁴ Analizirani so odgovori respondentov, katerim je bila pri vprašanju, koliko klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona opravijo v tipičnem delovnem dnevu, v pomoč ponujena lestvica možnih odgovorov, saj niso natančno vedeli, koliko klicev opravijo.

3 ANALIZA SKUPNIH VPRAŠANJ

V tem poglavju predstavljamo primerjavo rezultatov vseh tipov vprašalnika za:

- uporabo mobilnega telefona;
- število pogovorov prek mobilnega telefona;
- dostop do interneta od doma;
- uporabo interneta.

Analiza je namenjena vprašanju, kdo so osebe, ki ne odgovarjajo na anketo.

Kratka forma I je bila namenjena tistim respondentom (107), ki so zavračali sodelovanje na celoten vprašalnik, zato jim je bilo zastavljenih le nekaj osnovnih vprašanj o uporabi IKT. Prvi del vprašalnika je vseboval sklop SURS, na katerega je v celoti odgovarjalo 1.435 respondentov. Tistim respondentom (71), ki so odgovarjali na celoten sklop SURS, vendar pa niso želeli nadalje odgovarjati na sklop FDV, smo zastavili v kratki formi II nekaj vprašanj o mobilni telefoniji. Na celoten sklop SURS in hkrati tudi na sklop FDV pa je odgovarjalo 1318 respondentov.

Med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo II in samo na sklop SURS, je več moških kot žensk, med respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in FDV, pa je več žensk kot moških. Če pogledamo starostno strukturo respondentov, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov, je na vse tri tipe vprašalnikov odgovarjalo največ respondentov v starostni skupini od 53 do 74 let. Na kratko formo II, samo na sklop SURS in na sklop SURS in FDV je odgovarjalo največ respondentov s končano srednjo šolo.

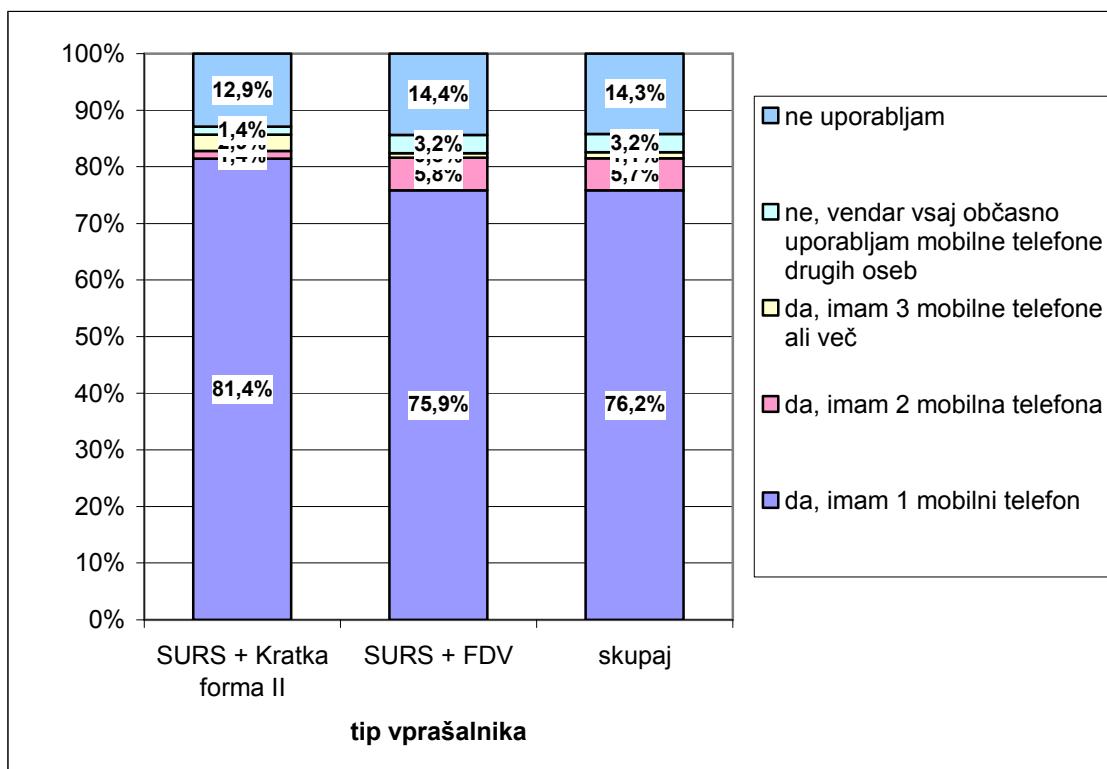
3.1 Uporaba mobilnega telefona

V kratki formi II in sklopu FDV smo respondente povprašali, ali imajo mobilni telefon oziroma so njegov glavni ali pretežni uporabnik. Med tistimi respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in na kratko formo II, jih ima 81,4% en mobilni telefon, 12,9% respondentov pa mobilnega telefona ne uporablja. Med tistimi respondenti, ki pa so odgovarjali na sklop SURS in FDV, jih ima en mobilni telefon 75,9%, neuporabnikov mobilnega telefona pa je 14,4%. Med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I, pa je 71,6% uporabnikov in 28,4% neuporabnikov mobilnih telefonov.

Tabela 20: Število uporabnikov mobilnih telefonov med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>uporaba mobilnih telefonov</i>	<i>Kratka forma I⁵</i>	<i>samo SURS</i>	<i>SURS + Kratka forma II</i>	<i>SURS + FDV</i>	<i>skupaj</i>
da, imam 1 mobilni telefon	71,6%	/	81,4%	75,9%	76,2%
da, imam 2 mobilna telefona	/	/	1,4%	5,8%	5,7%
da, imam 3 mobilne telefone ali več	/	/	2,9%	0,8%	1,1%
ne, vendar vsaj občasno uporabljam mobilne telefone drugih oseb	/	/	1,4%	3,2%	3,2%
ne uporabljam	28,4%	/	12,9%	14,4%	14,3%
skupaj	100%	/	100%	100%	100%
<i>n</i>	107	/	70	1318	1389

⁵ Respondente smo v kratki formi I povprašali: »Ali imate svoj mobilni aparat?« z možnima odgovoroma da in ne.

Slika 1: Število uporabnikov mobilnih telefonov med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Med respondenti, ki so odgovarjali na SURS in kratko formo II, ima več žensk (90%) kot moških (75%) en mobilni telefon, neuporabnikov mobilnih telefonov pa je več med moškimi (18%) kot med ženskami (7%). Med respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in FDV, ima prav tako več žensk (76%) kot moških (75%) en mobilni telefon, neuporabnikov mobilnih telefonov pa je več med ženskami (16%) kot med moškimi (13%).

Glede na starostne kategorije je pri obeh tipih vprašalnika največji delež oseb, ki imajo en mobilni telefon, med tistimi, ki so stari od 10 do 24 let, največji delež neuporabnikov mobilnih telefonov pa med osebami starimi od 53 do 74 let.

Pri obeh tipih vprašalnika je največji delež oseb, ki imajo en mobilni telefon, med respondenti s končano višjo šolo ali več, največji delež neuporabnikov pa med respondenti s končano osnovno šolo ali manj.

Tabela 21: Uporabniki in neuporabniki mobilnih telefonov glede na socio-demografske značilnosti; respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>uporaba mobilnih telefonov</i>	da, imam 1 mobilni telefon	da, imam 2 mobilna telefona	da, imam 3 mobilne telefone	ne, vendar vsaj občasno uporabljam mobilne telefone drugih oseb	ne uporabljam	skupaj	<i>n</i>
SPOL							
<i>SURS + Kratka forma II</i>							
moški	75%	3%	5%	0%	18%	100%	40
ženski	90%	0%	0%	3%	7%	100%	30
skupaj	81,4%	1,4%	2,9%	1,4%	12,9%	100%	70
<i>SURS + FDV</i>							
moški	75%	8%	1%	2%	13%	100%	635
ženski	76%	4%	0%	4%	16%	100%	683
skupaj	75,9%	5,8%	0,8%	3,2%	14,4%	100%	1318
STAROST							
<i>SURS + Kratka forma II</i>							
10-24 let	100%	0%	0%	0%	0%	100%	7
25-36 let	83%	0%	11%	0%	6%	100%	18
37-52 let	81%	5%	0%	5%	10%	100%	21
53-74 let	75%	0%	0%	0%	25%	100%	24
skupaj	81,4%	1,4%	2,9%	1,4%	12,9%	100%	70
<i>SURS + FDV</i>							
10-24 let	88%	7%	0%	2%	2%	100%	288
25-36 let	87%	9%	1%	1%	2%	100%	247
37-52 let	79%	6%	1%	4%	9%	100%	360
53-74 let	58%	3%	1%	4%	34%	100%	413
skupaj	76,1%	5,8%	0,8%	3,2%	14,1%	100%	1308
IZOBRAZBA							
<i>SURS + Kratka forma II</i>							
OŠ in manj	46%	0%	0%	0%	55%	100%	11
poklicna	71%	0%	0%	7%	21%	100%	14
srednja	92%	4%	4%	0%	0%	100%	24
višja in več	93%	0%	7%	0%	0%	100%	14
skupaj	79,4%	1,6%	3,2%	1,6%	14,3%	100%	63
<i>SURS + FDV</i>							
OŠ in manj	49%	1%	0%	4%	45%	100%	232
poklicna	76%	4%	1%	4%	14%	100%	212
srednja	78%	7%	1%	4%	10%	100%	397
višja in več	87%	9%	1%	0%	2%	100%	210
skupaj	73,0%	5,4%	1,0%	3,4%	17,2%	100%	1051

3.2 Število pogovorov

V kratki formi I, kratki formi II in sklopu FDV smo respondente povprašali, koliko klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona opravijo v tipičnem delovnem dnevu.

Respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I, v tipičnem delovnem dnevu opravijo 7 klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona, tisti, ki so odgovarjali na SURS in kratko formo II, pa 9,9 klicev prek mobilnega telefona. Tisti respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in FDV, opravijo 7,8 klicev prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu.

Tabela 22: Povprečno število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

	<i>Kratka forma I</i>	<i>samo SURS</i>	<i>SURS + Kratka forma II</i>	<i>SURS + FDV</i>	<i>skupaj</i>
povprečno število klicev oz. pogovorov	7,0	/	9,9	7,8	7,9
<i>n</i>	40	/	41	766	848

Tako pri tistih respondenth, ki so odgovarjali na SURS in kratko formo II, kot pri tistih, ki so odgovarjali na sklop SURS in FDV, moški opravijo več pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu kot ženske.

Med tistimi respondenti, ki so odgovarjali na SURS in kratko formo II, opravijo največ pogovorov prek mobilnega telefona osebe stare od 25 do 36 let (14,36), najmanj pa osebe stare od 37 do 52 let (6,73). Pri respondenth, ki so odgovarjali na sklop SURS in FDV, pa največ pogovorov prek mobilnega telefona opravijo osebe stare od 37 do 52 let (8,58), najmanj pa osebe stare od 53 do 74 let (5,89).

Glede na izobrazbeno strukturo tako v kratki formi II kot sklopu FDV največ pogovorov prek mobilnega telefona opravijo osebe s končano višjo šolo ali več, najmanj pogovorov pa osebe s končano osnovno šolo ali manj.

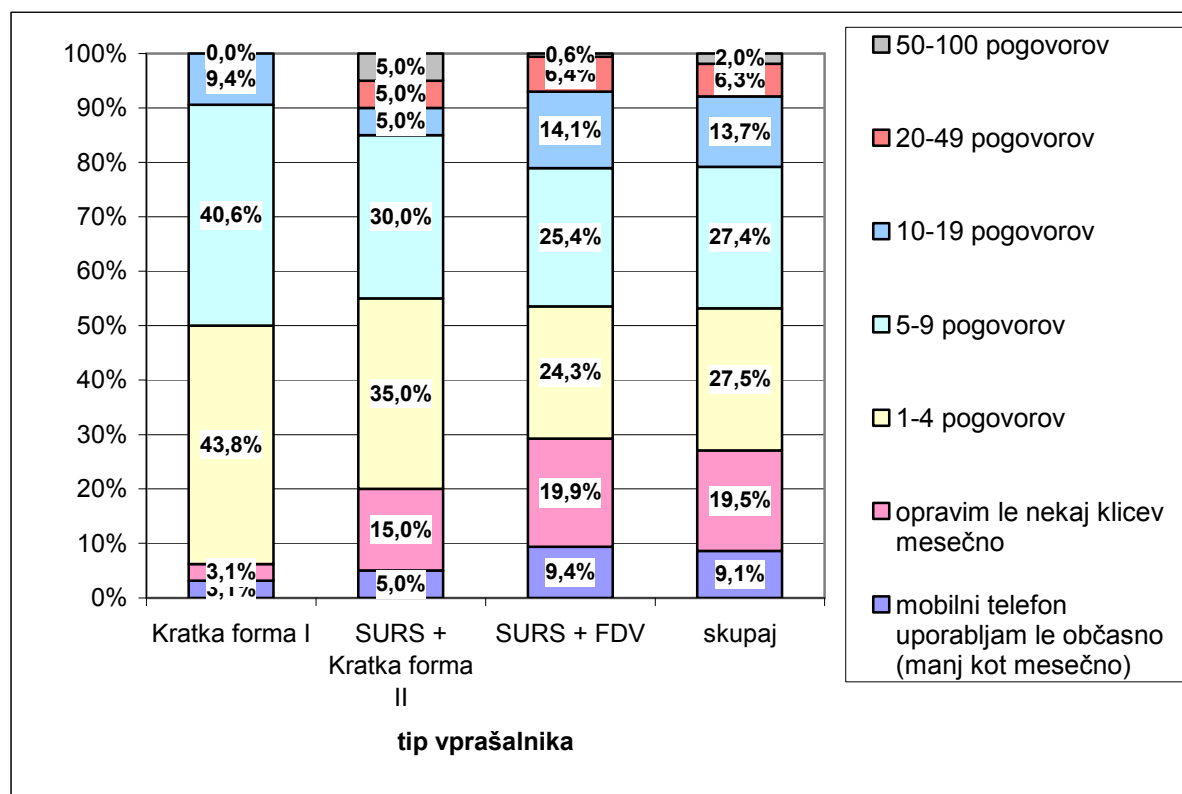
Tabela 4: Povprečno število pogovorov, ki jih uporabniki mobilnih telefonov opravijo v tipičnem delovnem dnevu glede na socio-demografske značilnosti; respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>povprečno število pogovorov</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
SPOL		
<i>SURS + Kratka forma II</i>		
moški	14,33	21
ženski	5,40	20
skupaj	9,98	41
<i>SURS + FDV</i>		
moški	9,77	368
ženski	5,92	398
skupaj	7,77	766
STAROST		
<i>SURS + Kratka forma II</i>		
10-24 let	9,00	4
25-36 let	14,36	14
37-52 let	6,73	11
53-74 let	8,17	12
skupaj	9,98	41
<i>SURS + FDV</i>		
10-24 let	7,95	202
25-36 let	8,46	175
37-52 let	8,58	220
53-74 let	5,89	166
skupaj	7,80	763
IZOBRAZBA		
<i>SURS + Kratka forma II</i>		
OŠ in manj	5,5	4
poklicna	8,17	6
srednja	11,13	15
višja in več	12,09	11
skupaj	10,31	36
<i>SURS + FDV</i>		
OŠ in manj	3,90	79
poklicna	7,69	124
srednja	9,15	226
višja in več	9,23	149
skupaj	8,14	578

V kratki formi I, kratki formi II in sklopu FDV je respondentom, ki niso natančno vedeli, koliko klicev opravijo prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu, anketar pomagal z lestvico odgovorov. Med tistimi, ki so odgovarjali na kratko formo I, največ respondentov (43,8%) opravi 1 do 4 pogovorov dnevno. Tisti respondenti, ki so odgovarjali na SURS in kratko formo II, opravijo prav tako največ (35,0%) 1 do 4 pogovore dnevno, med tistimi, ki so odgovarjali na sklop SURS in FDV pa jih največ (25,4%) opravi 5 do 9 pogovorov dnevno.

Tabela 23: Število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

število klicev oz. pogovorov	Kratka forma I	samo SURS	SURS + Kratka forma II	SURS + FDV	skupaj
mobilni telefon uporabljam le občasno (manj kot mesečno)	3,1%	/	5,0%	9,4%	9,1%
opravim le nekaj klicev mesečno	3,1%	/	15,0%	19,9%	19,5%
1-4 pogovorov	43,8%	/	35,0%	24,3%	27,5%
5-9 pogovorov	40,6%	/	30,0%	25,4%	27,4%
10-19 pogovorov	9,4%	/	5,0%	14,1%	13,7%
20-49 pogovorov	0%	/	5,0%	6,4%	6,3%
50-100 pogovorov	0%	/	5,0%	0,6%	2,0%
skupaj	100%	/	100%	100%	100%
povprečje	5,3	/	9,2	7,1	7,0
n	32	/	20	362	414

Slika 2: Število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Če pogledamo odgovore za število pogovorov oz. klicev, ki jih posamezniki opravijo prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu, kjer je bila respondentom ponujena lestvica z odgovori, vidimo, da pri obeh tipih vprašalnika moški opravijo več pogovorov prek mobilnih telefonov kot ženske.

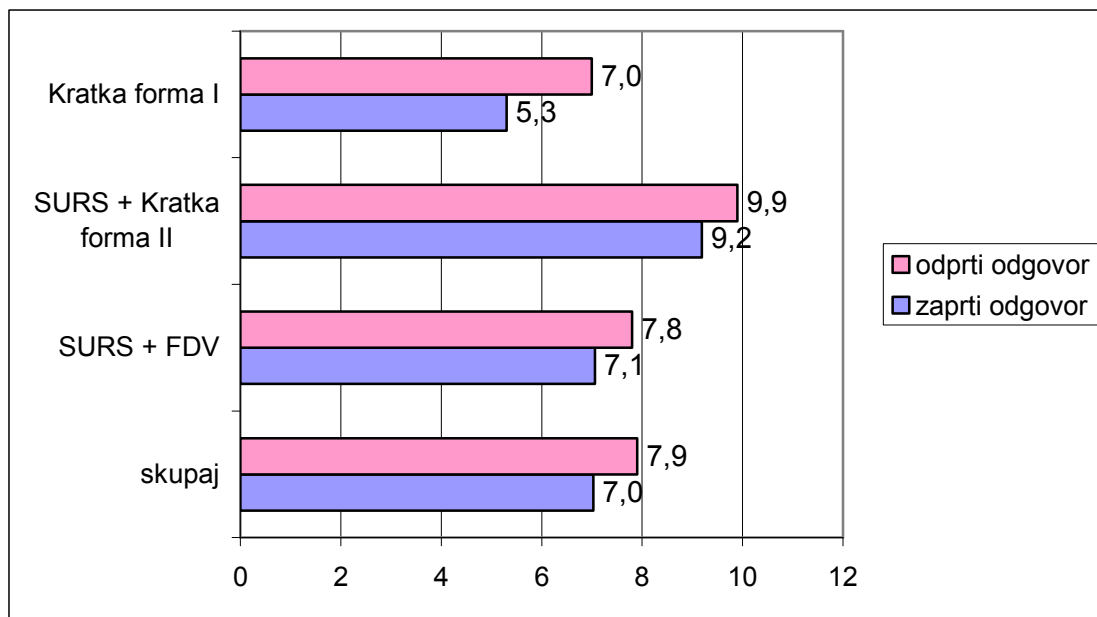
Pri respondentih, ki so odgovarjali na SURS in kratko formo II in pri respondentih, ki so odgovarjali na sklop SURS in FDV, največ pogovorov opravijo osebe stare od 25 do 36 let, najmanj pa osebe stare od 53 do 74 let.

Med respondenti, ki so odgovarjali na SURS in kratko formo II, opravijo največ pogovorov prek mobilnega telefona osebe s končano srednjo šolo, najmanj pa s končano osnovno šolo ali manj. Med tistimi, ki so odgovarjali na sklop SURS in FDV, pa največ pogovorov opravijo osebe s končano višjo šolo ali več, najmanj pa osebe s končano osnovno šolo ali manj.

Tabela 24: Število pogovorov oz. klicev, ki jih uporabniki mobilnih telefonov opravijo v tipičnem delovnem dnevu glede na socio-demografske značilnosti; respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

število klicev	mobilni telefon uporabljam le občasno (manj kot mesečno)	opravim le nekaj klicev mesečno	1-4 pogovorov	5-9 pogovorov	10-19 pogovorov	20-49 pogovorov	50-100 pogovorov	skupaj	povprečje	n
SPOL										
SURS + Kratka forma II										
moški	8%	17%	33%	25%	8%	0%	8%	100%	10,06	12
ženski	0%	13%	38%	38%	0%	13%	0%	100%	7,89	8
skupaj	5,0%	15,0%	35,0%	30,0%	5,0%	5,0%	5,0%	100%	9,19	20
SURS + FDV										
moški	7%	20%	22%	26%	16%	8%	1%	100%	8,28	184
ženski	12%	20%	26%	25%	12%	5%	0%	100%	5,79	178
skupaj	9,4%	19,9%	24,3%	25,4%	14,1%	6,4%	0,6%	100%	7,06	362
STAROST										
SURS + Kratka forma II										
10-24 let	0%	0%	67%	0%	0%	33%	0%	100%	13,17	3
25-36 let	0%	0%	67%	0%	0%	0%	33%	100%	26,67	3
37-52 let	0%	25%	25%	38%	13%	0%	0%	100%	5,09	8
53-74 let	17%	17%	17%	50%	0%	0%	0%	100%	3,93	6
skupaj	5,0%	15,0%	35,0%	30,0%	5,0%	5,0%	5,0%	100%	9,19	20
SURS + FDV										
10-24 let	3%	13%	25%	33%	24%	3%	0%	100%	7,31	79
25-36 let	3%	6%	19%	36%	18%	18%	0%	100%	11,77	67
37-52 let	8%	18%	32%	22%	14%	6%	1%	100%	7,05	107
53-74 let	20%	35%	19%	17%	5%	3%	1%	100%	4,01	108
skupaj	9,4%	19,7%	24,4%	25,5%	14,1%	6,4%	0,6%	100%	7,08	361
IZOBRAZBA										
SURS + Kratka forma II										
OŠ in manj	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	100%	2,50	1
poklicna	20%	40%	0%	20%	0%	20%	0%	100%	8,34	5
srednja	0%	11%	44%	22%	11%	0%	11%	100%	12,62	9
višja in več	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	7,00	3
skupaj	5,6%	16,7%	27,8%	33,3%	5,6%	5,6%	5,6%	100%	9,93	18
SURS + FDV										
OŠ in manj	25%	29%	17%	17%	8%	4%	0%	100%	4,26	48
poklicna	14%	24%	36%	12%	9%	5%	0%	100%	4,81	58
srednja	8%	21%	28%	27%	12%	5%	1%	100%	6,44	130
višja in več	2%	14%	7%	30%	25%	20%	2%	100%	14,06	56
skupaj	10,6%	21,6%	23,6%	22,9%	13,0%	7,5%	0,7%	100%	7,22	292

Primerjava povprečij odprtih in zaprtih odgovorov respondentov za število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu nam pokaže, da imajo tisti respondenti, ki niso natančno vedeli, koliko klicev opravijo, nižja povprečja v vseh tipih vprašalnika. Tisti respondenti, ki so sami navedli število klicev, opravijo v povprečju več klicev prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu kot tisti respondenti, ki so jim anketarji pomagali z lestvico odgovorov.

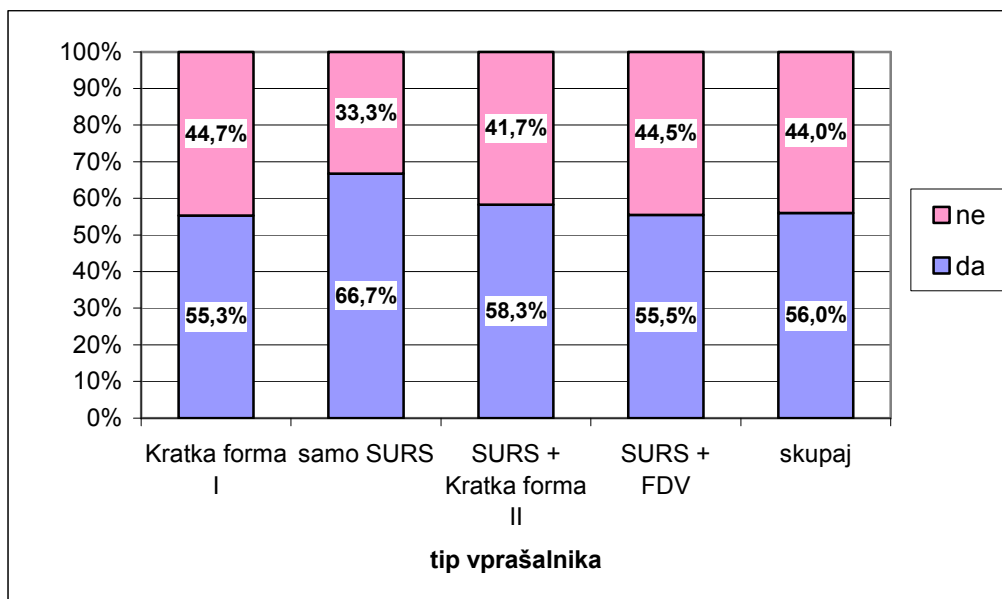
Slika 3: Primerjava povprečij med odprtimi in zaprtimi odgovori respondentov za število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu za različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

3.3 Dostop do interneta od doma

V kratki formi I in sklopu SURS smo respondente povprašali: »Ali imate, vi ali kateri izmed članov vašega gospodinjstva, od doma dostop do interneta?« V gospodinjstvu ima dostop do interneta 55,3% respondentov, ki so odgovarjali na kratko formo I. Med tistimi respondenti, ki so odgovarjali samo na sklop SURS, ima v gospodinjstvu dostop do interneta 66,7% respondentov, med respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in na kratko formo II, jih ima dostop 58,3%, med respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in FDV, pa jih ima dostop do interneta 55,5%.

Tabela 25: Dostop do interneta v gospodinjstvu med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

	<i>Kratka forma I</i>	<i>samo SURS</i>	<i>SURS + Kratka forma II</i>	<i>SURS + FDV</i>	<i>skupaj</i>
da	55,3%	66,7%	58,3%	55,5%	56,0%
ne	44,7%	33,3%	41,7%	44,5%	44,0%
skupaj	100%	100%	100%	100%	100%
<i>n</i>	94	45	72	1317	1530

Slika 4: Dostop do interneta v gospodinjstvu med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Če pogledamo respondente, ki so odgovarjali samo na sklop SURS, ima večji odstotek žensk kot moških dostop do interneta v gospodinjstvu. Enako velja za respondente, ki so odgovarjali na sklop SURS in kratko formo II in za respondente, ki so odgovarjali na sklop SURS in FDV. Največji delež respondentov, ki imajo dostop do interneta v gospodinjstvu, je med osebami starimi od 37 do 52 let (med respondenti, ki so odgovarjali samo na sklop SURS) in osebami starimi od 10 do 24 let (med respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in kratko formo II in respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in FDV). Glede na izobrazbeno strukturo pa je največji delež respondentov, ki imajo dostop do interneta v gospodinjstvu, med osebami s končano višjo šolo ali več, najmanjši delež pa med osebami s končano osnovno šolo ali manj. Slednje velja za vse tipe vprašalnikov.

Tabela 2: Dostop do interneta v gospodinjstvu glede na socio-demografske značilnosti; respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>dostop do interneta</i>	da	ne	skupaj	<i>n</i>
SPOL				
<i>samo SURS</i>				
moški	63%	38%	100%	24
ženski	71%	29%	100%	21
skupaj	66,7%	33,3%	100%	45
<i>SURS + Kratka forma II</i>				
moški	54%	46%	100%	41
ženski	65%	35%	100%	31
skupaj	58,3%	41,7%	100%	72
<i>SURS + FDV</i>				
moški	55%	45%	100%	634
ženski	56%	44%	100%	683
skupaj	55,5%	44,5%	100%	1317
STAROST				
<i>samo SURS</i>				
10-24 let	57%	43%	100%	7
25-36 let	67%	33%	100%	9
37-52 let	92%	8%	100%	12
53-74 let	50%	50%	100%	16
skupaj	65,9%	34,1%	100%	44
<i>SURS + Kratka forma II</i>				
10-24 let	75%	25%	100%	8
25-36 let	50%	50%	100%	18
37-52 let	68%	32%	100%	22
53-74 let	50%	50%	100%	24
skupaj	58,3%	41,7%	100%	72
<i>SURS + FDV</i>				
10-24 let	75%	25%	100%	288
25-36 let	61%	39%	100%	246
37-52 let	65%	35%	100%	360
53-74 let	32%	69%	100%	413
skupaj	55,8%	44,2%	100%	1307
IZOBRAZBA				
<i>samo SURS</i>				
OŠ in manj	25%	75%	100%	4
poklicna	57%	43%	100%	7
srednja	74%	26%	100%	19
višja in več	80%	20%	100%	10
skupaj	67,5%	32,5%	100%	40
<i>SURS + Kratka forma II</i>				
OŠ in manj	36%	64%	100%	11
poklicna	43%	57%	100%	14
srednja	58%	42%	100%	24
višja in več	80%	20%	100%	15
skupaj	56,3%	43,8%	100%	64

<i>SURS + FDV</i>				
OŠ in manj	20%	80%	100%	232
poklicna	40%	60%	100%	211
srednja	56%	44%	100%	397
višja in več	81%	19%	100%	210
skupaj	49,7%	50,3%	100%	1050

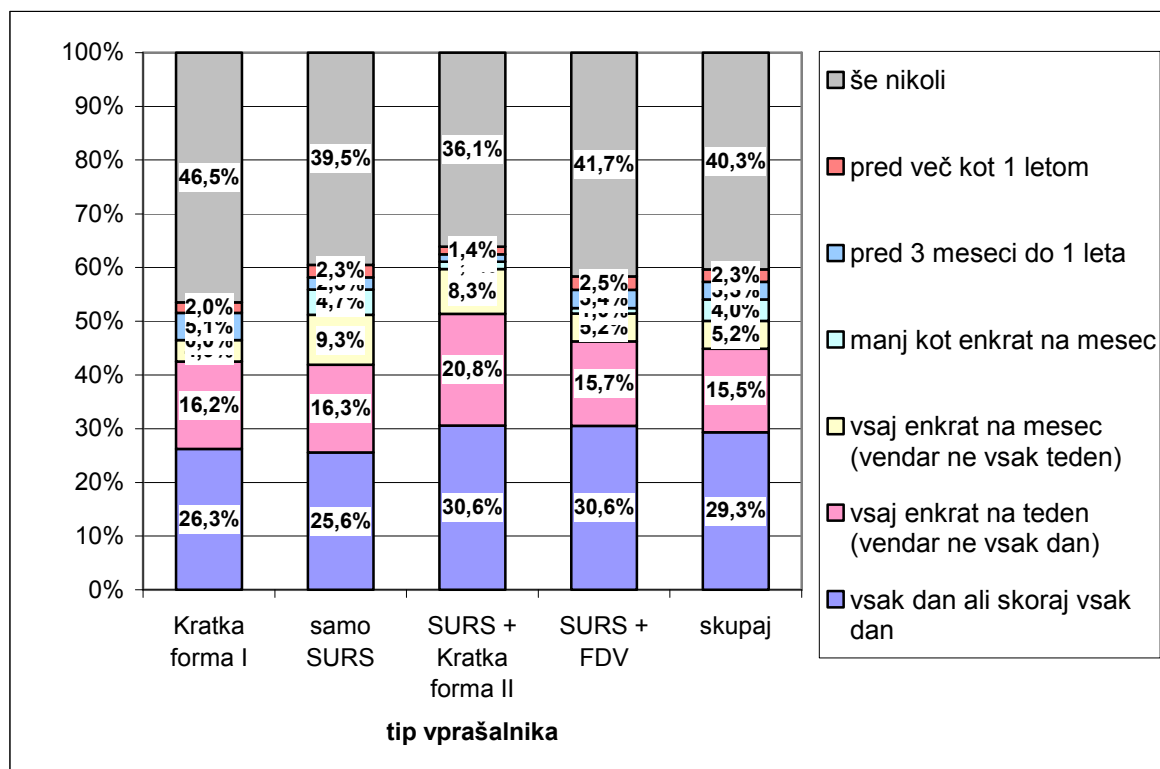
3.4 Uporaba interneta

V kratki formi I in v sklopu SURS smo respondente povprašali tudi o osebni uporabi interneta. Največ respondentov še nikoli ni uporabljalo interneta (pri vseh tipih vprašalnika), delež neuporabnikov interneta pa je najvišji med tistimi respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (46,5%). Približno četrtina respondentov uporablja internet vsak dan ali skoraj vsak dan, največji delež rednih uporabnikov interneta pa je med respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in na kratko formo II in med respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in FDV (30,6%).

Tabela 26: Uporaba interneta med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov⁶ (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>uporaba interneta</i>	<i>Kratka forma I</i>	<i>samo SURS</i>	<i>SURS + Kratka forma II</i>	<i>SURS + FDV</i>	<i>skupaj</i>
vsak dan ali skoraj vsak dan	26,3%	25,6%	30,6%	30,6%	29,3%
vsaj enkrat na teden (vendar ne vsak dan)	16,2%	16,3%	20,8%	15,7%	15,5%
vsaj enkrat na mesec (vendar ne vsak teden)	4,0%	9,3%	8,3%	5,2%	5,2%
manj kot enkrat na mesec	0%	4,7%	1,4%	1,0%	4,0%
pred 3 meseci do 1 leta	5,1%	2,3%	1,4%	3,4%	3,3%
pred več kot 1 letom	2,0%	2,3%	1,4%	2,5%	2,3%
še nikoli	46,5%	39,5%	36,1%	41,7%	40,3%
skupaj	100%	100%	100%	100%	100%
<i>n</i>	99	43	72	1318	1582

⁶ Združeni sta spremenljivki o zadnji uporabi interneta in pogostosti uporabe interneta. Seštevek kategorij »vsak dan ali skoraj vsak dan«, »vsaj enkrat na teden (vendar ne vsak dan)«, »vsaj enkrat na mesec (vendar ne vsak teden)« in »manj kot enkrat na mesec« predstavlja kategorijo zadnje uporabe interneta »v zadnjih 3 mesecih«.

Slika 5: Uporaba interneta med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Pri vseh tipih vprašalnika uporablja internet vsak dan ali skoraj vsak dan več moških kot žensk. Delež neuporabnikov interneta je večji med moškimi kot med ženskami pri tistih respondenti, ki so odgovarjali samo na sklop SURS in pri tistih, ki so odgovarjali na sklop SURS in na kratko formo II. Med respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in FDV, pa je večji delež neuporabnikov interneta med ženskami kot med moškimi.

Glede na starostno strukturo uporablja internet vsak dan ali skoraj vsak dan največ respondentov, ki so stari od 25 do 36 let, najmanj pa respondentov starih od 53 do 74 let (pri vseh tipih vprašalnika). Med zadnjo starostno skupino je tudi največji delež neuporabnikov.

Pri vseh tipih vprašalnika uporablja internet vsak dan ali skoraj vsak dan največ respondentov s končano višjo šolo ali več, največji delež neuporabnikov pa je med respondenti s končano osnovno šolo ali manj.

Tabela 3: Uporabniki in neuporabniki interneta glede na socio-demografske značilnosti; respondenti, ki so odgovarjali samo na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>uporaba interneta</i>	vsak dan ali skoraj vsak dan	vsaj enkrat na teden (vendar ne vsak dan)	vsaj enkrat na mesec (vendar ne vsak teden)	manj kot enkrat na mesec	pred 3 meseci do 1 leta	pred več kot enim letom	še nikoli	skupaj	<i>n</i>
SPOL									
<i>samo SURS</i>									
moški	26%	4%	9%	4%	4%	0%	52%	100%	23
ženski	25%	30%	10%	5%	0%	5%	25%	100%	20
skupaj	25,6%	16,3%	9,3%	4,7%	2,3%	2,3%	39,5%	100%	43
<i>SURS + Kratka forma II</i>									
moški	34%	17%	7%	0%	2%	2%	37%	100%	41
ženski	26%	26%	10%	3%	0%	0%	36%	100%	31
skupaj	30,6%	20,8%	8,3%	1,4%	1,4%	1,4%	36,1%	100%	72
<i>SURS + FDV</i>									
moški	32%	17%	6%	1%	3%	2%	40%	100%	635
ženski	29%	15%	5%	1%	4%	3%	44%	100%	683
skupaj	30,6%	15,7%	5,2%	1,0%	3,4%	2,5%	41,7%	100%	1318
STAROST									
<i>samo SURS</i>									
10-24 let	17%	50%	0%	17%	0%	0%	17%	100%	6
25-36 let	50%	13%	13%	13%	0%	0%	13%	100%	8
37-52 let	42%	17%	17%	0%	0%	0%	25%	100%	12
53-74 let	6%	6%	6%	0%	6%	6%	69%	100%	16
skupaj	26,2%	16,7%	9,5%	4,8%	2,4%	2,4%	38,1%	100%	42
<i>SURS + Kratka forma II</i>									
10-24 let	50%	50%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	8
25-36 let	56%	17%	11%	0%	0%	0%	17%	100%	18
37-52 let	32%	18%	18%	5%	5%	0%	23%	100%	22
53-74 let	4%	17%	0%	0%	0%	4%	75%	100%	24
skupaj	30,6%	20,8%	8,3%	1,4%	1,4%	1,4%	36,1%	100%	72
<i>SURS + FDV</i>									
10-24 let	44%	32%	9%	1%	6%	2%	6%	100%	288
25-36 let	49%	17%	7%	1%	5%	5%	17%	100%	247
37-52 let	32%	14%	5%	1%	4%	2%	43%	100%	360
53-74 let	9%	6%	2%	1%	1%	2%	79%	100%	413
skupaj	30,7%	15,8%	5,2%	0,9%	3,4%	2,5%	41,4%	100%	1308
IZOBRAZBA									
<i>samo SURS</i>									
OŠ in manj	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%	4
poklicna	14%	14%	0%	0%	0%	0%	71%	100%	7
srednja	17%	11%	22%	11%	6%	6%	28%	100%	18
višja in več	60%	20%	0%	0%	0%	0%	20%	100%	10
skupaj	25,6%	12,8%	10,3%	5,1%	2,6%	2,6%	41,0%	100%	39
<i>SURS + Kratka forma II</i>									
OŠ in manj	9%	9%	0%	0%	0%	0%	82%	100%	11
poklicna	21%	7%	7%	0%	7%	0%	57%	100%	14
srednja	33%	17%	8%	4%	0%	0%	38%	100%	24
višja in več	47%	27%	20%	0%	0%	7%	0%	100%	15

skupaj	29,7%	15,6%	9,4%	1,6%	1,6%	1,6%	40,6%	100%	64
SURS + FDV									
OŠ in manj	4%	1%	1%	0%	1%	1%	92%	100%	232
poklicna	10%	9%	6%	1%	4%	4%	67%	100%	212
srednja	25%	19%	6%	1%	5%	4%	41%	100%	397
višja in več	68%	14%	3%	1%	2%	2%	10%	100%	210
skupaj	26,1%	11,8%	4,2%	0,9%	3,1%	2,9%	51,0%	100%	1051

Če povzamemo, kdo so segmenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov:

- Na kratko formo II in samo na sklop SURS je odgovarjalo več moških kot žensk, na sklop SURS in FDV pa več žensk kot moških. Na vse tri tipe vprašalnikov je odgovarjalo največ oseb v starostni skupini od 53 do 74 let in oseb s končano srednjo šolo.
- Največ neuporabnikov mobilnih telefonov je med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (28,4%), najmanj pa med respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in na kratko formo II (12,9%).
- Največ klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona opravijo respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in kratko formo II (9,9), najmanj pa respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (7,0).
- Največji delež respondentov, ki imajo dostop do interneta od doma, je med tistimi respondenti, ki so odgovarjali samo na sklop SURS (66,7%), najmanjši delež pa med tistimi, ki so odgovarjali na kratko formo I (55,3%).
- Največ neuporabnikov interneta je med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (46,5%), najmanj pa med respondenti, ki so odgovarjali na sklop SURS in na kratko formo II (36,1%).

V grobem lahko rečemo, da so najmanj intenzivni uporabniki IKT tisti respondenti, ki so že uvodoma zavračali odgovarjanje na anketna vprašanja in so zato odgovarjali le na kratko formo I. Nakazuje se, da so tisti respondenti, ki so pokazali manjše zanimanje za sodelovanje v anketi, manj intenzivni uporabniki IKT.

4 UPORABA MOBILNEGA TELEFONA

V nadaljevanju predstavljamo analize uporabe mobilnega telefona. Vse analize v nadaljevanju so opravljene za osebe na neuteženih podatkih. Vpliv uteži pa je analiziran v poglavju 1.6. Razlike med uteženimi in neuteženimi podatki so minimalne, še posebej če nas zanimajo zgolj družbeni vidiki rabe in ne tržni deleži, kjer pa obstaja nekaj razlik.

Vse analize so opravljene na respondentih, ki so odgovorili na celoten vprašalnik (SURS in FDV), teh je 1318.

Med respondenti Ankete o uporabi IKT 2005 ima dobre tri četrtine (75,9%) posameznikov v starosti 10-75 let en mobilni telefon, 5,8% ima dva mobilna telefona, manj kot odstotek (0,8%) respondentov pa ima tri ali več mobilne telefone. Dobre 3% respondentov občasno uporablja mobilni telefon drugih oseb, medtem ko jih 14,4% mobilnega telefona ne uporablja.

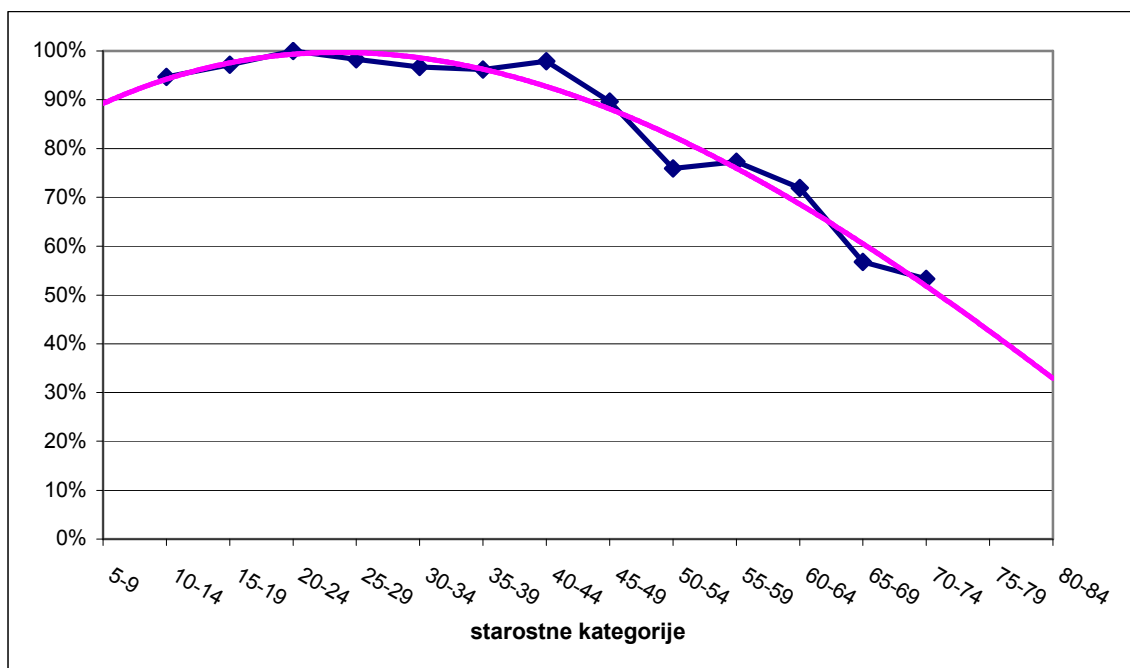
Tabela 27: Delež uporabnikov mobilnih telefonov v populaciji 10-75 let (vpr. AinB, n=1.318, vir: RIS-IKT 2005)

<i>uporaba mobilnih telefonov⁷</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
da, imam 1 mobilni telefon	1000	75,9
da, imam 2 mobilna telefona	76	5,8
da, imam 3 mobilne telefone ali več	10	0,8
ne, vendar vsaj občasno uporabljam mob. tel. drugih	42	3,2
ne uporabljam	190	14,4
skupaj	1.318	100

Neuporabniki mobilnih telefonov so osebe, ki izjavljajo, da ne uporabljajo mobilnega telefona in osebe, ki so na vprašanje, koliko pogovorov opravijo prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu, odgovorili, da le občasno (manj kot mesečno) uporabljajo mobilni telefon.

⁷ Vprašanje o uporabi mobilnega telefona se je glasilo: »Ali imate vi osebno vsaj en mobilni telefon oziroma ste njegov glavni ali pretežni uporabnik?«.

Ker poznamo deleže uporabnikov mobilnih telefonov samo za osebe v populaciji od 10 do 75 let, smo izvedli projekcije uporabnikov mobilnih telefonov po starostnih kategorijah, da bi s tem lahko napovedali deleže uporabnikov tudi za osebe v populaciji, ki so mlajše od 10 let in osebe starejše od 75 let.

Slika 2: Projekcije uporabnikov mobilnih telefonov po starostnih kategorijah (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Najvišji delež uporabnikov mobilnih telefonov je med osebami v starostni kategoriji 20 do 24 let (100%), kar pomeni, da je glede na populacijsko strukturo uporabnikov mobilnih telefonov iz te starostne kategorije 150.353 posameznikov. Odstotek uporabnikov mobilnih telefonov s starostjo upada, v starostni kategoriji 70 do 74 let je le še dobra polovica (53,3%) uporabnikov mobilnih telefonov, če upoštevamo populacijsko strukturo, je teh posameznikov 41.235.

Z upoštevanjem trenda uporabe mobilnih telefonov je v prvi starostni kategoriji (5 do 9 let) delež uporabnikov mobilnih telefonov zelo visok. V starostni kategoriji 5 do 9 let naj bi bilo 89,5% uporabnikov mobilnih telefonov, kar je ob upoštevanju populacijske strukture 94.653 posameznikov.

Ta ocena je zelo precenjena, kar dokazujejo tudi podatki Ankete o delovni sili za 2. četrtletje 2003, ki jo je izvedel Statistični urad Republike Slovenije, kjer ocenjujejo, da je med osebami, mlajšimi od 7 let, manj kot 5000 uporabnikov mobilnih telefonov.

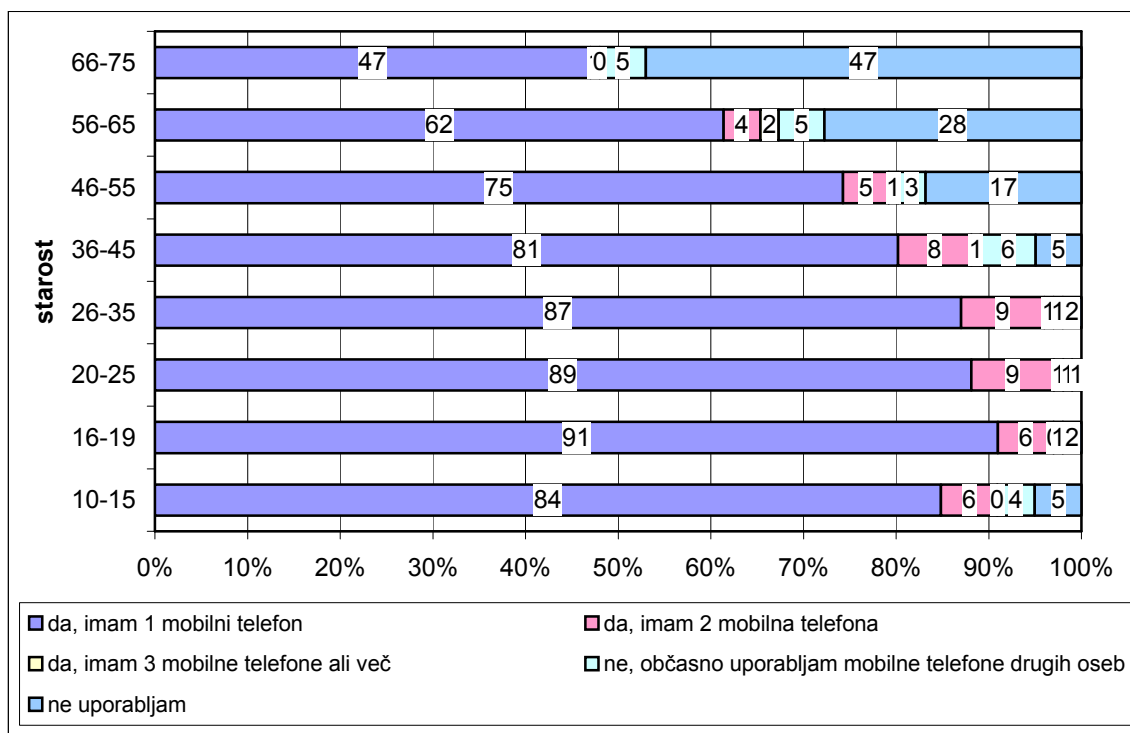
Če upoštevamo trend upadanja deleža uporabnikov mobilnih telefonov s starostjo, vidimo, da je v starostni kategoriji 75 do 79 let 42,7% (22.987) uporabnikov, v starostni kategoriji 80 do 84 let pa 32,8% (6.726) uporabnikov.

Tabela 28: Deleži in absolutna števila ter projekcije uporabnikov mobilnih telefonov po starostnih kategorijah (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>Starostne kategorije</i>	<i>% uporabnikov mobilnih telefonov</i>	<i>absolutno število uporabnikov mobilnih telefonov</i>
5-9 let	89,5%	94653
10-14 let	94,7%	119790
15-19 let	97,2%	138682
20-24 let	100,0%	150353
25-29 let	98,3%	140027
30-34 let	96,7%	146805
35-39 let	96,2%	148392
40-44 let	97,9%	155735
45-49 let	89,6%	139677
50-54 let	75,9%	87901
55-59 let	77,3%	87568
60-64 let	71,9%	73698
65-69 let	56,8%	55268
70-74 let	53,3%	41235
75-79 let	42,7%	22987
80-84 let	32,8%	6726

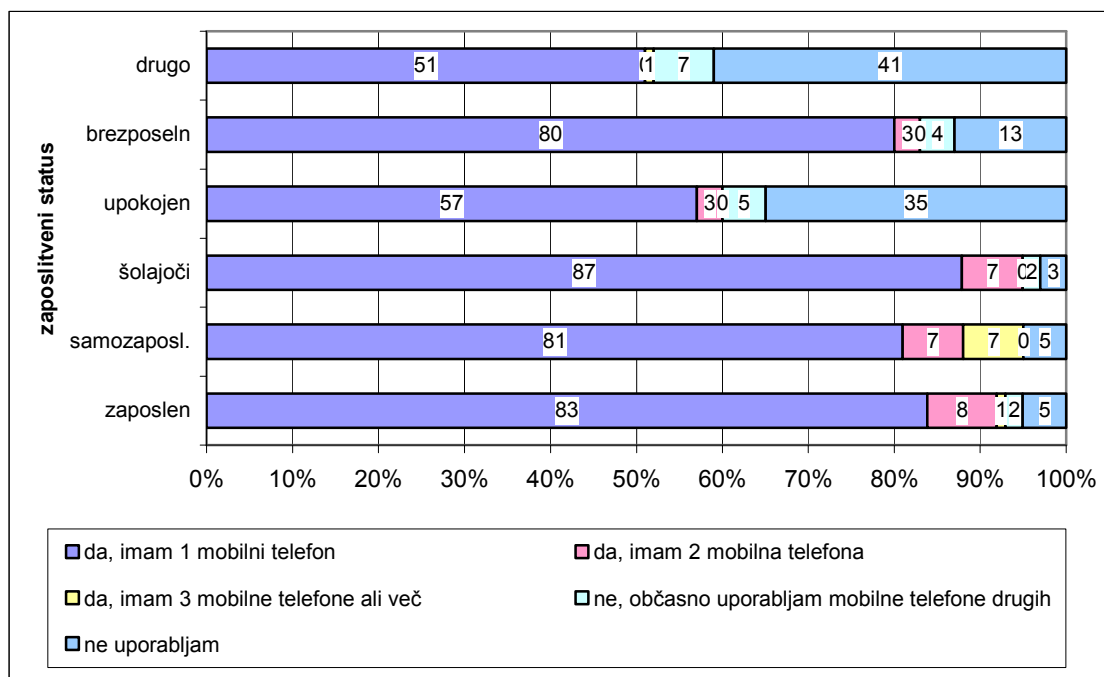
4.1 Socio-demografske značilnosti (ne)uporabnikov mobilnih aparatov

Med respondenti, ki ne uporabljajo mobilnih aparatov, je največji delež starejših (66 do 75 let), sledijo jim respondenti v starosti 56 do 65 let in 46 do 55 let. Največ respondentov, ki ima 1 mobilni aparat, je med osebami starimi 16 do 19 let.

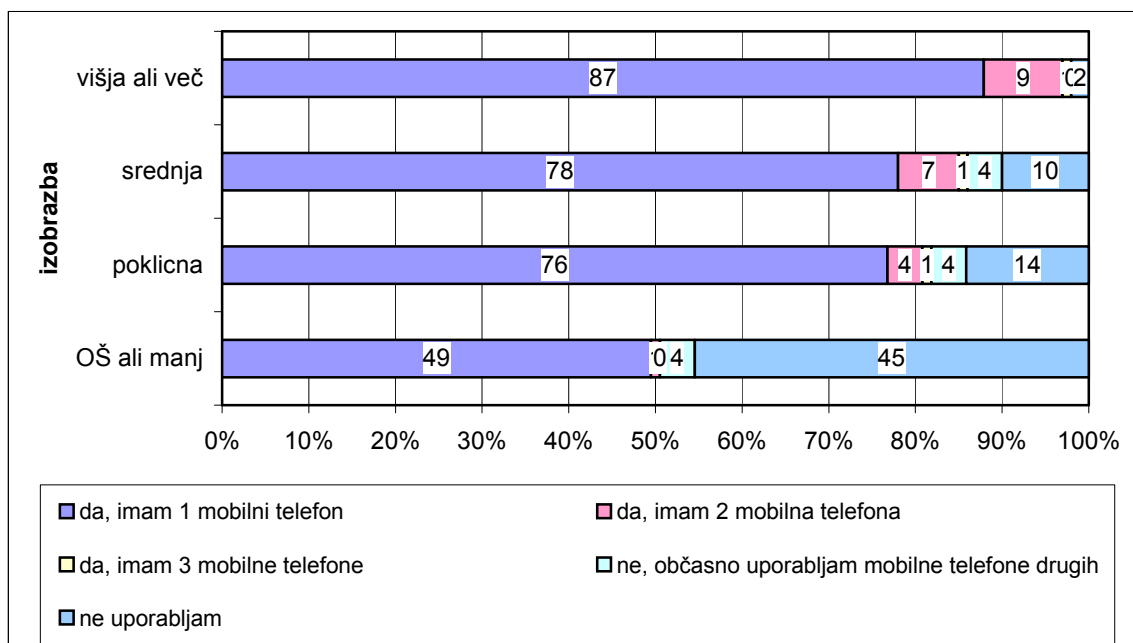
Slika 3: Delež (ne)uporabnikov mobilnih aparatov glede na starost (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Naslednja slika prikazuje delež (ne)uporabnikov mobilnih aparatov, ki kaže, da je med respondenti, ki ne uporabljajo mobilnih aparatov, največji delež upokojenih in tistih, ki so navedli pod zaposlitveni status možnost "drugo". Samozaposleni respondenti so v nekoliko večjem deležu navajali, da imajo 3 mobilne aparate.

Slika 4: Delež (ne)uporabnikov mobilnih aparatov glede na zaposlitveni status (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Tudi glede na izobrazbo obstajajo razlike v uporabi mobilnih aparatov. Naslednja slika kaže, da je med respondenti, ki ne uporabljajo mobilnih aparatov, največji delež oseb, ki imajo dokončano osnovno šolo ali manj, sledijo jim respondenti z dokončano poklicno ali srednjo šolo, zelo majhen delež pa je respondentov s končano višjo šolo ali več.

Slika 5: Delež (ne)uporabnikov mobilnih aparatov glede na izobrazbo (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Tabela 29: Uporaba mobilnih telefonov glede na spol, starost in zaposlitveni status respondentov v starosti 10-75 let (vpr. AinB, n=1318, vir: RIS-IKT 2005)

		n	uporaba mobilnih telefonov (%)					skupaj(%)
			1 mob. telefon	2 mob. telefona	3 in več mob. telefoni	občasna uporablja mob. tel. drugih oseb	ne uporablja	
spol	moški	635	75,4	7,9	1,4	2,2	13,1	100
	ženski	683	76,3	3,8	0,2	4,1	15,7	100
skupaj		1318	75,9	5,8	0,8	3,2	14,4	100
starost	10-15	95	84,2	6,3	0,0	4,2	5,3	100
	16-19	89	91,0	5,6	0,0	1,1	2,3	100
	20-25	134	88,8	9,0	0,8	0,8	0,8	100
	26-35	196	87,2	8,7	1,0	1,0	2,0	100
	36-45	199	81,4	7,5	1,0	5,5	4,5	100
	46-55	258	74,8	4,7	0,8	2,7	17,1	100
	56-65	199	62,3	3,5	1,5	4,5	28,1	100
	66-75	148	47,3	1,4	0,0	4,7	46,6	100
skupaj		1318	75,9	5,8	0,8	3,2	14,4	100
zaposlitveni status	zaposlen	521	83,5	8,3	1,0	2,3	5,0	100
	samozaposl.	43	81,4	7,0	7,0	0,0	4,7	100
	šolajoči	267	87,3	7,1	0,0	2,3	3,4	100
	upokojen	315	57,1	2,5	0,3	4,8	35,2	100
	brezposeln	101	80,2	3,0	0,0	4,0	12,9	100
	drugo	71	50,7	0,0	1,4	7,0	40,9	100
skupaj		1318	75,9	5,8	0,8	3,2	14,4	100

Med moškimi je delež respondentov, ki imajo dva ali tri mobilne telefone, višji kot med ženskami, hkrati pa več žensk (15,7%) kot moških (13,1%) ne uporablja mobilnega telefona. Največji delež respondentov, ki imajo dva ali tri mobilne telefone, je v starostni skupini od 20 do 35 let, medtem ko je največji delež (46,6%) neuporabnikov mobilnih telefonov v starostni skupini od 66 do 75 let. Največji delež (14%) respondentov, ki ima dva ali tri mobilne telefone, je med samozaposlenimi, sledijo jim zaposleni (9,2%) in šolajoči (7,1%), med katerimi pa ni oseb, ki bi imele tri mobilne telefone. Čeprav je največ neuporabnikov mobilnih telefonov med osebami, ki imajo drug zaposlitveni status, je skladno s starostno strukturo neuporabnikov med njimi tudi veliko upokojencev.

Tabela 30: Uporaba mobilnih telefonov glede na regijo, velikost naselja in pogostost branja računalniških revij v starosti respondentov 10-75 let (vpr. AinB, n=1318, vir: RIS-IKT 2005)

		<i>n</i>	<i>uporaba mobilnih telefonov (%)</i>					<i>skupaj(%)</i>
			1 mob. telefon	2 mob. telefona	3 in več mob. telefoni	občasna uporablja mob. tel. drugih oseb	ne uporablja	
regija	LJ-mesto	163	84	7	0	2	7	100
	LJ-okolica	226	77	4	1	5	12	100
	MB	257	70	5	2	2	21	100
	CE	201	75	4	1	3	16	100
	KR	130	68	11	0	4	17	100
	GO	65	89	3	0	2	6	100
	KP,PO	65	77	8	0	0	15	100
	NM	99	78	8	0	5	9	100
	MS	112	76	4	0	4	15	100
	skupaj	1318	75,9	5,8	0,8	3,2	14,4	100
velikost naselja	do 500 preb.	349	69	4	1	3	22	100
	nad 500-2000 preb.	277	76	5	1	4	15	100
	nad 2000-4000 preb.	136	74	8	1	5	12	100
	nad 4000-10000 preb.	103	76	6	3	5	11	100
	nad 10000-50000 preb.	167	81	4	1	2	12	100
	nad 50000 preb.	286	82	8	0	1	8	100
	skupaj	1318	75,9	5,8	0,8	3,2	14,4	100
branje računalniških revij	nikoli	947	72	4	1	4	19	100
	občasno	256	85	10	1	2	3	100
	mesečno	106	86	10	2	0	2	100
	skupaj	1309	75,9	5,8	0,8	3,2	14,4	100

Med respondenti, ki ne uporabljajo mobilnih aparatov, je največ oseb iz mariborske regije, oseb iz naselij do 500 prebivalcev in oseb, ki nikoli ne berejo računalniških revij.

4.2 Število pogovorov v tipičnem dnevu

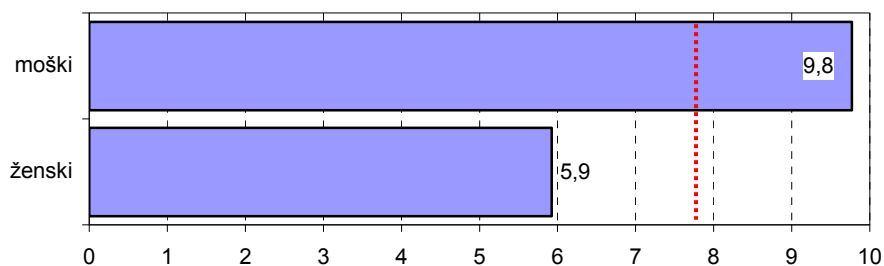
Še enkrat velja poudariti, da: v nadaljevanju govorimo o 1,4 mio oziroma 85% populacije 10-75 let, ki uporablja mobilni telefon. Vključenih je tudi 3,2% takih oseb, ki nimajo lastnega mobilnega telefona, vendar pa vsaj občasno uporabljajo mobilne telefone drugih oseb.

Uporabnike mobilnih telefonov smo povprašali: »Koliko klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona opravite v tipičnem delovnem dnevu?« Med 1128 respondenti, ki uporabljajo mobilni telefon jih je 67,9% navedlo natančno število klicev oziroma pogovorov, 22,7% respondentov so anketarji pomagali s kategorijami odgovorov, 6,4% respondentov uporablja mobilni telefon mesečno, 3% respondentov pa uporablja mobilni telefon občasno (manj kot mesečno).

Tabela 31: Število klicev oziroma pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu – tip odgovora (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

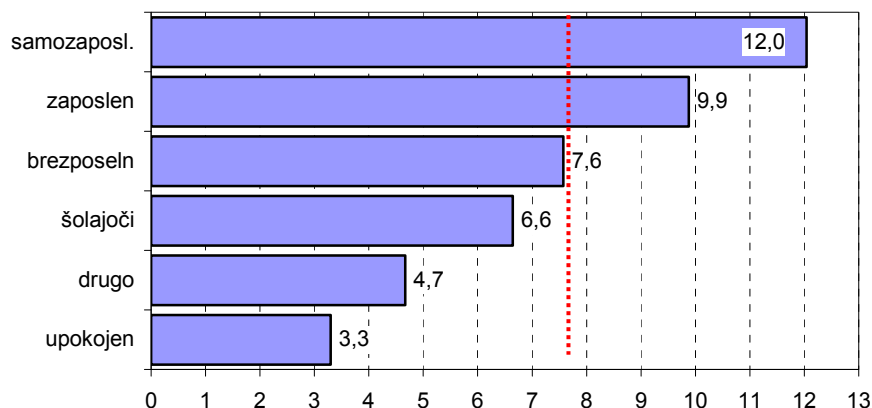
	%	<i>n</i>
navaja kategorije	22,7%	256
navaja natančne številke	67,9%	766
opravi le nekaj klicev mesečno	6,4%	72
uporablja le občasno (manj kot mesečno)	3,0%	34
skupaj	100%	1128

Oglejmo si najprej, koliko klicev oziroma pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu opravijo respondenti, ki so navedli odgovore z natančnimi številkami. Respondenti opravijo v povprečju 7,8 (glej navpično črto) pogovorov po mobilnem telefonu, pri čemer moški opravijo v povprečju 9,8 pogovorov, medtem ko ženske opravijo 5,9 pogovorov.

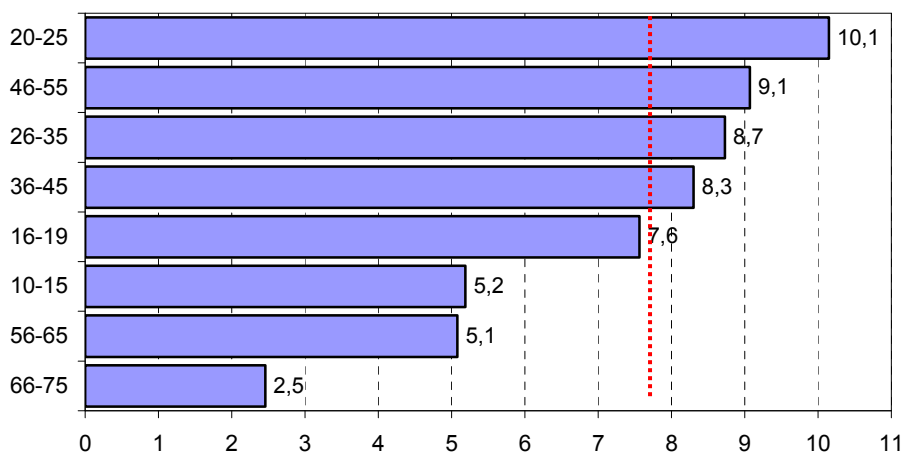
Slika 6: Število klicev oziroma pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu glede na spol (vpr. AinB, n=766, vir: RIS-IKT 2005)

Glede na zaposlitveni status najpogosteje v tipičnem delovnem dnevu kličejo samozaposleni, sledijo jim zaposleni, brezposelni in šolajoči, najredkeje pa se po mobilnem telefonu pogovarjajo upokoјenci.

Slika 7: Število klicev oziroma pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu glede na zaposlitveni status respondentov⁸ (vpr. AinB, n=766, vir: RIS-IKT 2005)

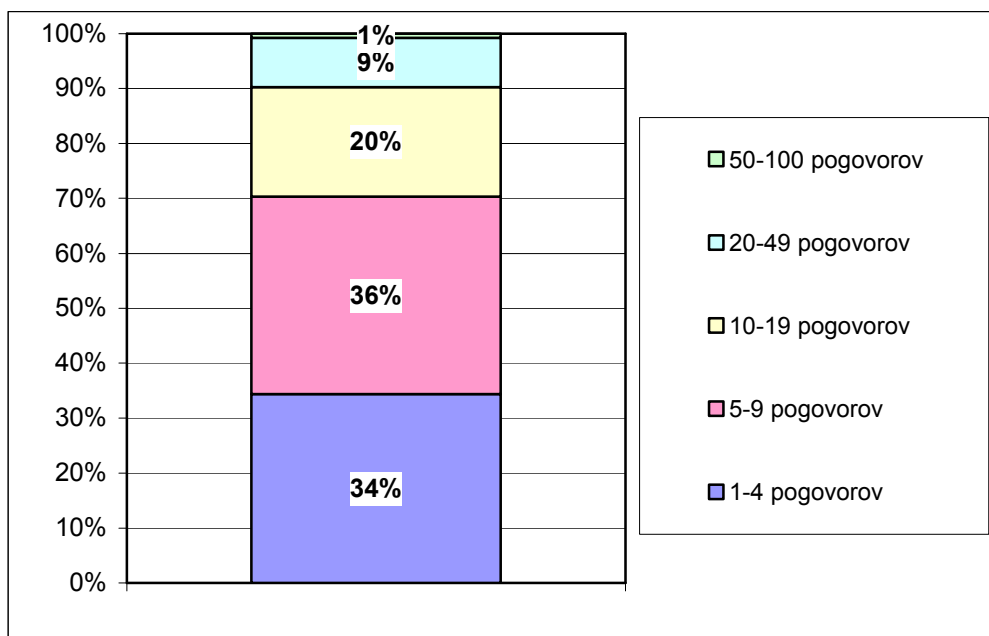
Glede na starost največ klicev v tipičnem delovnem dnevu opravijo mladostniki med 20 in 25 letom starosti (10,1), sledita jim skupini oseb starih med 46 in 55 let (9,1) ter 26 in 35 let (8,7). Najmanjše število klicev v tipičnem delovnem dnevu opravijo respondenti med 55 in 75 letom starosti, kar je skladno s predhodno ugotovitvijo, da najmanjše število klicev opravijo upokoјenci.

Slika 8: Število klicev oziroma pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu po starostnih skupinah (vpr. AinB, n=766, vir: RIS-IKT 2005)

⁸ Pri zaposlitvenem statusu so v kategorijo »drugo« vštete naslednje kategorije: kmetovalec, pomagajoči družinski član, gospodinja, nezmožen za delo zaradi starosti, bolezni, invalidnosti, prestaja kazen.

Naslednja slika kaže, da je med respondenti, ki so jim anketarji pomagali z lestvico odgovorov, največ takih, ki opravijo 5-9 pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu (36%), sledijo respondenti, ki opravijo 1-4 pogovorov dnevno (34%) in respondenti, ki opravijo 10-19 pogovorov dnevno (20%).

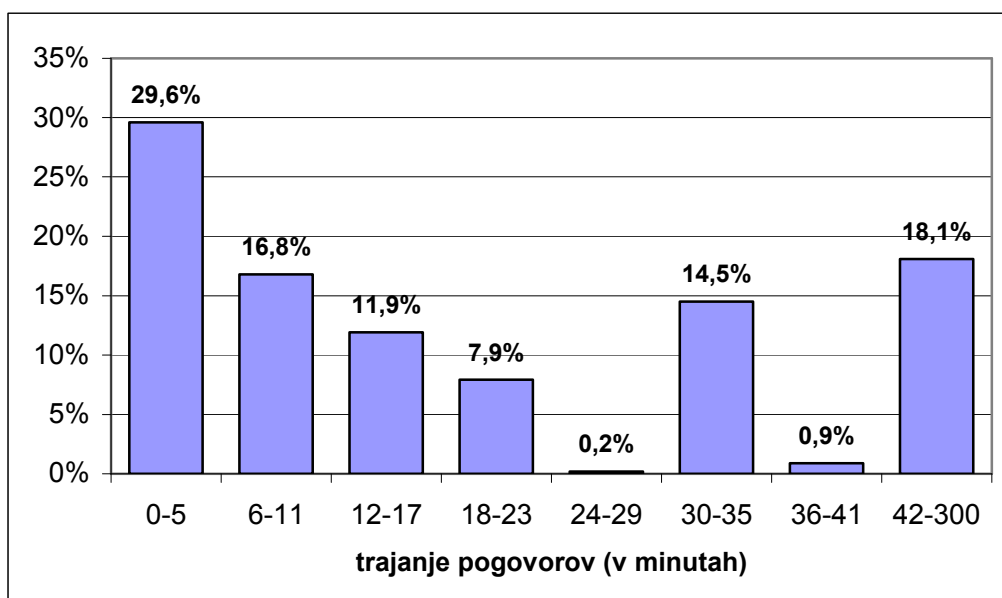
Slika 9: Število klicev oziroma pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so jim anketarji pomagali s kategorijami odgovorov (vpr. AinB, n=256, vir: RIS-IKT 2005)

Kot smo že omenili, je pri odprtih odgovorih povprečje klicev oziroma pogovorov po mobilnem telefonu višje kot pri zaprtih odgovorih. Tisti respondenti, ki so sami navedli število klicev, opravijo v povprečju 7,8 klicev po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu. Tisti respondenti, ki so jim anketarji pomagali z lestvico odgovorov, pa opravijo v povprečju 7,1 klicev po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu.

4.3 Trajanje pogovorov

Na vprašanje: »V povprečju, koliko časa v tipičnem delovnem dnevu se pogovarjate po mobilnem telefonu?« so odgovarjali uporabniki mobilnih telefonov, ki opravijo vsaj nekaj klicev mesečno.

Največ respondentov (29,6%) se dnevno pogovarja po mobilnem telefonu do 5 minut, 16,8% respondentov se pogovarja po mobilnem telefonu 6 do 11 minut, 14,5% respondentov se pogovarja po mobilnem telefonu 30 do 35 minut, 18,1% respondentov pa se dnevno pogovarja po mobilnem telefonu od 42 do maksimalno 300 minut.

Slika 10: Trajanje pogovorov (v minutah) po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu (vpr. B, n=530, vir: RIS-IKT 2005)

V povprečju se respondenti dnevno pogovarjajo po mobilnem telefonu 27 minut (standardni odklon je 39). Če izločimo 12 respondentov, ki se dnevno pogovarjajo po mobilnem telefonu več kot 120 minut, dobimo povprečje trajanja pogovorov 23 minut (s standardnim odklonom 25). Če pa izločimo 37 respondentov, ki se dnevno pogovarjajo po mobilnem telefonu več kot 60 minut, se povprečje trajanja pogovorov zmanjša na 19 minut (s standardnim odklonom 17).

Največ časa se po mobilnem telefonu v povprečju pogovarjajo osebe, stare od 20 do 25 let (v povprečju 39 minut), najmanj pa se po mobilnem telefonu pogovarjajo osebe, stare od 66 do 75 let. V povprečju se osebe v starosti 10 do 75 let, ki uporabljajo mobilni telefon, po mobilnem telefonu pogovarjajo 27 minut v tipičnem delovnem dnevu.

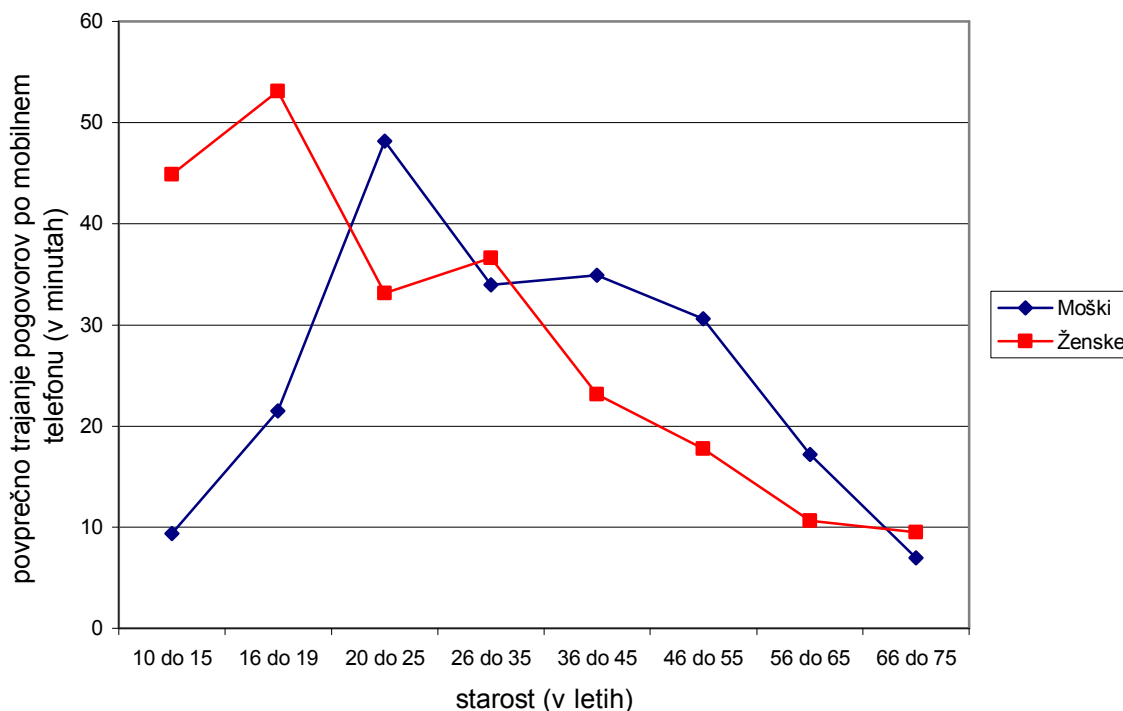
Polovica respondentov, starih od 20 do 25 let, se po mobilnem telefonu pogovarja več kot 30 minut, polovica respondentov starih od 66 do 75 let, pa se po mobilnem telefonu pogovarja manj kot 4 minute v tipičnem delovnem dnevu.

Tabela 32: Povprečno trajanje vseh pogovorov (v minutah) po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu glede na starost (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

<i>starost</i>	<i>povprečje</i>	<i>mediana</i>	<i>n</i>
10-15 let	24	10	44
16-19 let	33	15	43
20-25 let	39	30	54
26-35 let	35	20	92
36-45 let	30	15	97
46-55 let	24	10	107
56-65 let	14	10	65
66-75 let	8	4	28
skupaj	27	15	530

Naslednja slika prikazuje število minut pogovora v tipičnem dnevu v odvisnosti od spola in starosti respondenta. Vrh za ženske nastopi pri nižji starosti kot za moške, vendar pa je vrednost vrha za ženske višja kot za moške – pri starosti *16 do 19 let* se ženske v povprečju pogovarjajo več kot 50 minut v tipičnem dnevu, moški pa se v starosti *20 do 25 let* (vrh za moške) pogovarjajo po mobilnem telefonu manj kot 50 minut v tipičnem dnevu.

To ugotovitev bi lahko pojasnjevali s socialnimi stiki, ki so pri ženskah intenzivnejši pri nižji starosti kot pri moških. Med starostjo 36 ter 65 let pa se moški v tipičnem dnevu po mobilnem telefonu pogovarjajo več časa kot ženske, kar lahko spet pojasnjujemo z bolj intenzivno uporabo za poslovne namene. Kot bomo videli kasneje, krije stroške uporabe mobilnega telefona dobršnemu delu moških v tej starosti njihovo podjetje.

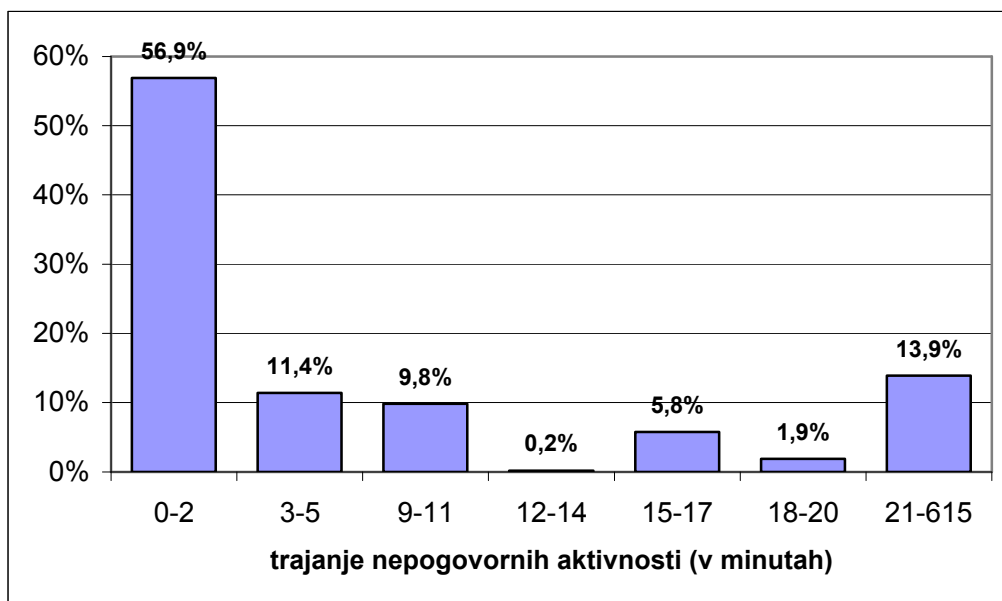

Slika 11: Minute pogovora po mobilnem telefonu v tipičnem dnevu glede na starostno skupino in spol (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

4.4 Nepogovorna raba mobilnega telefona

Na vprašanje: »V povprečju, koliko časa v tipičnem delovnem dnevu porabite za ostale aktivnosti z mobilnim telefonom (igre, SMS, MMS, WAP, internet, ipd.)?« so odgovarjali uporabniki mobilnih telefonov, ki opravijo vsaj nekaj klicev mesečno.

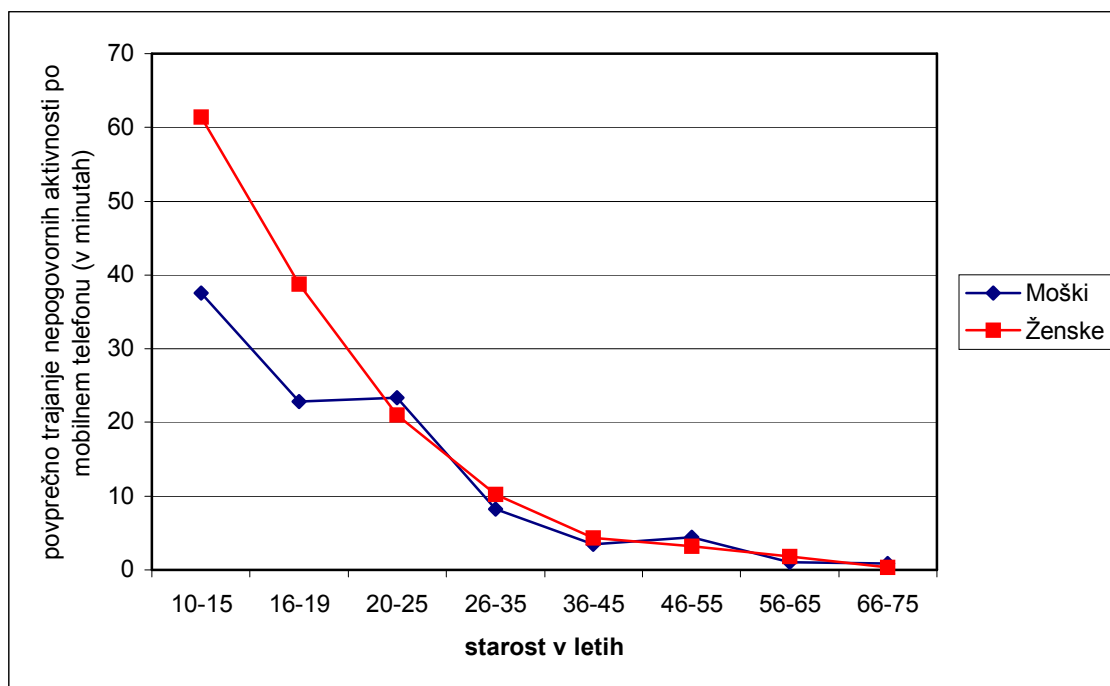
Več kot polovica teh uporabnikov mobilnih telefonov (56,9%) porabi do 2 minute v tipičnem delovnem dnevu za ostale aktivnosti z mobilnim telefonom (igre, SMS, MMS, WAP, internet, ipd.). Več kot 21 do maksimalno 615 minut na dan za ostale aktivnosti na mobilnem telefonu pa porabi 13,9% respondentov.

Slika 12: Povprečno trajanje nepogovornih aktivnosti (v minutah) na mobilnem telefonu (brez pogovorov) v tipičnem delovnem delu (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

V povprečju uporabniki mobilnih telefonov porabijo dnevno za nepogovorne aktivnosti z mobilnim telefonom 12 minut (standardni odklon je 42). Če izločimo 5 respondentov, ki porabijo za nepogovorne aktivnosti več kot 120 minut, dobimo povprečje trajanja nepogovornih aktivnosti 9 minut (s standardnim odklonom 16). Če pa izločimo 8 respondentov, ki se dnevno pogovarjajo po mobilnem telefonu več kot 60 minut, se povprečje trajanja nepogovornih aktivnosti zmanjša na 8 minut (s standardnim odklonom 14).

Naslednja slika prikazuje povprečno trajanje ostalih aktivnosti na mobilnem telefonu (igre, SMS, MMS, WAP, internet, ipd.) v tipičnem dnevu v odvisnosti od starosti in spola respondenta. Tako pri ženskah kot moških nastopi vrh pri nižji starosti, vendar je vrednost vrha za ženske višja kot za moške – pri starosti *10 do 15* let ženske v povprečju porabijo več kot 1 uro v tipičnem dnevu za tovrstne aktivnosti po mobilnem telefonu, medtem pa moški v isti starosti v povprečju manj kot 40 minut v tipičnem dnevu. Pri obeh je zaznati upadanje letih aktivnosti s starostjo, že pri starosti *26 do 35* let respondenti za aktivnosti na mobilnem telefonu v povprečju porabijo manj kot 10 minut dnevno. Očitno so storitve SMS, MMS, igre in podobno domena mladih.

Slika 13: Povprečno trajanje nepogovornih aktivnosti (v minutah) na mobilnem telefonu (brez pogovorov) v tipičnem delovnem delu glede na starostno skupino in spol (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

4.5 Plačevanje stroškov

Na vprašanje: »Kdo plačuje večino mesečnih stroškov vašega trenutnega glavnega mobilnega telefona?« so odgovarjali vsi uporabniki mobilnih telefonov, razen tistih respondentov (34), ki mobilni telefon uporabljajo občasno (manj kot mesečno).

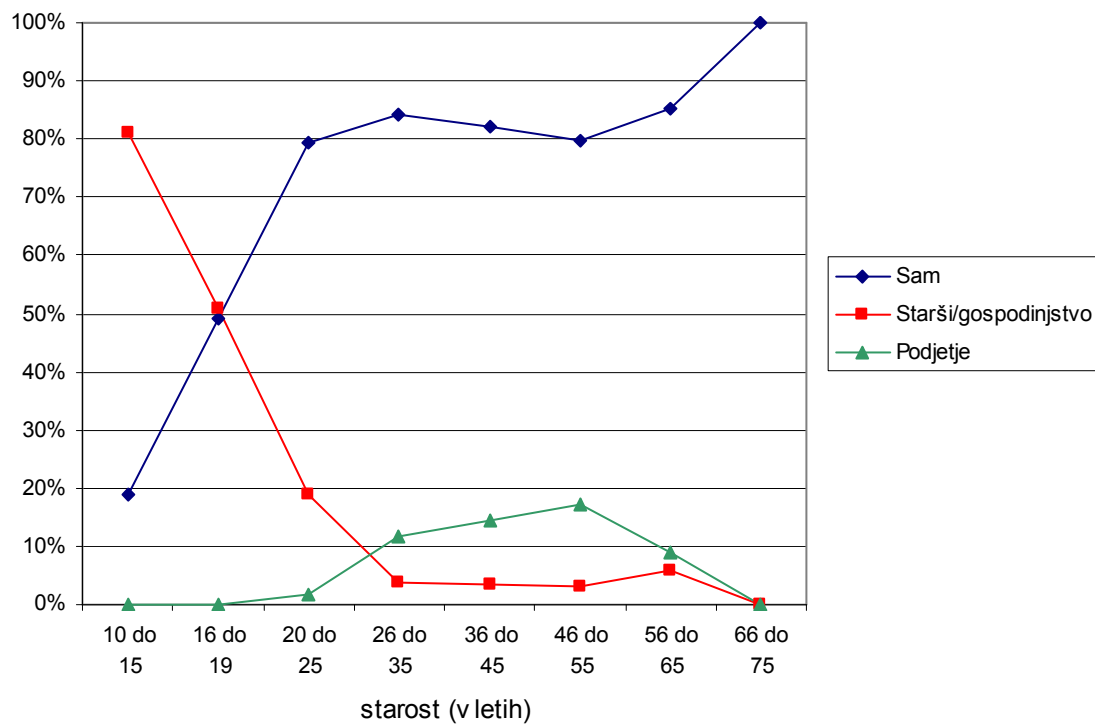
Uporabniki v največji meri sami plačujejo stroške svojega mobilnega telefona (75,8%), sledijo starši kot plačniki večine mesečnih stroškov (12,6%), na tretje mesto pa se uvršča podjetje kot plačnik večine mesečnih stroškov (6,3%).

Tabela 33: Plačevanje večine mesečnih stroškov trenutnega glavnega mobilnega telefona (vpr. AinB, n=1088, vir: RIS-IKT 2005)

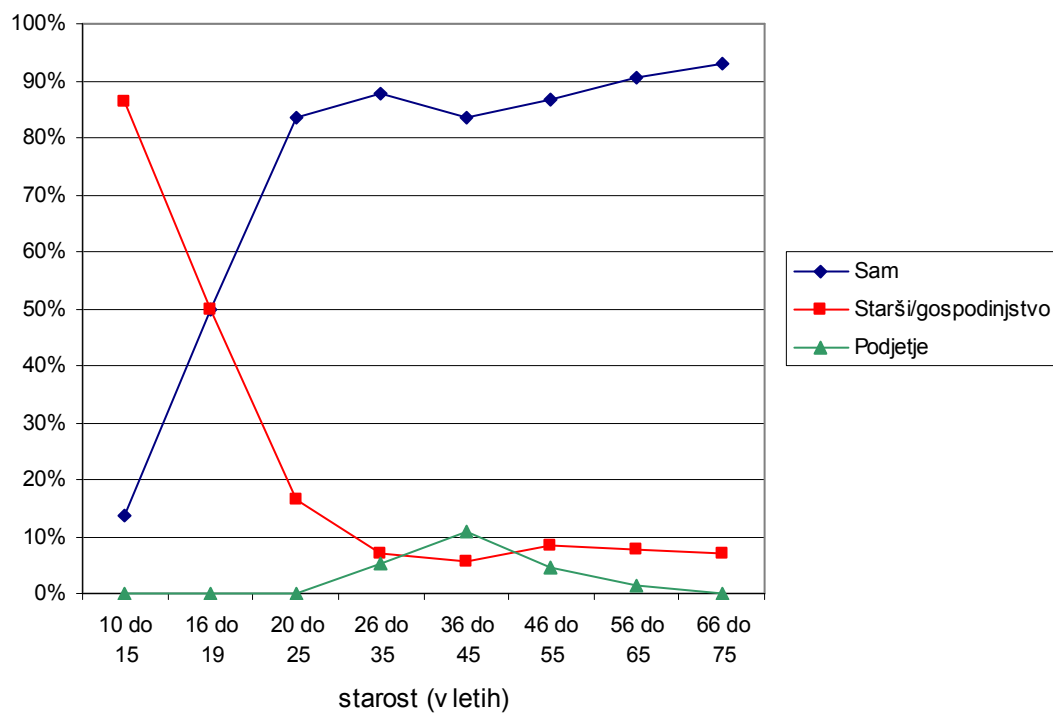
<i>plačnik</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
sam/a	825	75,8
starši	137	12,6
drugi člani gospodinjstva	43	4,0
podjetje, kjer je zaposlen/a	68	6,3
nekdo drug	15	1,4
skupaj	1.088	100,0

Naslednji sliki prikazujeta vir plačevanja stroškov mobilnega telefona v odvisnosti od starosti. Delež plačevanja stroškov z naslova starši oz. drug družinski član pada s starostjo tako za moške kot za ženske, vendar je omembe vredno dejstvo, da se ustrezna lomljena črta za ženske pri višjih starostih ustavi pri višjih deležih, za moške pa se bolj približa 0%. Moškim v večji meri kot ženskam stroške uporabe mobilnega telefona krije podjetje.

Slika 14: Vir plačevanja mobilnega telefona pri MOŠKIH glede na starostno skupino (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Slika 15: Vir plačevanja mobilnega telefona pri ŽENSKAH glede na starostno skupino (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

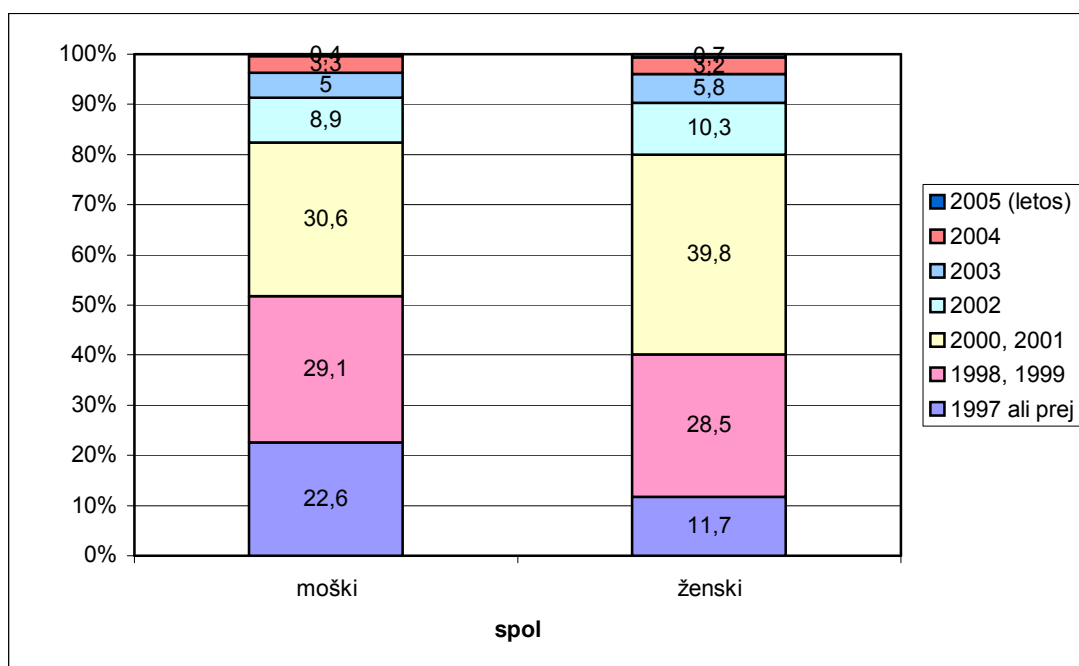
4.6 Leto začetka uporabe mobilnega telefona

Največ respondentov je začelo uporabljati mobilni telefon v letih 2000 in 2001 (35,3%) in v letih 1998 in 1999 (28,8%). V letošnjem letu (2005) je novih uporabnikov mobilnih telefonov samo 0,5%.

Tabela 34: Leto začetka uporabe mobilnega telefona (vpr. AinB, n=1094, vir: RIS-IKT 2005)

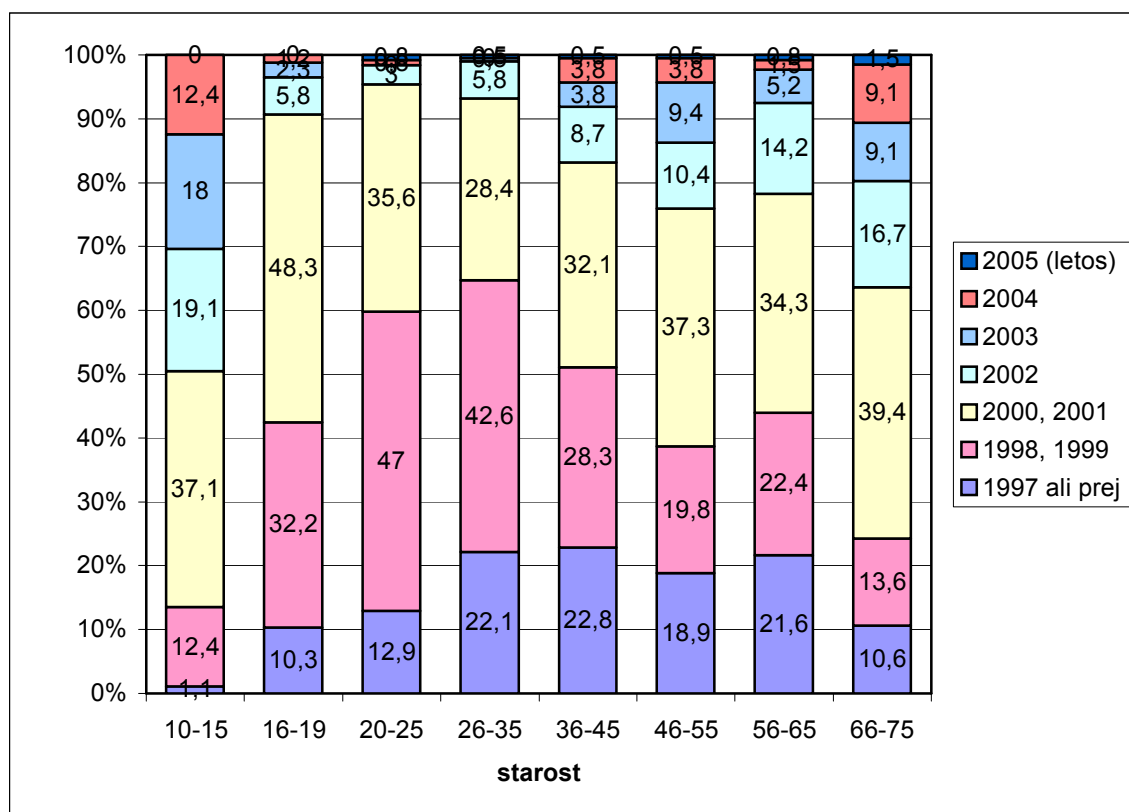
<i>leto</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
2005 (letos)	6	0,5%
2004	36	3,3%
2003	59	5,4%
2002	105	9,6%
2001, 2000	386	35,3%
1999, 1998	315	28,8%
1997 ali prej	187	17,1%
skupaj	1094	100%

Od pojava prvih mobilnih telefonov v Sloveniji pa do leta 1999 je bil med novimi uporabniki večji delež moških kot žensk, medtem ko se je v poznejšem obdobju (od leta 2000 do 2003) to razmerje obrnilo v prid žensk. V zadnjih dveh letih (2004, 2005) med novimi uporabniki mobilnih telefonov ni večjih razlik po spolu.

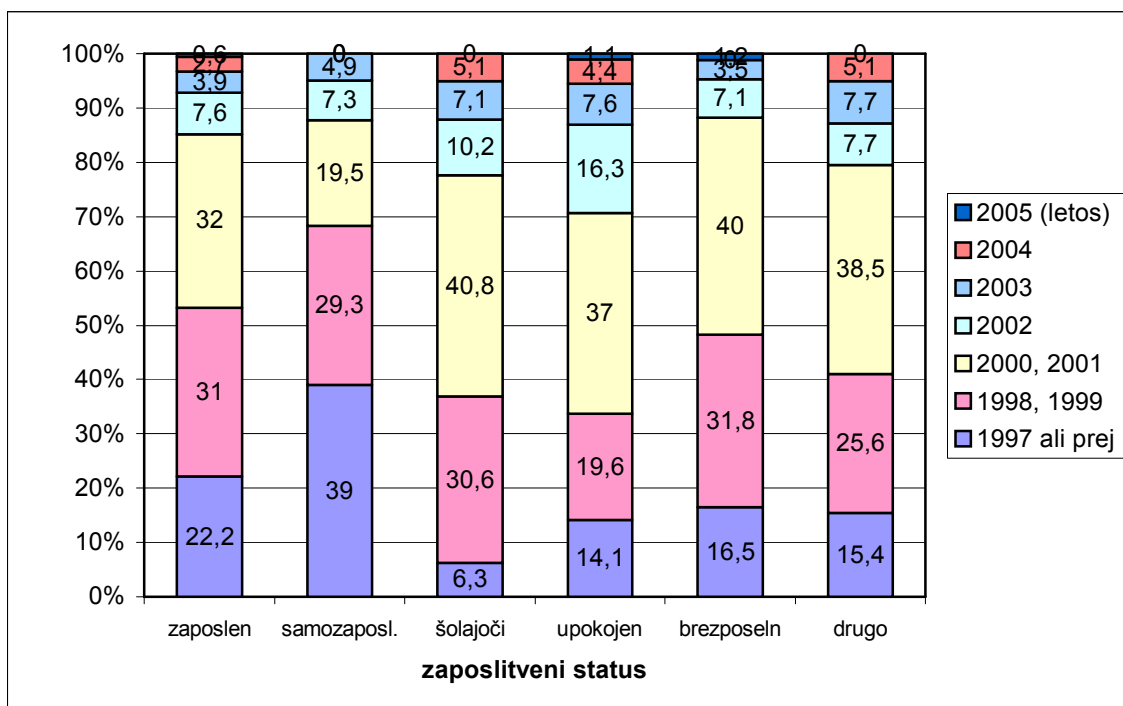
Slika 16: Leto začetka uporabe mobilnega telefona glede na spol (vpr. AinB, n=1094, vir: RIS-IKT 2005)

Do leta 1997 ali prej so mobilne telefone uporabljali najintenzivneje predvsem stari 26 do 65 let. Do leta 2001 pa so mobilne telefone intenzivneje začeli uporabljati predvsem mladostniki in delovno aktivna populacija. Po letu 2001 pa je med novimi uporabniki mobilnih telefonov največji delež najmlajših (mladostniki od 10 in 15 leta starosti) in najstarejših respondentov (respondenti v starosti med 66 in 75 let).

Slika 17: Leto začetka uporabe mobilnega telefona glede na starost (vpr. AinB, n=1094, vir: RIS-IKT 2005)

Razlike v letih začetka uporabe mobilnih telefonov se odražajo tudi v analizi zaposlitvenega statusa respondentov. Medtem ko so v letu 1997 ali prej mobilne telefone uporabljali predvsem samozaposleni, se delež le-teh uporabnikov v letu 2000, 2001 zmanjša. Največji delež uporabnikov v letu 2000, 2001 se kaže med šolajočimi, po letu 2001 pa je največji delež novih uporabnikov mobilnih telefonov med upokojenci.

Slika 18: Leto začetka uporabe mobilnega telefona glede na zaposlitveni status (vpr. AinB, n=1094, vir: RIS-IKT 2005)

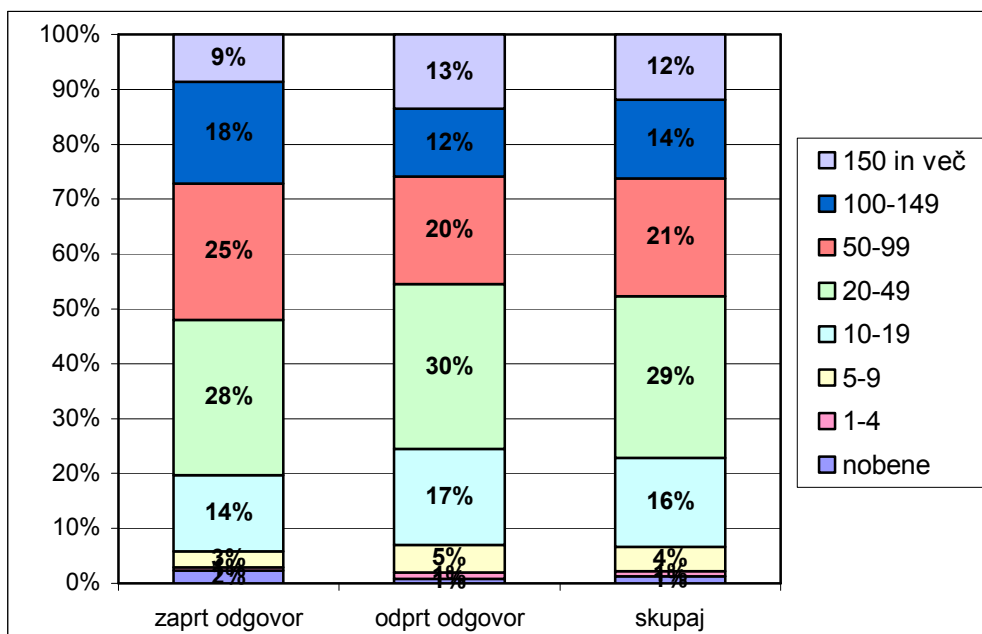
4.7 Število shranjenih telefonskih števil v imeniku mobilnega telefona

Respondente smo povprašali, koliko telefonskih števil imajo shranjenih v imeniku glavnega mobilnega telefona. Natančen odgovor je navedlo 356 respondentov. 181 respondentov ni vedelo natančnega odgovora, zato so jim anketarji pomagali z lestvico odgovorov. Med njimi 8 respondentov kljub ponujeni lestvici odgovorov ni vedelo odgovoriti.

Največji delež uporabnikov mobilnih telefonov ima v imeniku svojega mobilnega aparata shranjenih 20-49 telefonskih števil, sledijo pa jim uporabniki s 50-99 številkami v imeniku mobilnega aparata. V povprečju ima tako približno polovica respondentov v imeniku shranjenih manj kot 50 telefonskih števil, približno polovica respondentov pa več kot 50 števil. 7 respondentov nima shranjene nobene telefonske številke v imeniku mobilnega telefona.

Tabela 35: Število shranjenih telefonskih števil v imeniku mobilnega aparata glede na tip vprašanja (vpr. B, n=529, vir: RIS-IKT 2005)

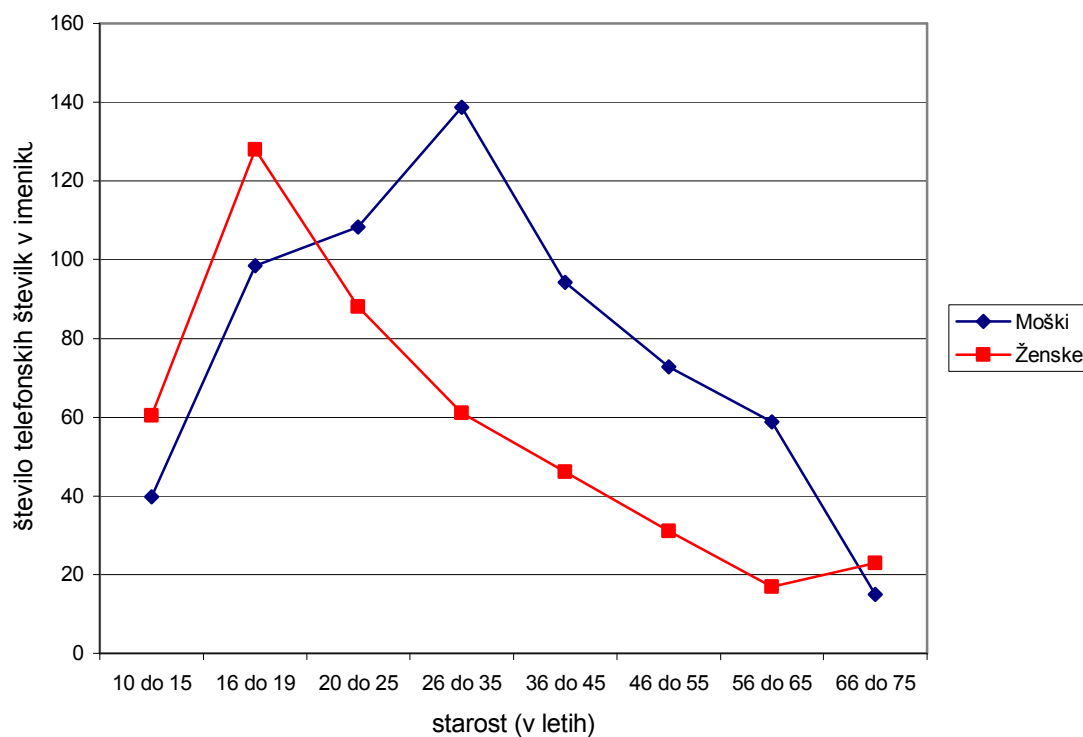
	<i>zaprt odgovor</i>		<i>odprt odgovor</i>		<i>skupaj</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
nobene	4	2%	3	1%	7	1%
1-4	1	1%	4	1%	5	1%
5-9	5	3%	18	5%	23	4%
10-19	24	14%	62	17%	86	16%
20-49	49	28%	107	30%	156	29%
50-99	43	25%	70	20%	113	21%
100-149	32	18%	44	12%	76	14%
150 in več	15	9%	48	13%	63	12%
skupaj	173	100%	356	100%	529	100%
povprečje	66		69		67	

Slika 19: Število shranjenih telefonskih števil v imeniku mobilnega aparata glede na tip vprašanja (vpr. B, n=529, vir: RIS-IKT 2005)

Naslednja slika prikazuje število telefonskih števil, shranjenih v imenik mobilnega aparata, glede na starost respondenta – posebej za moške in ženske. Opažamo, da se najvišja povprečna vrednost za ženske (okrog 130 telefonskih števil v imeniku) pojavi pri nižji starosti kot za moške. Vendar pa je najvišja povprečna vrednost za moške (v starosti od 26 do 35 let) za okrog 10 števil v imeniku višja od najvišje povprečne vrednosti, ki jo dosežejo ženske (v starosti 16 do 19 let).

Razliko med spoloma lahko pojasnimo z različnima namenoma, zaradi katerih moški oz. ženske uporabljajo svojega mobilni telefon. Moški poročajo, da mobilni telefon uporabljajo v večji meri za poslovne kot za neobvezne (klepetanje, druženje) zadeve, pri ženskah pa je obratno. Trdili bi torej lahko, da imajo ženske največ števil v imeniku mobilnega telefona v starosti *16 do 19 let* zato, ker ga v tej starosti najbolj uporabljajo za socialne stike. Moški pa imajo najvišje povprečno število števil v imeniku pri starosti *26 do 35 let*, ker v tej starosti mobilni telefon najbolj intenzivno uporabljajo za poslovne zadeve.

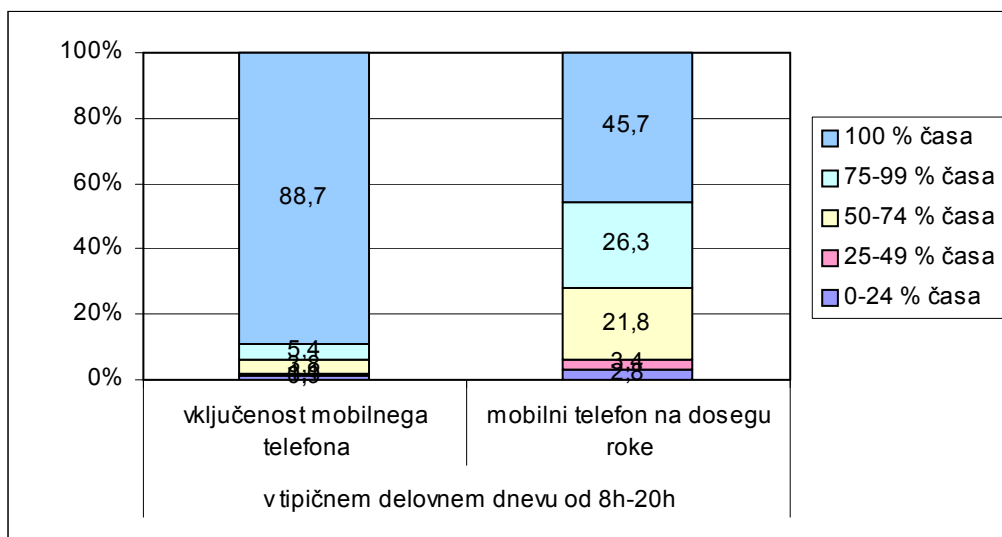

Slika 20: Število telefonskih števil v imeniku mobilnega telefona glede na starostno skupino in spol (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

4.8 Dosegljivost na mobilni telefon

Okoli devet desetih (88,7%) uporabnikov mobilnih telefonov ima v tipičnem delovnem dnevu v času od 8h-20h stalno vključen mobilni telefon, medtem ko ima v tem času slaba polovica (45,7%) uporabnikov mobilnih telefonov svoj mobilni telefon ves čas na dosegu roke.

Slika 21: Vključenost mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu od 8h-20h in delež časa, ko je mobilni telefon na dosegu roke (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Glede na spol in starost ni večjih razlik v vključenosti mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu od 8h-20h ter v deležu časa, ko je mobilni telefon na dosegu roke.

Tabela 36: Povprečne vrednosti vključenosti mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu od 8h-20h in deleža časa, ko je mobilni telefon na dosegu roke glede na spol in starost (vpr. B, RIS-IKT 2005)

	Kolikšen delež časa je (v tipičnem delovnem dnevu) od 8h do 20h vaš mobilni telefon vključen?	Kolikšen delež časa je (v tipičnem delovnem dnevu) od 8h do 20h vaš mobilni telefon v vašem dosegu (tako, da bi ga lahko slišali)?	<i>n</i>
SPOL			
moški	96,6%	83,6%	277
ženski	95,8%	81,0%	258
STAROST			
10-19 let	94,7%	75,7%	90
20-29 let	97,3%	86,7%	96
30-39 let	96,7%	83,0%	102
40-49 let	98,9%	86,1%	89
50-74 let	94,6%	81,0%	157
skupaj	96,2%	82,4%	535

Na naslednji sliki pa je prikazano, kako pogosto uporabniki mobilnih telefonov spremenijo nastavitve zvonjenja mobilnega telefona v različnih situacijah glede na starost respondentov. Najbolj pogosto uporabniki mobilnih telefonov spremenijo glasnost (izklop telefona, vibriranje, tiho zvonjenje) na kino predstavi in v gledališču, še posebej osebe stare med 30 in 49 let. Največje razlike glede na starost so pri spremembi nastavitve glasnosti na delovnem mestu / v šoli / na fakulteti: najpogosteje spremenijo nastavitve glasnosti osebe stare od 30 do 59, v manjši meri pa mlajši (mogoče ne nosijo mobilnega telefona v šolo) in starejši (niso več zaposleni). Skoraj nikoli pa uporabniki mobilnih telefonov ne spremenijo glasnosti med obrokom doma in med druženjem s prijatelji, sošolci, kolegi (ni večjih razlik glede na starost).

Poleg pogostosti spremembe nastavitve mobilnega telefona je v naslednji tabeli predstavljena tudi kategorija »drugo«, ki pomeni delež respondentov, ki se ne ukvarjajo z odgovarjajočimi aktivnostmi:

- 14% uporabnikov mobilnih telefonov ne hodi v kino, gledališče,
- desetina (10%) respondentov ne dela / ne hodi v šolo / na fakulteto,
- 6% pa jih ne vozi kolesa, avta ali drugega motornega kolesa.

Tabela 37: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti pogostosti spremembe nastavitve zvonjenja (izključitev, tiho zvonjenje, vibriranje) mobilnega telefona (vpr. B, RIS-IKT 2005)

Zanima nas, kako pogosto spremenite nastavitve zvonjenja telefona (izključite, tiho zvonjenje, vibriranje) v naslednjih okoliščinah ...	<i>nikoli</i>	<i>redko</i>	<i>včasih</i>	<i>pogosto</i>	<i>vedno</i>	<i>drugo</i>	<i>skupaj</i>	<i>n</i>
med obrokom doma	84%	6%	6%	1%	3%	/	100%	537
ko ležate k počitku (ponoči)	60%	8%	7%	5%	20%	/	100%	537
na kino predstavi, v gledališču	19%	3%	3%	3%	58%	14%*	100%	536
med druženjem s prijatelji / sošolci / kolegi	74%	7%	11%	4%	3%	0%**	100%	537
na delovnem mestu / v šoli / na fakulteti	46%	4%	9%	6%	25%	10%***	100%	537
ko vozite kolo, avto ali drugo motorno vozilo	81%	5%	4%	2%	3%	6%****	100%	537

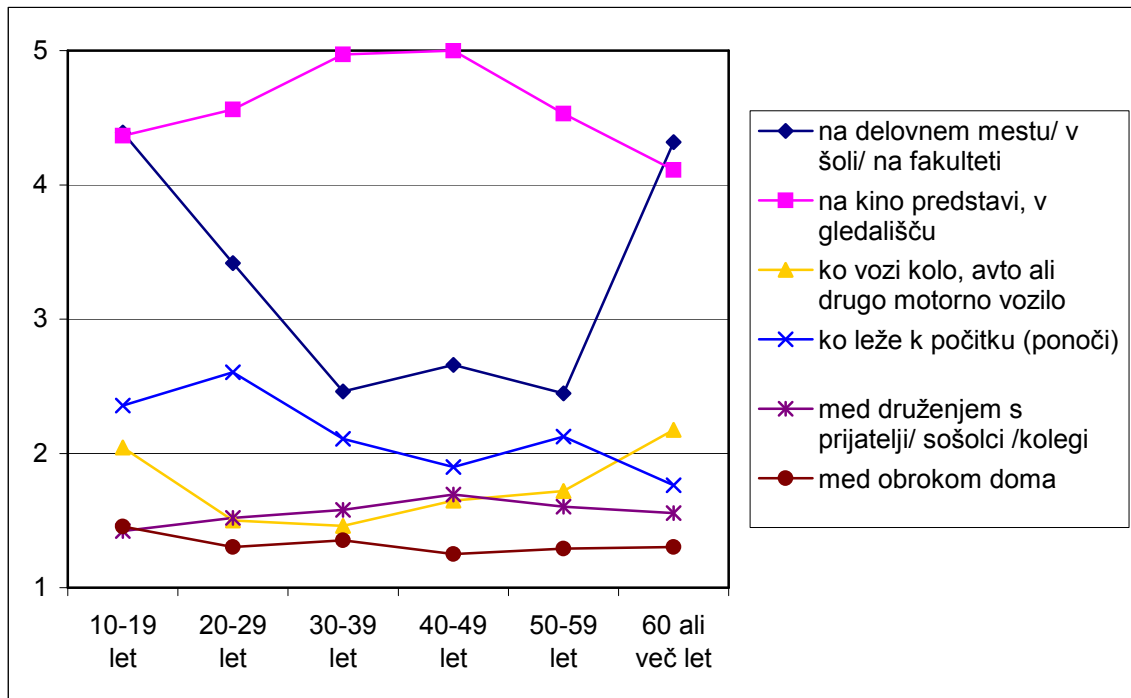
Opombe:

*: ne hodim v kino, gledališče,

**: ne družim se s prijatelji

***: ne delam,...

****: ne vozim

Slika 22: Pogostost spremembe nastavitve zvonjenja (izključitev, tiho zvonjenje, vibriranje) mobilnega telefona glede na starost; izključeni so neuporabniki odgovarjajočih aktivnosti; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »vedno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

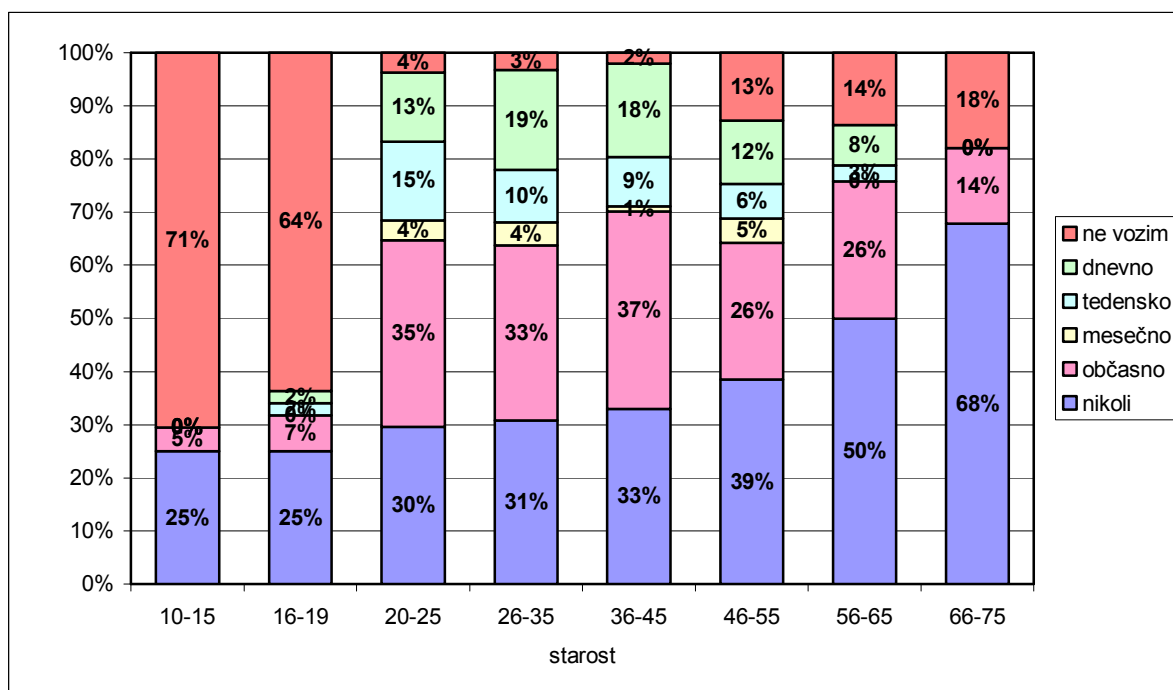
4.9 Pogovori med vožnjo

Desetina (11%) vseh uporabnikov mobilnih telefonov se dnevno kot voznik motornega vozila pogovarja po mobilnem telefonu brez kompleta za prostoročno telefoniranje, dobra tretjina (36%) pa tega nikoli ne počne. Petina (18%) oseb ne vozi motornega vozila.

Tabela 38: Frekvenčna porazdelitev pogostosti pogovarjanja po mobilnem telefonu med vožnjo (kot voznik) (vpr. B, n=533, RIS-IKT 2005)

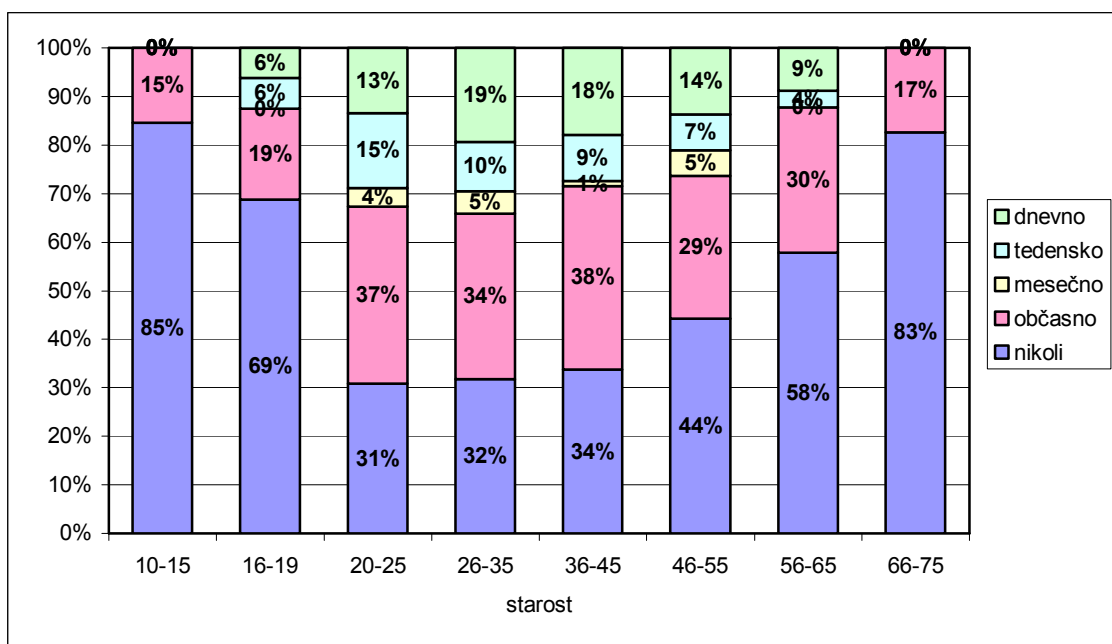
	<i>nikoli</i>	<i>občasno</i>	<i>mesečno</i>	<i>tedensko</i>	<i>dnevno</i>	<i>ne vozim</i>	<i>skupaj</i>	<i>n</i>
Kako pogosto se kot voznik motornega vozila pogovarjate po mobilnem telefonu brez kompleta za prostoročno telefoniranje (med tem, ko vozite)?	36%	26%	2%	7%	11%	18%	100%	533

Med vožnjo se najpogosteje dnevno po mobilnem telefonu pogovarjajo osebe stare 26-35 let. Z višanjem starosti se večja tudi delež tistih, ki se nikoli ne pogovarjajo po mobilnem telefonu, ko vozijo.

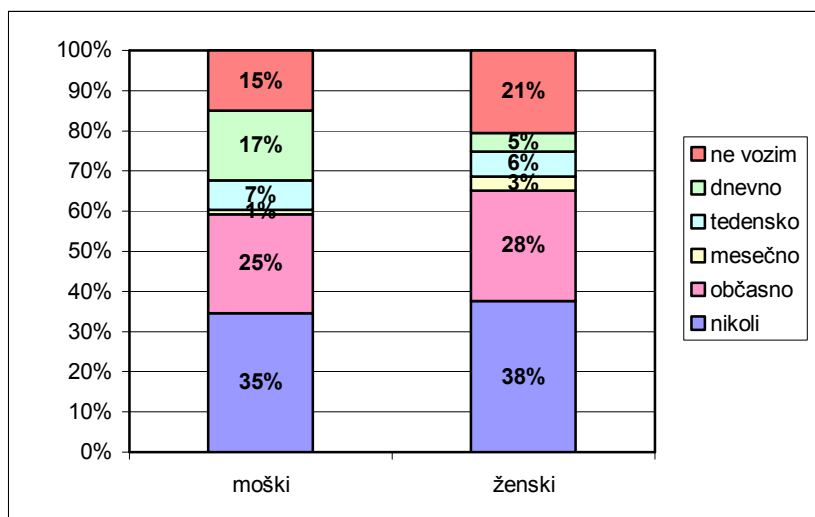
Slika 23: Pogostost pogovarjanja po mobilnem telefonu med vožnjo (kot voznik) glede na starost (vpr. B, n=438, vir: RIS-IKT 2005)

Sicer je najvišji delež tistih, ki se ne pogovarjajo po mobilnem telefonu, ko vozijo, v starostni skupini 10-19 let, pri čemer pa moramo upoštevati dejstvo, da osebe lahko opravljajo vozniški izpit pri 18 letih. Vendar pa se 5% respondentov v starostni kategoriji 10-15 let vseeno občasno pogovarja po mobilnem telefonu med tem, ko vozijo, saj se med motorna vozila uvrščajo tudi motorna kolesa, za katere pa imajo te osebe lahko vozniški izpit.

Slika 24: Pogostost pogovarjanja po mobilnem telefonu med vožnjo (kot voznik) glede na starost (vpr. B, n=438, vir: RIS-IKT 2005)

Naslednja slika prikazuje delež pogovorov po mobilnem aparatu med vožnjo glede na spol, ki kaže, da se približno enak delež moških in žensk nikoli ne pogovarja po mobilnem telefonu med vožnjo, prav tako je tudi delež moških in žensk enak pri občasnih in tedenskih pogovorih po mobilnem telefonu med vožnjo. Razlike se torej kažejo pri dnevnih in mesečnih pogovorih po mobilnem telefonu med vožnjo, ki kaže, da se moški dnevno pogostejše pogovarjajo po mobilnem telefonu med vožnjo in ženske mesečno pogostejše pogovarjajo po mobilnem telefonu med vožnjo.

Slika 25: Pogostost pogovarjanja po mobilnem telefonu med vožnjo (kot voznik) glede na spol (vpr. B, n=438, vir: RIS-IKT 2005)

Tabela 39: Kontingenčna tabela: pogostost pogovarjanja po mobilnem telefonu med vožnjo (kot voznik) glede na pogostost spremembe nastavitve zvonjenja (izključitev, tiho zvonjenje, vibriranje) mobilnega telefona med vožnjo (vpr. B, RIS-IKT 2005)

Zanima nas, kako pogosto spremenite nastavitve zvonjenja telefona (izključite, tiho zvonjenje, vibriranje), ko vozite kolo, avto ali drugo motorno vozilo:	Kako pogosto se kot voznik motornega vozila pogovarjate po mobilnem telefonu brez kompleta za prostoročno telefoniranje (med tem, ko vozite)?							n
	nikoli	občasno	mesečno	tedensko	dnevno	ne vozim	skupaj	
nikoli	38,9%	26,6%	2,6%	7,5%	12,1%	12,4%	100,0%	433
redko	18,5%	37,0%	3,7%	3,7%	25,9%	11,1%	100,0%	27
včasih	34,8%	30,4%		8,7%		26,1%	100,0%	23
pogosto	10,0%	50,0%			10,0%	30,0%	100,0%	10
vedno	50,0%	21,4%		7,1%		21,4%	100,0%	14
ne vozim	13,3%					86,7%	100,0%	30
skupaj	36,0%	26,1%	2,3%	6,8%	11,3%	17,6%	100,0%	537

Opomba: Razlike med vrednostmi so statistično značilne: sig.=0,00, Pearsonov hi-kvadrat pa znaša 130,9.

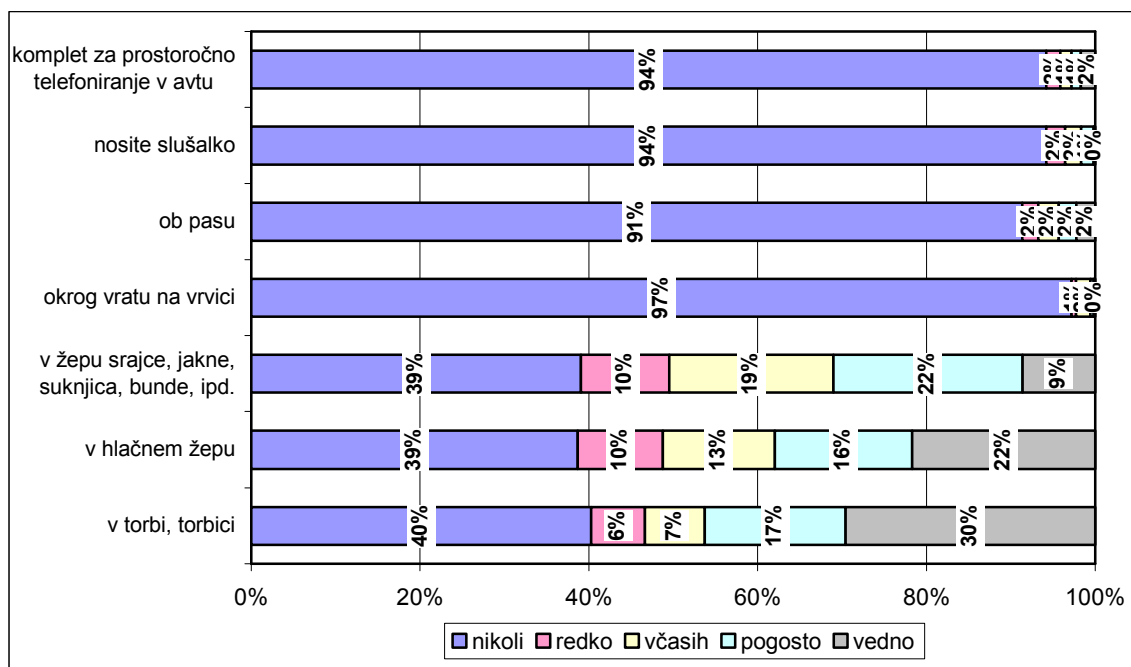
Če pogledamo pogostost pogovarjanja po mobilnem telefonu med vožnjo glede na pogostost spremembe nastavitve zvonjenja (izključitev, tiho zvonjenje, vibriranje) mobilnega telefona med vožnjo, vidimo, da se kar polovica respondentov, ki vedno spremeni nastavitve zvonjenja, ko vozijo, nikoli ne pogovarja po mobilnem telefonu med vožnjo. Polovica respondentov, ki pogosto spremeni nastavitve telefona, se občasno pogovarja po mobilnem telefonu med vožnjo, med tistimi, ki včasih spremenijo nastavitve zvonjenja, pa se jih največ (34,8%) nikoli ne pogovarja po mobilnem telefonu med vožnjo. Med tistimi respondenti, ki redko spremenijo nastavitve zvonjenja med vožnjo, se jih največ (37,0%) občasno pogovarja po mobilnem telefonu med tem, ko vozijo, veliko (25,9%) pa je tudi takih, ki se dnevno

pogovarjajo po mobilnem telefonu med tem, ko vozijo. Med tistimi, ki nikoli ne spremenijo nastavitve zvonjenja med vožnjo, se jih največ (38,9%) nikoli ne pogovarja po mobilnem telefonu med tem, ko vozijo.

4.10 Kje nosite mobilni aparat?

Naslednja slika kaže, da respondenti najpogosteje nosijo mobilni telefon, ko gredo od doma, v torbi (torbici), v hlačnem žepu in v žepu srajce, jakne, suknjiča, bunde. Velika večina uporabnikov mobilnih telefonov:

- nikoli ne uporablja kompleta za prostoročno telefoniranje v avtomobilu (94%),
- nikoli ne nosi slušalke (prenosnega kompleta za prostoročno telefoniranje) (94%),
- nikoli ne nosi mobilnega telefona ob pasu (91%),
- nikoli ne nosi mobilnega telefona okrog vratu na vrvici (97%).

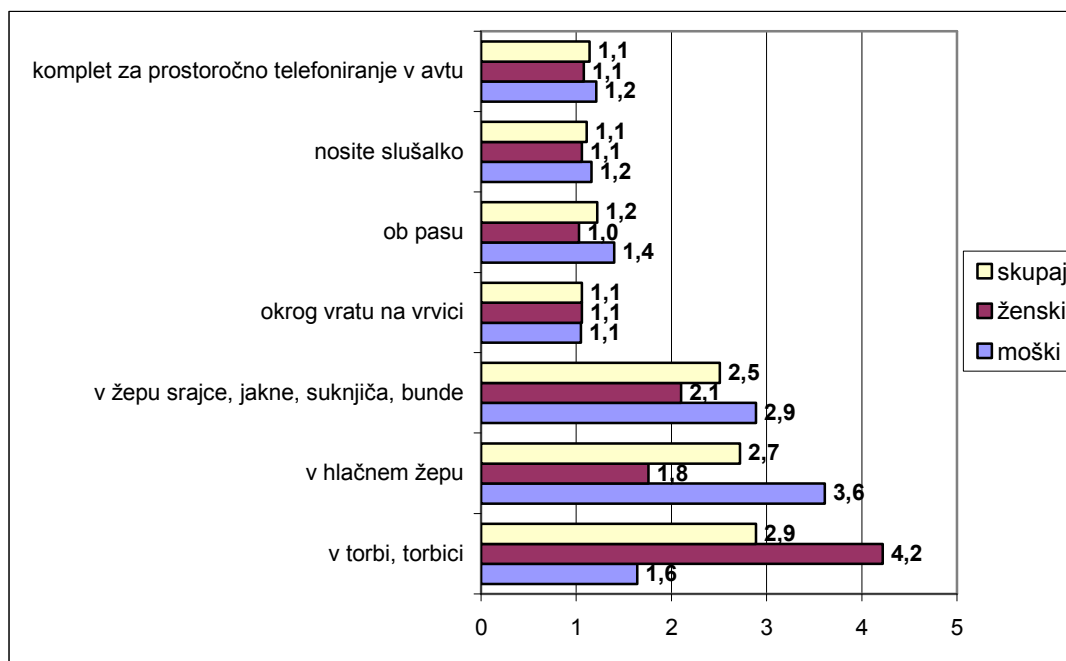

Slika 26: Način nošenja in uporabe mobilnega telefona (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

V nadaljevanju smo pogledali načine nošenja in uporabe mobilnega telefona glede na spol in starost.

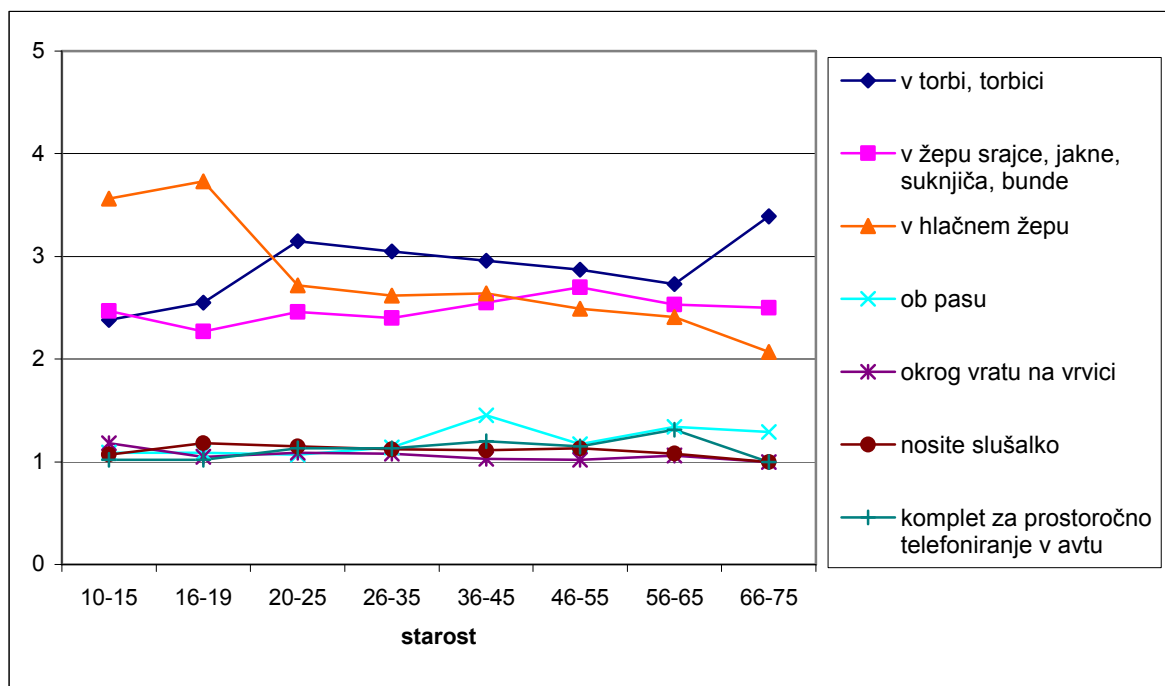
Ženske v povprečju bolj pogosto nosijo mobilni telefon, ko gredo od doma, v torbi oz. torbici kot moški. Moški pa v povprečju bolj pogosto, ko gredo od doma, nosijo mobilni telefon v hlačnem žepu ali v žepu srajce, jakne, suknjiča, bunde. Pri ostalih načinih nošenja in uporabe mobilnega telefona ni velikih razlik med spoloma.

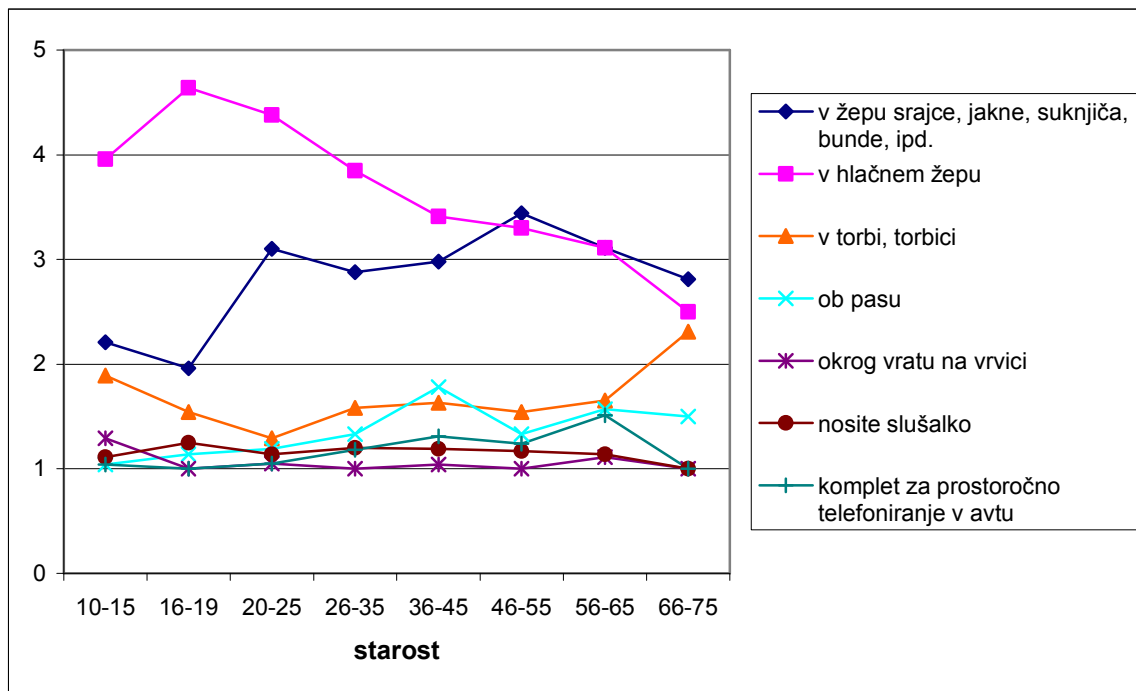
Slika 27: Način nošenja in uporabe mobilnega telefona glede na spol; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »vedno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Respondenti v starosti 10 do 19 let v povprečju bolj pogosto kot ostali respondenti nosijo mobilni telefon, ko gredo od doma, v hlačnem žepu in manj pogosto v torbi oz. torbici. Respondenti v starosti 66 do 75 let bolj pogosto kot ostali respondenti nosijo mobilni telefon v torbi oz. torbici. Pogostost ostalih načinov nošenja in uporabe mobilnega telefona se glede na starost ne spreminja bistveno.

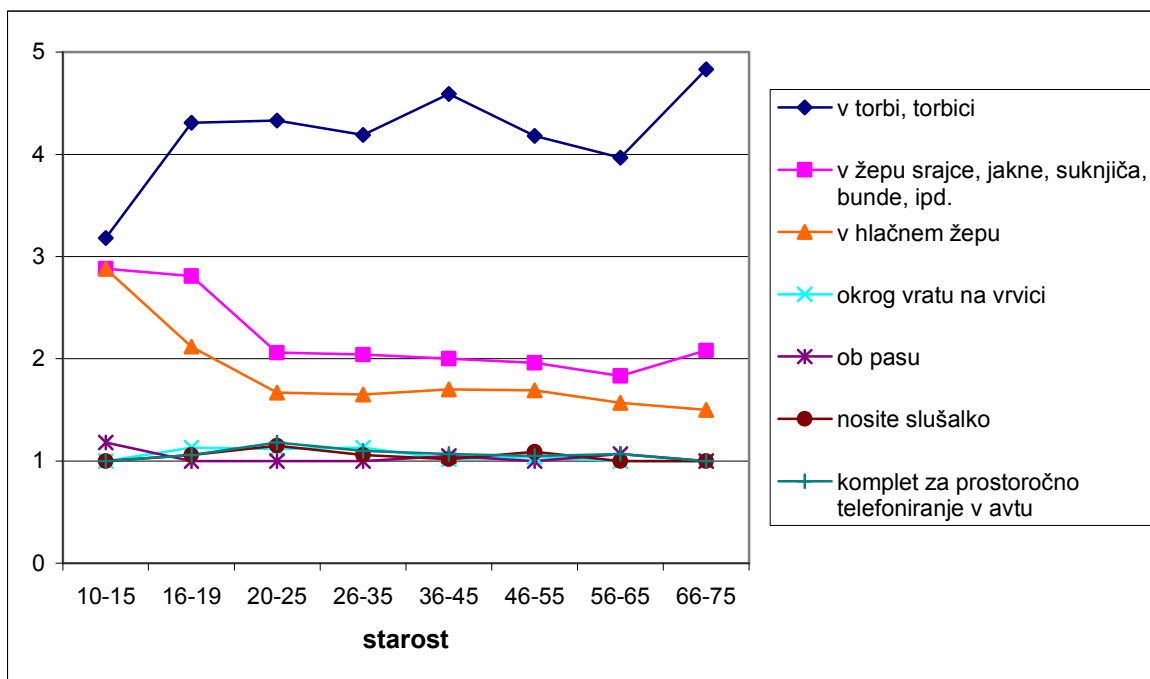
Slika 28: Način nošenja in uporabe mobilnega telefona glede na starost; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »vedno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Moški v starosti 16-19 let v povprečju najbolj pogosto nosijo mobilni telefon v hlačnem žepu, pogostost nošenja mobilnega telefona v hlačnem žepu pada s starostjo, najmanj pogosto nosijo mobilni telefon v hlačnem žepu moški v starosti 66-75 let. Najbolj pogosto nosijo mobilni telefon v žepu srajce, jakne, suknjiča, bunde, ipd. moški v starosti 46-55 let, najmanj pogosto pa moški v starosti 16-19 let. Nekoliko pogosteje od ostalih moških nosijo mobilni telefon v torbi oz. torbici moški v starosti 10-15 let in 66-75 let. Moški v starosti 36-45 let nekoliko pogosteje od ostalih moških nosijo mobilni telefon ob pasu.

Slika 29: Način nošenja in uporabe mobilnega telefona pri MOŠKIH glede na starost; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »vedno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Mobilni telefon najpogosteje nosijo v torbi oz. torbici ženske v starosti 66-75 let, najmanj pogosto pa ženske v starosti 10-15 let. Ženske v prvih dveh starostnih kategorijah nekoliko pogosteje od ostalih žensk nosijo mobilni telefon v žepu srajce, jakne, suknjiča, bunde, ipd. in v hlačnem žepu.

Slika 30: Način nošenja in uporabe mobilnega telefona pri ŽENSKAH glede na starost; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »vedno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

4.11 Otroci in mladostniki

V vprašalniku FDV tipa A smo v sklopu »Mladi« zgolj respondentom, starim 10 do 25 let, postavili nekaj specifičnih trditev v zvezi z mobilno telefonijo.

4.11.1 Uporaba med mladimi

Mladim smo postavili vrsto specifičnih vprašanj, ki v celoti gledano kažejo, da je več kot polovica izredno močno navajena in navezana na mobilni aparat pri komuniciranju z vrstniki. Mobilni aparat je torej med večino mladimi postal sestavni del njihovega načina življenja.

Za mlade v povprečju najbolj držita trditvi:

»Po mobilnem telefonu se pogovarjam v glavnem s prijatelji / sošolci / kolegi / partnerjem(ko).«

in

»Mobilni telefon mi omogoča, da svoje prijatelje / sošolce / kolege / partnerja(ko) pokličem, kadar jih potrebujem.«

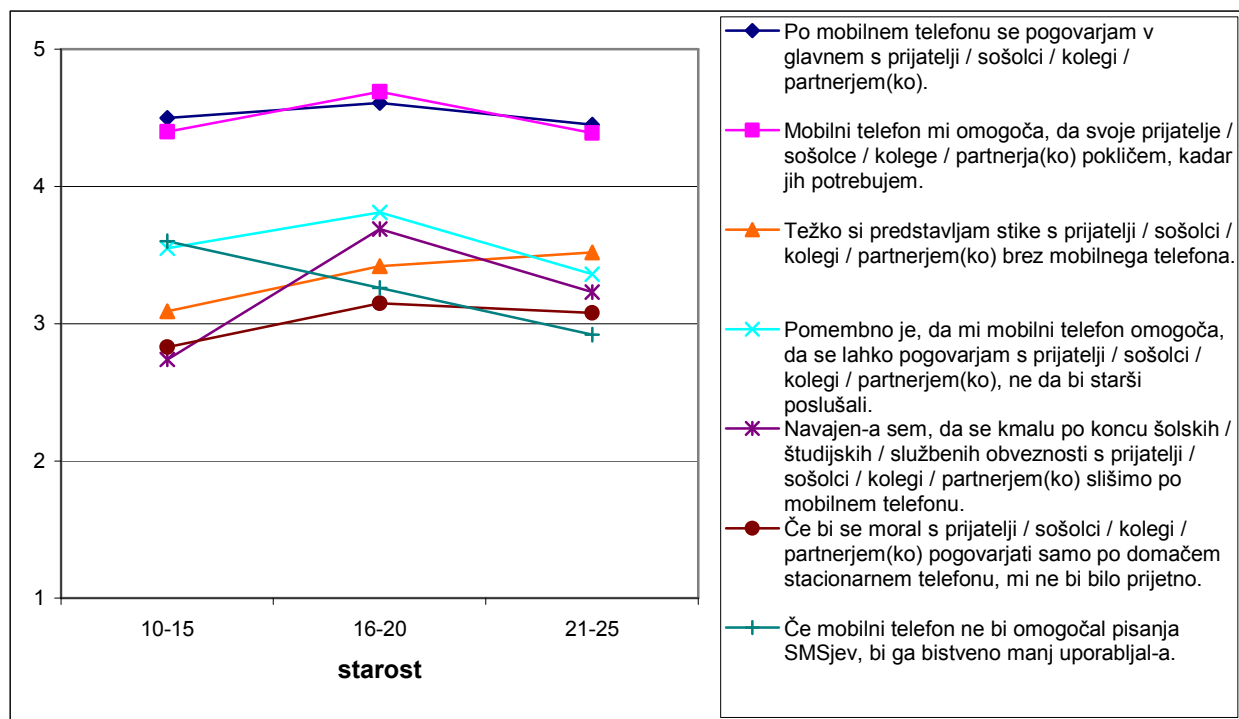
Najmanj pa za mlade drži trditev:

»Če bi se moral(a) s prijatelji / sošolci / kolegi / partnerjem(ko) pogovarjati samo po domačem stacionarnem telefonu, mi ne bi bilo prijetno.«

Tabela 40: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti trditev o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki (vpr. A, RIS-IKT 2005)

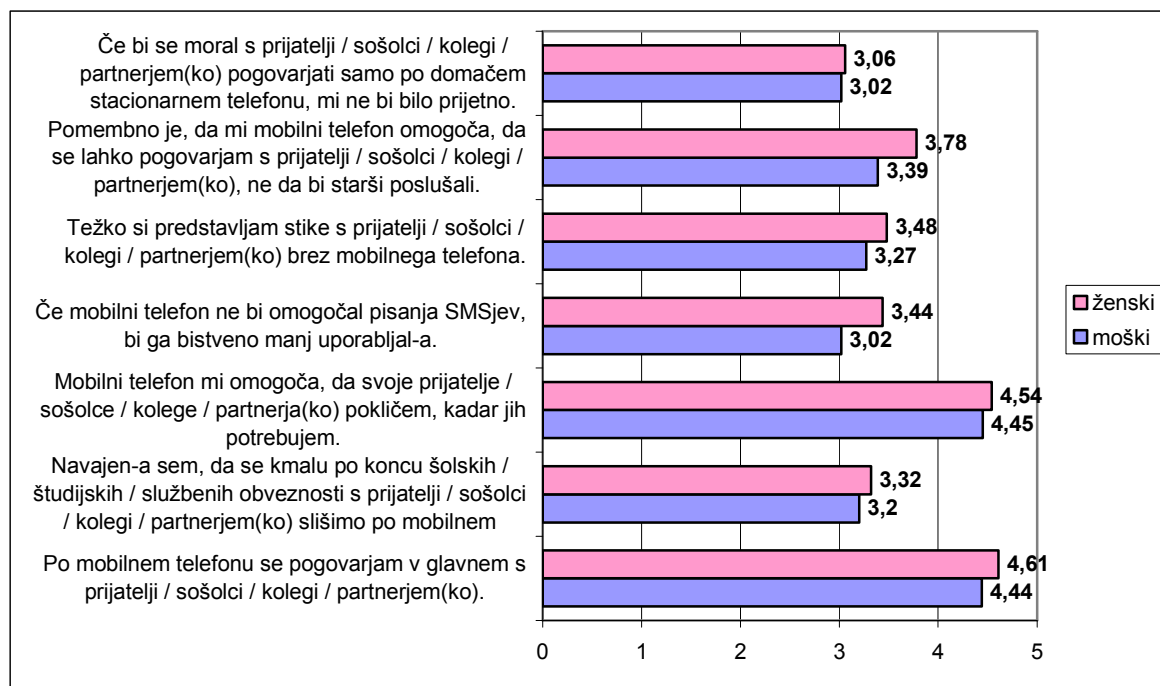
	<i>sploh ne drži</i>	<i>ne drži</i>	<i>niti-niti</i>	<i>drži</i>	<i>popolnoma drži</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Po mobilnem telefonu se pogovarjam v glavnem s prijatelji / sošolci / kolegi / partnerjem(ko).	1,3%	0,6%	10,8%	19,6%	67,7%	100%	4,5	158
Navajen-a sem, da se kmalu po koncu šolskih / študijskih / službenih obveznosti s prijatelji / sošolci / kolegi / partnerjem(ko) slišimo po mobilnem telefonu.	15,8%	13,9%	22,8%	24,1%	23,4%	100%	3,3	158
Mobilni telefon mi omogoča, da svoje prijatelje / sošolce / kolege / partnerja(ko) pokličem, kadar jih potrebujem.	3,2%	0,0%	9,5%	19,0%	68,4%	100%	4,5	158
Če mobilni telefon ne bi omogočal pisanja SMSjev, bi ga bistveno manj uporabljal-a.	17,1%	14,6%	22,2%	22,2%	24,1%	100%	3,2	158
Težko si predstavljam stike s prijatelji / sošolci / kolegi / partnerjem(ko) brez mobilnega telefona.	17,4%	9,9%	21,1%	21,7%	29,8%	100%	3,4	161
Pomembno je, da mi mobilni telefon omogoča, da se lahko pogovarjam s prijatelji / sošolci / kolegi / partnerjem(ko), ne da bi starši poslušali.	12,7%	5,1%	26,1%	24,8%	31,2%	100%	3,6	157
Če bi se moral-a s prijatelji / sošolci / kolegi / partnerjem(ko) pogovarjati samo po domačem stacionarnem telefonu, mi ne bi bilo prijetno.	20,3%	17,1%	24,7%	14,6%	23,4%	100%	3,0	158

Trditev *»Če mobilni telefon ne bi omogočal pisanja SMSjev, bi ga bistveno manj uporabljal(a).«* najbolj drži za mlade v starosti 10-15 let, najmanj pa za mlade v starosti 21-25 let. Za trditev *»Težko si predstavljam stike s prijatelji / sošolci / kolegi / partnerjem(ko) brez mobilnega telefona.«* pa velja ravno obratno – trditev najbolj drži za mlade v starosti 21-25 let, najmanj pa za mlade v starosti 10-15 let. Ostale trditve najbolj držijo za mlade v starosti 16-20 let.

Slika 31: Povprečne vrednosti trditve o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki glede na starostne kategorije; trditve so ocenjene na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh ne drži«, 5 pa »popolnoma drži« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

Vse trditve o mobilni telefoniji v povprečju bolj držijo za ženske kot za moške. Najmanjše razlike med spoloma so v trditvi: *»Če bi se moral-a s prijatelji / sošolci / kolegi / partnerjem(ko) pogovarjati samo po domačem stacionarnem telefonu, mi ne bi bilo prijetno.«*

Slika 32: Povprečne vrednosti trditev o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki glede na spol; trditve so ocenjene na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh ne drži«, 5 pa »popolnoma drži« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

4.11.2 Mobilni telefon in ljubezenska čustva

Poseben sklop vprašanj za otroke in mladostnike pa se je nanašal na vlogo mobilnega telefona za vzpostavljanje romantičnih zvez.

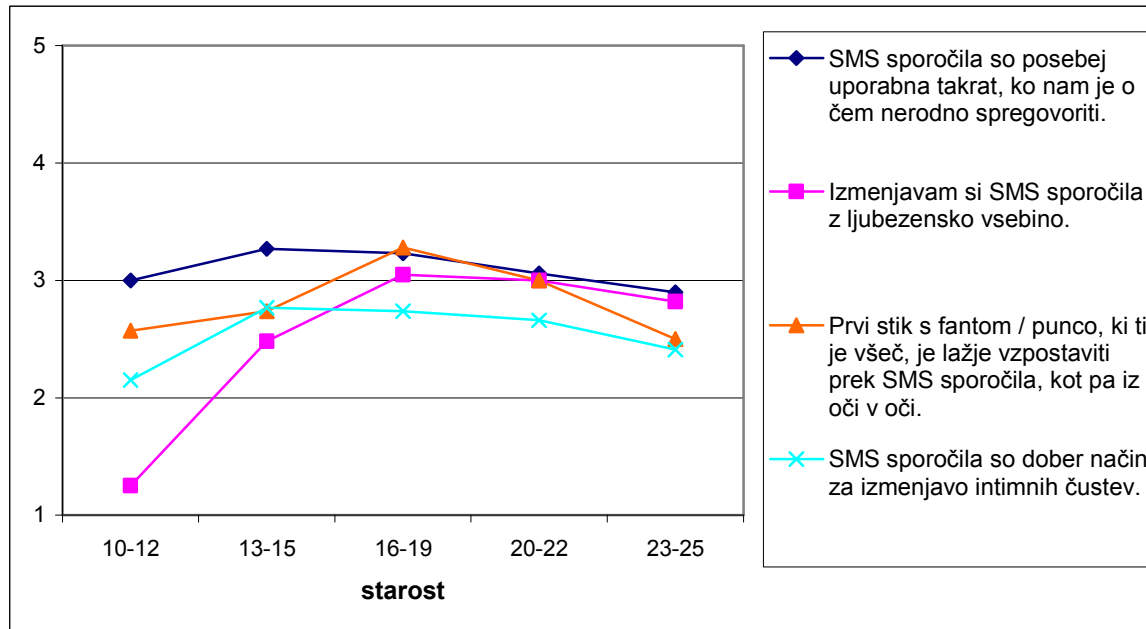
Vsekakor preseneča izredno pomembna vloga, ki jo ima mobilni telefon pri navezovanju avanturnih, romantičnih, ljubezenskih ipd. stikov, saj se okoli tretjina eksplicitno strinja s trditvami, da je prvi stik lažje navezati preko SMS kot osebno, da prakticira ljubezenska SMS sporočila itd..

Mladi se sicer v povprečju najbolj strinjajo z izjavo, da so SMS sporočila posebej uporabna takrat, ko nam je o čem nerodno spregovoriti. Najmanj pa se strinjajo z izjavo, da so SMS sporočila dober način za izmenjavo intimnih čustev.

Tabela 41: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki (vpr. A, RIS-IKT 2005)

	<i>sploh se ne strinjam</i>	<i>se ne strinjam</i>	<i>niti-niti</i>	<i>se strinjam</i>	<i>popolnoma se strinjam</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
SMS sporočila so posebej uporabna takrat, ko nam je o čem nerodno spregovoriti.	25,5%	9,9%	19,3%	19,9%	25,5%	100%	3,1	161
SMS sporočila so dober način za izmenjavo intimnih čustev.	30,6%	18,1%	22,5%	18,1%	10,6%	100%	2,6	160
Izmenjavam si SMS sporočila z ljubezensko vsebino.	24,2%	19,7%	26,8%	16,6%	12,7%	100%	2,7	157
Prvi stik s fantom / punco, ki ti je všeč, je lažje vzpostaviti prek SMS sporočila, kot pa iz oči v oči.	24,2%	18,6%	20,5%	19,3%	17,4%	100%	2,9	161

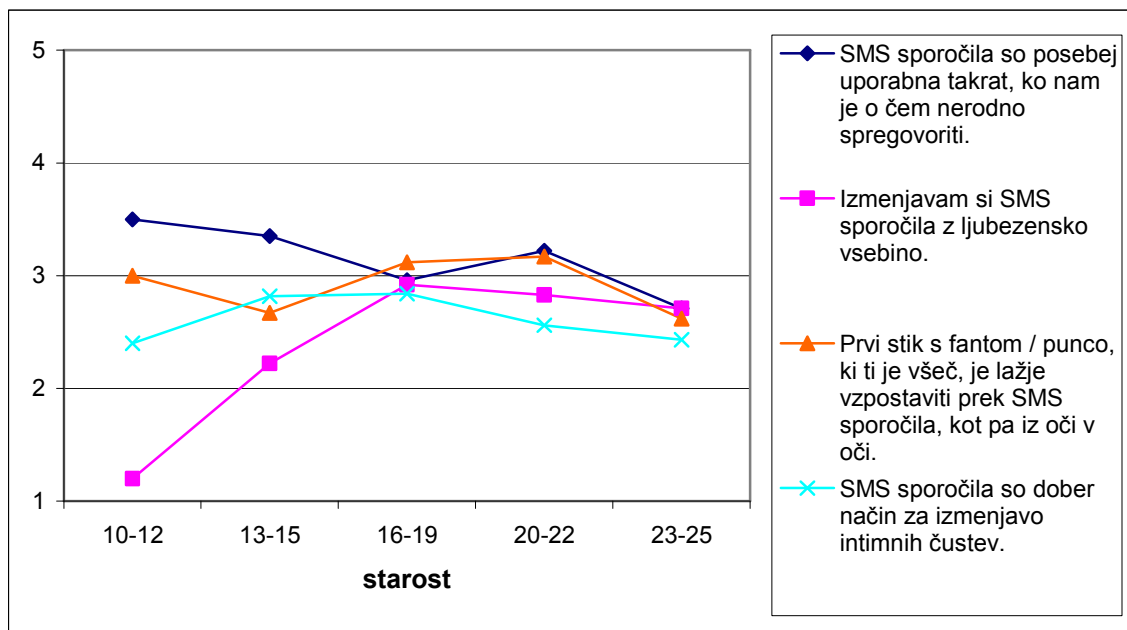
Mladi v starosti 10-12 let se v povprečju najmanj strinjajo z izjavo, da si izmenjavajo SMS sporočila z ljubezensko vsebino. Mladi v starosti 13-15 let se najbolj strinjajo z izjavo, da so SMS sporočila posebej uporabna takrat, ko jim je o čem nerodno spregovoriti. Mladi v starosti 16-19 let pa se najbolj strinjajo z izjavo, da je prvi stik s fantom / punco, ki ti je všeč, lažje vzpostaviti prek SMS sporočila, kot pa iz oči v oči.

Slika 33: Povprečne vrednosti stališč o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki glede na starostne kategorije; trditve so ocenjene na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam«, 5 pa »popolnoma se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

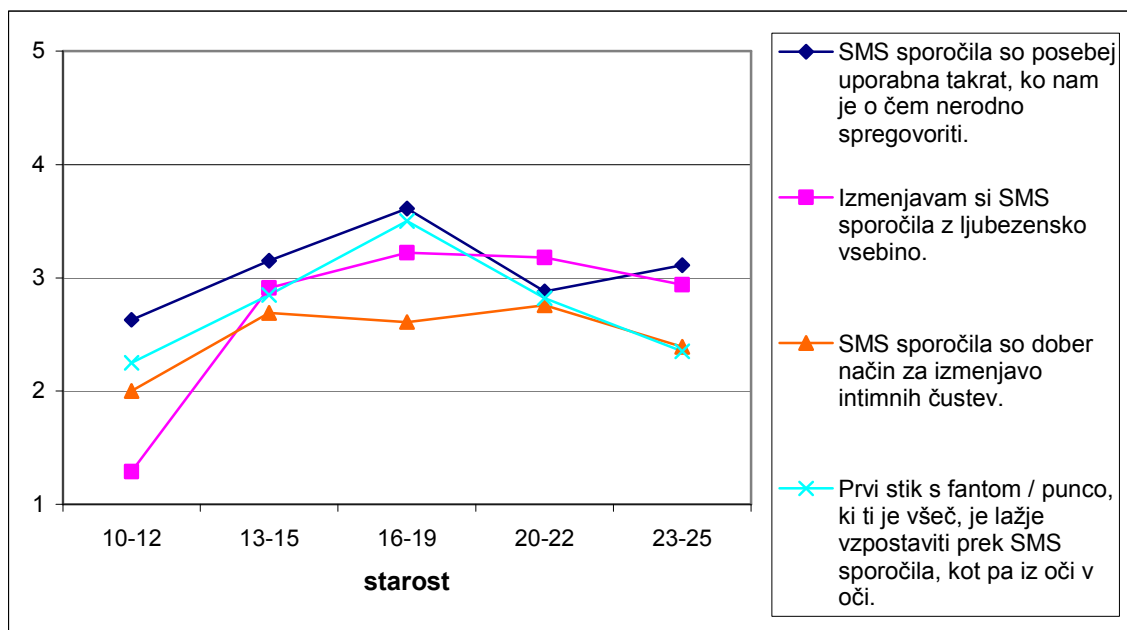

Moški v starosti 10-12 let se v povprečju najbolj strinjajo z izjavo, da so SMS sporočila posebej uporabna takrat, ko nam je o čem nerodno spregovoriti in najmanj z izjavama, da si izmenjavajo SMS sporočila z ljubezensko vsebino in da so SMS sporočila dober način za izmenjavo intimnih čustev. Moški v starosti 20-22 let se najbolj strinjajo z izjavo, da je prvi stik s fantom / punco, ki ti je všeč, lažje vzpostaviti prek SMS sporočila, kot pa iz oči v oči.

Slika 34: Povprečne vrednosti stališč o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki pri MOŠKIH glede na starostne kategorije; trditve so ocenjene na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam«, 5 pa »popolnoma se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

Ženske v starosti 16-19 let se v povprečju najbolj strinjajo z izjavami, da so SMS sporočila posebej uporabna takrat, ko nam je o čem nerodno spregovoriti, da je prvi stik s fantom / punco, ki ti je všeč, lažje vzpostaviti prek SMS sporočila, kot pa iz oči v oči in da si izmenjavajo SMS sporočila z ljubezensko vsebino. Ženske v starosti 10-12 let se najmanj strinjajo z vsemi štirimi izjavami.

Slika 35: Povprečne vrednosti stališč o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki pri ŽENSKAH glede na starostne kategorije; trditve so ocenjene na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam«, 5 pa »popolnoma se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

4.12 Uporaba v prostem času

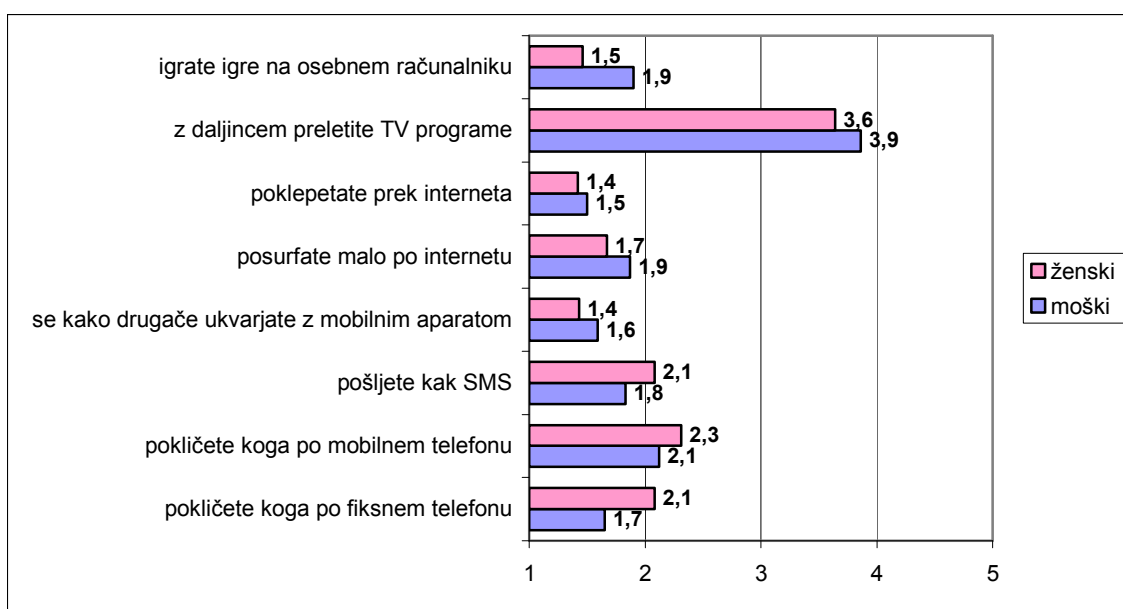
V vprašalniku FDV tipa B smo v sklopu Življenjski stil respondente povprašali: »Včasih ne vemo točno, kaj bi počeli, morda nam je dolgčas, morda smo utrujeni, imamo premor med opravili, smo sami doma, ipd. Kako pogosto v takih trenutkih...?«.

Tabela 42: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti pogostosti različnih dejavnosti v prostem času (vpr. B, RIS-IKT 2005)

	<i>nikoli</i>	<i>občasno</i>	<i>mesečno</i>	<i>tedensko</i>	<i>dnevno</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
pokličete koga po fiksni telefonu	50,5%	30,2%	6,1%	9,4%	3,9%	100%	1,9	640
pokličete koga po mobilnem telefonu	40,2%	29,8%	6,9%	15,0%	8,1%	100%	2,2	640
pošljete kak SMS	55,2%	21,1%	5,1%	10,0%	8,6%	100%	1,9	641
se kako drugače ukvarjate z mobilnim aparatom	74,5%	13,1%	3,3%	5,0%	4,1%	100%	1,5	640
posurfate malo po internetu	66,1%	13,2%	4,5%	9,4%	6,7%	100%	1,8	638
poklepetate prek interneta	80,3%	6,9%	3,0%	6,3%	3,6%	100%	1,5	638
z daljincem preletite TV programe	13,0%	16,4%	4,2%	15,3%	51,0%	100%	3,8	639
igrate igre na osebni računalniku	71,1%	10,9%	3,3%	7,7%	7,0%	100%	1,7	640

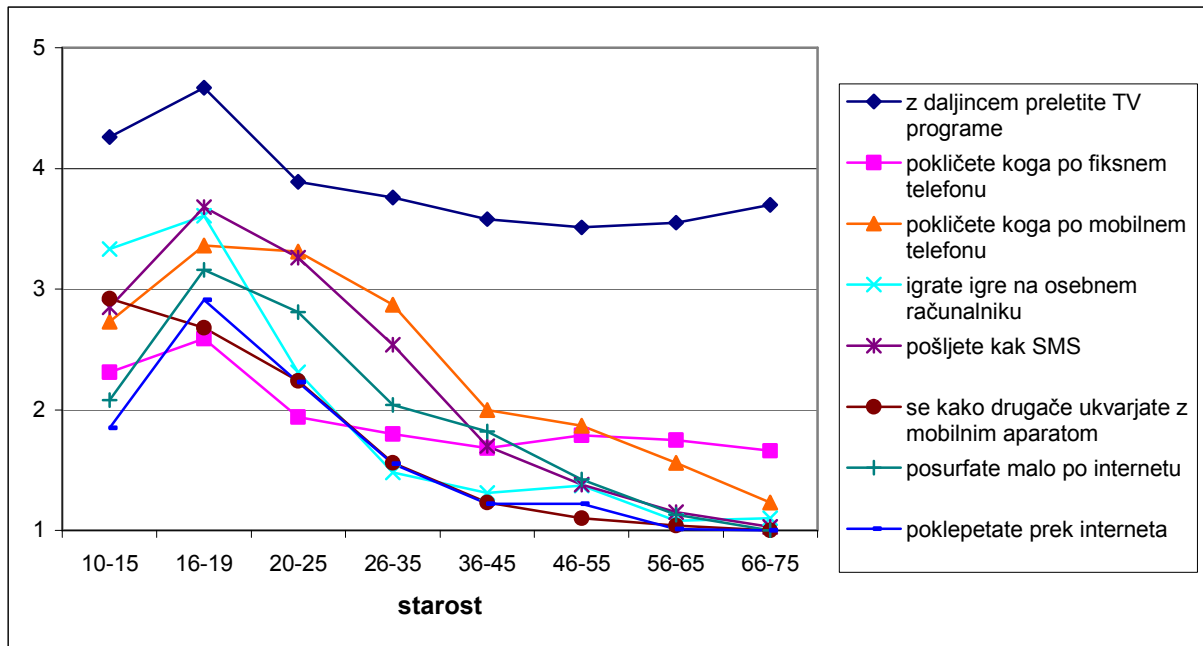
Respondenti v povprečju najbolj pogosto v takih trenutkih z daljincem preletijo TV programe (povprečje je 3,8) ali pa pokličejo koga po mobilnem telefonu (povprečje je 2,2). Respondenti bolj redko pošljejo kak SMS ali se kako drugače ukvarjajo z mobilnim aparatom (igre, nastavitve, pregledovanje informacij preko WAPa, Planeta, Vodafona).

Če pogledamo pogostost različnih dejavnosti glede na spol, vidimo, da ženske v takih trenutkih v povprečju pogosteje kot moški pošljejo kak SMS ali pokličejo koga po mobilnem ali fiksnem telefonu, moški pa v povprečju pogosteje igrajo igre na osebni računalnik, z daljincem preletijo TV programe, poklepetajo prek interneta, posurfajo po internetu ali se kako drugače ukvarjajo z mobilnim aparatom.

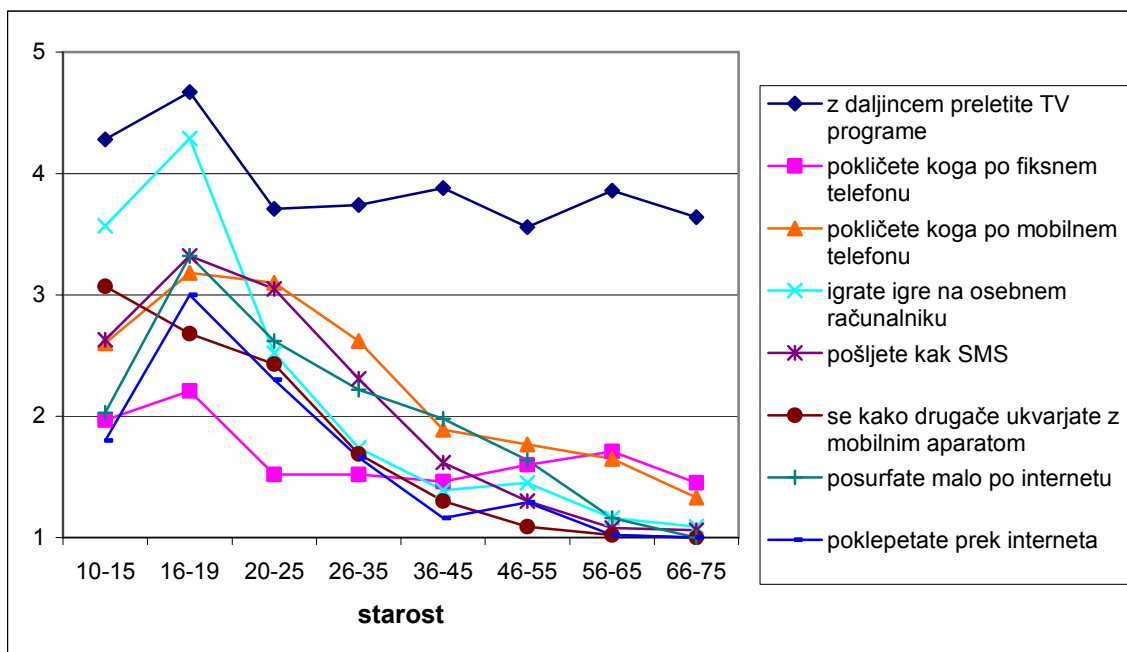
Slika 36: Pogostost različnih dejavnosti v prostem času glede na spol; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »dnevno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Če pa pogledamo pogostost različnih dejavnosti glede na starost, vidimo, da v trenutkih dolgčasa, utrujenosti ipd., respondenti v starosti 16-19 let bolj pogosto kot ostali z daljincem preletijo TV programe, pokličejo koga po fiksnem ali mobilnem telefonu, igrajo igre na osebni računalnik, pošljejo kak SMS, posurfajo po internetu ali poklepetajo prek interneta. Respondenti v starosti 10-15 let pa se najpogosteje kako drugače ukvarjajo z mobilnim aparatom. Pogostost večine dejavnosti pada s starostjo.

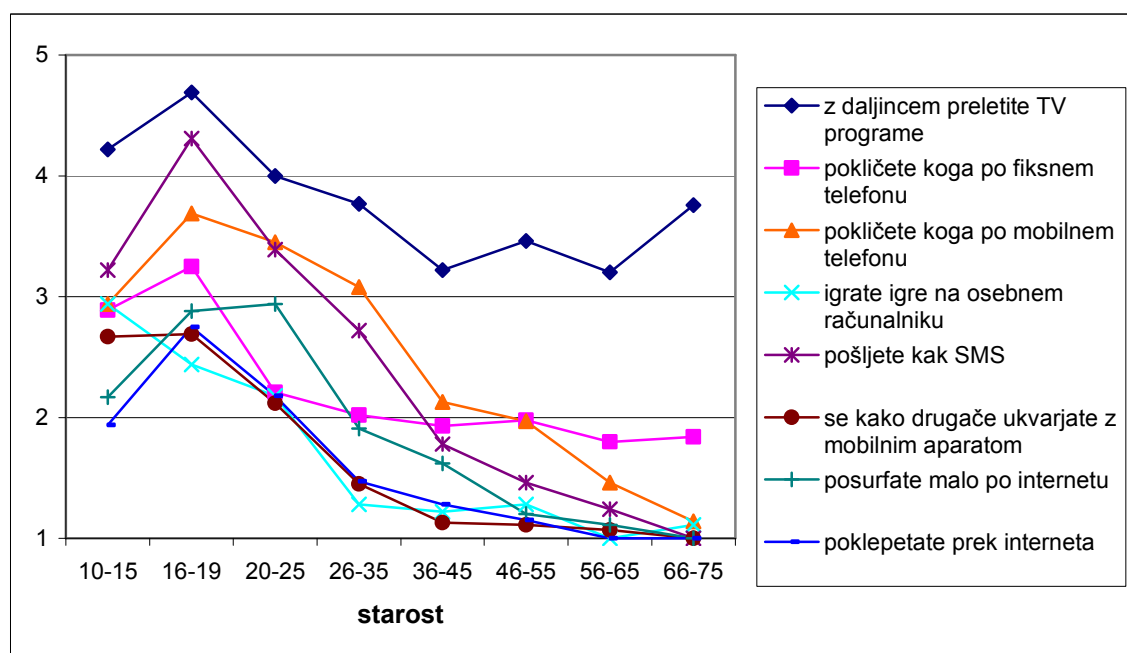

Slika 37: Pogostost različnih dejavnosti v prostem času glede na starost; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »dnevno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Moški v starosti 10-15 let se bolj pogosto kot ženske v isti starostni kategoriji kako drugače ukvarjajo z mobilnim aparatom. Moški v starosti 16-19 let pa manj pogosto kot ženske v isti starostni kategoriji pošljejo kak SMS in pokličejo koga po mobilnem ali po fiksni telefonu, bolj pogosto pa igrajo igre na osebni računalniku.

Slika 38: Pogostost različnih dejavnosti v prostem času pri MOŠKIH glede na starostne kategorije; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »dnevno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Slika 39: Pogostost različnih dejavnosti v prostem času pri ŽENSKAH glede na starostne kategorije; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »dnevno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

5 STORITVE MOBILNE TELEFONIJE

5.1 Uporaba mobilnih storitev

V nadaljevanju analiziramo vzorec 1094 uporabnikov mobilnih telefonov, ki opravijo po mobilnem telefonu vsaj nekaj klicev mesečno, kar predstavlja približno 1.4 mio populacije v starosti 10-75 let.

Iz naslednje tabele je razvidno, da uporabniki mobilnih telefonov med storitvami na svojem mobilnem telefonu najbolj pogosto uporabljajo imenik telefonskih števil (68,8% uporabnikov mobilnih telefonov uporablja imenik dnevno). Pogosto uporabljajo tudi budilko oz. alarm (34,4% dnevno) in tiho zvonjenje (26,4% dnevno). Najmanj pogosto pa uporabniki mobilnih telefonov uporabljajo dostop do računalnika - Bluetooth, IR (90,0% nikoli) in telefonski predal – tajnico (89,2% nikoli).

Tabela 43: Uporaba različnih storitev mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

	<i>nikoli</i>	<i>občasno</i>	<i>mesečno</i>	<i>tedensko</i>	<i>dnevno</i>	<i>skupaj</i>	<i>n⁹</i>
dostop do računalnika (Bluetooth, IR)	90,0%	5,3%	1,8%	1,9%	1,0%	100,0%	1078
telefonski predal (tajnica)	89,2%	6,0%	,8%	,9%	3,1%	100,0%	1088
preusmeritev klicev	78,8%	15,1%	2,8%	1,4%	1,9%	100,0%	1083
izmenjava melodij med mobilnimi aparati	70,9%	17,5%	6,3%	3,9%	1,4%	100,0%	1084
igre	65,7%	18,4%	5,1%	6,4%	4,4%	100,0%	1086
opomnik (osebni organizator)	64,6%	13,3%	6,2%	7,1%	8,8%	100,0%	1081
budilka, alarm	36,3%	16,1%	4,4%	8,8%	34,4%	100,0%	1091
tiho zvonjenje	27,4%	28,0%	5,9%	12,4%	26,4%	100,0%	1089
imenik telefonskih števil	6,1%	10,3%	4,2%	10,7%	68,8%	100,0%	1089

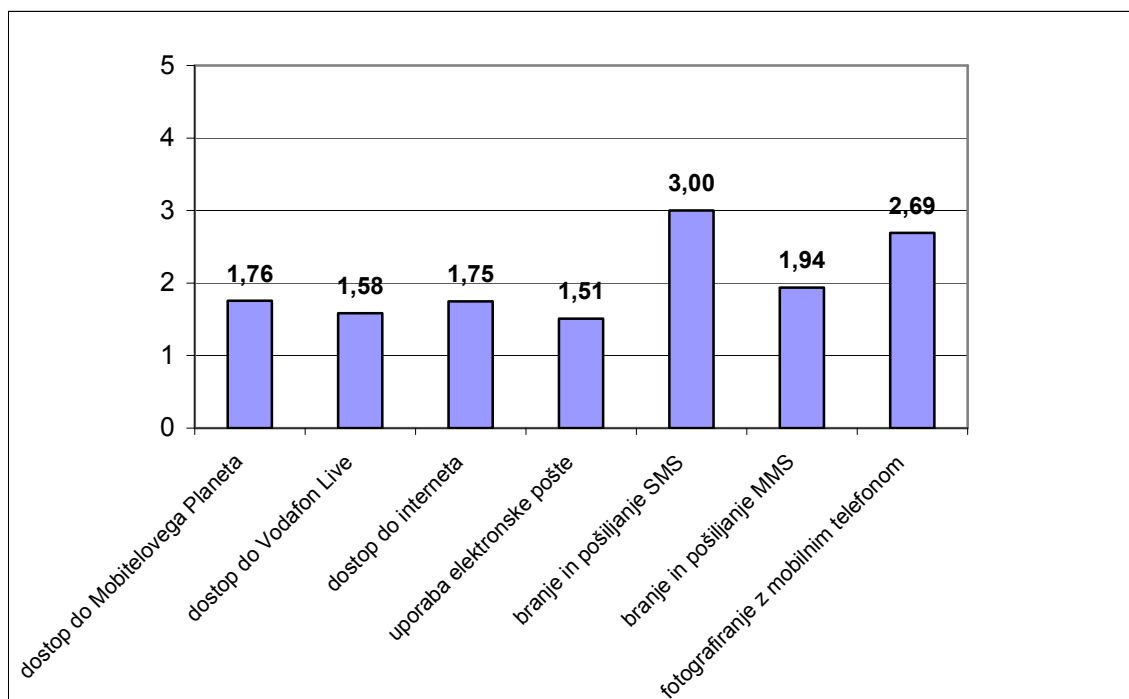
⁹ Osebe, ki so odgovorile, da ne poznajo posamezne storitve, so izpuščene.

Uporabnike mobilnih telefonov smo tudi povprašali, ali imajo na svojih mobilnih telefonih možnost dostopa do izbranih vsebin oz. storitev mobilne telefonije. Med naštetimi storitvami v naslednji tabeli ima (oziroma se zaveda) največ uporabnikov mobilnih telefonov možnost branja in pošiljanja SMS sporočil (97,4% uporabnikov mobilnih telefonov), slaba polovica jih ima dostop do interneta (44,7%), dostop do Mobitelovega Planeta (44,7%) in WAP-a (43,5%). Največ respondentov nima možnosti uporabe EDGE-a (0,8%) in UMTS-a (5,6%).

Tabela 44: Možnost uporabe različnih storitev mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>možnosti mobilnega telefona</i>	<i>da</i>	<i>ne</i>	<i>n</i>
dostop do Mobitelovega Planeta	44,7%	55,3%	979
dostop do Vodafone Live	11,9%	88,1%	973
dostop do interneta	44,7%	55,3%	1040
uporaba elektronske pošte	25,5%	74,5%	987
branje in pošiljanje SMS	97,4%	2,6%	1086
branje in pošiljanje MMS	39,3%	60,7%	1026
fotografiranje z mobilnim telefonom	26,1%	73,9%	1075
WAP	43,5%	56,5%	997
GPRS	33,7%	66,3%	962
UMTS	5,6%	94,4%	931
EDGE	0,8%	99,2%	867

Nadalje smo tiste respondente, ki imajo možnost dostopa do posamezne storitve, povprašali, kako pogosto uporabljajo posamezno storitev. Najpogosteje uporabljena storitev izmed naštetih je branje in pošiljanje SMS sporočil, sledi fotografiranje z mobilnim telefonom ter branje in pošiljanje MMS sporočil. Pogost uporabe dostopa do Mobitelovega Planeta, dostop do Vodafone Live in dostop do interneta pa je v povprečju približno enaka.

Slika 40: Pogostost uporabe različnih storitev mobilne telefonije med uporabniki mobilnih telefonov, ki imajo dostop do posamezne storitve (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

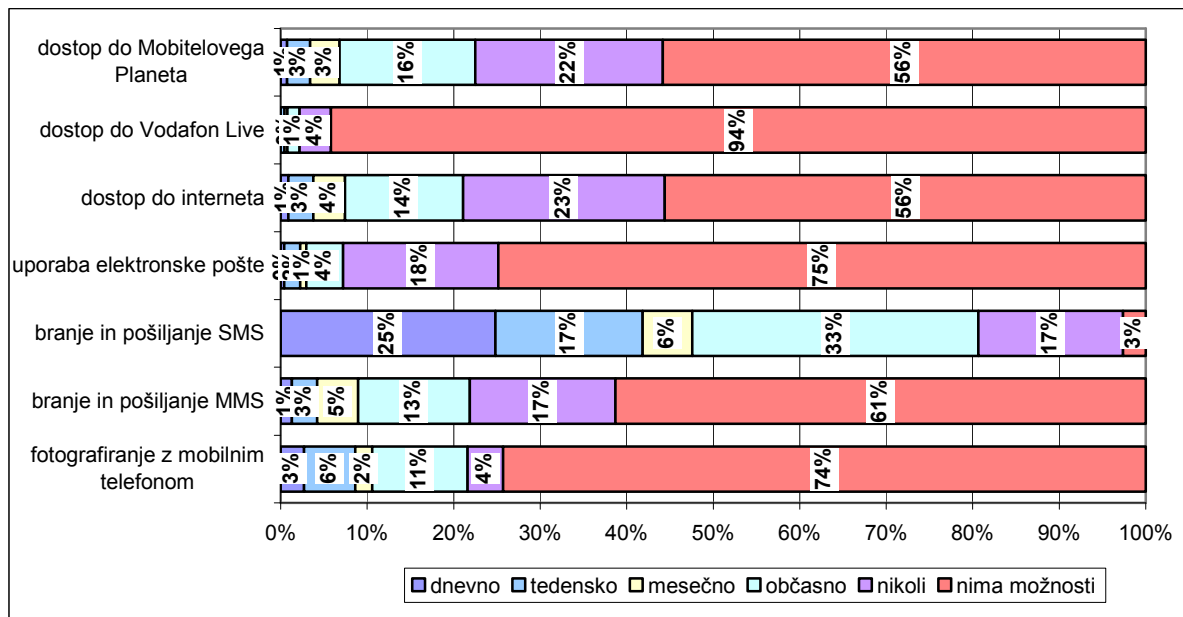
Dnevno najbolj uporabljena storitev je branje in pošiljanje SMS sporočil (25,5%), tedensko fotografiranje z mobilnim telefonom (22,9%) in mesečno branje in pošiljanje MMS sporočil (12,2%). Občasno največ respondentov fotografira z mobilnim telefonom (42,9%), 62,3% respondentov pa še nikoli ni dostopalo do Vodafone Live.

Tabela 45: Pogostost uporabe različnih storitev mobilne telefonije med uporabniki mobilnih telefonov, ki imajo dostop do posamezne storitve (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>pogostost uporabe</i>	<i>nikoli</i>	<i>občasno</i>	<i>mesečno</i>	<i>tedensko</i>	<i>dnevno</i>	<i>skupaj</i>	<i>n</i>
dostop do Mobitelovega Planeta	49,1%	35,5%	7,7%	6,1%	1,6%	100%	428
dostop do Vodafone Live	62,3%	24,5%	5,7%	7,5%	0,0%	100%	53
dostop do interneta	52,5%	30,7%	8,3%	6,5%	2,0%	100%	459
uporaba elektronske pošte	71,3%	17,0%	2,8%	7,3%	1,6%	100%	247
branje in pošiljanje SMS	17,2%	33,9%	5,9%	17,5%	25,5%	100%	1031
branje in pošiljanje MMS	43,5%	33,3%	12,2%	7,6%	3,3%	100%	393
fotografiranje z mobilnim telefonom	16,0%	42,9%	7,6%	22,9%	10,5%	100%	275

Oglejmo si še skupno možnost dostopa in pogostost uporabe posameznih storitev. Največ respondentov nima možnosti dostopa do Vodafone Live (94,2%), uporabe elektronske pošte (74,8%) in fotografiranja z mobilnim telefonom (74,3%). Največ respondentov ni nikoli uporabljal dostop do interneta (23,3%), največ dnevnih uporabnikov pa ima storitev branja in pošiljanja SMS sporočil (24,8%).

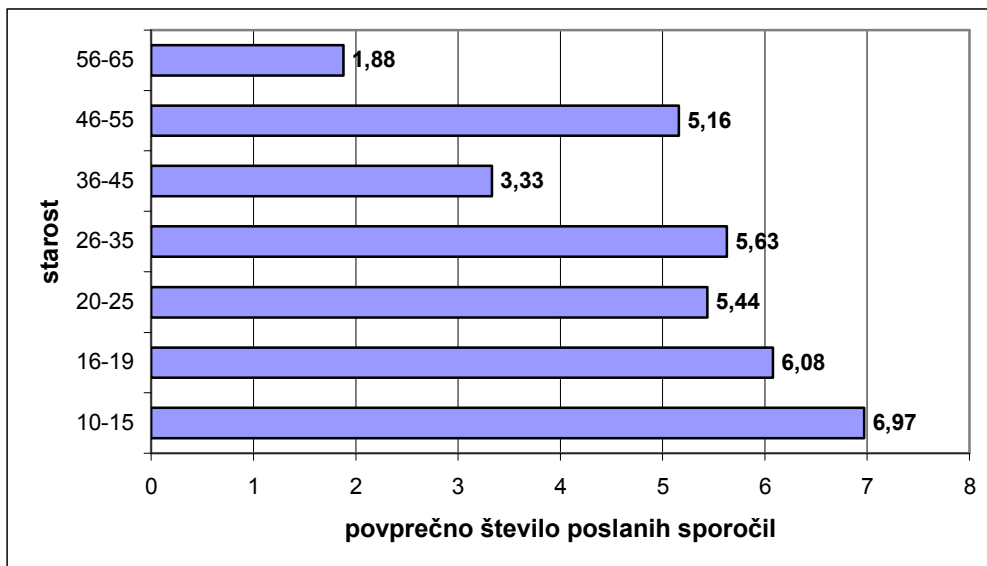

Slika 41: Pogostost uporabe in možnost dostopa do različnih storitev mobilne telefonije med uporabniki mobilnih telefonov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

5.2 Pošiljanje SMS sporočil

Dnevne uporabnike SMS sporočil (24% izmed vseh uporabnikov mobilnih telefonov) smo povprašali, koliko sporočil pošljejo v tipičnem delovnem dnevu.

Iz naslednje tabele je razvidno, da največ SMS sporočil pošiljajo osebe, stare od 10 do 15 let (6,97 na dan) in osebe stare od 16 do 19 let (6,08 na dan). Najmanj SMS sporočil pošljejo osebe stare od 56 do 65 let (1,88 na dan). Pri tem še enkrat opozorimo na dejstvo, da so na vprašanje, koliko sporočil pošljejo na dan, odgovarjali samo uporabniki mobilnih telefonov, ki dnevno prejemajo in pošiljajo SMS sporočila.

Slika 42: Povprečno število poslanih SMS sporočil v tipičnem delovnem dnevu glede na starost; odgovarjali so samo tisti, ki dnevno uporabljajo SMS sporočila (vpr. AinB, n=260, vir: RIS-IKT 2005)

Vse uporabnike mobilnih telefonov pa smo vprašali, če so že poslali kakšno SMS sporočilo na posebno številko z namenom, da so:

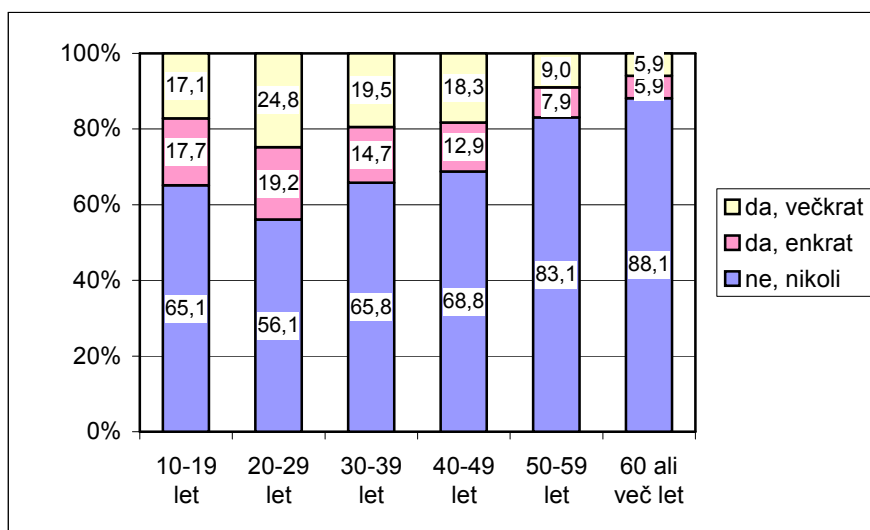
- darovali v dobrodelne namene,
- glasovali v oddajah z zabavno vsebino.

Tabela 46: Ali ste prek mobilnega telefona že kdaj poslali SMS sporočilo na posebno telefonsko številko, da ste... – uporabniki mobilnih telefonov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>pošiljanje SMS sporočil z namenom...</i>	<i>ne, nikoli</i>	<i>da, enkrat</i>	<i>da, večkrat</i>	<i>skupaj</i>	<i>n</i>
darovanje v dobrodelne namene	70,1%	13,5%	16,4%	100%	1092
glasovanje v oddajah z zabavno vsebino	83,0%	8,2%	8,8%	100%	1091

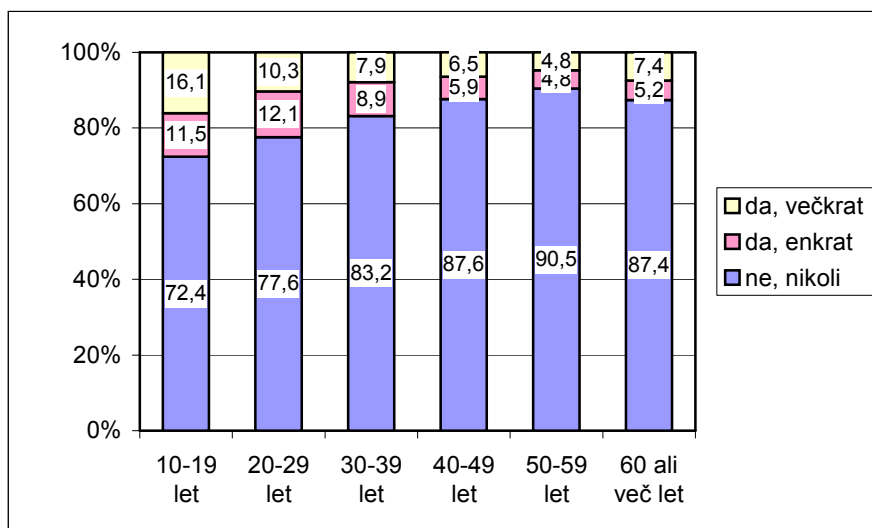
Večji delež respondentov je že večkrat poslal SMS sporočilo z namenom darovanja v dobrodelne namene (16,4%) kot z namenom glasovanja v zabavni oddaji (8,8%). Prav tako je večji delež respondentov enkrat poslal SMS sporočilo z namenom darovanja v dobrodelne namene (13,5%) kot z namenom glasovanja v zabavni oddaji (8,2%). Nikoli ni glasovalo prek SMS sporočil v oddajah z zabavno vsebino 83,0% respondentov, nikoli pa ni prek SMS sporočil darovalo v dobrodelne namene 70,1% respondentov.

Največji delež uporabnikov, ki so že z SMS sporočilom darovali v dobrodelne namene, je v starostni skupini 20-29 let. Z večanjem starosti pada tudi delež respondentov, ki so že darovali v dobrodelne namene prek SMS sporočil.

Slika 43: Pogostost darovanja v dobrodelne namene po mobilnem telefonu glede na starost (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Pogostost glasovanja v oddajah z zabavno vsebino je največja pri najmlajših (10-19 let) in s starostjo pada.

Slika 44: Pogostost glasovanja prek mobilnega telefona v oddajah z zabavno vsebino glede na starost (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

5.3 PC-dostop do interneta prek mobilnega telefona

Respondente, ki so odgovarjali na vprašalnik FDV tipa B, smo povprašali: »Ali uporabljate mobilni aparat oz. podatkovno kartico tudi zato, da z osebnim računalnikom, prenosnim računalnikom ali dlančnikom dostopate do interneta?«

Večina respondentov ne uporablja mobilnega telefona oz. podatkovne kartice za dostop do interneta: 11,8% jih sicer o tem razmišlja, 78,4% pa jih o tem ni razmišljalo. Le slaba desetina je takšnih, ki že uporabljajo mobilni telefon oz. podatkovno kartico za dostop do interneta (9,3%).

Tabela 47: Dostop do interneta prek mobilnega telefona (podatkovne kartice) kot posrednika za PC (vpr. B, n=551, vir: RIS-IKT 2005)

<i>PC-dostop do interneta prek mobilnega telefona</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
da, uporabljam	9,3%	51
ne, ne uporabljam, sem pa razmišljal/a o uporabi	11,8%	65
ne, ne uporabljam in nisem razmišljal/a o uporabi	78,4%	432
ne vem	0,5%	3
skupaj	100,0%	551

Iz naslednje tabele je razvidno, da ima 17% respondentov, ki uporablja mobilni telefon tudi zato, da z osebnim računalnikom, prenosnim računalnikom ali dlančnikom dostopa do interneta, možnost uporabe UMTS. Med tistimi, ki ne dostopajo do interneta prek mobilnega telefona in tudi niso razmišljali o uporabi, pa jih ima le 2,9% možnost uporabe UMTS-a.

Tabela 48: Dostop do interneta prek mobilnega telefona (podatkovne kartice) kot posrednika za PC in možnost uporabe UMTS (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

<i>PC-dostop do interneta prek mobilnega telefona</i>	<i>možnost uporabe UMTS</i>		<i>skupaj</i>	<i>n</i>
	<i>da</i>	<i>ne</i>		
da, uporabljam	17,0%	83,0%	100%	47
ne, ne uporabljam, sem pa razmišljal/a o uporabi	6,7%	93,3%	100%	60
ne, ne uporabljam in nisem razmišljal/a o uporabi	2,9%	97,1%	100%	345
skupaj	4,9%	95,1%	100%	452

Večina respondentov, ki uporablja mobilni telefon zato, da z osebnim računalnikom, prenosnim računalnikom ali dlančnikom dostopa do interneta, uporablja internet vsak dan ali vsaj enkrat na teden. Kar 60,0% respondentov, ki ne dostopajo do interneta prek mobilnega telefona, vendar pa so razmišljali o uporabi, uporablja internet vsak dan ali skoraj vsak dan. Med tistimi, ki ne uporabljajo mobilnega telefona za dostopanje do interneta in tudi niso razmišljali o uporabi, jih 40,5% še nikoli ni uporabljalo interneta.

Trije respondenti (5,9%) so odgovorili, da uporabljajo dostop do interneta prek mobilnega telefona, vendar pa še nikoli niso uporabljali interneta. Do nekonsistentnosti pride verjetno zato, ker so si napačno razlagali dostop do interneta prek mobilnega telefona in so storitev zamenjali s katero drugo.

Tabela 49: Dostop do interneta prek mobilnega telefona (podatkovne kartice) kot posrednika za PC in uporaba interneta (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

<i>uporaba interneta</i>	<i>PC-dostop do interneta prek mobilnega telefona</i>			skupaj
	da, uporabljam	ne, ne uporabljam, sem pa razmišljal/a o uporabi	ne, ne uporabljam in nisem razmišljal/a o uporabi	
vsak dan ali skoraj vsak dan	60,8%	60,0%	29,2%	35,8%
vsaj enkrat na teden	29,4%	18,5%	15,3%	17,0%
vsaj enkrat na mesec	3,9%	6,2%	6,0%	5,8%
manj kot enkrat na mesec	0,0%	1,5%	1,4%	1,3%
pred 3 meseci do 1 leta	0,0%	1,5%	4,4%	3,6%
pred več kot 1 letom	0,0%	1,5%	3,2%	2,7%
še nikoli	5,9%	10,8%	40,5%	33,8%
skupaj	100%	100%	100%	100,0%
n	51	65	432	584

5.4 Zanimanje za nove storitve

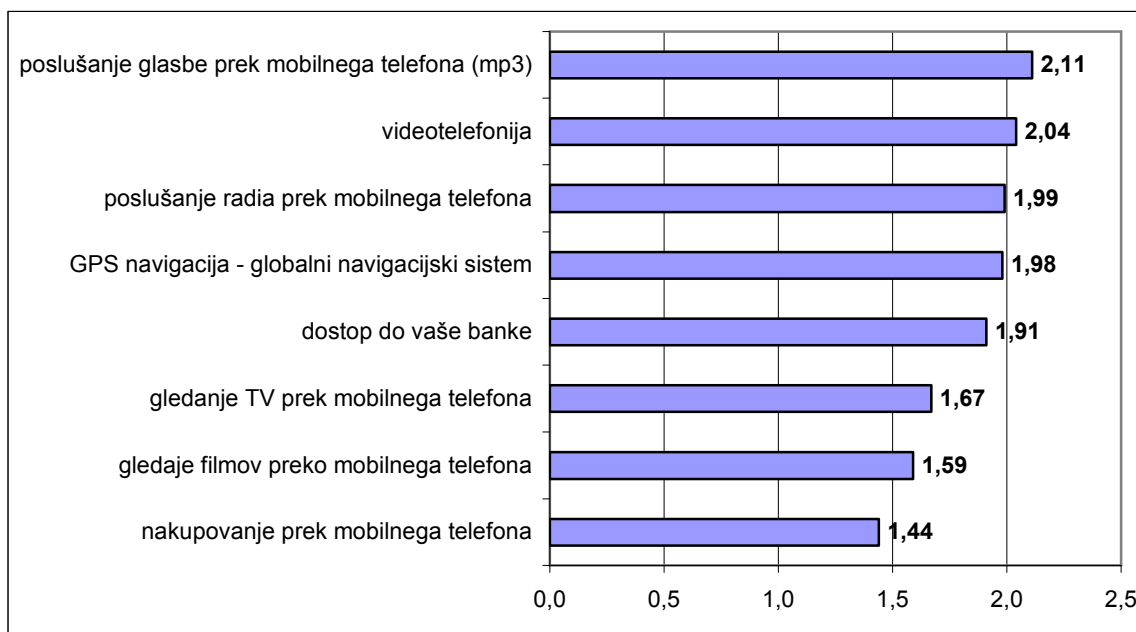
Uporabnike mobilnih telefonov smo povprašali, koliko jih zanimajo posamezne storitve mobilne telefonije ali pa če so posamezno storitev že uporabljali.

Kot je razvidno iz naslednje tabele, največ uporabnikov mobilnih telefonov zelo zanima poslušanje glasbe prek mobilnega telefona (12,3%), najmanjše zanimanje pa so pokazali za nakupovanje prek mobilnega telefona (77,2%). Zelo malo uporabnikov mobilnih telefonov navedene storitve že uporablja, nekateri pa storitev sploh ne poznajo.

Tabela 50: Zanimanje in uporaba storitev mobilne telefonije; zanimanje je izraženo na lestvici od 1 »sploh me ne zanima« do 5 »zelo me zanima« (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

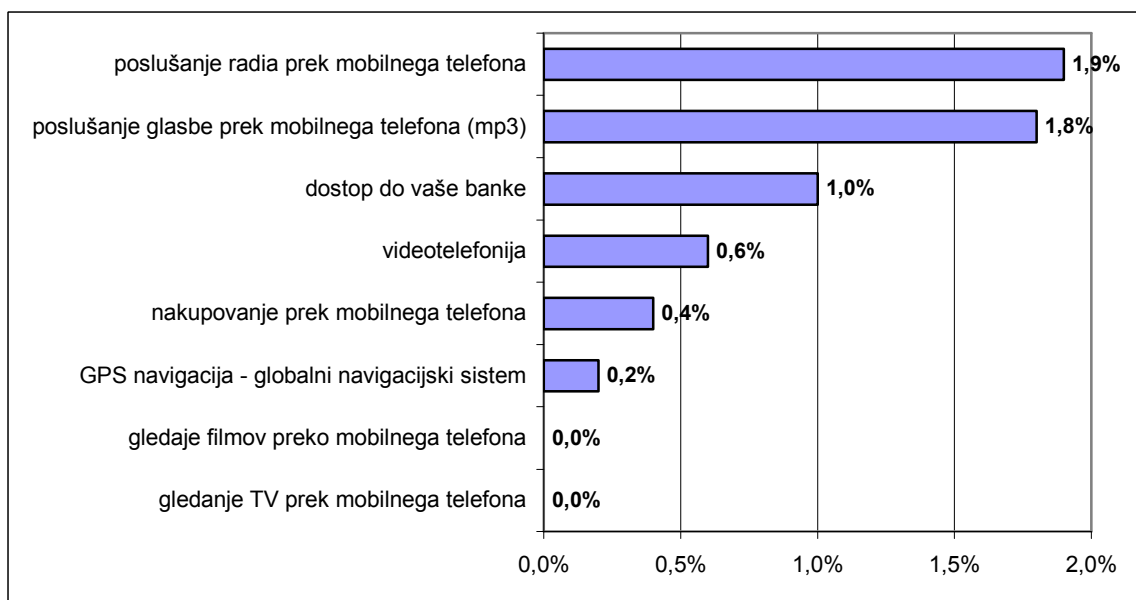
	<i>sploh me ne zanima</i>	<i>me ne zanima</i>	<i>niti - niti</i>	<i>me zanima</i>	<i>zelo me zanima</i>	<i>že uporabljam</i>	<i>ne vem, ne poznam</i>	<i>skupaj</i>	<i>n</i>
videotelefonija	55,7%	9,0%	13,4%	8,3%	9,8%	0,6%	3,1%	100%	1094
gledanje TV prek mobilnega telefona	71,1%	7,9%	8,1%	5,4%	6,4%	0,0%	1,2%	100%	1092
gledaje filmov preko mobilnega telefona	74,6%	6,8%	6,9%	4,5%	6,1%	0,0%	1,1%	100%	1092
poslušanje radia prek mobilnega telefona	59,6%	6%	13,3%	9,7%	8,8%	1,9%	0,6%	100%	1092
poslušanje glasbe prek mobilnega telefona (mp3)	58,1%	5,3%	11,3%	10,3%	12,3%	1,8%	0,7%	100%	1094
dostop do vaše banke	62,2%	8,5%	9,6%	9,3%	8,3%	1,0%	1,0%	100%	1092
GPS navigacija - globalni navigacijski sistem	59,7%	5,9%	9,1%	9,1%	10,2%	0,2%	5,9%	100%	1093
nakupovanje prek mobilnega telefona	77,2%	8,8%	5,9%	4,1%	2,6%	0,4%	1,1%	100%	1094

Naslednja slika prikazuje povprečno oceno zanimanja za storitve mobilne telefonije. Respondenti, so za vsako od storitev, ki je še niso uporabljali, svoje zanimanje ocenjevali na lestvici od 1 (sploh me ne zanima) do 5 (zelo me zanima). Vse povprečne ocene zanimanja so dokaj nizke. Vrednost 2 presežejo le zanimanje za poslušanje MP3 glasbe in videotelefonija. Z izredno nizko povprečno oceno pa izstopa zanimanje za nakupovanje prek mobilnega telefona (1,4).

Slika 45: Zanimanje za storitve mobilne telefonije; zanimanje je izraženo na lestvici od 1 »sploh me ne zanima« do 5 »zelo me zanima« (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Respondente, ki so storitve že uporabljali, o zanimanju niso podali mnenja. Kot kaže naslednja slika, je največ respondentov že poslušalo radio prek mobilnega telefona (1,9%) in poslušalo glasbo prek mobilnega telefona (1,8%). Noben izmed respondentov pa še nikoli ni gledal filmov ali TV prek mobilnega telefona.

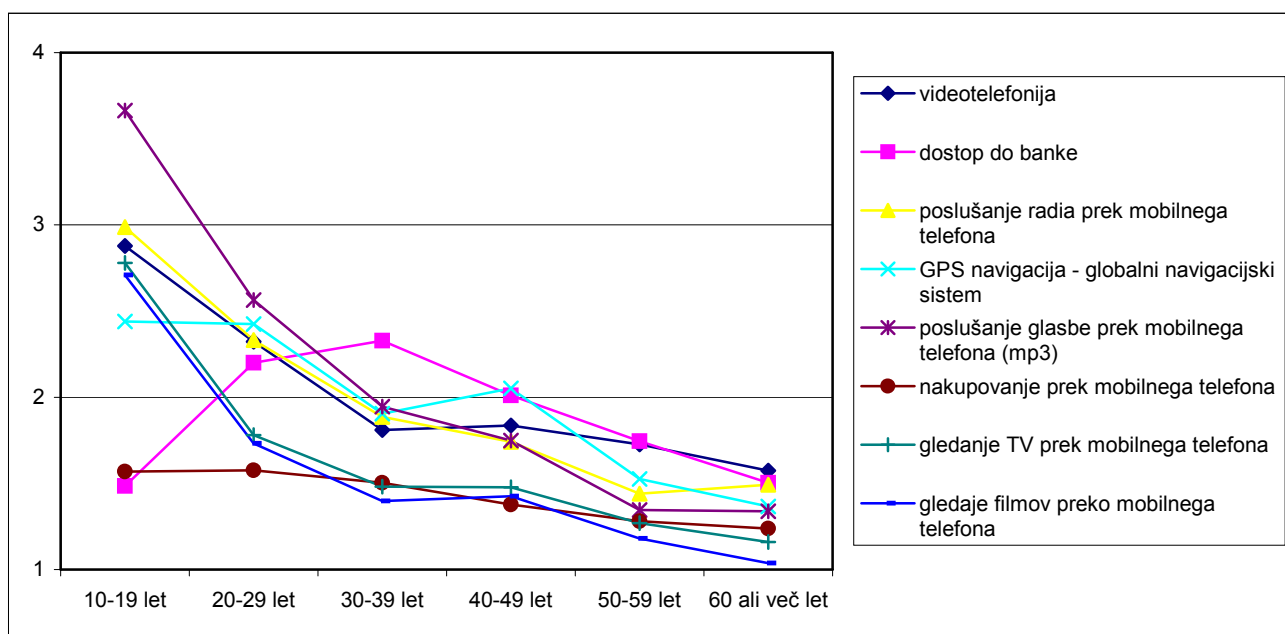

Slika 46: Delež respondentov, ki so že uporabljali storitve mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Naslednja slika kaže, da na omenjene ocene zanimanja najbolj vpliva zanimanje mladih. Za višje starostne skupine se zanimanje za vse storitve mobilne telefonije približuje minimumu (oceni 1), zato je zvišanje povprečne ocene posamezne storitve odvisno od morebitne višje ocene, ki jo storitvi dodelijo mladi. Ocene zanimanja, ki presegajo povprečno oceno 2 na lestvici od 1 do 5, so nekoliko višje prav zaradi višjega zanimanja mladih.

Vse lomljene črte na naslednji sliki padajo s starostjo. Izjema je zanimanje za dostop do banke prek mobilnega telefona, ki je za starostno skupino *10 do 19 let* celo najnižje, vrh doseže pri starosti *30 do 39 let*, nato pa pada s starostjo.

Slika 47: Zanimanje za storitve mobilne telefonije glede na starost (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

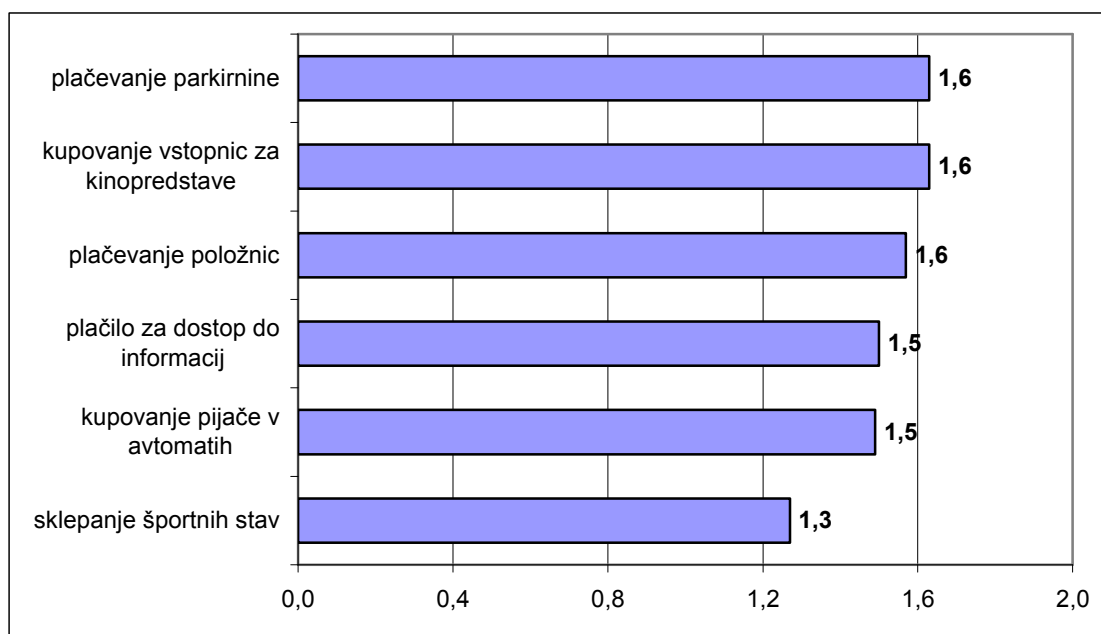
5.5 Plačevanje prek mobilnega telefona

Respondente smo povprašali, kako jih zanima uporaba mobilnih telefonov za plačevanje manjših zneskov za različne storitve. Zanimanje so ocenjevali na isti lestvici – od 1 (sploh me ne zanima) do 5 (zelo me zanima), nekateri respondenti, pa posamezno storitev že uporabljajo. Največ respondentov (5,2%) že uporablja storitev kupovanja vstopnic za kinopredstave in kupovanje pijače v avtomatih (2,8%).

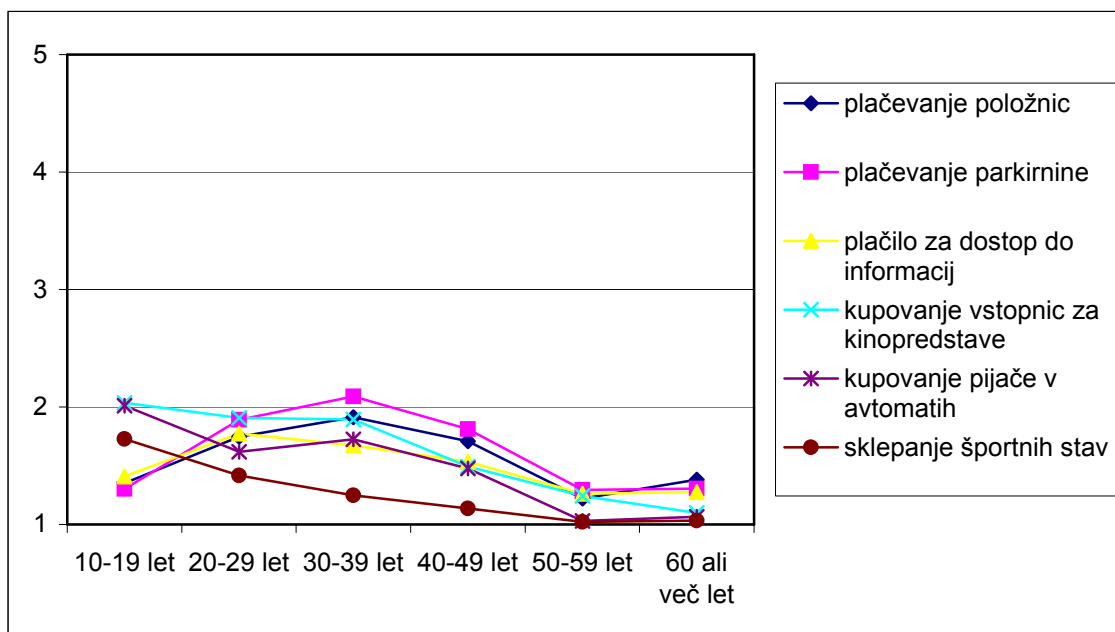
Tabela 51: Zanimanje in uporaba storitev mobilne telefonije; zanimanje je izraženo na lestvici od 1 »sploh me ne zanima« do 5 »zelo me zanima« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

	<i>sploh me ne zanima</i>	<i>me ne zanima</i>	<i>niti - niti</i>	<i>me zanima</i>	<i>zelo me zanima</i>	<i>že uporabljam</i>	<i>skupaj</i>	<i>n</i>
kupovanje vstopnic za kinopredstave	67,9%	6,7%	11,0%	5,8%	3,4%	5,2%	100%	535
plačevanje parkirnine	72,0%	6,9%	8,1%	5,8%	5,4%	1,7%	100%	533
kupovanje pijače v avtomatih	74,8%	7,7%	6,9%	4,9%	3,0%	2,8%	100%	535
sklepanje športnih stav	88,0%	3,2%	4,1%	2,6%	1,9%	0,2%	100%	535
plačilo za dostop do informacij	74,9%	7,9%	10,3%	3,6%	2,6%	0,7%	100%	534
plačevanje položnic	75,5%	6,7%	6,5%	5,4%	5,0%	0,7%	100%	535

Večina respondentov se sploh ne zanima za navedene storitve mobilne telefonije. Nekoliko več zanimanja so respondenti pokazali za plačevanje parkirnine prek mobilnega telefona in kupovanje vstopnic za kinopredstave.

Slika 48: Zanimanje za storitve mobilne telefonije; zanimanje je izraženo na lestvici od 1 »sploh me ne zanima« do 5 »zelo me zanima« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

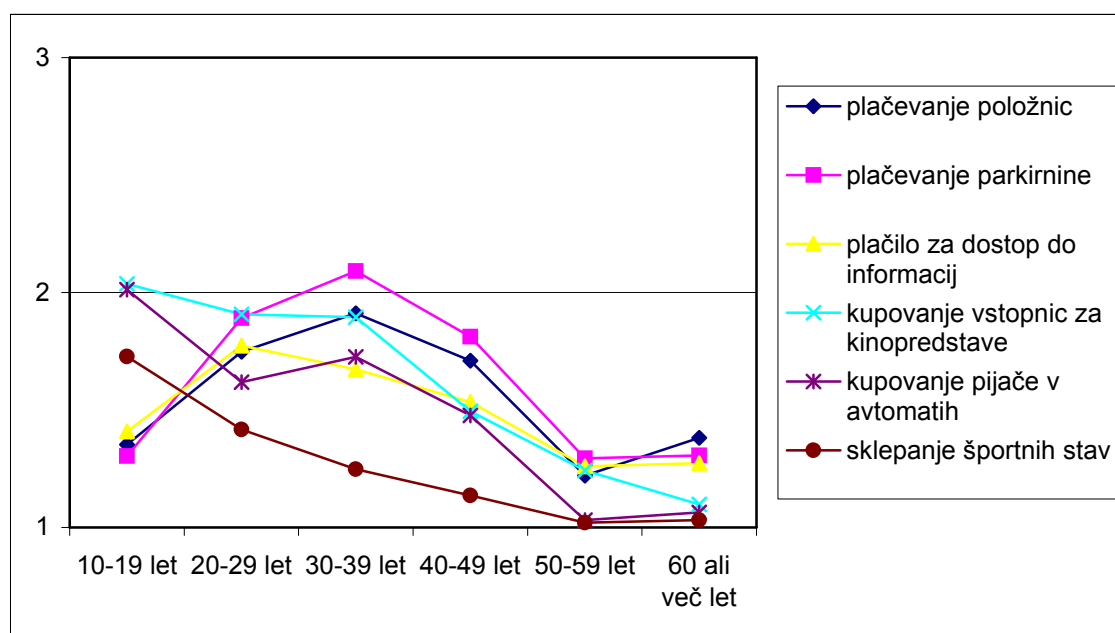
Naslednja slika prikazuje oceno zanimanja za storitve v odvisnosti od starostne skupine. Zanimanje za nabor spodaj naštetih storitev je bilo v splošnem zelo nizko – večina lomljenih črt na spodnji sliki se giblje v območju med ocenama 1 in 2 – torej med najnižjima možnima ocenama.

Slika 49: Zanimanje za storitve mobilne telefonije glede na starost (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Storitve bi lahko v grobem razdelili v dve skupini. V prvi so storitve, za katere zanimanje v grobem pada s starostjo. Te storitve so: kupovanje vstopnic za kino predstave, kupovanje pijače v avtomatih ter sklepanje športnih stav. Za te storitve se torej v večji meri zanimajo mlajši.

Zanimanje za plačevanje parkirnine, položnic ter dostop do informacij pa se s starostjo spreminja po drugačnem pravilu: zanimanje je najnižje med najmlajšo starostno skupino (10 do 19 let) ter pri najstarejših dveh (starejši od 50 let). Najvišje zanimanje opazamo pri respondentih v starosti od 30 do 39 let (oziroma 20 do 29 let za plačevanje dostopa do informacij).

Slika 50: Zanimanje za storitve mobilne telefonije glede na starost (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

6 PONUDNIKI MOBILNE TELEFONIJE

V tem poglavju analiziramo vprašanja, ki so vezana na ponudnike storitev mobilne telefonije.

6.1 Naročniško razmerje vs. predplačniški paket

Uporabnike mobilnih telefonov smo povprašali: »Ali imate za vaš trenutni glavni mobilni telefon sklenjeno naročniško razmerje ali uporabljate predplačniški paket?«

Več kot polovica (59,5%) uporabnikov mobilnih telefonov ima za mobilni telefon sklenjeno naročniško razmerje.

Tabela 52: Delež naročniškega razmerja/predplačniškega paketa (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

	<i>n</i>	%
naročniško razmerje	650	59,5%
predplačniški paket (kartica)	443	40,5%
skupaj	1093	100%

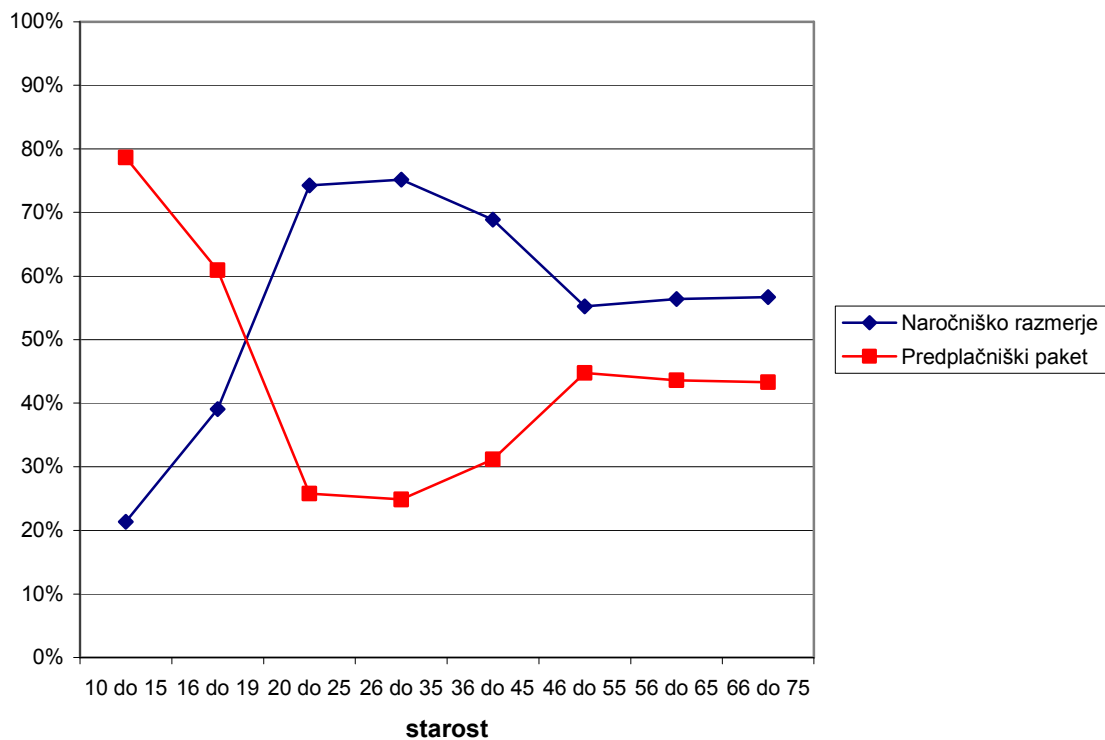
Delež uporabnikov mobilnih telefonov, ki imajo sklenjeno naročniško razmerje, ter uporabnikov, ki stroške mobilnega telefona plačujejo vnaprej »s karticami« (predplačniški paket), se značilno spreminja s starostno kategorijo.

Naslednja slika prikazuje deleža obeh tipov uporabnikov (vsota obeh deležev za vsako starostno kategorijo znaša seveda 100%). Mlajši uporabniki (prvi dve starostni kategoriji) koristijo predplačniške pakete pogosteje kot naročniška razmerja. Ta ugotovitev je prav gotovo povezana z dejstvom, da mlajši uporabniki v največji meri ne plačujejo sami svojih stroškov mobilnega telefona, pač pa to za njih počnejo starši, ki nočejo tvegati morebitnih visokih stroškov na koncu vsakega meseca, ki bi se lahko pojavili v primeru, da bi imeli njihovi otroci sklenjena naročniška razmerja.

Največji preskok na naslednji sliki opazimo med kategorijama *16 do 19 let* ter *20 do 25 let*. Za prvo znaša delež respondentov s sklenjenimi naročniškimi razmerji manj kot dve petini, za drugo pa okrog tri četrtine. V naslednji starostni kategoriji je omenjeni delež še nekoliko višji, nato pa začne upadati (seveda na račun naraščanja deleža respondentov s predplačniškim

razmerjem). Za najvišje tri starostne kategorije (respondenti, starejši od 45 let) znaša ta delež med 50 in 60%.

S »predplačniškimi karticami« torej plačuje stroške svojega mobilnega telefona večina respondentov mlajših od 20 let ter skoraj polovica respondentov starejših od 45 let. Za respondente v starosti 20 do 45 let je ta delež občutno nižji.

Slika 51: Delež naročniškega razmerja/predplačniškega paketa glede na starostno skupino (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

6.2 Glavni ponudnik mobilne telefonije

Največjemu deležu respondentov je glavni ponudnik oziroma operater mobilne telefonije Mobitel (80,6%), sledijo mu Si.Mobil (15,6%), Debitel (3,1%) in Vega (0,6%).

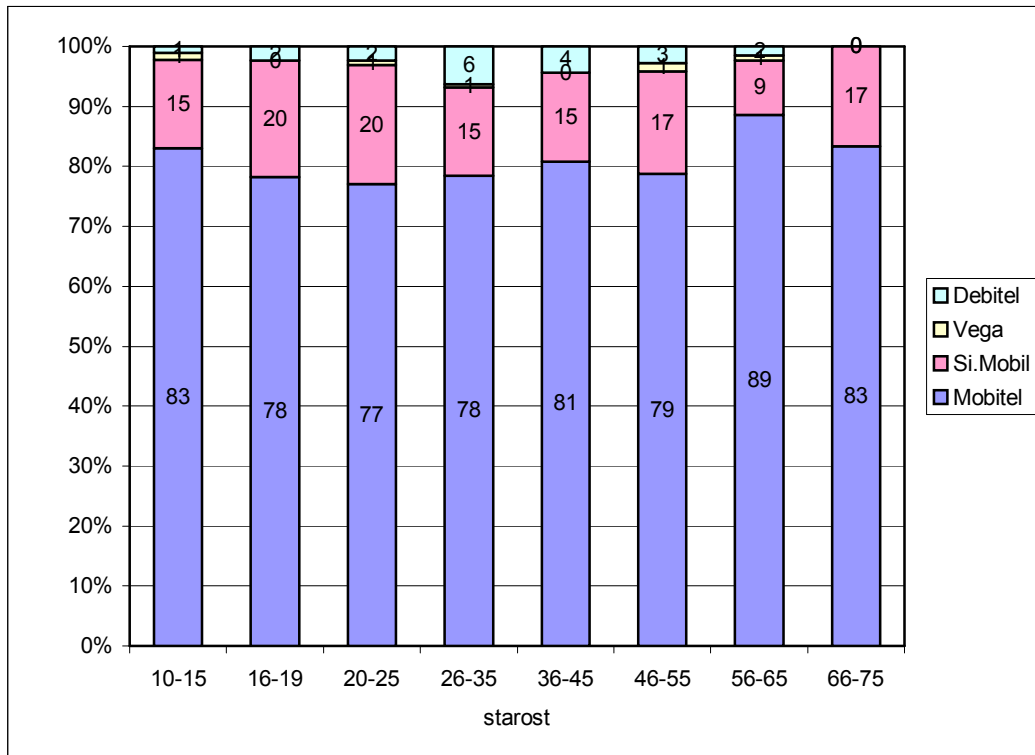
Tabela 53: Glavni ponudnik oziroma operater mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>glavni ponudnik mobilne telefonije</i>	<i>neuteženo</i>		<i>uteženo</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
Mobitel	878	80,6%	847	78,9%
Si.Mobil	170	15,6%	181	16,8%
Vega	7	0,6%	6	0,6%
Debitel	34	3,1%	37	3,4%
ne vem	1	0,1%	2	0,2%
skupaj	1090	100%	1073	100%

Dodati velja, da uteževanje podatkov nekoliko spremeni rezultate. Po uteženih podatkih je 78,9% osebam v populaciji 10-75 let glavni ponudnik oziroma operater mobilne telefonije Mobitel, 16,8% osebam Si.Mobil, 0,6% osebam Vega in 3,4% osebam Debitel.

Če bi respondente spraševali tudi, kdo je njihov drugi, tretji, četrti ponudnik mobilne telefonije, bi se lahko deleži nekoliko spremenili.

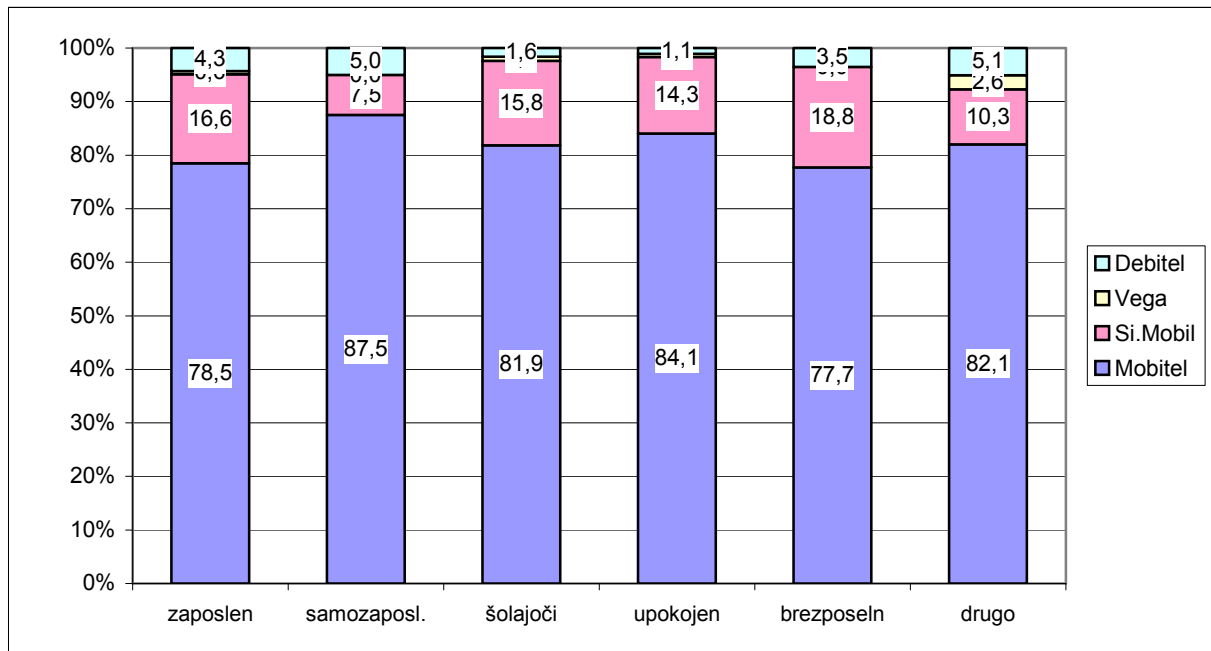
Če pogledamo ponudnike mobilne telefonije glede na starost vidimo, da je med Mobitelovimi uporabniki nadpovprečno število oseb starih od 56 do 65 let, sledijo jim 66 do 75 let in 10 do 15 let.

Slika 52: Ponudniki mobilne telefonije glede na starost respondentov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

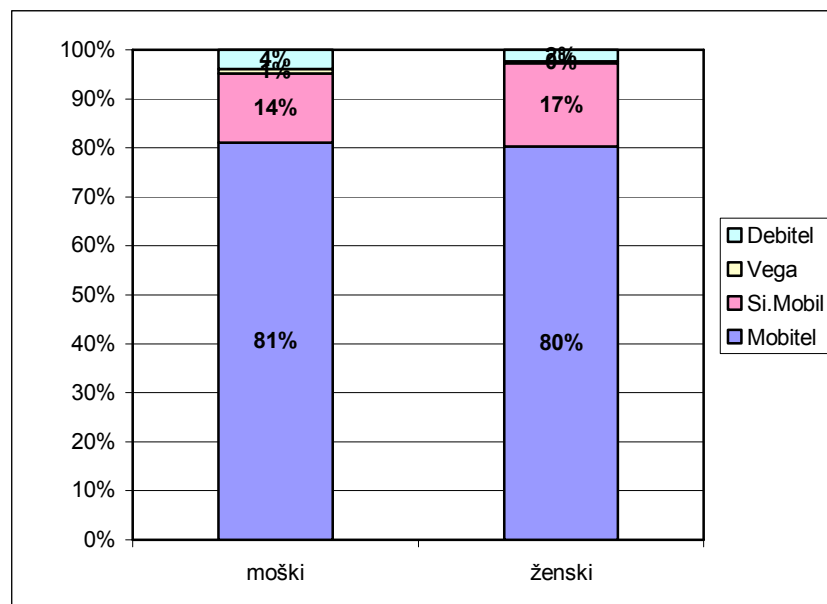
Tudi glede na zaposlitveni status največji delež respondentov uporablja kot glavnega ponudnika mobilne telefonije storitve podjetja Mobitel d.d., sledijo mu Si.mobil, Debitel in Vega. Mobitelovi uporabniki so večinoma šolajoči, samozaposleni in upokojeanci.

Slika 53: Ponudniki mobilne telefonije glede na zaposlitveni status (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Glede na spol se ne kažejo bistveni razlike med ponudniki mobilne telefonije. Med Si.Mobilovimi uporabniki je nekoliko večji delež žensk.

Slika 54: Ponudniki mobilne telefonije glede na spol (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

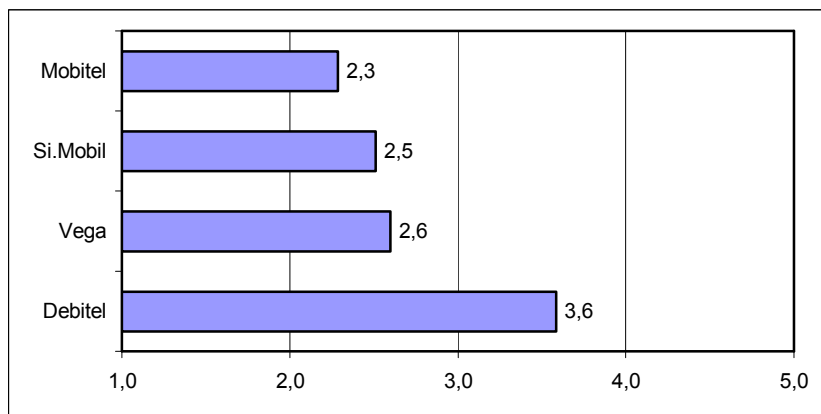
6.3 Lojalnost do glavnega ponudnika mobilne telefonije

Za uporabnike mobilnih telefonov velja, da so razmeroma zvesti svojem glavnemu ponudniku mobilnih storitev, saj jih 45,1% ne bi zamenjalo svojega sedanjega glavnega ponudnika mobilnih storitev tudi, če bi imel konkurenčni operater mobilne telefonije boljšo ponudbo. Slabi dve desetini je neodločenih (19,6%), medtem ko bi se ob konkurenčni ponudbi drugega operaterja za zamenjavo obstoječega glavnega operaterja verjetno ali zagotovo odločilo 23,6% respondentov.

Tabela 54: Verjetnost, da bi respondenti zamenjali svojega sedanjega glavnega ponudnika, če bi imel konkurenčni operater mobilne telefonije boljšo ponudbo (vpr. B, n=521, vir: RIS-IKT 2005)

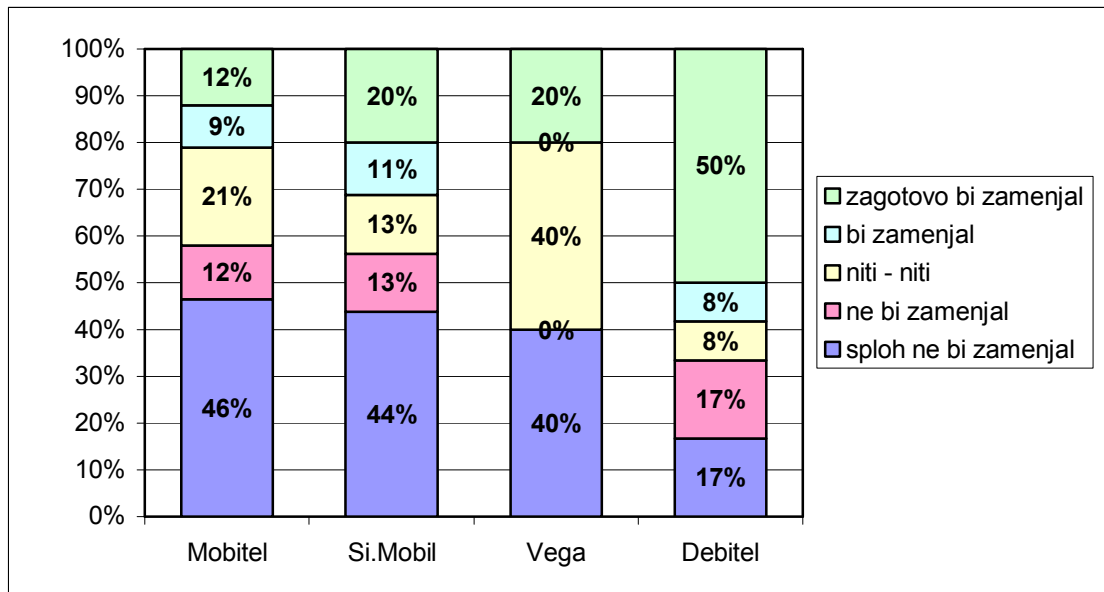
<i>verjetnost menjave sedanjega glavnega ponudnika</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
1 - sploh ne bi zamenjal	235	45,1
2 - ne bi zamenjal	61	11,7
3 - niti - niti	102	19,6
4 - bi zamenjal	49	9,4
5 - zagotovo bi zamenjal	74	14,2
skupaj	521	100
povprečje	2,4	

Ko primerjamo deleže uporabnikov mobilnih operaterjev, ki bi verjetno ali zagotovo ob konkurenčni ponudbi drugih mobilnih operaterjev zamenjali sedanjega glavnega ponudnika mobilnih storitev, ugotovimo, da bi se v povprečju Debitelovi uporabniki zagotovo odločili za drugega mobilnega operaterja, ki bi imel boljšo ponudbo. Ravno nasprotno pa lahko rečemo za ostale ponudnike mobilne telefonije, ki v povprečju ostajajo lojalni svojemu glavnemu operaterju.

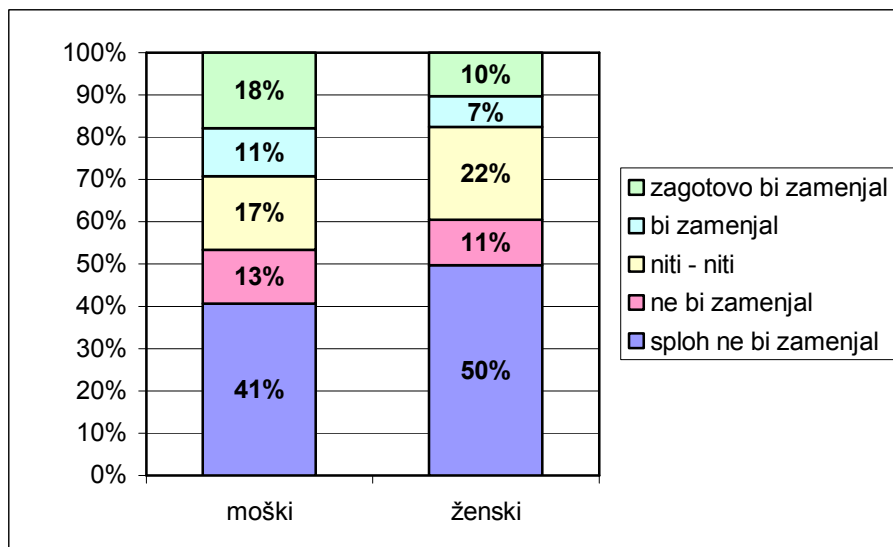
Slika 55: Lojalnost do mobilnih operaterjev glede na mobilnega operaterja (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Opomba: Nižja povprečna vrednost pomeni večjo lojalnost, višja povprečna vrednost pa manjšo lojalnost.

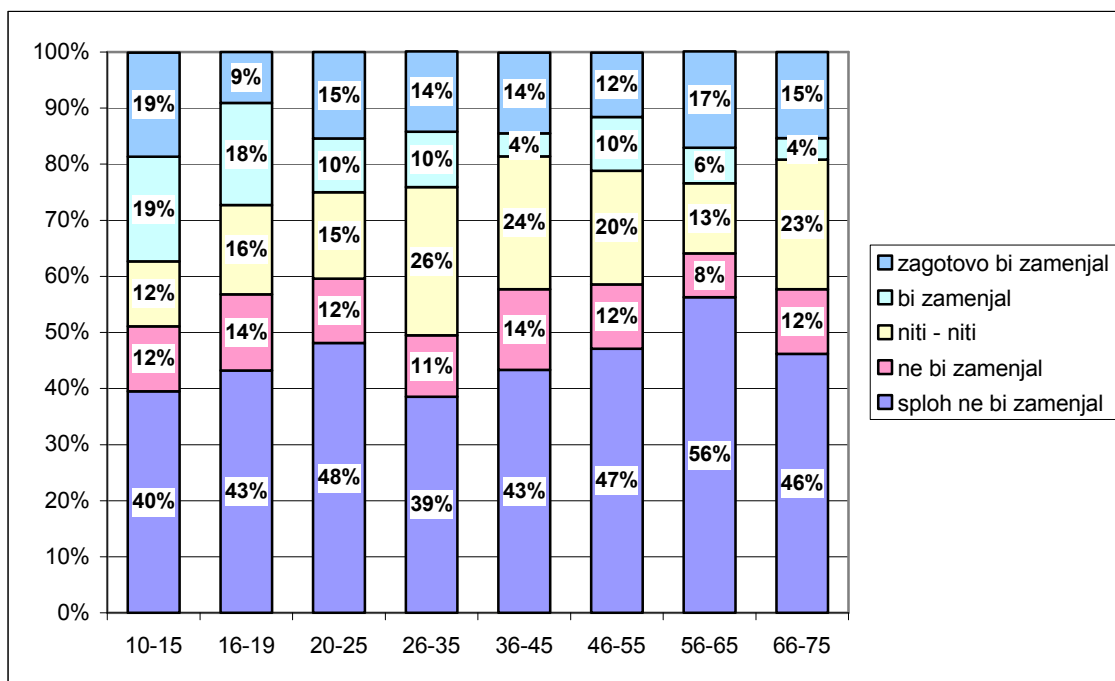
Slika 56: Lojalnost do mobilnih operaterjev glede na mobilnega operaterja (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Na naslednji sliki pa vidimo, so ženske lojalnejše do svojega glavnega ponudnika mobilne telefonije kot moški.

Slika 57: Lojalnost do mobilnih operaterjev glede na spol (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Če pogledamo lojalnost mobilnih operaterjev glede na starost, vidimo, da so do svojih operaterjev najbolj lojalne osebe stare 56 do 65 let, najmanj pa osebe stare 10 do 15 let in osebe stare 26 do 35 let.

Slika 58: Lojalnost do mobilnih operaterjev glede na starost (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

7 MOBILNI APARAT

V naslednjem poglavju predstavljamo rezultate o dejavnikih izbire mobilnega aparata, vrednosti mobilnega aparata, načinu pridobitve trenutnega mobilnega aparata, starosti in znamki mobilnega aparata kot tudi o menjavi mobilnih aparatov in mobilnih telefonskih številk.

7.1 Dejavniki izbire mobilnega aparata

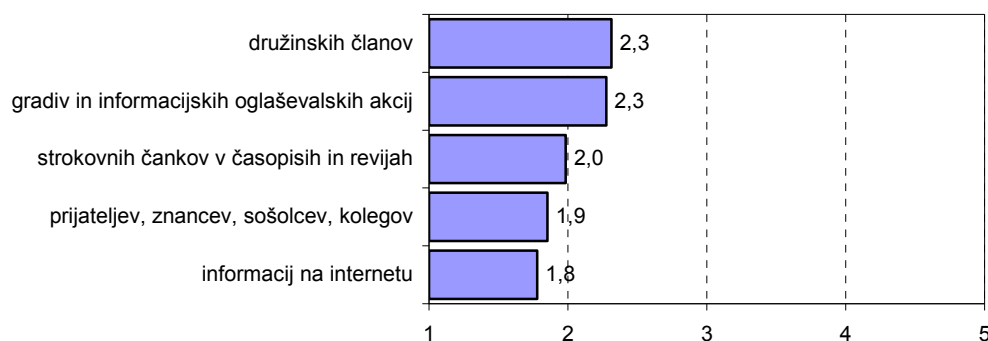
Pri izbiri novega mobilnega telefona je za respondente najbolj pomembno mnenje družinskih članov (povprečna ocena: 2,3 na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh ni pomemben«, 5 pa »zelo pomemben«). Nekoliko manjši vpliv imajo na njihov izbor: gradiva in informacije oglaševalskih agencij (2,3), mnenja, ki jih preberejo v strokovnih člankih v revijah in časopisih (2,0) ter mnenja njihovih prijateljev, znancev, sošolcev ali kolegov (1,6). Najmanjši vpliv na respondentovo odločitev o izboru mobilnega telefona imajo informacije pridobljene na internetu (1,8).

Tabela 55: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o pomembnosti dejavnikov, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega aparata (vpr. B, RIS-IKT 2005)

S pomočjo 5-stopenjske lestvice ocenite, kako pomembno je za vas pri izbiri novega mobilnega telefona mnenje oz. vpliv ...	<i>sploh ni pomemben</i>	<i>ni pomemben</i>	<i>niti - niti</i>	<i>pomemben</i>	<i>zelo pomemben</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
družinskih članov	49%	9%	17%	12%	13%	100%	2,3	534
prijateljev, znancev, sošolcev, kolegov	58%	13%	18%	9%	3%	100%	1,9	534
informacij na internetu	64%	12%	12%	8%	5%	100%	1,8	531
strokovnih člankov v časopisih in revijah	55%	11%	17%	12%	4%	100%	2,0	534
gradiv in informacijskih oglaševalskih akcij	41%	16%	23%	15%	5%	100%	2,3	531

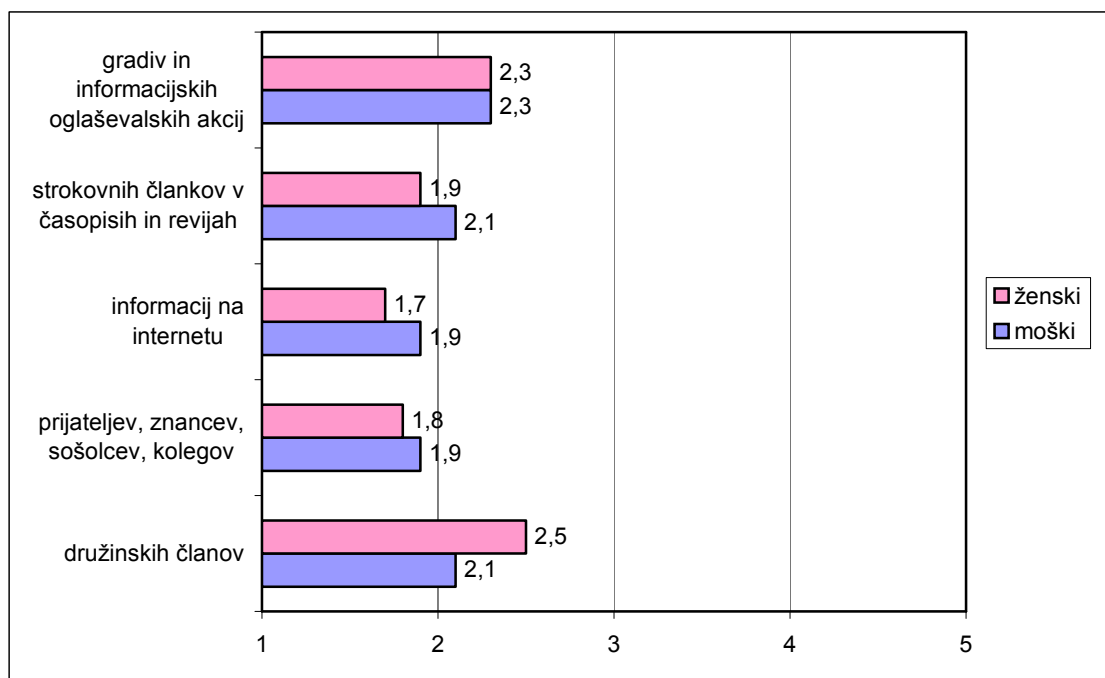
Povprečne vrednosti so presenetljivo nizke, kar lahko pomeni dvoje:

- obstajajo še drugi dejavniki (npr. prodajalci, svetovalci, službe operaterjev, ipd.),
- uporabniki so lahko dejansko precej samosvoji, o čemer govori visok pomen komponent uporabe v nadaljevanju.

Slika 59: Pomembnost dejavnikov, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega aparata – pomembnost ocenjena na lestvici od 1 – sploh ni pomemben do 5 – zelo je pomemben (vpr. B, n=534, vir: RIS-IKT 2005)

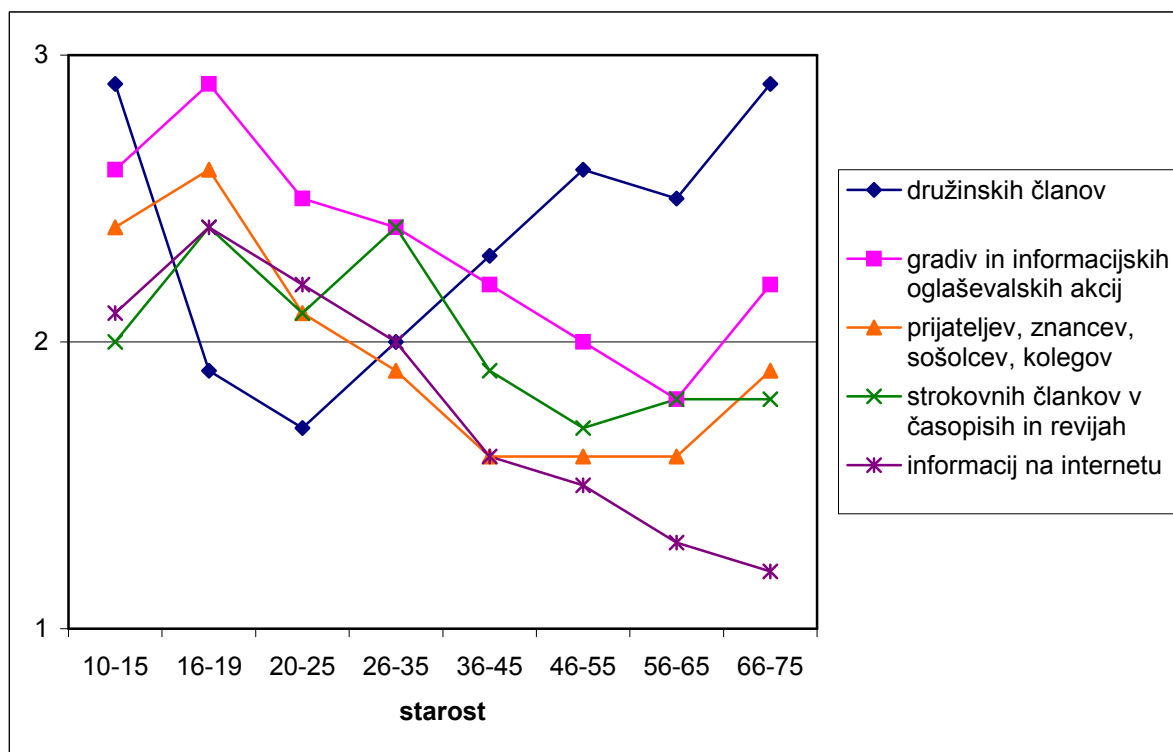
Kot je razvidno iz naslednje slike, med moškimi in ženskami ni večjih razlik v vrstnem redu dejavnikov, ki vplivajo na izbiro mobilnega telefona, s to izjemo, da na izbor moških nekoliko bolj vplivajo gradiva in informacije oglaševalskih agencij, medtem ko je pri ženskah najpomembnejše mnenje družinskih članov.

Slika 60: Pomembnost dejavnikov, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega aparata glede na spol respondentov – pomembnost ocenjena na lestvici od 1 – sploh ni pomemben do 5 – zelo je pomemben (vpr. B, n=534, vir: RIS-IKT 2005)

Z izjemo vpliva oziroma mnenja družinskih članov, je za vse naštetе dejavnike, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega telefona, značilno, da njihov vpliv na respondente v starosti od 10 do 19 let narašča, nato od 20 do 65 leta vpliv različnih dejavnikov vpada, po 65 letu starosti pa zopet naraste (naslednja slika).

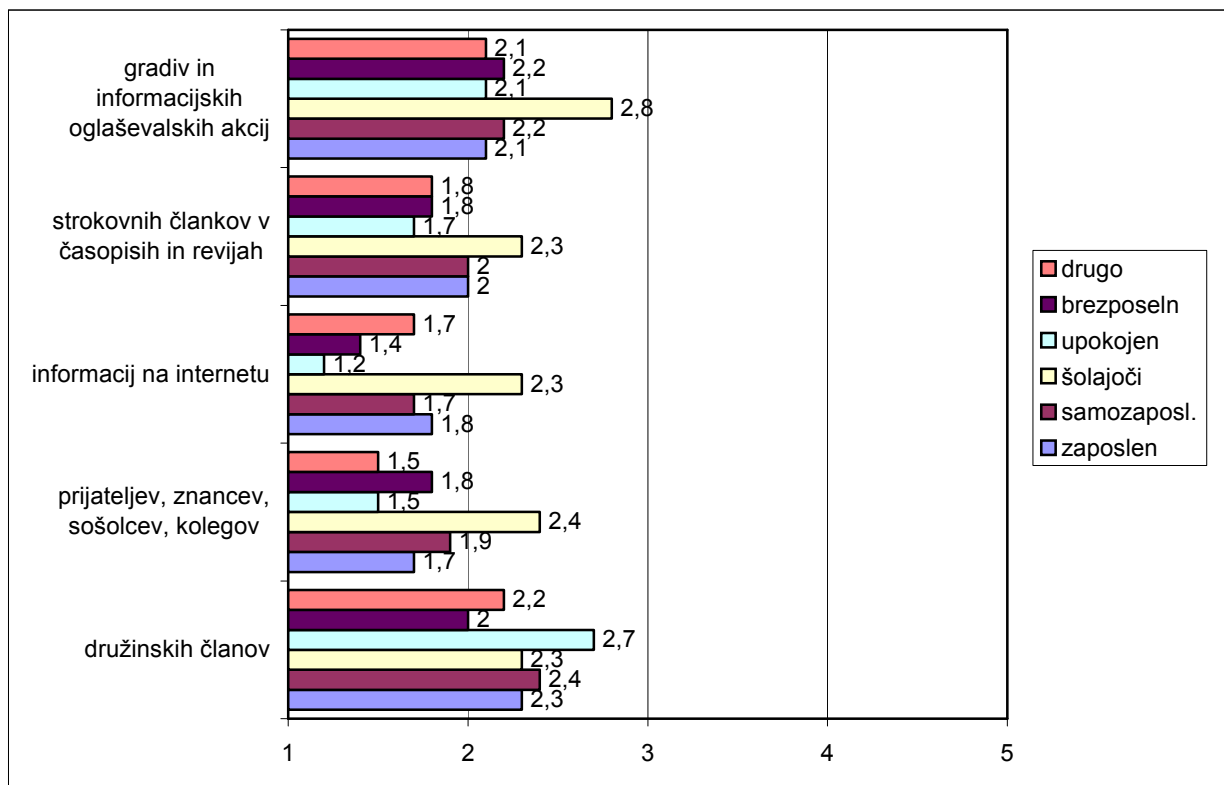
Opisani trend pa ni značilen za vpliv družinskih članov. Ta je namreč pri nakupu mobilnega telefona ključnega pomena med najmlajšimi (starostna skupina od 10 do 15 let) in najstarejšimi (starostna skupina od 66 do 75 let) respondenti. Lokalni minimum pa doseže pri respondentih starih od 20 do 25 let. Takšno stanje bi lahko pojasnili z dejstvom, da najmlajšim uporabnikom mobilne telefone najpogosteje kupujejo starši in zato slednji tudi sprejmejo odločitev o nakupu mobilnega telefona. Najstarejši respondenti se največkrat o nakupu posvetujejo s svojimi bližnjimi, ker jim ta skupina nudi večino socialne opore. Nasprotno pa se mladostniki v starosti od 20 do 25 let o nakupu mobilnega telefona najpogosteje odločajo samostojno, saj že imajo lastne prihranke in možnost dostopa do informacij o lastnostih mobilnih telefonov v gradivih oglaševalskih agencij, na svetovnem spletu ter v člankih strokovnih revij in časopisov.

Slika 61: Pomembnost dejavnikov, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega aparata glede na starost respondentov – pomembnost ocenjena na lestvici od 1 – sploh ni pomemben do 5 – zelo je pomemben (vpr. B, n=534, vir: RIS-IKT 2005)

Naslednja slika prikazuje, da ima največji vpliv pri odločitvi o izbiri mobilnega aparata na upokoјence, samozaposlene, zaposlene in osebe z drugim zaposlitvenim statusom mnenje družinskih članov.

Na izbiro šolajočih in brezposelnih pa najbolj vplivajo gradiva in informacije oglaševalskih agencij. Internet ima pri odločitvi o izbiri mobilnega telefona najmanjši vpliv na skupino upokojencev, brezposelnih in samozaposlenih. Prijatelji, znanci in kolegi imajo najmanjši vpliv na zaposlene in skupino oseb z drugim zaposlitvenim statusom, medtem ko šolajoči ocenjujejo, da na njihov izbor mobilnega telefona najšibkeje vplivajo mnenja družinskih članov ter strokovni članki v revijah in časopisih.

Slika 62: Pomembnost dejavnikov, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega aparata glede na zaposlitveni status respondentov – pomembnost ocenjena na lestvici od 1 – sploh ni pomemben do 5 – zelo je pomemben (vpr. B, n=534, vir: RIS-IKT 2005)

Oglejmo si še lastnosti mobilnega aparata, ki so pomembne pri nakupu. Najbolj pomembno je, da je aparat enostaven za uporabo (povprečna ocena: 4,2), potem sledijo: cena mobilnega telefona (4,0), tehnična zmogljivost (3,6), velikost in teža mobilnega aparata (3,6) in mobilni operater (3,4). Najmanj pomembna kriterija pri nakupu novega telefona pa sta oblika (design) (3,1) in znamka mobilnega telefona (2,8).

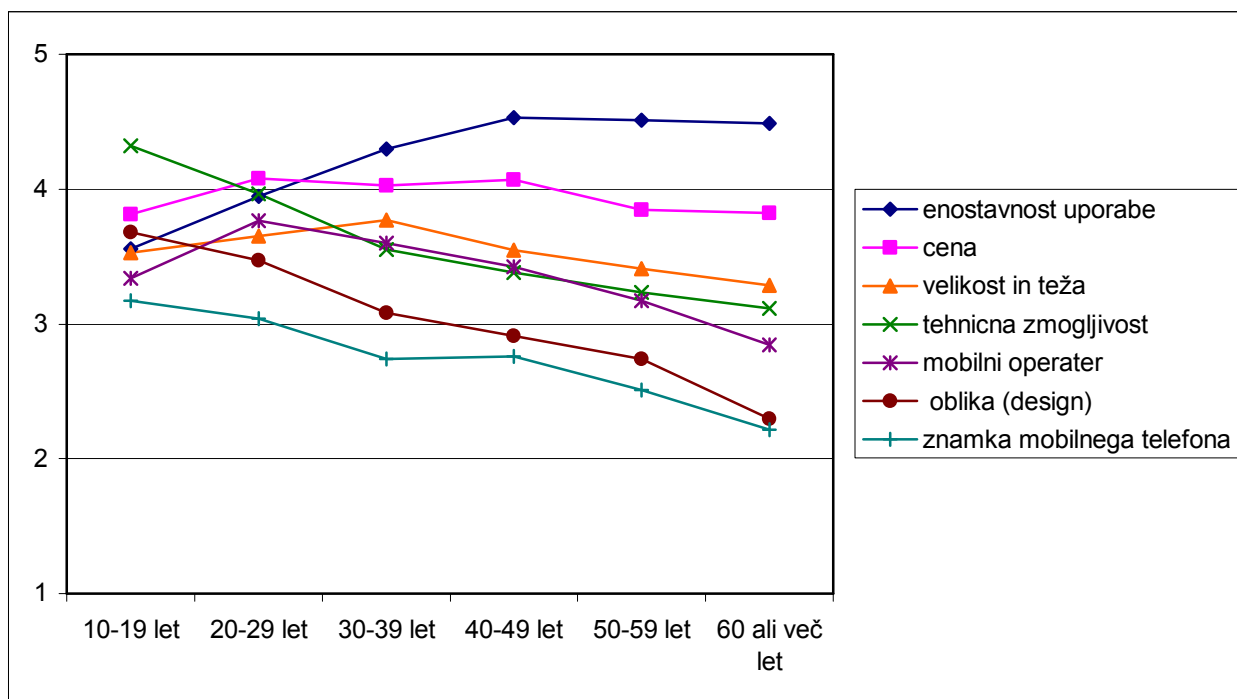
Tabela 56: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o pomembnosti različnih kriterijev pri nakupu novega mobilnega telefona (vpr. AinB, RIS-IKT 2005)

S pomočjo 5-stopenjske lestvice ocenite, kako pomembne so za vas naslednje stvari, ko kupujete nov telefon. ...	<i>sploh ni pomembno</i>	<i>ni pomembno</i>	<i>niti - niti</i>	<i>pomembno</i>	<i>zelo pomembno</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
oblika (design)	22%	9%	27%	22%	19%	100%	3,1	1091
tehnična zmogljivost	12%	7%	22%	27%	32%	100%	3,6	1089
cena	5%	4%	24%	28%	40%	100%	4,0	1075
mobilni operater	19%	7%	20%	24%	30%	100%	3,4	1083
velikost in teža	13%	8%	21%	28%	31%	100%	3,6	1088
enostavnost uporabe	5%	3%	14%	20%	58%	100%	4,2	1090
znamka mobilnega telefona	31%	13%	24%	17%	17%	100%	2,8	1088

Na naslednji sliki pa je predstavljena pomembnost različnih kriterijev pri nakupu novega mobilnega telefona glede na starost oseb. Tem starejše so osebe, tem manj so jim pomembni naslednji kriteriji pri nakupu novega mobilnega aparata:

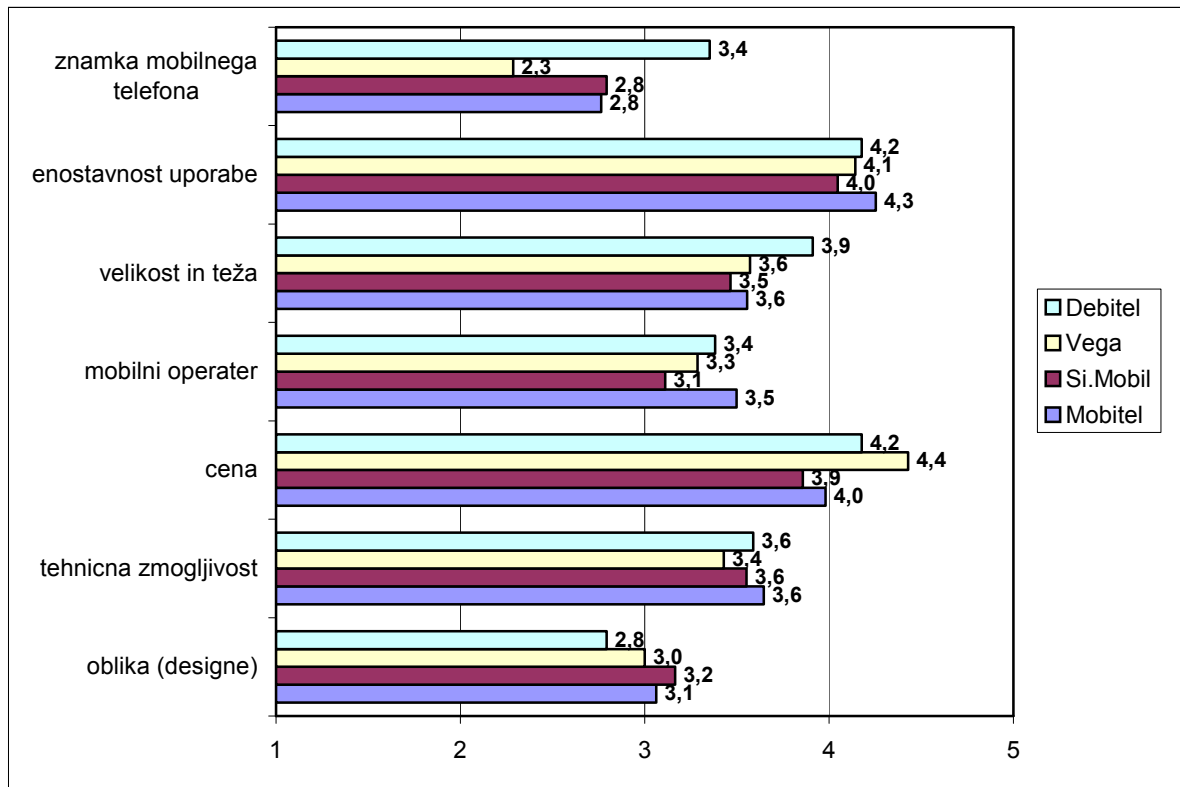
- tehnična zmogljivost,
- oblika (design) in
- znamka mobilnega aparata.

Tem starejše so osebe, tem bolj jim je pri nakupu mobilnega telefona pomembna enostavnost uporabe.

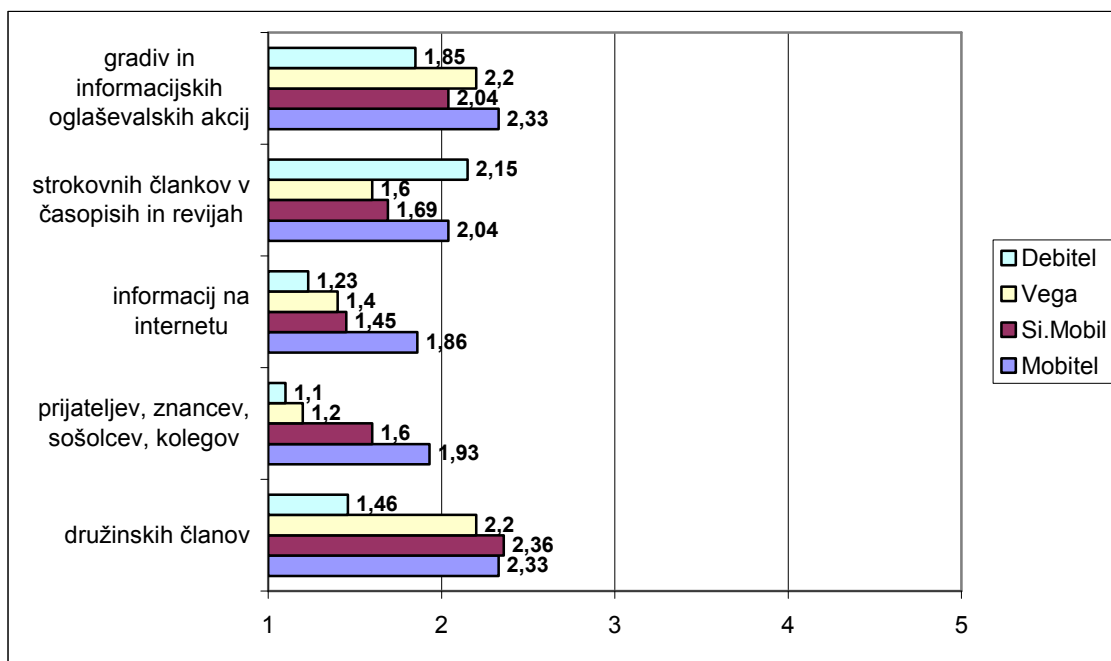
Slika 63: Pomembnost različnih kriterijev pri nakupu novega telefona glede na starost oseb; pomembnost posameznega kriterija je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh ni pomembno«, 5 pa »zelo pomembno« (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Analiza dejavnikov, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega aparata glede na mobilnega operaterja kaže, da je tako za Mobitelove kot Simobilove uporabnike pri nakupu novega mobilnega aparata najpomembnejša enostavnost uporabe mobilnega aparata in šele nato cena mobilnega aparata. Ravno obratno pa to velja za Vegove uporabnike pri nakupu novega mobilnega aparata. Medtem pa je Debitelovim uporabnikom pri nakupu novega mobilnega aparat v enaki meri pomembna cena in enostavnost uporabe mobilnega aparata.

Slika 64: Pomembnost različnih kriterijev pri nakupu novega telefona glede na operaterja mobilne telefonije; pomembnost posameznega kriterija je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh ni pomembno«, 5 pa »zelo pomembno« (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Družinski člani ter gradiva in informacijsko oglaševalske akcije so tisti dejavniki, ki v povprečju največkrat vplivajo na nakup novega mobilnega aparata pri Mobitelovih in Vegovih uporabnikih. Na Si.Mobilove uporabnike pa v povprečju največkrat vplivajo družinski člani. Strokovni članki v časopisih in revijah so pa tisti dejavniki, ki Debitelove uporabnike v povprečju največkrat zvabijo v nakup novega mobilnega aparata.

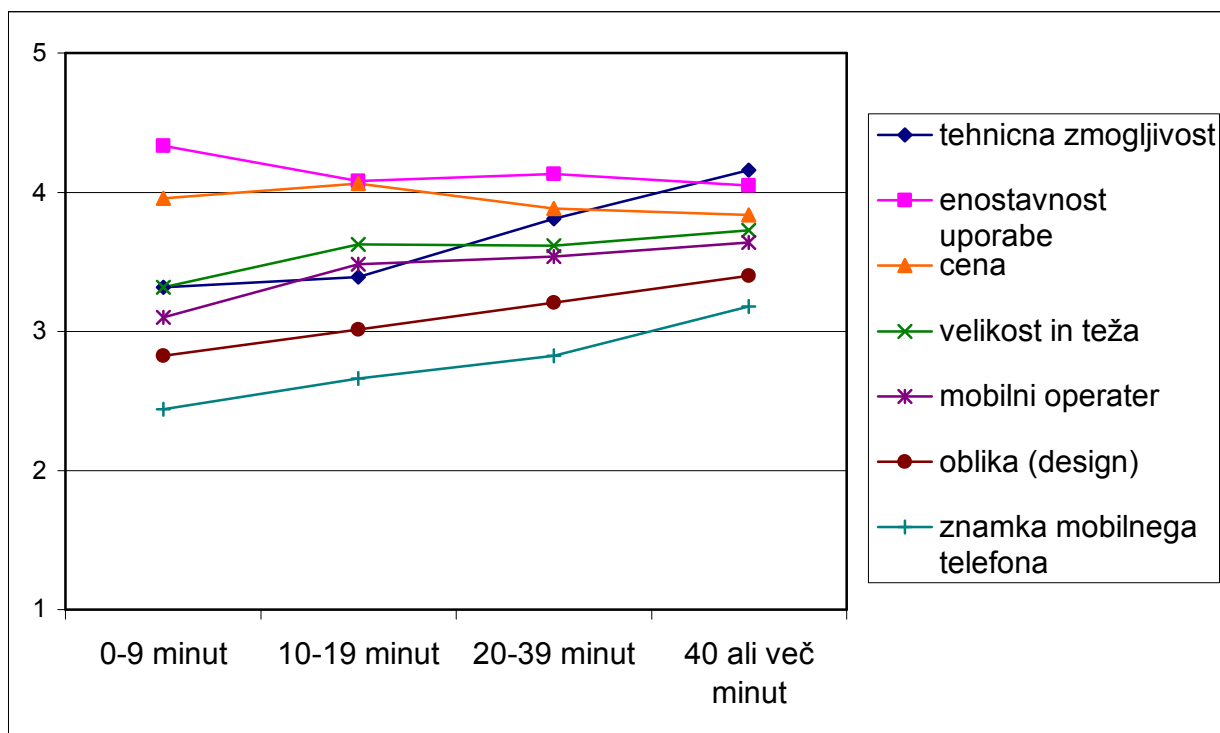
Slika 65: Pomembnost dejavnikov, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega aparata glede na operaterja mobilne telefonije – pomembnost ocenjena na lestvici od 1 – sploh ni pomemben do 5 – zelo je pomemben (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Poglejmo si še, kako pomembni so različni kriteriji pri nakupu novega mobilnega telefona glede na trajanje pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu (naslednja slika). V splošnem lahko rečemo, da je pomembnost večine kriterijev tem večja, tem dlje se osebe pogovarjajo po mobilnem telefonu. Več časa se osebe pogovarjajo po mobilnem telefonu, bolj so jim pri nakupu novega telefona pomembni naslednji kriteriji:

- tehnična zmogljivost,
- velikost in teža mobilnega aparata,
- mobilni operater,
- oblika (design) in
- znamka mobilnega telefona.

Več časa se osebe pogovarjajo po mobilnem telefonu, manj sta jim pri nakupu novega telefona pomembna naslednja kriterija:

- enostavnost uporabe in
- cena.

Slika 66: Pomembnost različnih kriterijev pri nakupu novega telefona glede na trajanje pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu; pomembnost posameznega kriterija je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh ni pomembno«, 5 pa »zelo pomembno« (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

7.2 Cena mobilnega aparata

Respondente smo povprašali: »Koliko je stal vaš trenutni glavni aparat, ko ste ga kupili oziroma dobili?« V povprečju so uporabniki kupili oziroma dobili mobilni aparat v vrednosti 24.152 SIT, najcenejši mobilni aparat je stal 1 SIT, najdražji pa 250.000 SIT.

Respondente mobilnih telefonov smo povprašali tudi, ali so trenutni glavni mobilni aparat kupili/dobili kot novega ali je bil ta aparat rabljen. Uporabniki mobilnih telefonov se v povprečju raje odločajo za nakup novega telefona (85%) kot pa za nakup rabljenega (15%), pri tem pa je povprečna cena rabljenega mobilnega telefona (21.391 SIT) nekoliko nižja kot pri nakupu novega mobilnega telefona (24.467 SIT). Na podlagi tega lahko sklepamo, da se ljudje odločajo za nakup rabljenega telefona v primeru, ko je cena le-tega, če bi kupili novega, visoka.

Tabela 57: Cena oz. vrednost mobilnega telefona ob nabavi mobilnega aparata (vpr. AinB, n=820, vir: RIS-IKT 2005)

<i>nov/rabljen</i>	<i>tolarjev</i>	<i>n</i>
nov	24.467 SIT	726
rabljen	21.391 SIT	94
skupaj	24.152 SIT	820

Vsi uporabniki mobilnih telefonov, ki imajo glavnega operaterja Vega, so trenutni glavni mobilni aparat kupili oz. dobili kot novega. Respondenti, ki imajo glavnega operaterja Debitel, pa so v nekoliko večji meri kupili oz. dobili rabljen mobilni aparat.

Tabela 58: Nov/rabljen mobilni aparat glede na ponudnika oz. operaterja mobilne telefonije (vpr. AinB, n=1084, vir: RIS-IKT 2005)

<i>mobilni operater</i>	<i>nov</i>	<i>rabljen</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
Mobitel	84,7%	15,3%	100%	874
Si.Mobil	87,0%	13,0%	100%	169
Vega	100,0%	0,0%	100%	7
Debitel	79,4%	20,6%	100%	34
skupaj	85,0%	15,0%	100%	1084

Vsi uporabniki mobilnih telefonov, ki imajo znamko mobilnega telefona Samsung, so trenutni glavni mobilni aparat kupili oz. dobili kot novega, medtem ko je kar 41,7% uporabnikov mobilnih telefonov, ki imajo znamko mobilnega telefona Acer, kupilo oz. dobilo rabljen mobilni aparat.

Tabela 59: Nov/rabljen mobilni aparat glede na znamko mobilnega telefona (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>znamka mobilnega telefona</i>	<i>nov</i>	<i>rabljen</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
Acer	58,3%	41,7%	100%	12
Alcatel	88,9%	11,1%	100%	18
Ericsson	82,3%	17,7%	100%	130
Motorola	85,7%	14,3%	100%	70
Nokia	83,4%	16,6%	100%	451
Panasonic	84,2%	15,8%	100%	19
Philips	86,1%	13,9%	100%	36
Sagem	93,3%	6,7%	100%	30
Samsung	100,0%	0,0%	100%	23
Siemens	84,7%	15,3%	100%	131
Sony	75,0%	25,0%	100%	8
Sony Ericsson	89,7%	10,3%	100%	116
druge	89,5%	10,5%	100%	38
skupaj	84,9%	15,1%	100%	1082

Če pogledamo ceno mobilnega aparata glede na ponudnika oziroma operaterja mobilne telefonije, vidimo, da imajo uporabniki mobilnih telefonov, ki imajo glavnega operaterja Debitel, v povprečju najdražje mobilne aparate (32.806 SIT), najcenejše mobilne aparate pa imajo uporabniki, ki imajo glavnega operaterja Si.Mobil (21.716 SIT).

Tabela 60: Cena oz. vrednost mobilnega telefona glede na ponudnika oz. operaterja mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>mobilni operater</i>	<i>tolarjev</i>	<i>n</i>
Mobitel	24.238 SIT	645
Si.Mobil	21.719 SIT	138
Vega	27.332 SIT	6
Debitel	32.806 SIT	31
skupaj	24.160 SIT	820

V naslednji tabeli vidimo, da imajo respondenti v povprečju najcenejše mobilne telefone znamke Alcatel (15.408 SIT), najdražje pa znamke Samsung (33.200 SIT).

Tabela 61: Cena oz. vrednost mobilnega telefona glede na znamko mobilnega telefona (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>znamka mobilnega telefona</i>	<i>tolarjev</i>	<i>n</i>	<i>min</i>	<i>max</i>
Acer	20.250	4	10.000	26.000
Alcatel	15.408	11	8.500	23.000
Ericsson	22.574	95	1	250.000
Motorola	24.996	56	0	180.000
Nokia	26.198	337	0	180.000
Panasonic	19.958	12	6.500	40.000
Philips	18.803	31	2.000	40.000
Sagem	19.750	28	10.000	50.000
Samsung	33.200	20	9.000	80.000
Siemens	23.606	103	0	90.000
Sony	19.300	3	1.000	48.000
Sony Ericsson	22.290	92	0	150.000
druge	22.851	29	1	100.000
skupaj	24197	821	0	250.000

Če pogledamo ceno mobilnega aparata glede na spol respondentov, vidimo, da so moški kupili oziroma dobili dražji mobilni aparat (25.406 SIT) kot ženske (22.823 SIT).

Tabela 62: Cena mobilnega telefona glede na spol respondentov (vpr. AinB, n=824, vir: RIS-IKT 2005)

<i>spol</i>	<i>tolarjev</i>	<i>n</i>
moški	25.406 SIT	424
ženski	22.823 SIT	400
skupaj	24.152 SIT	824

Če pogledamo ceno mobilnega aparata glede na starost respondentov, pa imajo najdražji mobilni aparat osebe stare 26-35 let (26.433 SIT), najcenejši mobilni aparat pa osebe stare 56-65 let (19.118 SIT).

Tabela 63: Cena mobilnega telefona glede na starost respondentov (vpr. AinB, n=824, vir: RIS-IKT 2005)

<i>starost</i>	<i>tolarjev</i>	<i>n</i>
10-15 let	24.363 SIT	68
16-19 let	25.747 SIT	70
20-25 let	22.019 SIT	116
26-35 let	26.433 SIT	155
36-45 let	26.022 SIT	137
46-55 let	25.666 SIT	136
56-65 let	19.118 SIT	98
66-75 let	19.593 SIT	44
skupaj	24.152 SIT	824

7.3 Način pridobitve mobilnega aparata

V največji meri si uporabniki mobilni telefon kupijo sami, pri tem se odločajo za nakup mobilnega telefona, ko je le-ta v akcijski ponudbi (37,4%). Nekoliko nižji je odstotek uporabnikov, ki so mobilni telefon dobili v dar oziroma so jim ga kupili drugi (20,6%), sledi odstotek tistih, ki so si mobilni telefon kupili sami, in sicer v redni prodaji (33,1%). Dokaj nizek pa je odstotek tistih, ki so mobilni telefon dobili v službi (5,8%).

Uporabniki, ki so navedli, da so mobilni telefon pridobili na drugačen način (3,1%), so najpogosteje navedli:

- kupljen rabljen,
- sposojen,
- kompenzacija,
- vgrajen v avtu, ipd.

Tabela 64: Način pridobitve trenutnega mobilnega telefona (vpr. AinB, n=1088, vir: RIS-IKT 2005)

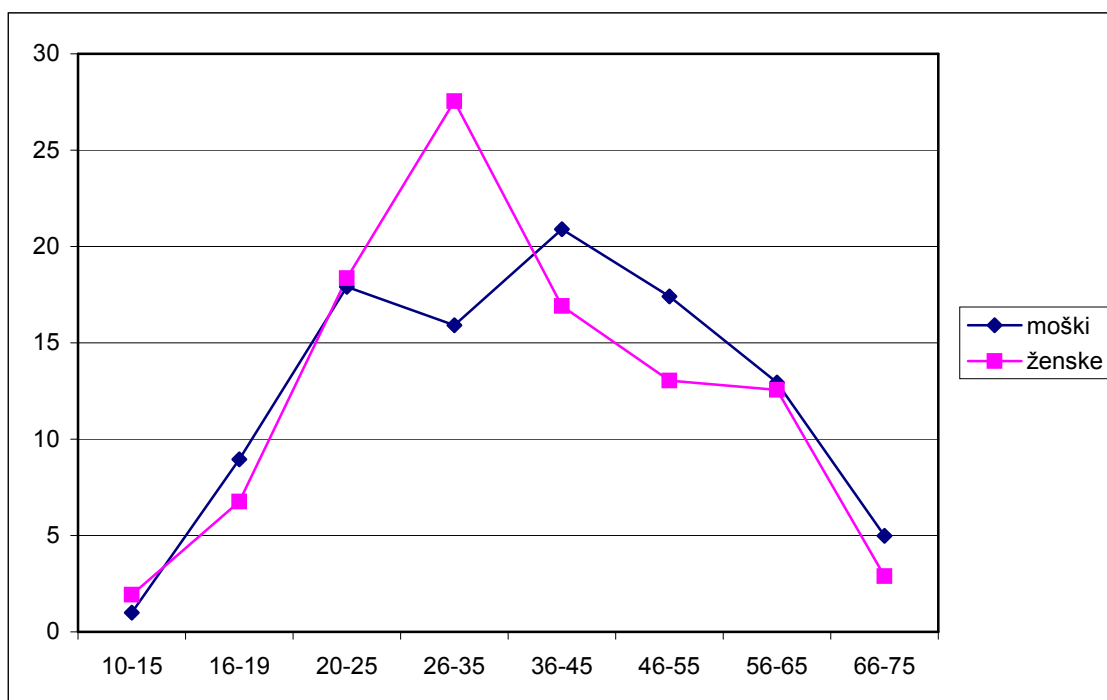
<i>način pridobitve</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
kupil/a ga je sam/a v akcijski ponudbi	407	37,4%
kupil/a ga je sam/a v redni prodaji	224	20,6%
kupili/podarili/dali so ji/mu ga drugi	360	33,1%
dobil/a ga je v službi	63	5,8%
drugače	34	3,1%
skupaj	1.088	100%

Med uporabniki, ki imajo glavnega operaterja mobilne telefonije Mobitel, jih je največ (37,2%) kupilo mobilni telefon v akcijski ponudbi, prav tako pri respondentih, ki imajo glavnega operaterja Si.Mobil (38,8%) in Debitel (32,4%). Med respondenti, ki imajo glavnega operaterja Vego, jih je največ (42,9%) kupilo mobilni telefon od drugih, oziroma so jim mobilni telefon podarili drugi.

Tabela 65: Način pridobitve trenutnega mobilnega telefona glede na ponudnika oz. operaterja mobilne telefonije (vpr. AinB, n=1088, vir: RIS-IKT 2005)

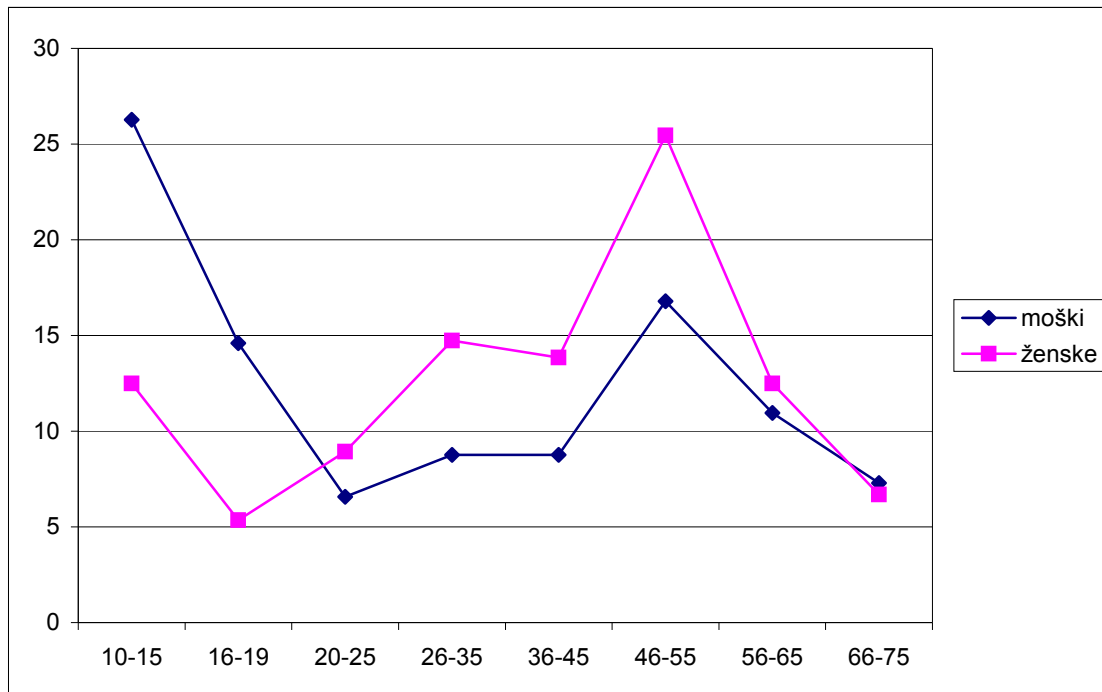
<i>način pridobitve</i>	<i>Mobitel</i>	<i>Si.Mobil</i>	<i>Vega</i>	<i>Debitel</i>
kupil/a ga je sam/a v akcijski ponudbi	37,2%	38,8%	28,6%	32,4%
kupil/a ga je sam/a v redni prodaji	19,7%	24,1%	14,3%	23,5%
kupili/podarili/dali so ji/mu ga drugi	34,0%	30,0%	42,9%	26,5%
dobil/a ga je v službi	6,5%	2,4%	14,3%	5,9%
drugače	2,5%	4,7%	0,0%	11,8%
skupaj	100%	100%	100%	100%
n	876	170	7	34

Iz naslednje slike je razviden delež respondentov, ki so mobilni aparat kupili sami v akcijski ponudbi glede na spol in starost respondentov. Med moškimi in ženskimi respondenti ne prihaja do večjih odstopanj glede na starost pri nakupu mobilnega aparata v akcijski ponudbi. Vse do starosti 26 do 35 let narašča tovrsten nakup pri obeh spolih, nato pa v omenjenem letu pride do večjega deleža nakupa mobilnih aparatov v akcijskih ponudbah pri ženskah. Po starosti 35 let pa tovrsten nakup mobilnih aparatov počasi upada tako pri moških kot ženskah.

Slika 67: Delež uporabnikov mobilnih telefonov, ki so kupili trenutni mobilni aparat v akcijski ponudbi glede na spol in starost (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

Naslednja slika prikazuje delež respondentov, ki so jim mobilni aparat kupili, podarili ali dali drugi glede na spol in starost. Do starosti 25 let je večji delež moških, ki so mobilni aparat dobili drugi oziroma so jim ga kupili drugi, nato pa se poveča delež žensk, ki dosežejo najvišjo vrednost pri starosti 46 do 55 let. Medtem pa je pri moških najvišja vrednost pri starosti 10 do 15 let.

Slika 68: Delež uporabnikov mobilnih telefonov, ki so jim trenutni mobilni aparat kupili/podarili/dali drugi glede na spol in starost (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

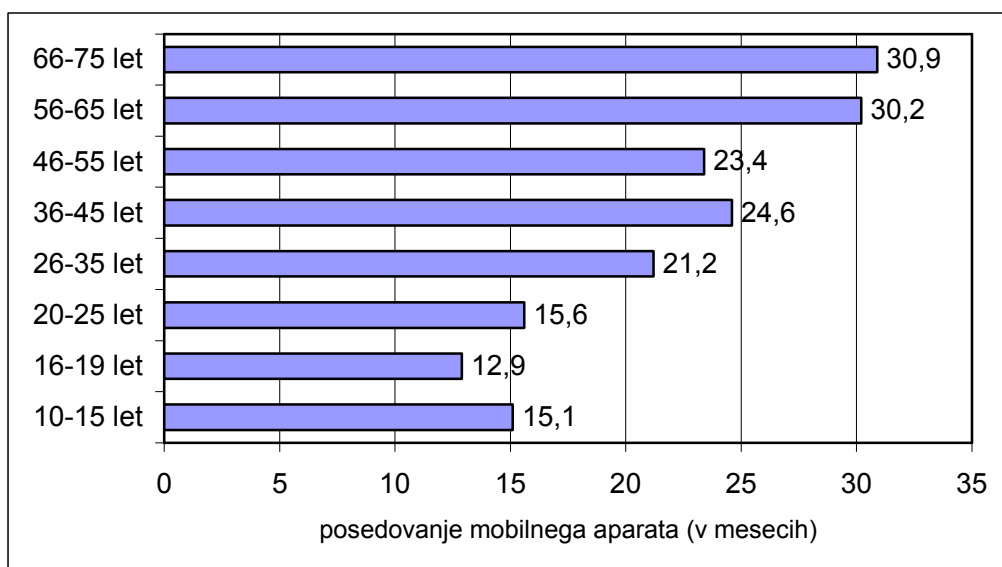
7.4 Čas posedovanja mobilnega aparata

Uporabnike mobilnih telefonov smo vprašali: »Koliko časa že imate vaš sedanji glavni mobilni aparat?«. V nadaljevanju predstavljamo odgovore respondentov v mesecih.

Iz naslednje tabele in slike je razvidno, da imajo uporabniki mobilnih telefonov v starosti 16-19 let najmanj časa svoj sedanji glavni mobilni aparat (v povprečju 12,9 mesecev), uporabniki v starosti 66-75 let pa najdlje (v povprečju 30,9 mesecev). V povprečju imajo uporabniki mobilnih telefonov njihov trenutni mobilni aparat skoraj dve leti (22 mesecev).

Tabela 66: Čas posedovanja trenutnega mobilnega (v mesecih) aparata glede na starost (vpr. AinB, n=1091, vir: RIS-IKT 2005)

	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
10-15 let	15,1	89
16-19 let	12,9	87
20-25 let	15,6	131
26-35 let	21,2	190
36-45 let	24,6	184
46-55 let	23,4	212
56-65 let	30,2	133
66-75 let	30,9	65
skupaj	22,0	1091

Slika 69: Čas posedovanja trenutnega mobilnega aparata (v mesecih) glede na starost (vpr. AinB, n=1091, vir: RIS-IKT 2005)

Glede na leto začetka uporabe mobilnega telefona imajo najdlje trenutni mobilni aparat respondenti, ki so začeli uporabljati mobilni telefon leta 2002 (23,7 mesecev) in tisti, ki so začeli uporabljati mobilni telefon leta 1997 ali prej (23,5 mesecev).

Tabela 67: Čas posedovanja trenutnega mobilnega (v mesecih) aparata glede na leto prve uporabe (vpr. AinB, n=1091, vir: RIS-IKT 2005)

<i>leto prve uporabe</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
2005 (letos)	5,0	6
2004	11,8	36
2003	17,5	58
2002	23,7	105
2001, 2000	22,7	386
1999, 1998	22,0	314
1997 ali prej	23,5	186
skupaj	22,0	1091

Najdlje posedujejo trenutni mobilni aparat tisti respondenti, ki imajo glavnega mobilnega operaterja Debitel (23,6 mesecev), najmanj časa pa respondenti, ki imajo glavnega mobilnega operaterja Vega (19,3 mesecev).

Tabela 68: Čas posedovanja trenutnega mobilnega (v mesecih) aparata glede na glavnega operaterja mobilne telefonije (vpr. AinB, n=1087, vir: RIS-IKT 2005)

<i>glavni operater</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Mobitel	21,8	876
Si.Mobil	23,3	170
Vega	19,3	7
Debitel	23,6	34
skupaj	22,0	1087

Najdlje posedujejo trenutni mobilni aparat tisti respondenti, ki imajo znamko mobilnega telefona Acer (34,8 mesecev), najmanj časa pa respondenti, ki imajo znamko mobilnega telefona Sony (10,6 mesecev).

Tabela 69: Čas posedovanja trenutnega mobilnega (v mesecih) aparata glede na znamko mobilnega aparata (vpr. AinB, n=1085, vir: RIS-IKT 2005)

<i>znamka mobilnega telefona</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Acer	34,8	12
Alcatel	17,3	18
Ericsson	31,1	131
Motorola	20,6	70
Nokia	22,0	453
Panasonic	18,4	18
Philips	16,8	36
Sagem	23,5	30
Samsung	20,4	23
Siemens	22,0	133
Sony	10,6	8
Sony Ericsson	15,9	115
druge	18,9	38
skupaj	22,0	1085

7.5 Blagovna znamka mobilnega aparata

Največ uporabnikov mobilnih aparatov poseduje telefon znamke Nokia (41,9% uporabnikov mobilnih telefonov), manj uporabnikov ima mobilni telefon znamke Siemens (12,3%), Ericsson (12,1%) in Sony Ericsson (10,7%). Sledijo še ostale znamke mobilnih telefonov, njihov doseg pa je 7% uporabnikov mobilnih telefonov.

Tabela 70: Znamka trenutnega glavnega mobilnega aparata (vpr. AinB, n=1084, vir: RIS-IKT 2005)

<i>znamka</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
Nokia	454	41,9%
Siemens	133	12,3%
Ericsson	131	12,1%
Sony Ericsson	116	10,7%
Motorola	70	6,5%
Philips	35	3,2%
Sagem	31	2,9%
Samsung	23	2,1%
Panasonic	19	1,8%
Alcatel	17	1,6%
Dragon	13	1,2%
Acer	12	1,1%
Benq	10	0,9%
Sony	8	0,7%
Audiovox	5	0,5%
Sharp	4	0,4%
Benefon	2	0,2%
Orion	1	0,1%
skupaj	1.084	100%

Znamke mobilnega telefona Dragon, Benq, Audiovox, Sharp, Benefon in Orion so bile v vprašanju »Katere znamke je vaš glavni mobilni aparat?« navedene pod kategorijo drugo.

Naslednja tabela nam kaže, da ima pri večini znamk mobilnega telefona približno enak delež moških in žensk posamezno znamko mobilnega telefona. Večje razlike so pri znamkah Ericsson, Sagem, Samsung, Panasonic in Acer, za katere se odloča večji delež žensk kot moških.

Tabela 71: Znamka trenutnega glavnega mobilnega aparata glede na spol (vpr. AinB, n=1087, vir: RIS-IKT 2005)

<i>znamka</i>	<i>moški</i>	<i>ženski</i>	<i>skupaj</i>	<i>n</i>
Nokia	52,5%	47,5%	100%	453
Siemens	48,1%	51,9%	100%	133
Ericsson	42,0%	58,0%	100%	131
Sony Ericsson	52,6%	47,4%	100%	116
Motorola	52,9%	47,1%	100%	70
Philips	52,8%	47,2%	100%	36
Sagem	40,0%	60,0%	100%	30
Samsung	43,5%	56,5%	100%	23
Panasonic	31,6%	68,4%	100%	19
Alcatel	55,6%	44,4%	100%	18
Acer	41,7%	58,3%	100%	12
Sony	50,0%	50,0%	100%	8
druge	47,4%	52,6%	100%	38
skupaj	49,6%	50,4%	100%	1087

Če pogledamo znamke mobilnega aparata glede na starost vidimo, da ima znamko Nokia največ respondentov starih 37-52 let (30,4%), znamko Siemens pa največ respondentov starih 10-24 let (30,8%). Znamko Ericsson ima največ respondentov starih 37-52 let (37,7%), najmanj pa respondentov starih 10-24 let (10,0%).

Tabela 72: Znamka trenutnega glavnega mobilnega aparata glede na starost (vpr. AinB, n=1083, vir: RIS-IKT 2005)

<i>znamka</i>	<i>10-24 let</i>	<i>25-36 let</i>	<i>37-52 let</i>	<i>53-74 let</i>	<i>skupaj</i>	<i>n</i>
Nokia	22,4%	24,2%	30,4%	22,9%	100%	450
Siemens	30,8%	19,5%	26,3%	23,3%	100%	133
Ericsson	10,0%	17,7%	37,7%	34,6%	100%	130
Sony Ericsson	31,9%	27,6%	25,0%	15,5%	100%	116
Motorola	40,0%	21,4%	18,6%	20,0%	100%	70
Philips	36,1%	11,1%	38,9%	13,9%	100%	36
Sagem	36,7%	13,3%	20,0%	30,0%	100%	30
Samsung	39,1%	26,1%	21,7%	13,0%	100%	23
Panasonic	31,6%	15,8%	36,8%	15,8%	100%	19
Alcatel	33,3%	11,1%	27,8%	27,8%	100%	18
Acer	16,7%	25,0%	41,7%	16,7%	100%	12
Sony	37,5%	0,0%	37,5%	25,0%	100%	8
druge	23,7%	26,3%	23,7%	26,3%	100%	38
skupaj	25,8%	21,9%	29,3%	23,1%	100%	1083

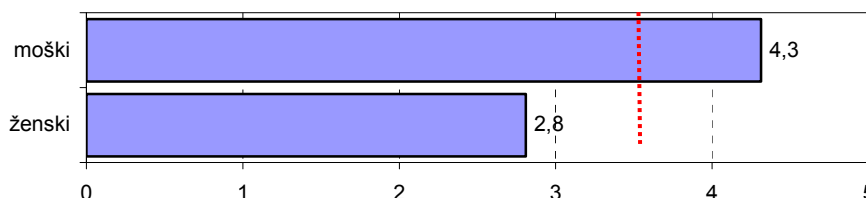
Med respondenti, ki imajo glavnega mobilnega operaterja Mobitel, jih največ poseduje mobilni telefon znamke Nokia (38,8%), najmanj pa mobilni telefon znamke Sony (0,7%). Med respondenti, ki imajo glavnega mobilnega operaterja Si.Mobil, jih več kot polovica (55,4%) poseduje mobilni telefon znamke Nokia, nihče pa ne poseduje mobilnih telefonov znamk Acer, Alcatel, Panasonic, Philips in Samsung. Respondenti, ki imajo glavnega mobilnega operaterja Vega, posedujejo mobilne telefone znamke Nokia (42,9%), Sagem (28,6%), Ericsson (14,3%) in Siemens (14,3%). Med respondenti, ki imajo glavnega mobilnega operaterja Debitel, jih polovica poseduje mobilni telefon znamke Nokia, nihče pa ne poseduje mobilnih telefonov znamk Alcatel, Sagem in Sony.

Tabela 73: Znamka trenutnega glavnega mobilnega aparata glede na operaterja mobilne telefonije (vpr. AinB, n=1083, vir: RIS-IKT 2005)

<i>znamka</i>	<i>Mobitel</i>	<i>Si.Mobil</i>	<i>Vega</i>	<i>Debitel</i>	<i>skupaj</i>
Acer	1,3%	0,0%	0,0%	2,9%	1,1%
Alcatel	2,1%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%
Ericsson	13,8%	4,2%	14,3%	5,9%	12,1%
Motorola	6,1%	9,5%	0,0%	2,9%	6,5%
Nokia	38,8%	55,4%	42,9%	50,0%	41,7%
Panasonic	2,1%	0,0%	0,0%	2,9%	1,8%
Philips	4,0%	0,0%	0,0%	2,9%	3,3%
Sagem	3,1%	0,6%	28,6%	0,0%	2,8%
Samsung	2,5%	0,0%	0,0%	2,9%	2,1%
Siemens	9,8%	23,2%	14,3%	14,7%	12,1%
Sony	0,7%	1,2%	0,0%	0,0%	0,7%
Sony Ericsson	11,9%	3,6%	0,0%	14,7%	10,6%
druge	3,9%	2,4%	0,0%	0,0%	3,5%
skupaj	100%	100%	100%	100%	100%
n	874	168	7	34	1083

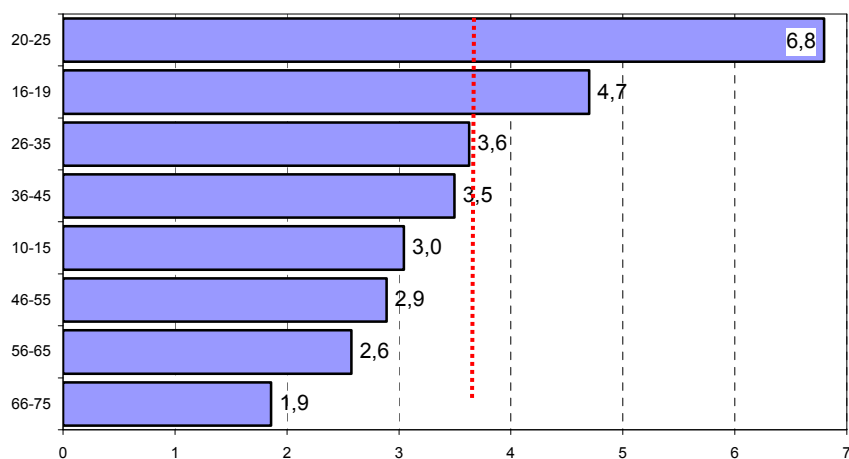
7.6 Menjavanje mobilnih aparatov

V povprečju so respondenti doslej imeli tri in pol mobilne aparate (3,6), pri čemer so imeli moški že 4,3 aparata, medtem ko so ženske že imele 2,8 mobilna aparata.

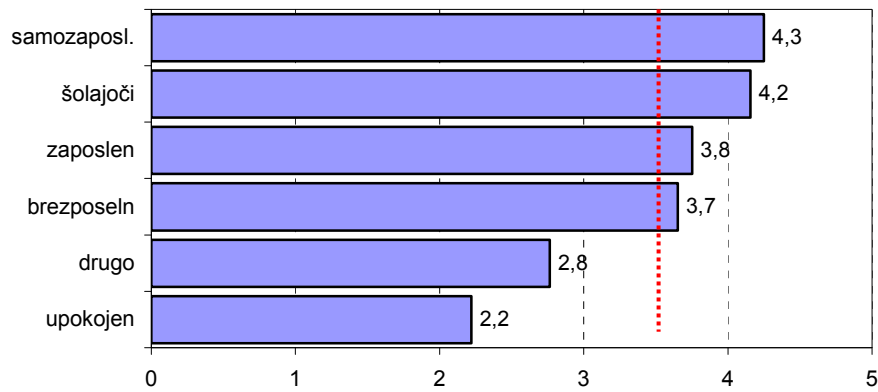
Slika 70: Število različnih mobilnih aparatov, ki so jih respondenti že imeli glede na spol (vpr. B, n=533, vir: RIS-IKT 2005)

Nadpovprečno število mobilnih aparatov so že imeli respondenti med 16 in 35 letom starosti, kjer posebno izstopa skupina mladostnikov med 20 in 25 letom, ki je imela v povprečju že 6,8 mobilna aparata. Najmanjše število mobilnih aparatov imajo najstarejše starostne skupine, pri čemer so do sedaj že imeli najmanj mobilnih aparatov prav najstarejši respondenti stari od 66 do 75 let.

Slika 71: Število različnih mobilnih aparatov, ki so jih respondenti že imeli po starostnih skupinah (vpr. B, n=533, vir: RIS-IKT 2005)

Glede na zaposlitveni status so že imeli največ mobilnih aparatov samozaposleni (4,4), sledijo jim študentje (4,2) in zaposleni (3,8). Nadpovprečno število mobilnih aparatov so imeli še brezposelni (3,7), medtem ko so podpovprečno število aparatov že imele druge skupine respondentov (2,8) in upokojenci (2,2).

Slika 72: Število različnih mobilnih aparatov, ki so jih respondenti že imeli glede zaposlitveni status (vpr. B, n=533, vir: RIS-IKT 2005)

V povprečju so imeli največ mobilnih aparatov respondenti, ki imajo glavnega mobilnega operaterja Debitel (4,4), najmanj pa respondenti, ki imajo glavnega mobilnega operaterja Vega (2,6).

Tabela 74: Število različnih mobilnih aparatov, ki so jih respondenti že imeli glede na glavnega operaterja mobilne telefonije (vpr. B, n=530, vir: RIS-IKT 2005)

<i>glavni operater</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Mobitel	3,5	431
Si.Mobil	3,9	81
Vega	2,6	5
Debitel	4,4	13
skupaj	3,5	530

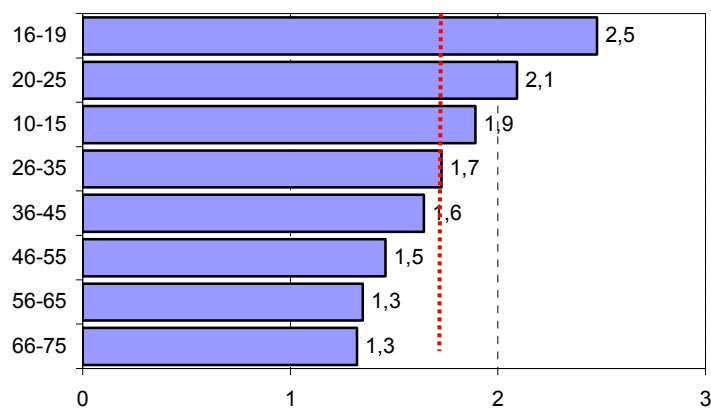
Največ mobilnih aparatov so v povprečju imeli respondenti, ki imajo druge znamke mobilnega telefona izmed naštetih (6,3) ter znamko mobilnega telefona Samsung (4,2), najmanj pa respondenti, ki imajo znamko mobilnega telefona Alcatel (2,2).

Tabela 75: Število različnih mobilnih aparatov, ki so jih respondenti že imeli glede na znamko mobilnega telefona (vpr. B, n=530, vir: RIS-IKT 2005)

<i>znamka</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Acer	3,0	7
Alcatel	2,2	10
Ericsson	3,0	69
Motorola	3,8	37
Nokia	3,9	204
Panasonic	3,6	10
Philips	3,1	15
Sagem	2,4	17
Samsung	4,2	13
Siemens	3,2	70
Sony	3,2	5
Sony Ericsson	3,6	55
druge	6,3	18
skupaj	3,6	530

7.7 Menjavanje telefonskih števil

V poprečju so respondenti že imeli 1,7 mobilne telefonske številke. Telefonske številke najpogosteje zamenjujejo respondenti stari med 16 in 19 let, nadpovprečno pogosto pa poleg njih telefonske številke mobilnega aparata zamenjujejo še osebe stare do 35 let. V skupini, ki je že imela podpovprečno število telefonskih števil, slednje vpada z naraščanjem starosti respondentov.

Slika 73: Število različnih telefonskih števil, ki so jih respondenti že imeli glede na njihovo starost (vpr. B, n=537, vir: RIS-IKT 2005)

V poprečju so imeli največ telefonskih števil respondenti, ki imajo glavnega mobilnega operaterja Vego (2,6), najmanj pa respondenti, ki imajo glavnega mobilnega operaterja Mobitel (1,6).

Tabela 76: Število različnih telefonskih števil, ki so jih respondenti že imeli glede na glavnega operaterja mobilne telefonije (vpr. B, n=534, vir: RIS-IKT 2005)

<i>glavni operater</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Mobitel	1,6	435
Si.Mobil	2,1	81
Vega	2,6	5
Debitel	2,5	13
skupaj	1,7	534

V poprečju so imeli največ telefonskih števil respondenti, ki imajo znamko mobilnega telefona Motorola (2,3), najmanj pa respondenti, ki imajo znamko mobilnega telefona Alcatel (1,2).

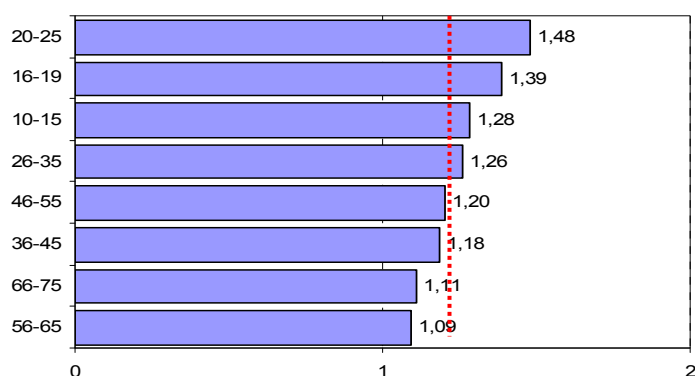
Tabela 77: Število različnih telefonskih števil, ki so jih respondenti že imeli glede na znamko mobilnega telefona (vpr. B, n=534, vir: RIS-IKT 2005)

<i>znamka</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Acer	1,3	7
Alcatel	1,2	10
Ericsson	1,4	70
Motorola	2,3	38
Nokia	1,6	205
Panasonic	2,2	11
Philips	1,4	15
Sagem	1,7	17
Samsung	2,2	13
Siemens	1,7	70
Sony	2,0	5
Sony Ericsson	1,9	55
druge	1,9	18
skupaj	1,7	534

Največ telefonskih števil so že imeli respondenti, ki so začeli uporabljati mobilni telefon leta 1997 ali prej (v povprečju 2,1), najmanj pa respondenti, ki so začeli uporabljati mobilni telefon leta 2004 (v povprečju 1,2).

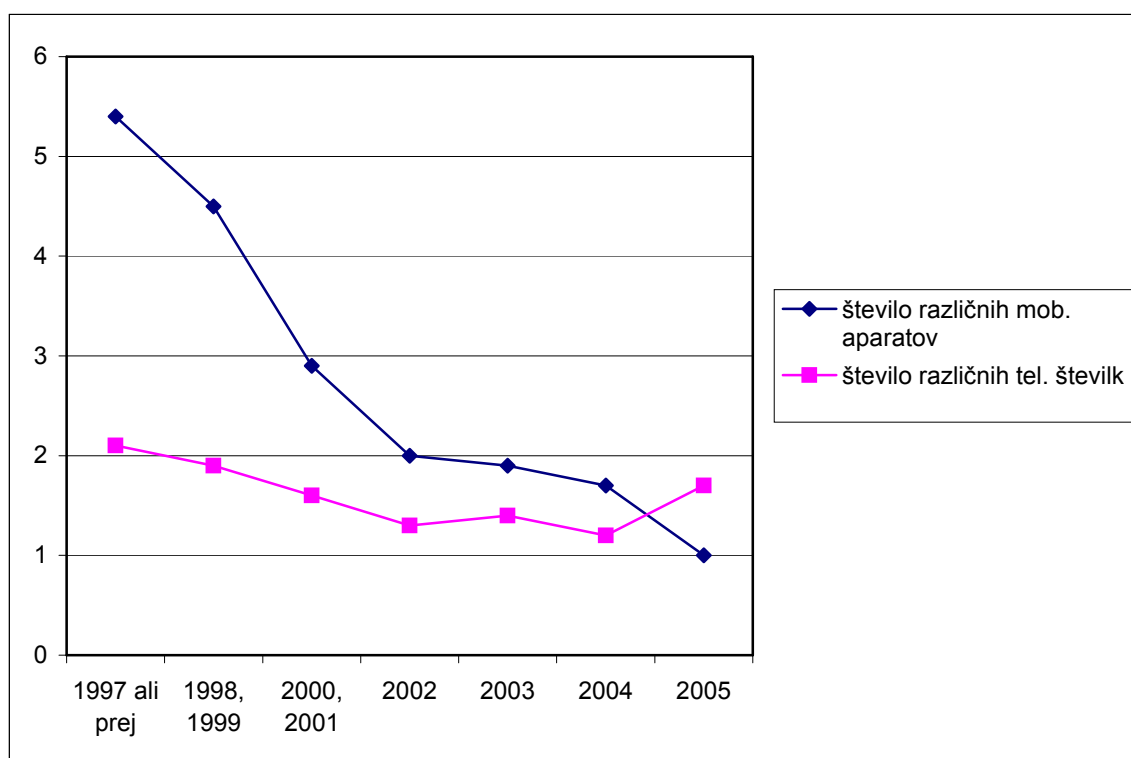
Tabela 78: Število različnih telefonskih števil, ki so jih respondenti že imeli glede na leto prve uporabe (vpr. B, n=537, vir: RIS-IKT 2005)

<i>znamka</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
2005 (letos)	1,7	3
2004	1,2	18
2003	1,4	27
2002	1,3	48
2001, 2000	1,6	198
1999, 1998	1,9	152
1997 ali prej	2,1	91
skupaj	1,7	537

Slika 74: Število različnih operaterjev mobilne telefonije, ki so jih respondenti že imeli po starostnih skupinah (vpr. B, n=536, vir: RIS-IKT 2005)

Za respondente na splošno velja, da imajo tisti, ki so hitreje začeli uporabljati mobilni aparat, do sedaj tudi večje število različnih mobilnih aparatov ter večje število različnih telefonskih števil. Tako so največ mobilnih aparatov in telefonskih števil že imeli respondenti, ki so mobilni aparat začeli uporabljati leta 1997 ali prej. Zanimivo se pokaže, da je povprečje števila telefonskih števil tistih respondentov, ki so šele v letošnjem letu začeli uporabljati mobilni aparat, skoraj enako tistim respondentom, ki so začeli uporabljati mobilni aparat leta 1999 ali prej.

Slika 75: Povprečno število različnih mobilnih aparatov in telefonskih števil, ki so jih do sedaj respondenti že imeli, glede na leto začetka uporabe mobilne telefonije (vpr. B, n=537, vir: RIS-IKT 2005)

8 ODNOS DO MOBILNEGA TELEFONA

Respondente smo povprašali o tem, kakšen odnos imajo do mobilne telefonije, kakšna so njihova stališča o varnosti in zasebnosti, kako so navezani na mobilni telefon in koliko je le-ta pomemben za njih. Analizirali smo tudi odnos do uporabe mobilnih telefonov s strani otrok, socialne vezi in mobilna telefonija in intimnost pogovorov po mobilnem telefonu.

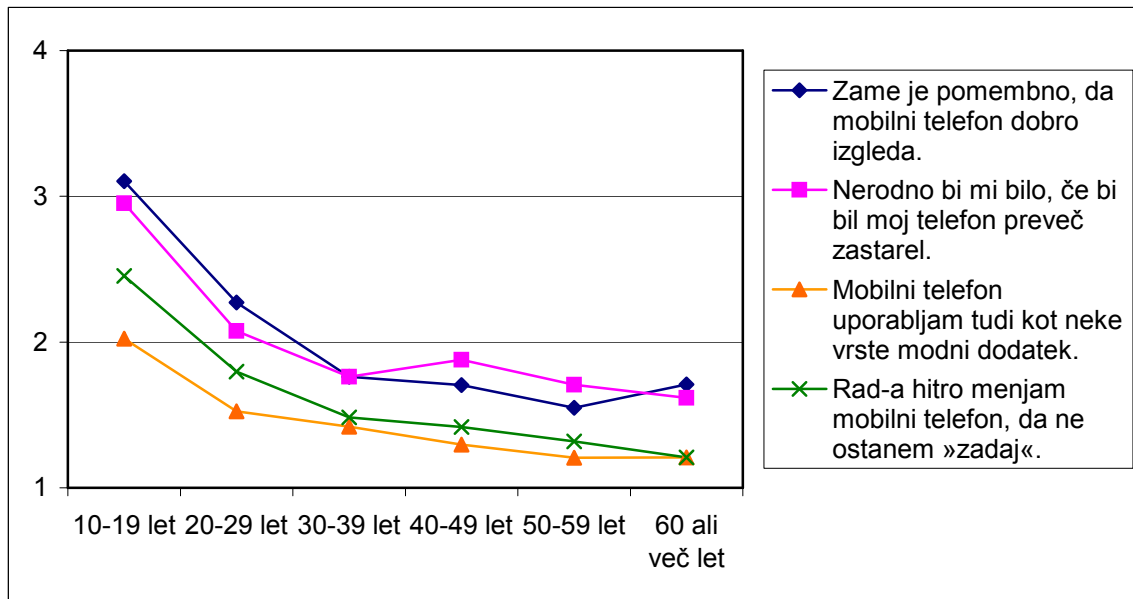
8.1 Splošni odnos

Respondenti so na lestvici od 1 do 5 ocenjevali, koliko spodaj navedena trditve držijo za njih osebno. Seveda tudi tu opazamo, da se s trditvami še najbolj strinjajo mlajše generacije, a ocene v splošnem izražajo blago ne-strinjanje (za nižje starosti) oz. ne-strinjanje (za višje starostne skupine). Z najnižjimi ocenami strinjanja je bila ocenjena trditev »Mobilni telefon uporabljam kot neke vrste modni dodatek.«.

Tabela 79: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o modnem vidiku mobilnega telefona (vpr. A, RIS-IKT 2005)

	<i>sploh se ne strinjam</i>	<i>se ne strinjam</i>	<i>niiti-niti</i>	<i>se strinjam</i>	<i>zelo se strinjam</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Zame je pomembno, da mobilni telefon dobro izgleda.	51%	17%	18%	9%	6%	100%	2,0	556
Rad-a hitro menjam mobilni telefon, da ne ostanem "zadaj".	67%	15%	11%	4%	3%	100%	1,6	553
Mobilni telefon uporabljam tudi kot neke vrste modni dodatek.	73%	15%	7%	3%	2%	100%	1,5	555
Nerodno bi mi bilo, če bi bil moj telefon preveč zastarel.	53%	16%	17%	7%	7%	100%	2,0	556

Slika 76: Modni vidik mobilnega telefona glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

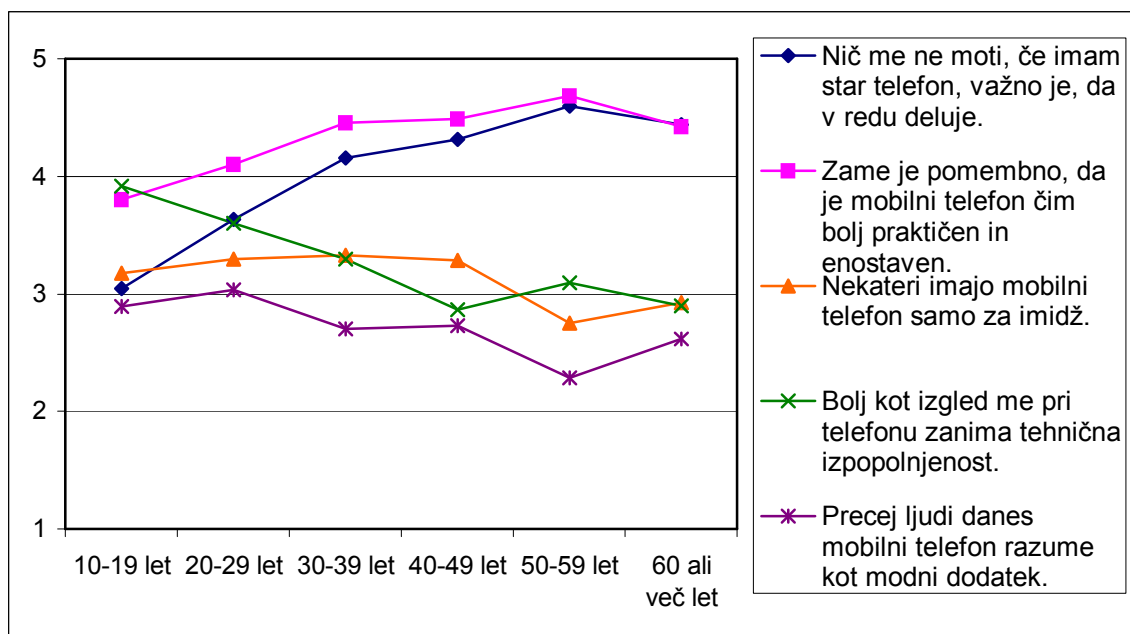
Respondenti se v največji meri strinjajo s trditvama »Zame je pomembno, da je mobilni telefon čim bolj praktičen in enostaven« in »Nič me ne moti, če imam star telefon, važno je, da v redu deluje«.

Tabela 80: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o praktičnem vidiku mobilnega telefona in modnem pogledu (vpr. A, RIS-IKT 2005)

	<i>sploh se ne strinjam</i>	<i>se ne strinjam</i>	<i>niiti-niti</i>	<i>se strinjam</i>	<i>zelo se strinjam</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Bolj kot izgled me pri telefonu zanima tehnična izpopolnjenost.	19%	10%	21%	22%	28%	100%	3,3	554
Zame je pomembno, da je mobilni telefon čim bolj praktičen in enostaven.	3%	5%	11%	19%	62%	100%	4,3	556
Nič me ne moti, če imam star telefon, važno je, da v redu deluje.	8%	8%	14%	16%	54%	100%	4,0	556
Nekateri imajo mobilni telefon samo za imidž.	17%	15%	27%	18%	23%	100%	3,2	543
Precej ljudi danes mobilni telefon razume kot modni dodatek.	27%	19%	21%	17%	15%	100%	2,7	545

Na naslednji sliki opazimo, da strinjanje z izjavama »Zame je pomembno, da je mobilni telefon čim bolj praktičen in enostaven« ter »Nič me ne moti, če imam star telefon, važno je, da v redu deluje« narašča s starostjo respondenta. Starejši respondenti torej pri mobilnem telefonu cenijo bolj praktičnost kot pa njegove druge kvalitete, zanimivo pa je, da strinjanje z omenjenima izjavama upade v najvišji starostni kategoriji, kar se sklada z ugotovitvami iz prejšnjega poglavja.

Za ostale tri izjave je opaziti rahel trend padanja s starostno skupino respondenta.

Slika 77: Praktični vidik mobilnega telefona in modni pogled glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

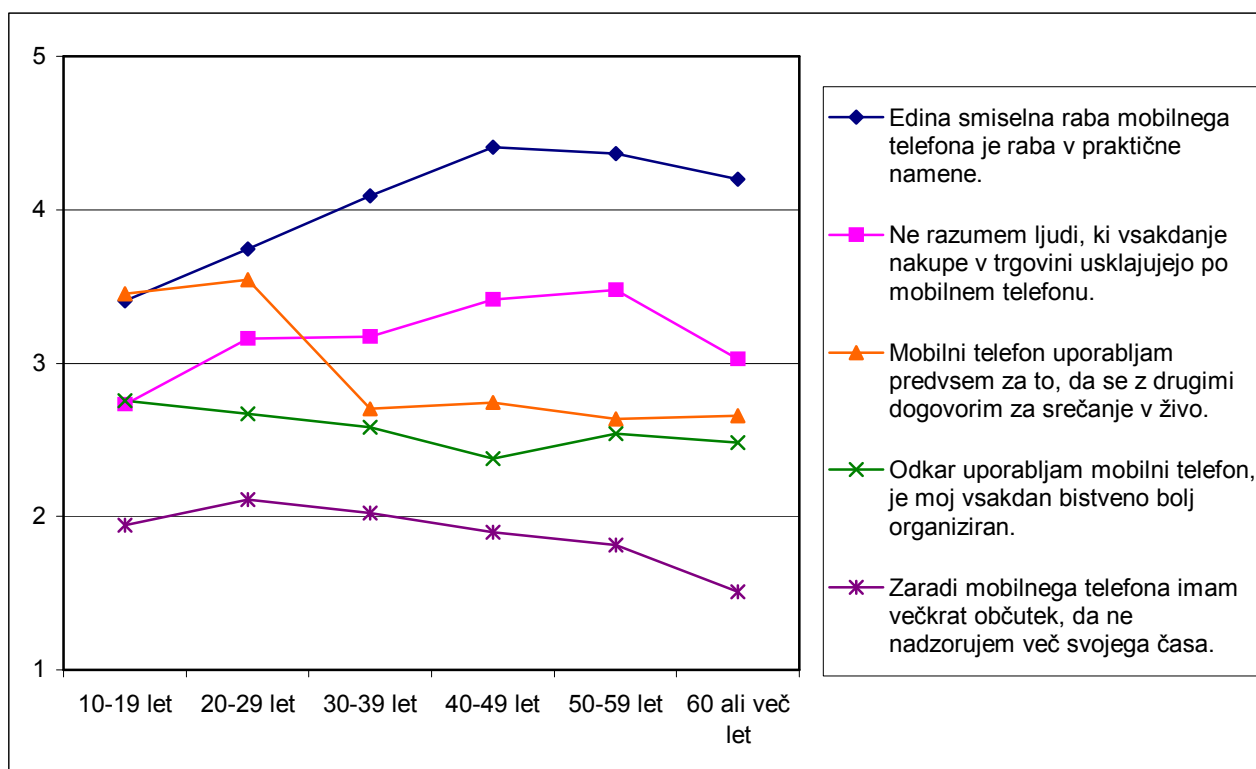
Iz naslednje tabele se vidi, da se respondenti v največji meri strinjajo s trditvijo, da je edina smiselna raba mobilnega telefona raba v praktične namene.

Tabela 81: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o praktični rabi mobilnega telefona in organizaciji vsakdana (vpr. A, RIS-IKT 2005)

	<i>sploh se ne strinjam</i>	<i>se ne strinjam</i>	<i>niti-niti</i>	<i>se strinjam</i>	<i>zelo se strinjam</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Edina smiselna raba mobilnega telefona je raba v praktične namene.	3%	8%	17%	27%	45%	100%	4,0	552
Ne razumem ljudi, ki vsakdanje nakupe v trgovini usklajujejo po mobilnem telefonu.	20%	13%	26%	14%	27%	100%	3,2	548
Zaradi mobilnega telefona imam večkrat občutek, da ne nadzorujem več svojega časa.	55%	18%	13%	8%	5%	100%	1,9	555
Odkar uporabljam mobilni telefon, je moj vsakdan bistveno bolj organiziran.	31%	20%	24%	14%	12%	100%	2,6	553
Mobilni telefon uporabljam predvsem za to, da se z drugimi dogovorim za srečanje v živo.	21%	17%	24%	19%	19%	100%	3,0	555

Na naslednji sliki želimo opozoriti na nekatere posebnosti:

- Mlajši od 30 let v povprečju izražajo blago strinjanje z izjavo, da uporabljajo mobilni telefon predvsem za to, da se dogovorijo za srečanje v živo, starejši od 30 let pa izražajo blago ne-strinjanje z omenjeno izjavo;
- Strinjanje z izjavo, da je edina smiselna uporaba mobilnega telefona raba v praktične namene, s starostjo narašča do starostne skupine 40 do 49 let, nato pada. Spet lahko torej ugotovimo, da najbolj skrajnega odnosa do nekaterih vidikov mobilne telefonije ne najdemo med najstarejšimi respondenti, pač pa v drugi ali tretji najvišji starostni kategoriji (v tem primeru v starosti 40 do 49 let);
- Strinjanje z izjavo »zaradi mobilnega telefona imam večkrat občutek, da ne nadzorujem več svojega časa« doseže najvišjo vrednost v starosti 20 do 29 let, nato pada s starostjo. Respondenti večinoma izražajo močno ne-strinjanje z omenjeno izjavo.

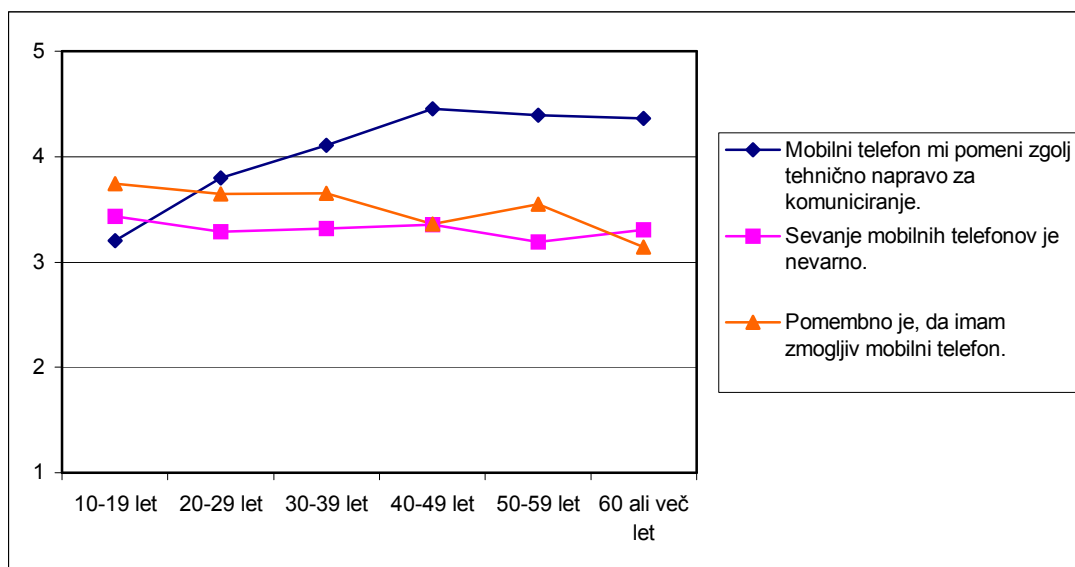
Slika 78: Praktična raba mobilnega telefona in organizacija vsakdana glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

Ugotovitve z naslednje slike lahko povzamemo takole:

- Strinjanje z izjavo, da mobilni telefon posamezniku pomeni zgolj tehnično napravo za komuniciranje, narašča s starostjo. Mlajši respondenti izražajo blago strinjanje z ustrezno izjavo, starejši od 40 let pa se z njo zelo močno strinjajo.
- Ne glede na starostno kategorijo je respondentom razmeroma pomembno, da imajo zmogljiv mobilni telefon in respondenti izražajo blago strinjanje z izjavo, da je sevanje mobilnih telefonov nevarno - ocene strinjanja za obe izjavi se gibljejo v območju od 3 do 4 na lestvici od 1 do 5.

Tabela 82: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o tehničnem vidiku in nevarnosti sevanja mobilnih telefonov (vpr. B, RIS-IKT 2005)

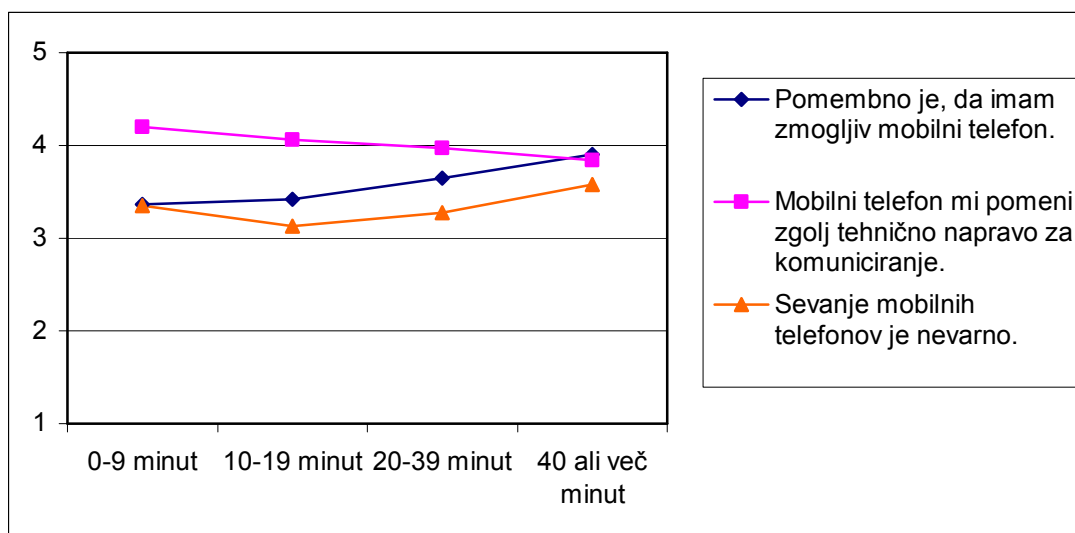
	<i>sploh se ne strinjam</i>	<i>se ne strinjam</i>	<i>niti-niti</i>	<i>se strinjam</i>	<i>zelo se strinjam</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Sevanje mobilnih telefonov je nevarno.	11%	15%	31%	16%	26%	100%	3,3	512
Mobilni telefon mi pomeni zgolj tehnično napravo za komuniciranje.	6%	7%	16%	17%	54%	100%	4,1	534
Pomembno je, da imam zmogljiv mobilni telefon.	13%	10%	20%	22%	34%	100%	3,5	531

Slika 79: Tehnični vidik in nevarnost sevanja mobilnih telefonov glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Strinjanje z pravkar obravnavanimi trditvami analizirajmo še glede na dnevno trajanje pogovorov prek mobilnega telefona. S tem smo uporabnike razdelili glede na intenzivnost uporabe:

- Bolj intenzivni uporabniki se v večji meri strinjajo, da je pomembno, da imajo zmogljiv mobilni telefon, manj pa se strinjajo z izjavo, da jim le-ta pomeni zgolj tehnično napravo za komuniciranje;
- Strinjanje z izjavo, da je sevanje mobilnih telefonov nevarno v splošnem narašča z intenzivnostjo uporabe, najnižjo oceno strinjanja pa zavzame pri respondentih, ki po mobilnem telefonu govorijo 10 do 19 minut na dan.

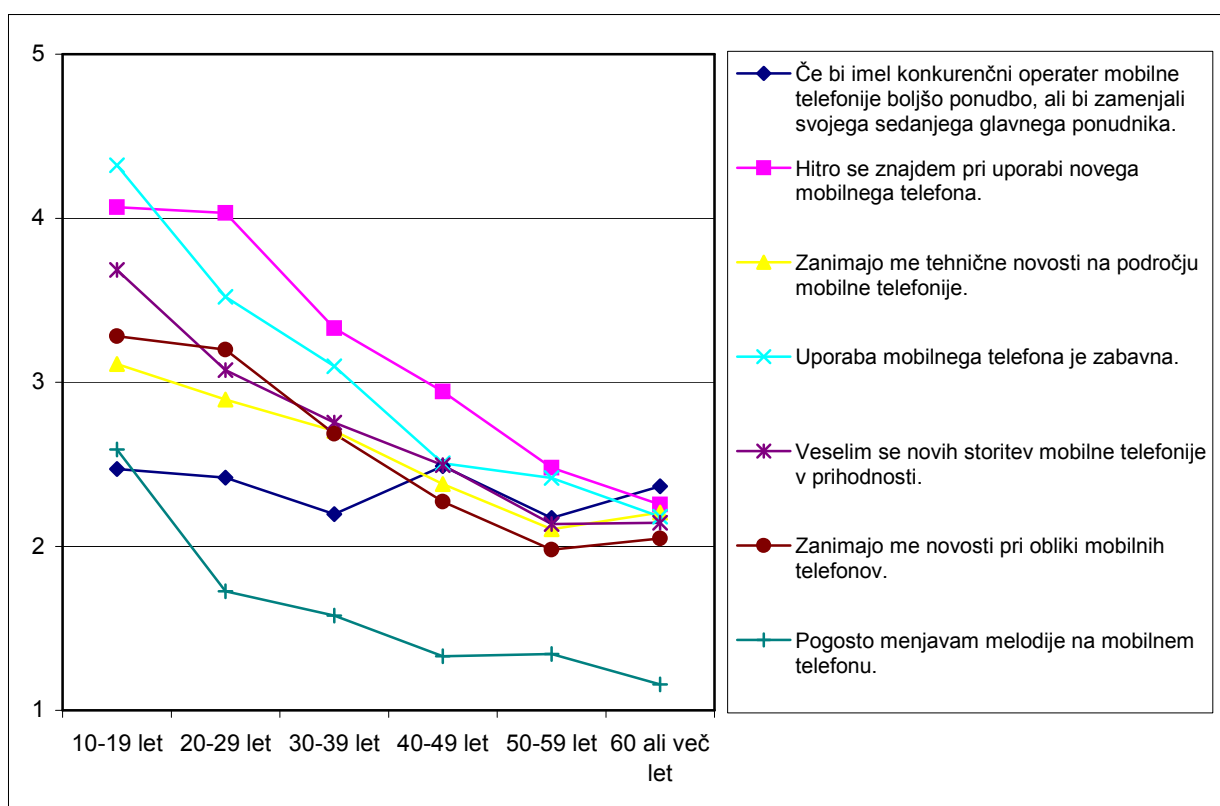

Slika 80: Tehnični vidik in nevarnost sevanja mobilnih telefonov glede na dnevno trajanje pogovorov prek mobilnega telefona; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Naslednja slika prikazuje strinjanje z izbranimi trditvami o mobilni telefoniji. Izbrane so trditve, ki so povezane s spremembami pri uporabi na področju mobilne telefonije. Med trditvami zelo izstopa trditev o menjavi mobilnega operaterja v primeru, da bi imel konkurenčni operater boljšo ponudbo. Strinjanje s to trditvijo za razliko od ostalih namreč ne upada s starostjo, ampak se skozi cel starostni razpon giblje v območju med ocenama 2 in 3 na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (zelo se strinjam). V povprečju torej respondenti vseh starosti izražajo znatno lojalnost.

Strinjanje z ostalimi trditvami v splošnem pada s starostjo. Najnižjih ocen je bila deležna izjava »pogosto menjavam melodije na mobilnem telefonu«, povprečne ocene vseh ostalih za starostno kategorijo 10 do 19 let presegajo povprečno oceno 3 (meja strinjanja z izjavo), nato padajo s starostjo.

Zanimiva je ugotovitev, da se v najvišji starostni skupini zanimanje za tehnične novosti, ter novosti pri obliki modnih telefonov spet rahlo zviša (v primerjavi s starostno skupino od 50 do 59 let). Podoben trend se nakazuje že tudi pri ocenah zanimanja za nekatere trditve (prejšnja slika).

Slika 81: Sprejemanje novosti mobilne telefonije glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

8.2 Stališča o varnosti in zasebnosti

V tem poglavju analiziramo odnos do varnosti ter zasebnosti pri uporabi mobilne telefonije – najprej glede na starost, nato še glede na intenzivnost uporabe.

V splošnem se respondenti najbolj strinjajo s trditvijo, da bi jih motilo, če bi kdo brskal po njihovem mobilnem telefonu, najmanj pa se strinjajo s trditvijo, da imajo včasih občutek, da jim po mobilnem telefonu prisluškujejo.

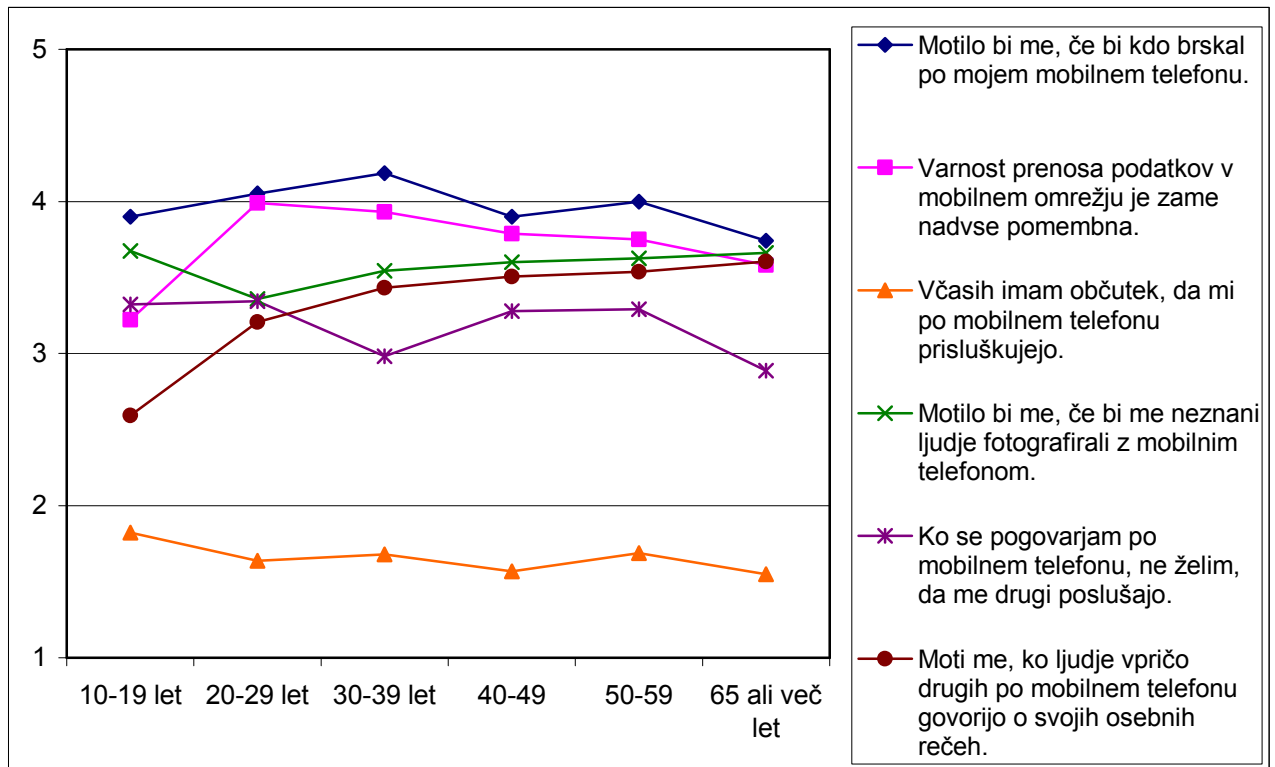
Tabela 83: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o varnosti in zasebnosti pri mobilni telefoniji (vpr. B, RIS-IKT 2005)

	<i>sploh se ne strinjam</i>	<i>se ne strinjam</i>	<i>niti-niti</i>	<i>se strinjam</i>	<i>zelo se strinjam</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Motilo bi me, če bi kdo brskal po mojem mobilnem telefonu.	12%	6%	12%	14%	57%	100%	4,0	537
Varnost prenosa podatkov v mobilnem omrežju je zame nadvse pomembna.	15%	10%	14%	15%	46%	100%	3,7	531
Včasih imam občutek, da mi po mobilnem telefonu prisluškujejo.	69%	14%	7%	4%	5%	100%	1,6	533
Motilo bi me, če bi me neznani ljudje fotografirali z mobilnim telefonom.	19%	9%	17%	11%	44%	100%	3,5	532
Ko se pogovarjam po mobilnem telefonu, ne želim, da me drugi poslušajo.	20%	11%	27%	15%	27%	100%	3,2	535
Moti me, ko ljudje vpričo drugih po mobilnem telefonu govorijo o svojih osebnih rečeh.	24%	12%	13%	13%	39%	100%	3,3	552

Varnost prenosa podatkov je najmanj pomembna respondentom v starosti od 10 do 19 let, v starostni skupini 20 do 29 let doseže maksimum, nato pa pada s starostjo. Vse starostne skupine izražajo zmerno strinjanje z ustrezno trditvijo – povprečne ocene strinjanja se gibljejo med 3 in 4.

Respondenti izražajo dokaj močno ne-strinjanje s trditvijo »Včasih imam občutek, da mi po mobilnem telefonu prisluškujejo.«, medtem ko do ostalih dveh trditev izražajo blago strinjanje. Medtem pa se pri preostalih trditvah ne kaže nobene izrazitejšje zakonitosti, ki bi povezovala starost s strinjanjem.

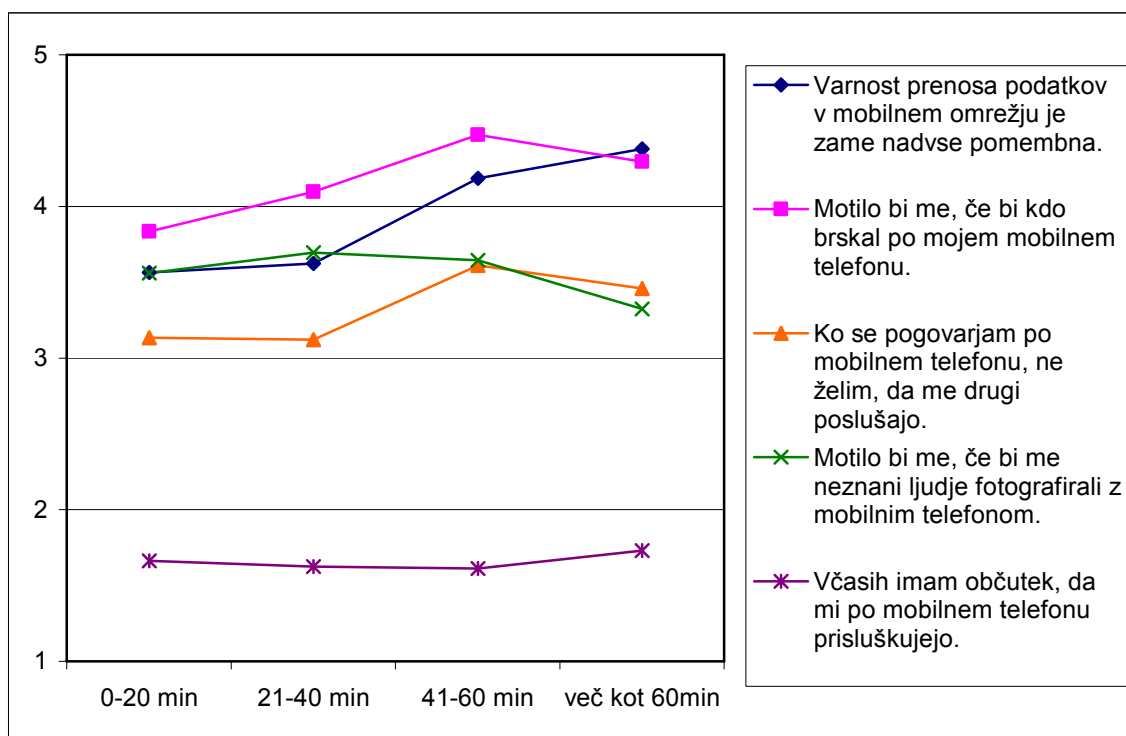

Slika 82: Stališča o varnosti in zasebnosti pri mobilni telefoniji glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Čeprav najintenzivnejši uporabniki (več kot 60 minut dnevno) navajajo, da jim je varnost prenosa podatkov v omrežju najpomembnejša, je splošno vsem respondentom, ne glede na intenzivnost uporabe mobilnega aparata, zelo moteče, če bi jim kdo brskal po njihovem mobilnem aparatu.

Uporabniki mobilnih aparatov izražajo močno ne-strinjanje s trditvijo »Včasih imam občutek, da mi po mobilnem telefonu prisluškujejo.« ne glede na intenzivnost uporabe mobilnega aparata. Srednje močno strinjanje pa izražajo s trditvijo, da ne želijo, da jih drugi poslušajo med pogovorom po mobilnem telefonu ter s trditvijo, da bi jih motilo, če bi jih neznani ljudje fotografirali z mobilnim aparatom, ne glede na intenzivnost uporabe mobilnega aparata.

Slika 83: Stališča o varnosti in zasebnosti pri mobilni telefoniji glede na trajanje pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

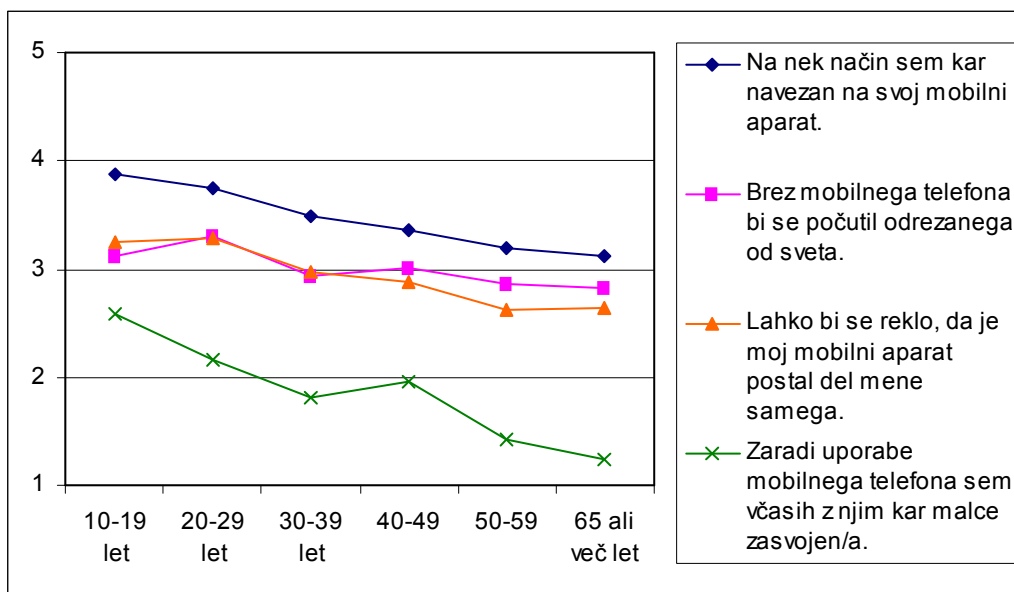
8.3 Navezanost na mobilni telefon

Oglejmo si, kako so uporabniki mobilnih telefonov navezani na svoje mobilne aparate.

Tabela 84: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o navezanosti na mobilni telefon (vpr. B, RIS-IKT 2005)

	<i>sploh se ne strinjam</i>	<i>se ne strinjam</i>	<i>niti-niti</i>	<i>se strinjam</i>	<i>zelo se strinjam</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Na nek način sem kar navezan na svoj mobilni aparat.	16%	12%	17%	20%	36%	100%	3,5	537
Lahko bi se reklo, da je moj mobilni aparat postal del mene samega.	29%	11%	20%	17%	24%	100%	3,0	537
Brez mobilnega telefona bi se počutil odrezanega od sveta.	25%	12%	22%	18%	23%	100%	3,0	536
Zaradi uporabe mobilnega telefona sem včasih z njim kar malce zasvojen/a	60%	12%	13%	7%	8%	100%	1,9	537

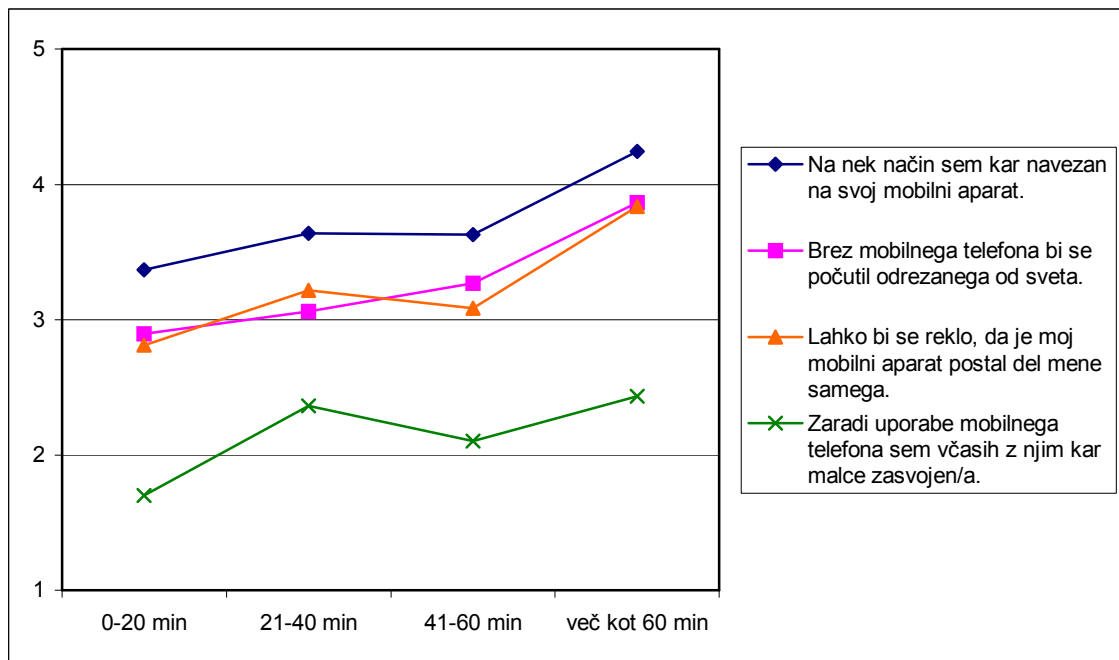
V povprečju se respondenti najbolj strinjajo s trditvijo, da so na nek način kar navezani na svoj mobilni telefon, mlajši celo nekoliko bolj. Tudi pri ostalih trditvah je povprečje najmlajših najvišje in se s starostjo zmanjšuje. Torej so mlajši bolj navezani in zasvojeni z mobilnim aparatom kot starejši respondenti. Najmanj pa se strinjajo s trditvijo, da so včasih z mobilnim aparatom zasvojeni.

Slika 84: Navezanost na mobilni telefon glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Če strinjanje z navedenimi trditvami analiziramo glede na intenzivnost uporabe (število minut pogovora po mobilnem telefonu na dan), so rezultati bolj prepričljivi: ocene strinjanja za vse trditve naraščajo z intenzivnostjo uporabe mobilnega telefona.

Respondenti se najbolj strinjajo s trditvijo, da so na nek način navezani na svoj mobilni aparat, najmanj pa s trditvijo, da so z njim »kar malo zasvojeni«.

Slika 85: Navezanost na mobilni telefon glede na trajanje pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

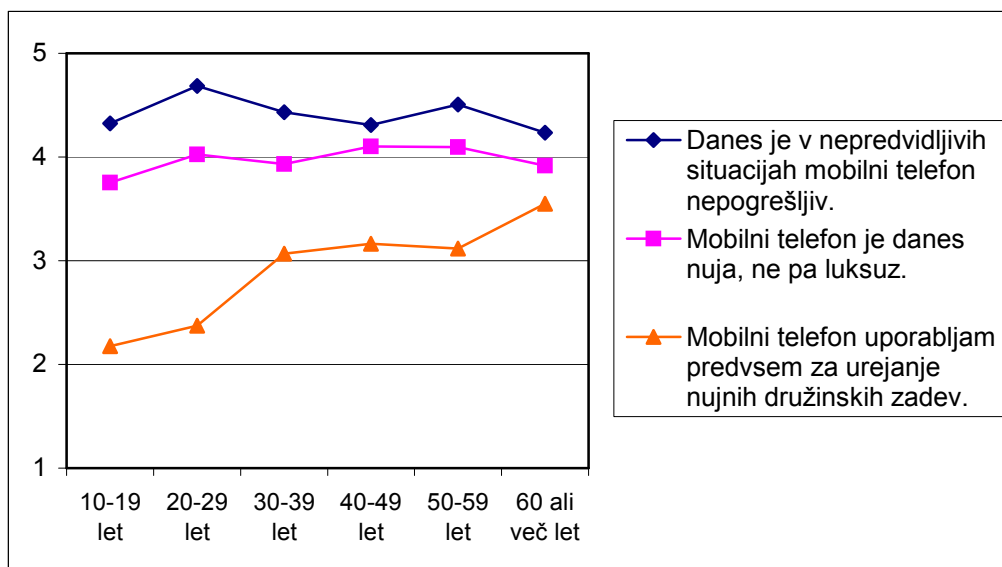
8.4 Nepogrešljivost mobilnega telefona

Analizirali smo tudi, kako je uporabnikom mobilnih telefonov mobilni aparat nepogrešljiv. Na najslednji sliki gre pozornost nameniti predvsem oceni strinjanja s trditvijo »Mobilni telefon uporabljam predvsem za urejanje nujnih družinskih zadev«. Respondenti, mlajši od 30 let se z njo v povprečju ne strinjajo, respondenti stari od 30 in 59 let so do te trditve indiferentni, starejši od 60 let pa izražajo zmerno strinjanje z omenjeno izjavo.

Respondenti, ne glede na starost, izražajo strinjanje z izjavama, da je danes v nepredvidljivih situacijah mobilni telefon nepogrešljiv, ter da je danes mobilni telefon nuja, ne pa luksuz. S prvo izjavo se vse starostne kategorije bolj strinjajo kot z drugo.

Tabela 85: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o nepogrešljivosti mobilnega telefona (vpr. A, RIS-IKT 2005)

	<i>sploh se ne strinjam</i>	<i>se ne strinjam</i>	<i>niti-niti</i>	<i>se strinjam</i>	<i>zelo se strinjam</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Danes je v nepredvidljivih situacijah mobilni telefon nepogrešljiv.	3%	2%	11%	15%	68%	100%	4,4	555
Mobilni telefon je danes nuja, ne pa luksuz.	4%	6%	22%	26%	43%	100%	4,0	556
Mobilni telefon uporabljam predvsem za urejanje nujnih družinskih zadev.	27%	15%	23%	13%	22%	100%	2,9	557

Slika 86: Nepogrešljivost mobilnega telefona glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

8.5 Mobilni telefon v primerjavi z drugimi dobrinami

Respondentom smo postavili tri vprašanja, ki primerjajo mobilni telefon z drugimi dobrinami (domači dostop do interneta, denar za obleko in daljše potovanje v tujino). Vprašanja so impulzivna v smislu, da zabeležijo prvo reakcijo in vtis respondenta.

Respondenti so se v povprečju najbolj strinjali s trditvijo: »Če bi se moral/a odločati med domačim dostopom do interneta in mobilnim telefonom, bi se odločil/a za mobilni telefon.«

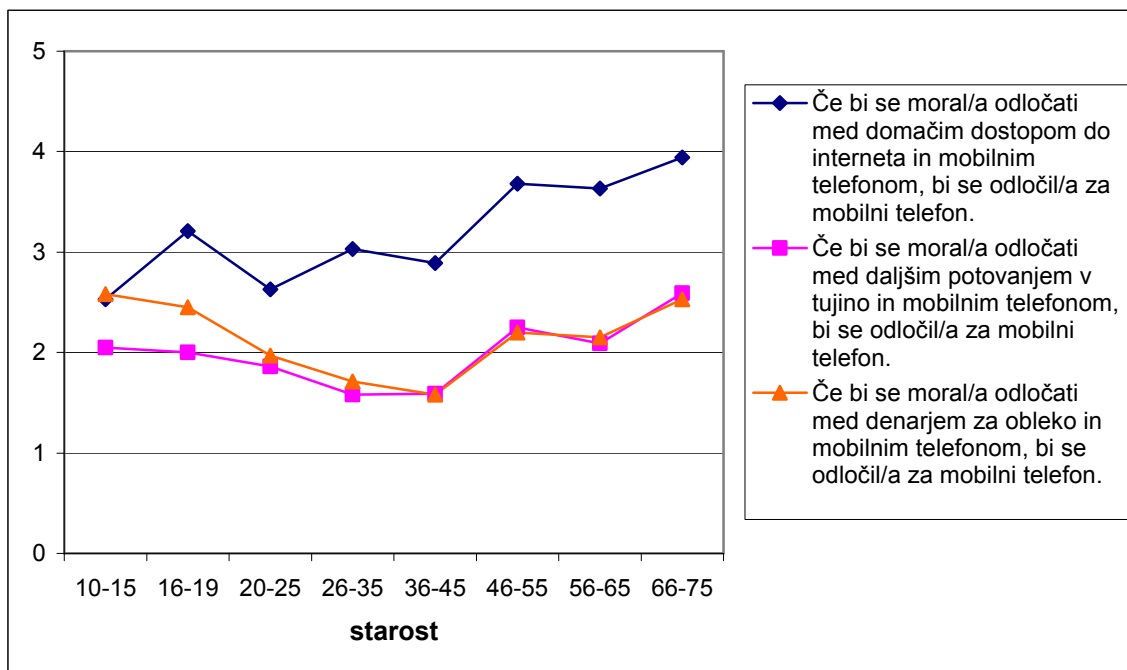
Tabela 86: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o pomembnosti mobilnega telefona (vpr. A, RIS-IKT 2005)

	<i>sploh se ne strinjam</i>	<i>se ne strinjam</i>	<i>niti-niti</i>	<i>se strinjam</i>	<i>zelo se strinjam</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Če bi se moral/a odločati med domačim dostopom do interneta in mobilnim telefonom, bi se odločil/a za mobilni telefon.	30%	8%	14%	12%	37%	100%	3,2	539
Če bi se moral/a odločati med denarjem za obleko in mobilnim telefonom, bi se odločil/a za mobilni telefon.	56%	11%	16%	6%	10,9%	100%	2,1	552
Če bi se moral/a odločati med daljšim potovanjem v tujino in mobilnim telefonom, bi se odločil/a za mobilni telefon.	61%	10%	12%	6%	11%	100%	1,9	551

Respondenti starejši od 45 let se strinjajo s trditvijo, da bi se, postavljeni pred izbiro med internetom in mobilnim telefonom, odločili za slednjega. Ta ugotovitev lahko kaže, da se starejše generacije lažje privadijo na uporabo mobilnega telefona, kot pa na uporabo interneta. Respondenti, mlajši od 45 let izražajo zelo blago ne-strinjanje z omenjeno izjavo.

Kar se tiče vrednotenja mobilnega telefona nasproti obleki oz. daljšem potovanju opazamo najbolj skrajna stališča v starostni skupini od 36 do 45 let. Respondenti vseh starostnih kategorij se z ustreznima trditvama sicer ne strinjajo, a je pri najmlajših ter najstarejših ne-strinjanje blažje.

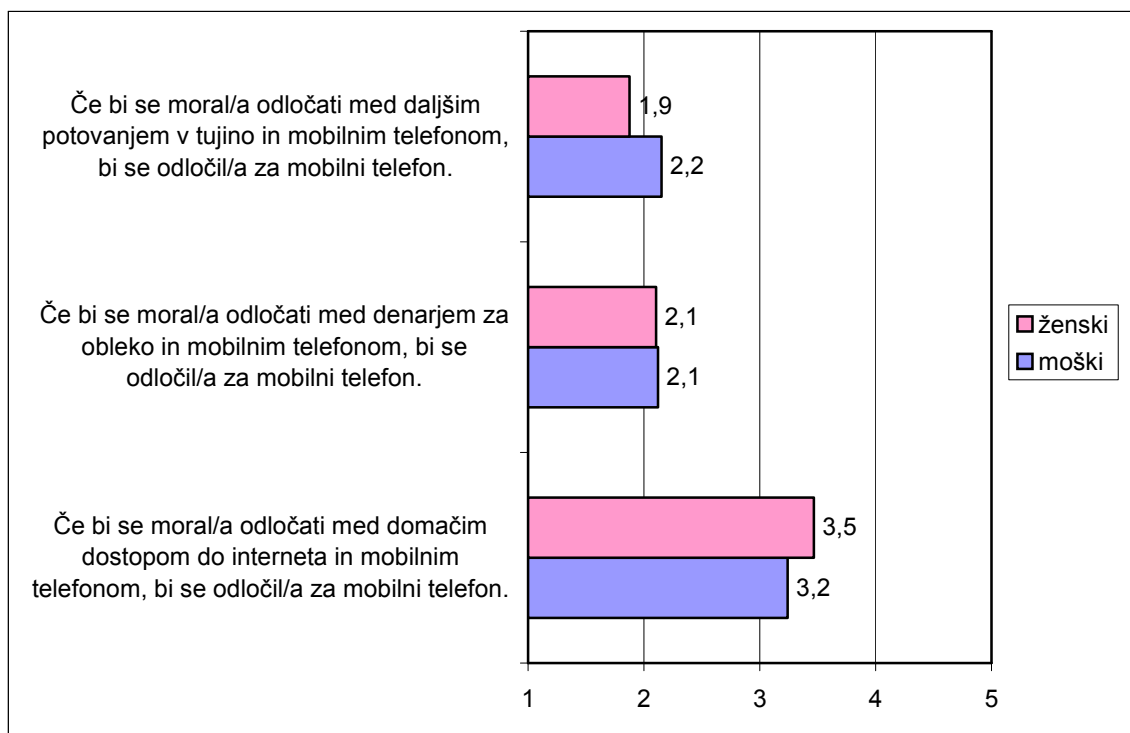
Dejstvo, da je lomljena črta za izjavo o daljšem potovanju za mlajše respondente pod črto, ki ustreza vrednotenju mobilnega telefona nasproti obleki, nakazuje, da bi se ti respondenti na račun mobilnega telefona težje odrekli potovanju kot pa obleki.

Slika 87: Pomembnost mobilnega telefona glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

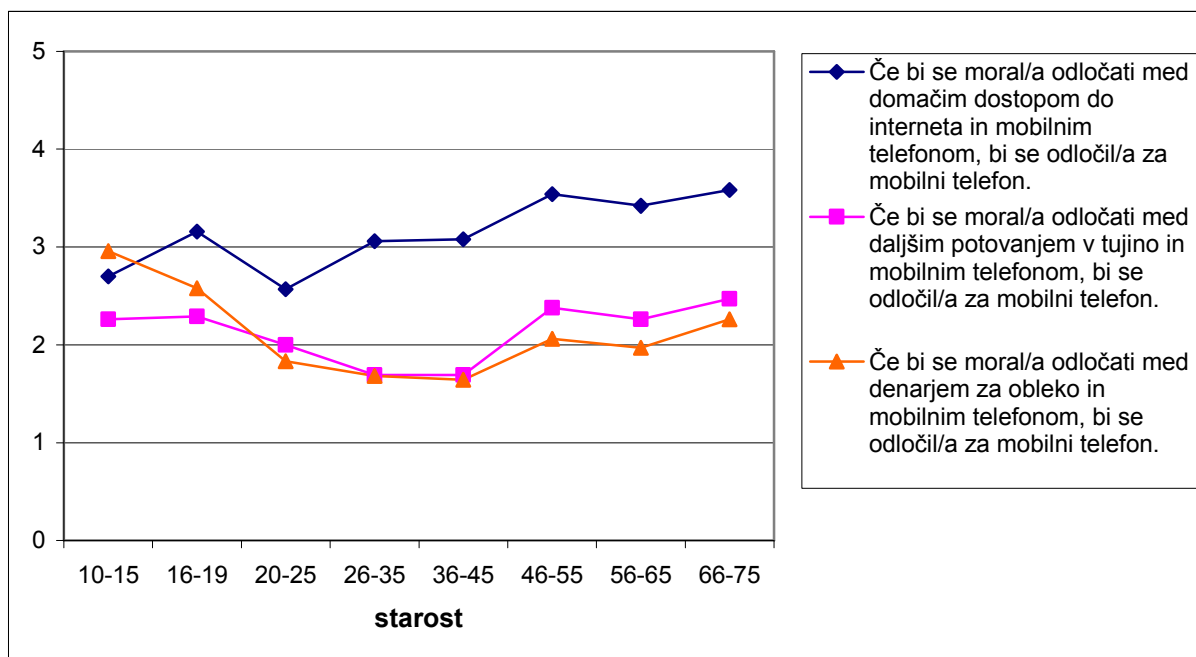
Medtem ko se pomembnost mobilnega aparata glede na starost razlikuje, se glede na spol ne kažejo pomembne razlike. Medtem ko bi se ženske v povprečju bolj odločale za mobilni aparat kot za domači dostop do interneta, bi se moški bolj odločali za mobilni aparat kot za daljša potovanja v tujino.

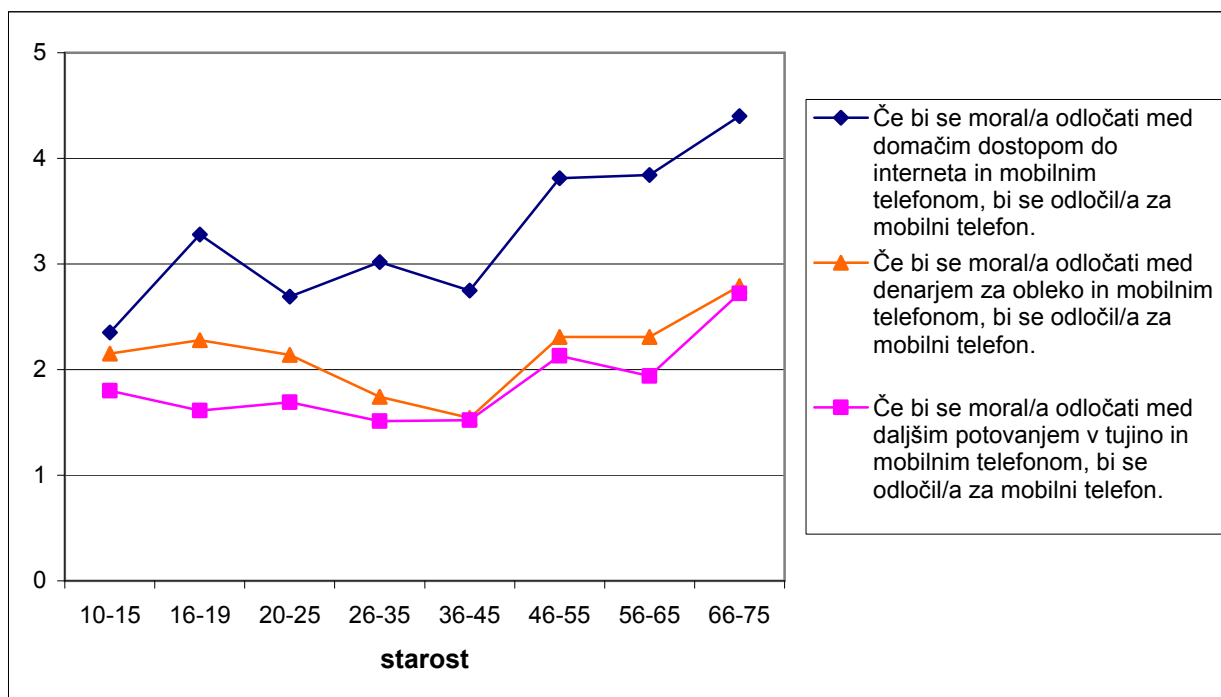

Slika 88: Pomembnost mobilnega telefona glede na spol; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

Če pogledamo naslednji sliki, ki kažeta pomembnost mobilnega telefona posebej za moške in za ženske glede na starost, vidimo, da bi se samo mlajši moški na račun mobilnega telefona lažje odrekli denarju za obleko kot daljšemu potovanju v tujino, medtem ko bi se ženske v vseh starostnih kategorijah lažje odrele denarju za obleko kot daljšemu potovanju v tujino. Moški v starostni kategoriji 10-15 let bi se na račun mobilnega telefona lažje odrekli denarju za obleko kot dostopu do interneta, medtem ko dajo ženske v tej starostni kategoriji prednost denarju za obleko.

Slika 89: Pomembnost mobilnega telefona pri MOŠKIH glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

Slika 90: Pomembnost mobilnega telefona pri ŽENSKAH glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

8.6 Odnos do uporabe s strani otrok

V splošnem se respondenti najbolj strinjajo s trditvijo, da bi morali otrokom omejiti dostop do tistih vsebin na internetu, ki zanje niso primerne, najmanj pa se strinjajo s trditvijo, da se jim zdi prav, da starši svojim otrokom čim prej omogočijo uporabljati mobilni telefon.

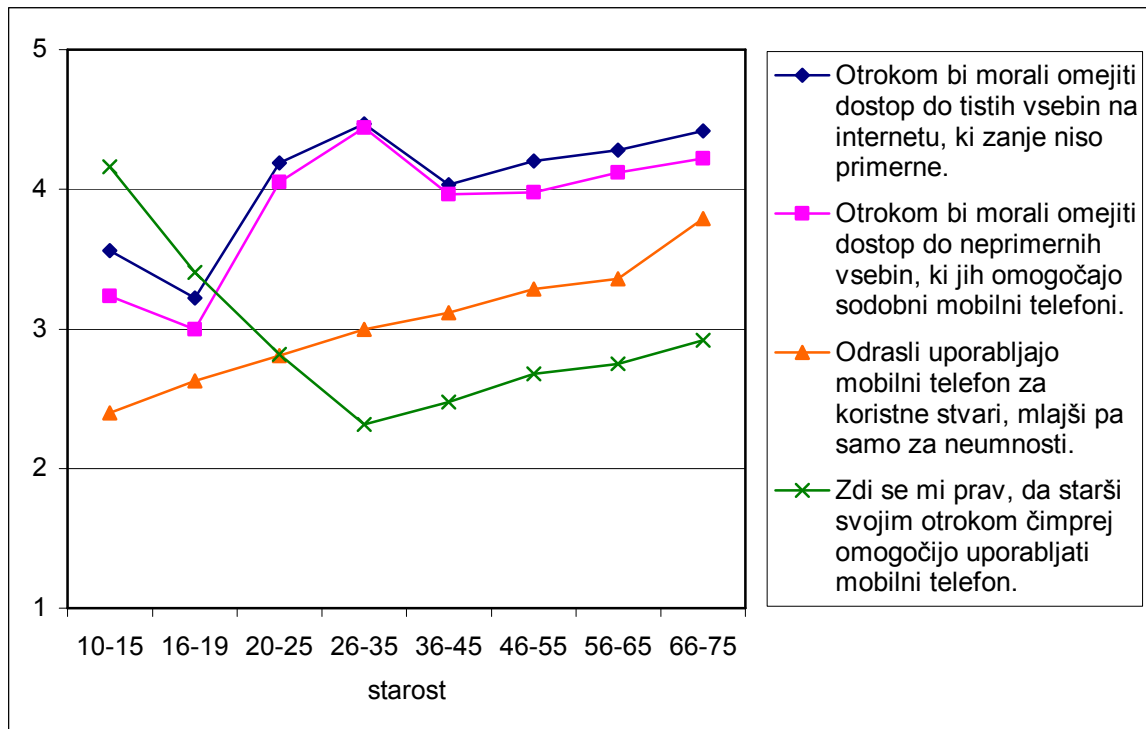
Tabela 87: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč do uporabe mobilnih telefonov s strani otrok (vpr. A, RIS-IKT 2005)

	<i>sploh se ne strinjam</i>	<i>se ne strinjam</i>	<i>niti-niti</i>	<i>se strinjam</i>	<i>zelo se strinjam</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Otrokom bi morali omejiti dostop do tistih vsebin na internetu, ki zanje niso primerne.	7%	5%	12%	16%	59%	100%	4,1	638
Otrokom bi morali omejiti dostop do neprimernih vsebin, ki jih omogočajo sodobni mobilni telefoni.	8%	7%	17%	12%	54%	100%	4,0	549
Odrasli uporabljajo mobilni telefon za koristne stvari, mlajši pa samo za neumnosti.	20%	14%	27%	16%	22%	100%	3,1	553
Zdi se mi prav, da starši svojim otrokom čim prej omogočijo uporabljati mobilni telefon.	27%	17%	24%	14%	19%	100%	2,8	555

Strinjanje s trditvijo, da odrasli mobilni telefon uporabljajo za koristne stvari, mlajši pa samo za neumnosti, narašča s starostno skupino. To dejstvo prav gotovo ni presenetljivo, saj ni zelo verjetno, da bi se mlajši respondenti strinjali z izjavo, ki je naperjena proti njim.

V ostali dveh trditvah pa je namesto izraza »mlajši« uporabljen izraz »otrok«, ki se nanaša na najmlajšo starostno kategorijo na spodnji sliki. Ni torej presenetljivo, da se povprečna ocena strinjanja za to starostno skupino razlikuje od ostalih. Respondenti v starosti 10 do 19 let se strinjajo z izjavo, da bi morali starši svojim otrokom čim prej omogočiti uporabo mobilnega telefona, medtem ko starejši respondenti izražajo blago ne-strinjanje s to izjavo.

Povprečje strinjanja s trditvijo »Otrokom bi morali omejiti dostop do neprimernih vsebin, ki jih omogočajo sodobni mobilni telefoni« je za najnižjo starostno kategorijo na meji indiffernce, starejši respondenti pa v povprečju izražajo strinjanje z omenjeno trditvijo.

Slika 91: Odnos do uporabe mobilnih telefonov s strani otrok glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

Respondenti so manj zaskrbljeni glede dostopa otrok do neprimernih vsebin, ki jih omogočajo sodobni mobilni telefoni, kot glede dostopa do neprimernih vsebin prek interneta.

8.7 Socialna integracija in mobilna telefonija

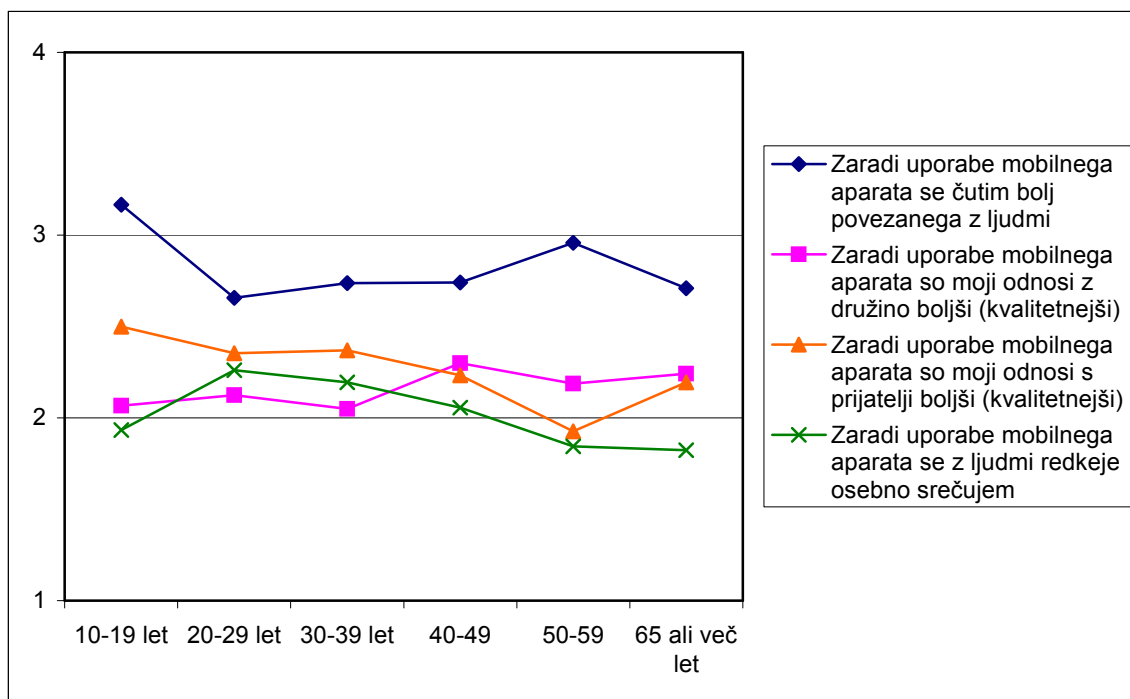
Zanimalo nas je, kako uporaba mobilnih telefonov vpliva na socialno integracijo. Ugotavljamo, da ima mobilna telefonija določene pozitivne učinke na socialno integracijo, niso pa ti učinki posebej veliki.

Ugotovitve naslednje tabele in slike lahko povzamemo takole:

- Respondenti se ne glede na starost najbolj strinjajo s trditvijo, da se zaradi uporabe mobilnega telefona čutijo bolj povezane z drugimi ljudmi;
- Nekoliko boljše in kvalitetnejše odnose s prijatelji zaradi uporabe mobilnega telefona navajajo najmlajši, vendar pa se s starostjo le-ta odvisnost zmanjšuje. Po drugi strani pa starejši navajajo nekoliko boljše in kvalitetnejše odnose z družino zaradi uporabe mobilnega telefona v primerjavi z mlajšimi;
- Respondenti srednje starosti navajajo, da se zaradi uporabe mobilnega telefona z ljudmi redkeje osebno srečujejo v primerjavi z najmlajšimi in najstarejšimi.

Tabela 88: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o povezanosti z ljudmi in mobilni telefoniji (vpr. B, RIS-IKT 2005)

	<i>sploh se ne strinjam</i>	<i>se ne strinjam</i>	<i>niti-niti</i>	<i>se strinjam</i>	<i>zelo se strinjam</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Zaradi uporabe mobilnega telefona se čutim bolj povezanega z ljudmi.	28%	12%	24%	20%	16%	100%	2,8	536
Zaradi uporabe mobilnega telefona so moji odnosi z družino boljši (kvalitetnejši).	49%	14%	21%	10%	8%	100%	2,1	536
Zaradi uporabe mobilnega telefona so moji odnosi s prijatelji boljši (kvalitetnejši).	43%	15%	22%	11%	8%	100%	2,3	537
Zaradi uporabe mobilnega telefona se z ljudmi redkeje osebno srečujem.	57%	10%	14%	10%	8%	100%	2,0	536

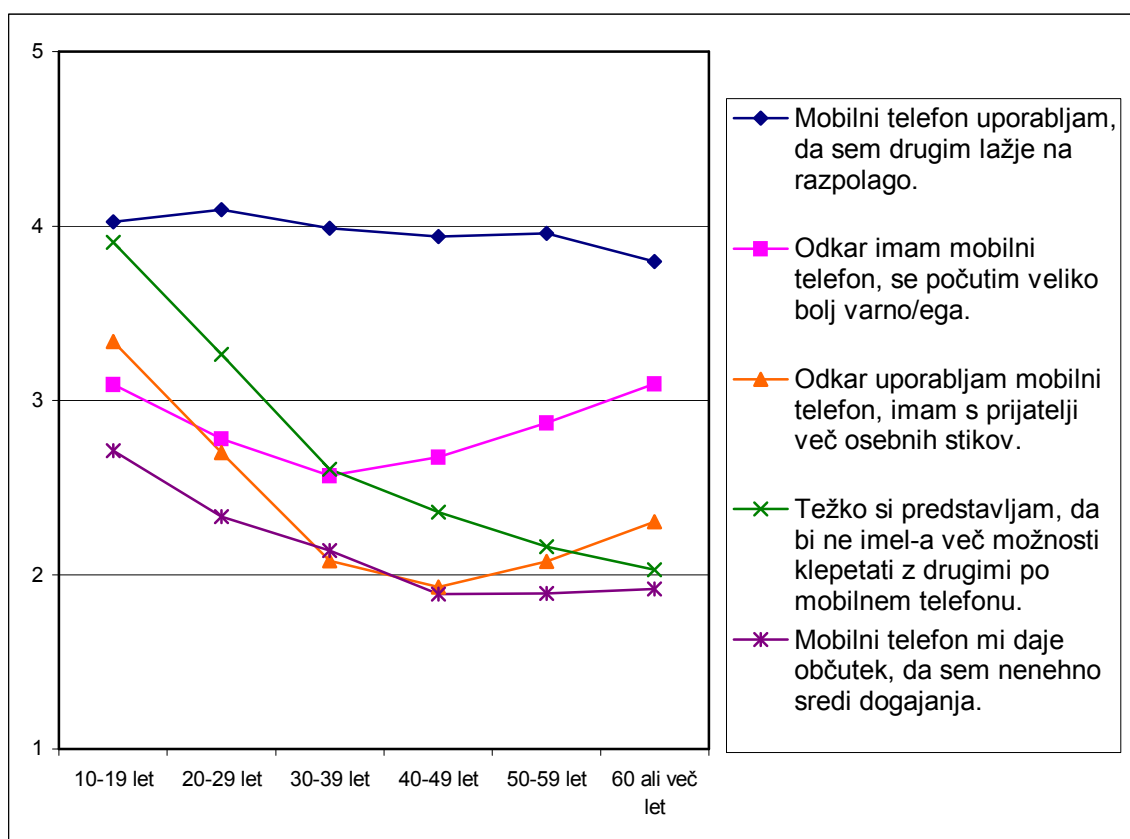
Slika 92: Povezanost z ljudmi in mobilna telefonija glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Oglejmo si še drug sklop:

- S trditvijo, da mobilni telefon uporabljajo, da so drugim lažje na razpolago, se strinjajo vsi respondenti; še najmanj pa respondenti v najvišji starostni kategoriji;
- Povprečna ocena strinjanja s trditvijo »težko si predstavljam, da bi ne imel-a več možnosti klepetati z drugimi po mobilnem telefonu« strmo pada s starostjo in se giblje med ocenama 4 (za najnižjo starostno kategorijo) in 2 (za respondente nad 60 let);
- Mobilni telefon v splošnem respondentom ne daje občutka, da so nenehno sredi dogajanja, strinjanje z ustrežno trditvijo pada s starostno skupino;
- Najmlajši ter najstarejši respondenti izražajo zelo blago strinjanje z izjavo, da se počutijo varnejše, odkar imajo mobilni telefon. Najbolj izrazito nestrinjanje s to izjavo opazimo pri starostni kategoriji od 30 do 39 let;
- Z izjavo, da imajo s prijatelji več osebnih stikov, odkar uporabljajo mobilni telefon, se strinjajo najmlajši respondenti; ocena strinjanja nato pada do starostne kategorije 40 do 49 let (ti se s to trditvijo sploh ne strinjajo); za zadnji dve starostni kategoriji pa spet narašča.

Tabela 89: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o povezanosti z ljudmi, občutku varnosti in mobilni telefoniji (vpr. A, RIS-IKT 2005)

	<i>sploh se ne strinjam</i>	<i>se ne strinjam</i>	<i>niti-niti</i>	<i>se strinjam</i>	<i>zelo se strinjam</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Mobilni telefon uporabljam, da sem drugim lažje na razpolago.	7%	8%	16%	21%	49%	100%	4,0	556
Odkar imam mobilni telefon, se počutim veliko bolj varno/ega.	28%	16%	21%	14%	21%	100%	2,8	557
Odkar uporabljam mobilni telefon, imam s prijatelji več osebnih stikov.	41%	17%	15%	14%	13%	100%	2,4	556
Težko si predstavljam, da bi ne imel-a več možnosti klepetati z drugimi po mobilnem telefonu.	31%	17%	18%	14%	20%	100%	2,8	557

Slika 93: Povezanost z ljudmi, občutek varnosti in mobilna telefonija glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

8.8 Intimnost pogovorov in mobilni telefoni

Zanimalo nas je, kakšna so stališča respondentov do intimnosti pogovorov po mobilnem telefonu. Respondenti se v povprečju najbolj strinjajo s trditvijo, da lahko iskrena čustva do drugega deliš samo v živo, ne pa po mobilnem telefonu.

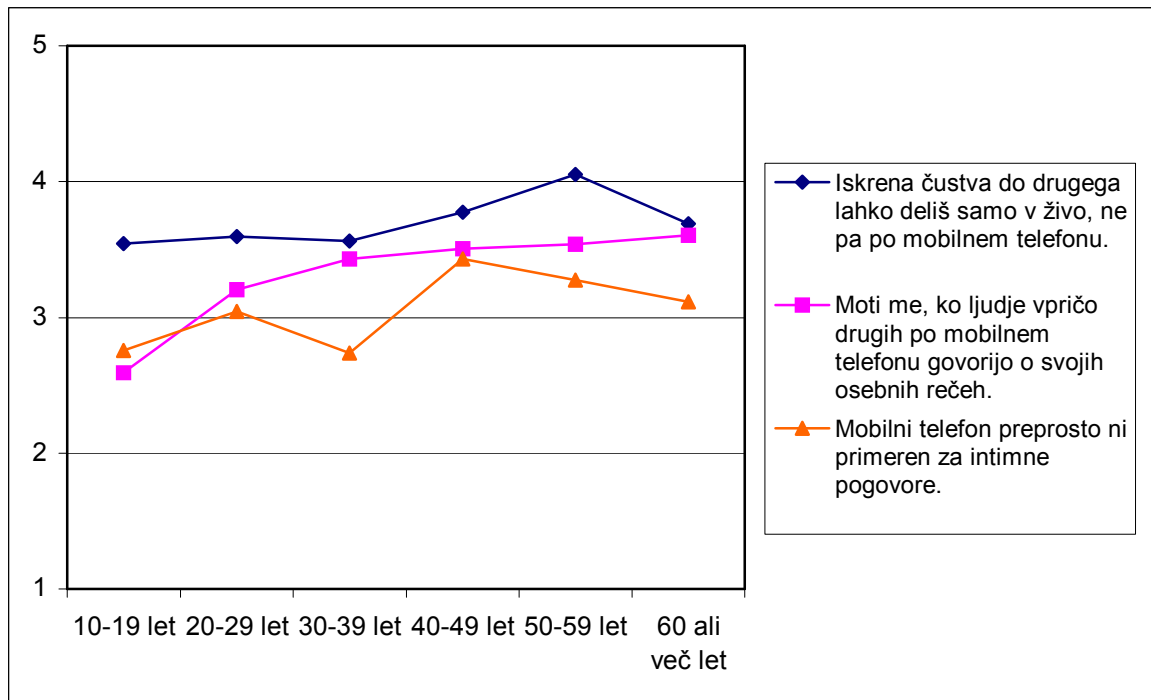
Tabela 90: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč do intimnosti pogovorov po mobilnem telefonu (vpr. A, RIS-IKT 2005)

	<i>sploh se ne strinjam</i>	<i>se ne strinjam</i>	<i>niiti-niti</i>	<i>se strinjam</i>	<i>zelo se strinjam</i>	<i>skupaj</i>	<i>povprečje</i>	<i>n</i>
Iskrena čustva do drugega lahko deliš samo v živo, ne pa po mobilnem telefonu.	11%	9%	20%	20%	40%	100%	3,7	550
Moti me, ko ljudje vpričo drugih po mobilnem telefonu govorijo o svojih osebnih rečeh.	24%	12%	13%	13%	39%	100%	3,3	552
Mobilni telefon preprosto ni primeren za intimne pogovore.	20%	16%	26%	15%	24%	100%	3,1	544

Iz naslednje slike razberemo, da povprečna ocena strinjanja s trditvijo »moti me, ko ljudje vpričo drugih po mobilnem telefonu govorijo o svojih osebnih rečeh« narašča s starostno kategorijo.

Drugi dve lomljeni črti pa sta bolj zanimivi. Pokaže se namreč, da so respondenti v starosti od 40 do 60 let najbolj prepričani, da mobilni telefon ni primeren za intimne zadeve, mlajši ter najstarejši respondenti pa so se do obeh omenjenih izjav opredelili manj skrajno.

Slika 94: Stališče do intimnosti pogovorov po mobilnem telefonu glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005)

9 UPORABA MOBILNEGA TELEFONA IN SOCIALNA OMREŽJA

V tem poglavju predstavljamo rezultate analize tematskih sklopov o socialnih omrežjih in uporabi mobilnih telefonov.

Socialno omrežje je množica posameznikov, ki so med seboj povezani z določenimi družbenimi odnosi (na primer prijateljstvo, sorodstvene vezi, izmenjava informacij, izmenjava socialne opore). Respondente smo vprašali:

»Včasih se ljudje o pomembnih osebnih stvareh pogovorijo z drugimi ljudmi, na primer, kadar se s kom sprejo, imajo težave na delovnem mestu in podobno. S kom se običajno pogovarjate o osebnih stvareh, ki so za vas pomembne?«

Z anketnim vprašanjem, ki meri emocionalno socialno oporo, tj. pogovore o pomembnih osebnih zadevah, smo pridobili imena članov osebnega omrežja (alterjev) respondenta (ega).

Opazovali smo naslednje značilnosti socialnih omrežij, za katere so zapisane tudi povprečne vrednosti med respondenti:

- velikost omrežij (število navedenih oseb, ki smo jih dobili z anketnim vprašanjem): v povprečju so respondenti navedli v svojem omrežju 3,4 osebe;
- sestava socialnih omrežij glede na značilnosti alterjev – odstotek žensk v omrežju (v povprečju 56%) in povprečna starost alterjev v omrežju (40 let);
- sestava socialnih omrežij glede na vrsto odnosa med egom in alterji – odstotek partnerja (23%), sorodnikov – oče, mati, brat, sestra, otrok in drugi sorodniki (45%), prijateljev (24%);
- sestava socialnih omrežij glede na značilnosti vezi med egom in alterji – povprečno trajanje vezi (dolžina poznanstva) znaša približno 23 let, povprečna geografska oddaljenost (v povprečju do 15 minut od doma) in povprečna pogostost stikov (vsak dan ali skoraj vsak dan);
- zadovoljstvo s socialno oporo je zelo visoko: povprečje 4,7 (na lestvici od 1 do 5).

Za primerjavo značilnosti socialnih omrežij glede na uporabo mobilnih telefonov smo izvedli multiplo klasifikacijsko analizo za vsako značilnost omrežij posebej. Pri tem smo kontrolirali vpliv naslednjih socio-demografskih spremenljivk na značilnosti omrežij: starost, spol in izobrazba respondenta.

9.1 Vpliv uporabe mobilnih telefonov na socialna omrežja

V večini značilnosti socialnih omrežij ni statistično značilnih razlik med uporabniki in neuporabniki mobilnih telefonov – razlik ni v velikosti omrežij, odstotku žensk v omrežju, odstotku partnerja v omrežju, odstotku sorodnikov v omrežju, odstotku prijateljev v omrežju, v povprečni geografski oddaljenosti, povprečni pogostosti osebnih stikov in v zadovoljstvu s socialno oporo.

Tabela 91: Primerjava uporabnikov in neuporabnikov mobilnih telefonov v značilnostih socialnih omrežij (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>Značilnosti omrežij</i>	<i>Uporaba mobilnega telefona</i>	<i>Povprečje¹⁰</i>	<i>F-statistika</i>
Velikost omrežja	neuporabnik	3,3	0,652
	uporabnik	3,4	
Odstotek žensk	neuporabnik	52,7	2,349
	uporabnik	56,9	
Starost alterjev	neuporabnik	41,1	3,561*
	uporabnik	39,4	
Odstotek partnerja	neuporabnik	23,2	0,029
	uporabnik	22,8	
Odstotek sorodnikov	neuporabnik	46,2	0,337
	uporabnik	44,4	
Odstotek prijateljev	neuporabnik	23,8	0,033
	uporabnik	24,3	
Meseci poznanstva	neuporabnik	306,9	10,968***
	uporabnik	276,1	
Geografska oddaljenost¹¹	neuporabnik	2,4	0,647
	uporabnik	2,5	
Pogostost osebnih stikov	neuporabnik	7,0	0,057
	uporabnik	7,0	
Zadovoljstvo z oporo	neuporabnik	2,7	1,121
	uporabnik	2,8	

Statistična značilnost F-statistike:

*** $p < 0,01$; ** $0,01 < p < 0,05$; * $0,05 < p < 0,1$

¹⁰ Povprečje je izračunano kot skupno povprečje odvisne spremenljivke plus odklon vsake kategorije neodvisne spremenljivke od skupnega povprečja (to je vpliv posamezne neodvisne spremenljivke, ko vse preostale neodvisne spremenljivke držimo konstantne).

¹¹ Povprečna geografska oddaljenost je merjena kot povprečje spremenljivke »Približno, kako daleč od vas prebiva ta oseba, če bi se peljali z avtomobilom?«, ki je merjena na lestvici od 1 (živimo v istem gospodinjstvu) do 6 (živi 1 uro ali več stran). Lestvica nove spremenljivke od 1 do 6 pomeni: 1 (geografsko najbližje) do 6 (geografsko najdlje).

Razlike med uporabniki in neuporabniki mobilnih telefonov se kažejo le v dveh značilnostih socialnih omrežij:

- povprečni starosti alterjev v omrežju: uporabniki mobilnih telefonov imajo v svojih socialnih omrežjih mlajše alterje (stare v povprečju 39,4 leta) kot neuporabniki mobilnih telefonov (stare v povprečju 41,1 leta);
- povprečni dolžini poznanstva: uporabniki mobilnih telefonov v povprečju poznajo svoje alterje manj časa (v povprečju 23 let) kot neuporabniki mobilnih telefonov (v povprečju 26 let).

Skromnost zgornjih razlik je vsekakor presenetljiva, saj smo po drugi strani med uporabniki in neuporabniki mobilnih telefonov odkrili znatne razlike.

9.2 Pogostost pogovorov in socialna omrežja

Če analiziramo pogostost pogovorov po mobilnem telefonu na značilnosti socialnih omrežij, ugotovimo, da le-ta statistično značilno vpliva le na tri značilnosti socialnih omrežij – na odstotek prijateljev v omrežju, povprečno starost alterjev in povprečno dolžino poznanstva. Rezultati analize so podani v naslednji tabeli.

Tabela 92: Primerjava uporabnikov mobilnih telefonov glede na pogostost pogovorov po mobilnem telefonu v značilnostih socialnih omrežij (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>Značilnosti omrežij</i>	<i>Pogostost pogovorov po mobilnem telefonu</i>	<i>Povprečje¹²</i>	<i>F-statistika</i>
Odstotek prijateljev	nekaj pogovorov na mesec ali manj	14,5	5,923***
	1–4 pogovorov na dan	23,4	
	5–9 pogovorov na dan	27,1	
	10–19 pogovorov na dan	29,8	
	20 pogovorov in več na dan	35,6	
Starost alterjev	nekaj pogovorov na mesec ali manj	40,1	3,244**
	1–4 pogovorov na dan	38,8	
	5–9 pogovorov na dan	38,5	
	10–19 pogovorov na dan	37,3	
	20 pogovorov in več na dan	35,6	
Meseci poznanstva	nekaj pogovorov na mesec ali manj	291,5	5,780***
	1–4 pogovorov na dan	266,9	
	5–9 pogovorov na dan	259,4	
	10–19 pogovorov na dan	242,1	
	20 pogovorov in več na dan	235,9	

Statistična značilnost *F*-statistike:

*** $p < 0,01$; ** $0,01 < p < 0,05$; * $0,05 < p < 0,1$

Tisti posamezniki, ki se pogosteje pogovarjajo po mobilnem telefonu, imajo v svojem socialnem omrežju:

- večji odstotek prijateljev in nižji odstotek sorodnikov;
- mlajše alterje;
- poznajo člane svojega omrežja manj časa.

¹² Povprečje je izračunano kot skupno povprečje odvisne spremenljivke plus odklon vsake kategorije neodvisne spremenljivke od skupnega povprečja (to je vpliv posamezne neodvisne spremenljivke, ko vse preostale neodvisne spremenljivke držimo konstantne).

9.3 Pogostost uporabe SMS-ov in socialna omrežja

Za razliko od pogostosti pogovorov po mobilnem telefonu pa branje in pošiljanje SMS-ov statistično značilno vpliva na skoraj vse značilnosti socialnih omrežij – velikost omrežja, odstotek partnerja, odstotek prijateljev, povprečno starost alterjev, povprečno dolžino poznanstva in povprečno geografsko oddaljenost.

Tabela 93: Primerjava uporabnikov mobilnih telefonov glede na pogostost branja in pošiljanja SMS-ov v značilnostih socialnih omrežij (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

<i>Značilnosti omrežij</i>	<i>Pogostost uporabe SMS-ov</i>	<i>Povprečje¹³</i>	<i>F-statistika</i>
Velikost omrežja	nikoli	3,3	2,751**
	občasno	3,3	
	mesečno	3,3	
	tedensko	3,8	
	dnevno	3,8	
Odstotek partnerja	nikoli	31,2	7,251***
	občasno	25,9	
	mesečno	20,9	
	tedensko	16,8	
	dnevno	17,2	
Odstotek prijateljev	nikoli	20,0	5,563***
	občasno	23,2	
	mesečno	24,7	
	tedensko	26,9	
	dnevno	35,7	
Starost alterjev	nikoli	39,1	2,619**
	občasno	38,8	
	mesečno	38,4	
	tedensko	37,3	
	dnevno	36,2	
Meseci poznanstva	nikoli	265,4	3,148**
	občasno	265,2	
	mesečno	249,7	
	tedensko	243,7	
	dnevno	237,1	
Geografska oddaljenost	nikoli	2,3	5,325***
	občasno	2,3	
	mesečno	2,4	
	tedensko	2,5	
	dnevno	2,7	

Statistična značilnost F-statistike:

*** $p < 0,01$; ** $0,01 < p < 0,05$; * $0,05 < p < 0,1$

¹³ Povprečje je izračunano kot skupno povprečje odvisne spremenljivke plus odklon vsake kategorije neodvisne spremenljivke od skupnega povprečja (to je vpliv posamezne neodvisne spremenljivke, ko vse preostale neodvisne spremenljivke držimo konstantne).

Tisti posamezniki, ki pogosteje berejo in pošiljajo kratka sporočila, imajo:

- večja socialna omrežja;
- partner predstavlja manjši odstotek omrežja;
- večji odstotek prijateljev v svojem omrežju;
- mlajše alterje v omrežju;
- alterje poznajo manj časa;
- alterji so tudi bolj geografsko oddaljeni od njih.

Tako kot v prejšnjih primerih, tudi tokrat zaznamo vpliv mlajših generacij, ki intenzivneje uporabljajo mobilne telefone, hkrati pa imajo njihova omrežja zgornje lastnosti. Ob tem pa velja izpostaviti, da smo pred tem kontrolirali vpliv starosti, spola in izobrazbe.

9.4 Delež stikov po mobilnem telefonu

Respondenti imajo v povprečju z okoli 70% alterjev, članov svojih socialnih omrežij, pogoste stike po mobilnem telefonu. Pogoste stike po mobilnem telefonu smo definirali kot tiste, kjer respondenti s člani svojih omrežij po mobilnem telefonu komunicirajo nekajkrat na teden ali pogosteje. To pomeni, da respondenti z ostalimi 30% članov svojih socialnih omrežij komunicirajo redkeje kot nekajkrat na teden.

Ugotavljamo, da na odstotek pogostih stikov po mobilnem telefonu statistično značilno vplivajo:

- pogostost pogovorov po mobilnem telefonu: tisti posamezniki, ki se pogosteje pogovarjajo po mobilnem telefonu na splošno, imajo tudi več pogostih stikov po mobilnem telefonu s člani svojega socialnega omrežja;
- starost respondenta: mlajši posamezniki imajo večji odstotek pogostih stikov po mobilnem telefonu s člani svojega socialnega omrežja kot starejši;
- spol respondenta: večji odstotek pogostih stikov po mobilnem telefonu s člani svojega omrežja imajo moški v primerjavi z ženskami.

Tabela 94: Multipla klasifikacijska analiza – odstotek pogostih stikov po mobilnem telefonu (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

	<i>Povprečje¹⁴</i>	<i>F-statistika</i>
POGOSTOST POGOVOROV		31,623***
nekaj klicev na mesec ali manj	36,7	
1–4 pogovorov na dan	65,1	
5–9 pogovorov na dan	74,1	
10–19 pogovorov na dan	82,7	
20 pogovorov in več na dan	85,7	
STAROST		12,005***
do 24 let	77,4	
25–36 let	72,7	
37–52 let	71,2	
53 let in več	58,6	
SPOL		5,076**
ženski	67,8	
moški	72,6	
IZOBRAZBA		1,526
OŠ in manj	66,9	
poklicna in srednja	70,6	
višja in več	73,4	
Multipli R²		0,198

Statistična značilnost F-statistike:

*** $p < 0,01$; ** $0,01 < p < 0,05$; * $0,05 < p < 0,1$

¹⁴ Povprečje je izračunano kot skupno povprečje odvisne spremenljivke plus odklon vsake kategorije neodvisne spremenljivke od skupnega povprečja (to je vpliv posamezne neodvisne spremenljivke, ko vse preostale neodvisne spremenljivke držimo konstantne).

9.5 Način komuniciranja v omrežjih

Če pogledamo pogostost komuniciranja uporabnikov mobilnih telefonov s člani socialnih omrežij prek različnih medijev za komuniciranje, ugotovimo, da posamezniki najpogosteje komunicirajo s člani svojih omrežij osebno, nato po mobilnem telefonu, sledi komuniciranje po stacionarnem telefonu, prek SMS in MMS sporočil, najmanj pogosto pa s člani omrežja komunicirajo po internetu.

Tabela 95: Povprečja pogostosti komuniciranja¹⁵ uporabnikov mobilnih telefonov prek različnih medijev s člani omrežja (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

	<i>osebno</i>	<i>stacionarni telefon</i>	<i>mobilni telefon</i>	<i>SMS, MMS</i>	<i>internet</i>
VRSTA ODNOSA					
<i>partner</i>	7,8	3,5	6,2	3,1	2,1
<i>sorodnik</i>	7,0	3,8	5,6	2,5	1,6
<i>prijatelj</i>	6,5	3,6	5,8	3,9	2,8
<i>sodelavec/sošolec/kolega</i>	7,0	4,0	5,7	3,5	3,0
<i>sosed</i>	6,2	3,2	2,9	1,7	1,8
SPOL ALTERJA					
<i>moški</i>	7,0	3,5	5,8	2,9	2,2
<i>ženski</i>	7,0	3,9	5,7	3,1	2,2
Skupaj	7,0	3,7	5,7	3,0	2,2

Respondenti osebno najpogosteje komunicirajo s svojim partnerjem, najmanj pogosto pa s svojimi sosedi. Seveda velja ob tem spomniti, da gre za soseda, ki predstavlja v povprečju 1,9% socialnega omrežja. Nekoliko pogosteje osebno komunicirajo z moškimi kot z ženskami. Na splošno pa so razlike v pogostosti osebnega komuniciranja zelo majhne.

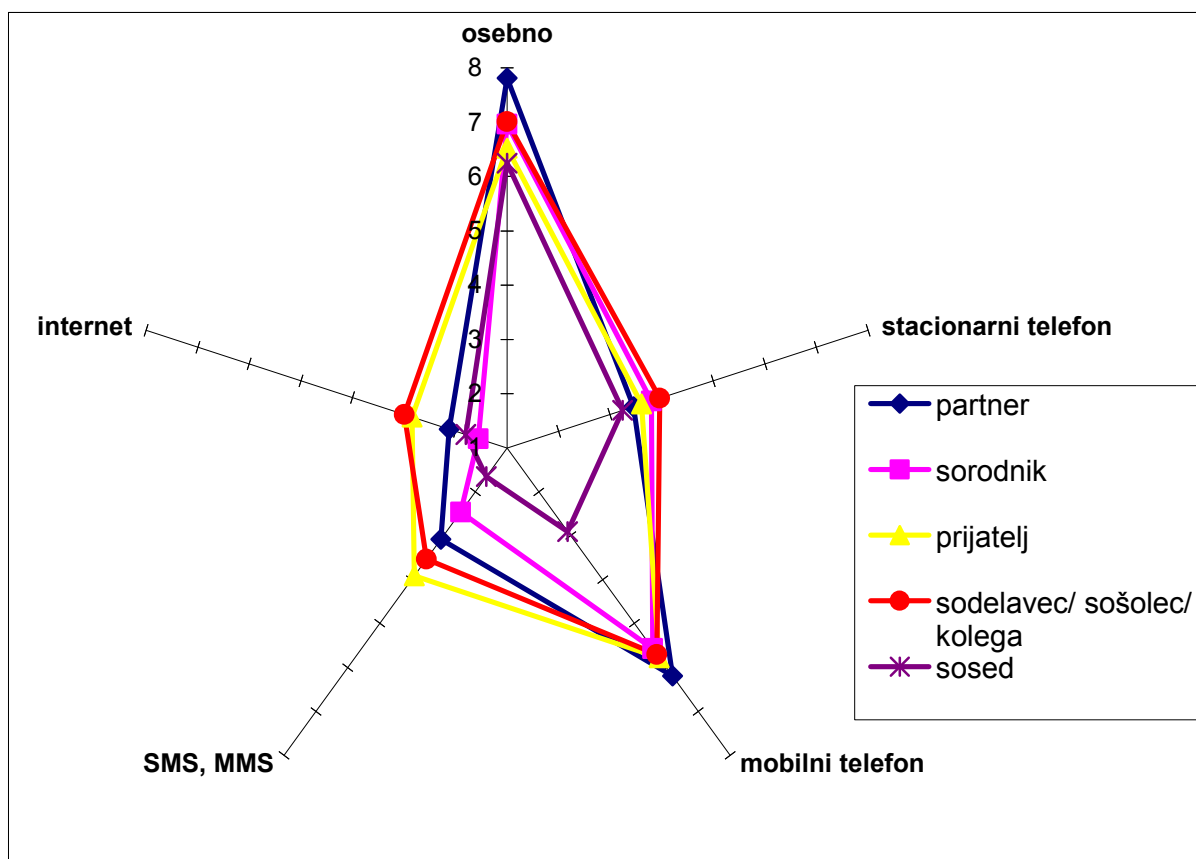
Respondenti po mobilnem telefonu najpogosteje komunicirajo s svojim partnerjem, nato s prijatelji, sledijo sodelavci (oz. sošolci ali kolegi), sorodniki, najmanj pogosto pa komunicirajo s svojimi sosedi. Respondenti po mobilnem telefonu pogosteje komunicirajo z moškimi kot z ženskami.

Po stacionarnem telefonu respondenti najpogosteje komunicirajo s svojimi sodelavci (oz. sošolci ali kolegi), nato s sorodniki, sledijo prijatelji, partner in nazadnje sosedi. Pogosteje pa po stacionarnem telefonu komunicirajo z ženskami kot z moškimi.

¹⁵ Povprečna pogostost stikov je merjena kot povprečje spremenljivke »Kako pogosto se osebno / po mobilnem telefonu / po stacionarnem telefonu / prek SMS, MMS / po internetu pogovarjate s posamezno osebo?«, ki je merjena na lestvici od 1 (nikoli) do 8 (večkrat na dan).

Prek SMS in MMS sporočil respondenti najpogosteje komunicirajo s svojimi prijatelji, nato s sodelavci (oz. sošolci ali kolegi), partnerjem, sorodniki in najmanj pogosto znova s sosedi. Tudi prek SMS in MMS sporočil pogosteje komunicirajo z ženskami kot z moškimi.

Najmanj pogosto respondenti komunicirajo s člani svojih omrežij po internetu. Najpogosteje uporabljajo internet za komuniciranje s sodelavci (oz. sošolci ali kolegi), nato s prijatelji, sledi partner, sosedi in na koncu sorodniki. Po internetu nekoliko pogosteje komunicirajo z moškimi, vendar so razlike glede na spol zelo majhne.

Slika 95: Pogostost komuniciranja¹⁶ uporabnikov mobilnih telefonov glede na tehnologijo komuniciranja s člani omrežja (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

¹⁶ Povprečna pogostost stikov je merjena kot povprečje spremenljivke »Kako pogosto se osebno / po mobilnem telefonu / po stacionarnem telefonu / prek SMS, MMS / po internetu pogovarjate s posamezno osebo?«, ki je merjena na lestvici od 1 (nikoli) do 8 (večkrat na dan).

10 SKUPINE UPORABNIKOV MOBILNIH TELEFONOV

Da bi čim bolj lahko definirali različne skupine uporabnikov mobilnih telefonov, smo izvedli faktorsko analizo na 6 trditvah o uporabi mobilnega telefona.

Tabela 96: Povprečja in relativne frekvence (%) za stališča do uporabe mobilnih telefonov (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

	<i>povprečje</i>	<i>1 sploh ne drži</i>	<i>2 ne drži</i>	<i>3 niti- niti</i>	<i>4 drži</i>	<i>5 zelo drži</i>	<i>skupaj</i>
Mobilni telefon mi pomeni zgolj tehnično napravo za komuniciranje.	4,05	6,2%	7,1%	15,9%	17,0%	53,7%	100,0%
Uporaba mobilnega telefona je zabavna.	3,06	19,9%	15,7%	25,7%	15,9%	22,8%	100,0%
Brez mobilnega telefona bi se počutil odrezanega od sveta.	3,02	25,0%	11,9%	22,0%	18,1%	22,9%	100,0%
Kako pogosto vzamete mobilni telefon s seboj, ko greste od doma?	1,43	75,1%	12,5%	8,2%	2,8%	1,5%	100,0%
Izgled mobilnega telefona je zame zelo pomembno.	2,08	50,9%	15,1%	17,0%	9,0%	8,0%	100,0%
Precej pomembno je, kako drugi ocenjujejo moj mobilni telefon.	1,45	75,4%	11,2%	7,6%	4,1%	1,7%	100,0%

Opomba: Lestvica za spremenljivko »Kako pogosto vzamete mobilni telefon s seboj, ko greste od doma?«: 1-vedno ali skoraj vedno, 2-večinoma, 3-občasno ali včasih, 4-le ob redkih priložnostih, 5-imam ga le doma.

S pomočjo faktorske analize se pokažejo 3 jasni faktorji:

- prvi faktor označuje funkcionalnost uporabe mobilnega telefona;
- drugi faktor označuje intenzivnost uporabe mobilnega telefona,
- tretji faktor pa izgled mobilnega telefona in mnenje drugih oseb o mobilnem telefonu.

Tabela 97: Faktorska analiza za stališča do uporabe mobilnih telefonov (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

	<i>faktor 1</i>	<i>faktor 2</i>	<i>faktor 3</i>
Mobilni telefon mi pomeni zgolj tehnično napravo za komuniciranje.			-0,3
Uporaba mobilnega telefona je zabavna.			0,8
Brez mobilnega telefona bi se počutil odrezanega od sveta.		-0,5	
Kako pogosto vzamete mobilni telefon s seboj, ko greste od doma?		0,6	
Izgled mobilnega telefona je zame zelo pomembno.	0,5		
Precej pomembno je, kako drugi ocenjujejo moj mobilni telefon.	0,8		

S »K-means Cluster Analysis« tako dobimo 3 segmente uporabnikov mobilnih telefonov:

- **INTENZIVNI FUNKCIONALNI UPORABNIKI:** Njihova uporaba mobilnega telefona je zelo pragmatična. Uporaba mobilnega telefona se jim ne zdi zabavna. Ni jim mar tako za obliko mobilnega telefona kot tudi za mnenje drugih ljudi o izgledu njihovega mobilnega telefona.
- **MANJ INTENZIVNI UPORABNIKI:** Imajo šibkeje izražena stališča do uporabe mobilnega telefona. Mobilni telefon zelo redko vzamejo s seboj, ko gredo od doma. Uporaba mobilnega telefona jim ni zabavna.
- **INTENZIVNI EMOCIONALNI UPORABNIKI:** Zelo so čustveno navezani na svoj mobilni telefon. Pomemben jim je izgled mobilnega telefona, prav tako jim je pomembno mnenje drugih ljudi o mobilnem telefonu.

Tabela 98: K-means Cluster analysis – povprečne vrednosti za spremenljivke na lestvici 1-5 za tri skupine uporabnikov mobilnih telefonov (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

	intenzivni funkcionalni uporabniki	manj intenzivni uporabniki	intenzivni emocionalni uporabniki	
	44%	43%	13%	100%
	skupina 1	skupina 2	skupina 3	skupaj
Mobilni telefon mi pomeni zgolj tehnično napravo za komuniciranje.	3,9	4,4	3,4	4,0
Uporaba mobilnega telefona je zabavna.	4,0	1,9	3,8	3,1
Brez mobilnega telefona bi se počutil odrezanega od sveta.	3,6	2,3	3,8	3,0
Kako pogosto vzamete mobilni telefon s seboj, ko greste od doma?	1,1	1,7	1,3	1,4
Izgled mobilnega telefona je zame zelo pomembno.	2,3	1,3	3,7	2,1
Precej pomembno je, kako drugi ocenjujejo moj mobilni telefon.	1,2	1,1	3,5	1,5

V nadaljevanju si pogledjmo še socio-demografske značilnosti teh 3 skupin uporabnikov mobilnih telefonov.

Intenzivni funkcionalni uporabniki mobilnih telefonov so v večji meri:

- ženske (razlike med spoloma so minimalne),
- osebe v starosti 20-35 let,
- srednje, višje in visoko izobražene osebe,
- zaposleni in šolajoči,

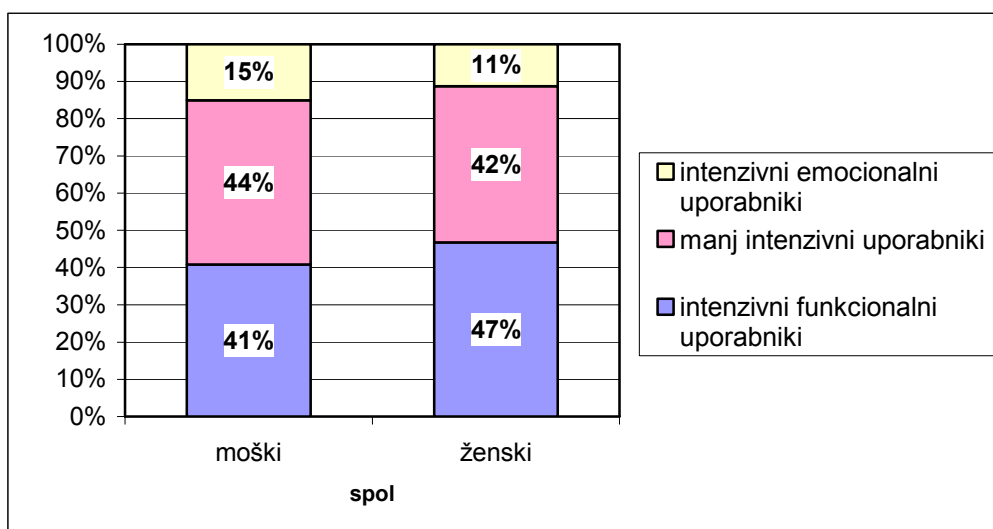
- pripravljeni sodelovati v anketi po mobilnem telefonu / fiksnem telefonu / internetu /osebno.

Manj intenzivni uporabniki mobilnih telefonov so v večji meri:

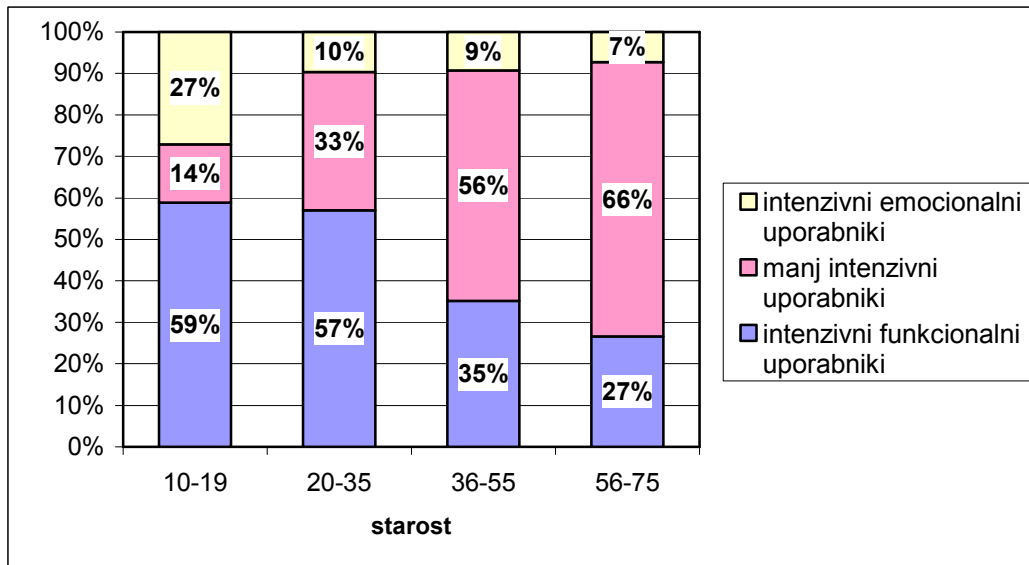
- moški (razlike med spoloma so majhne),
- osebe v starosti 36-55 let,
- vsaj srednješolsko izobražene osebe,
- zaposleni in upokojeni,
- manj pripravljeni sodelovati v anketi po mobilnem telefonu / fiksnem telefonu / internetu /osebno.

Intenzivni emocionalni uporabniki mobilnih telefonov so v večji meri:

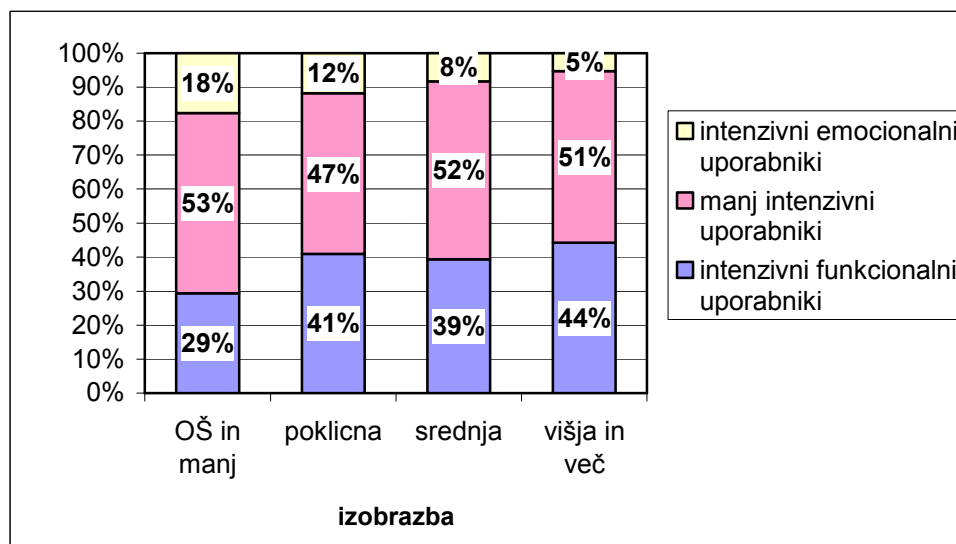
- moški,
- osebe v starosti 10-19 let,
- manj izobražene osebe,
- šolajoči,
- manj pripravljeni sodelovati v anketi po fiksnem telefonu.

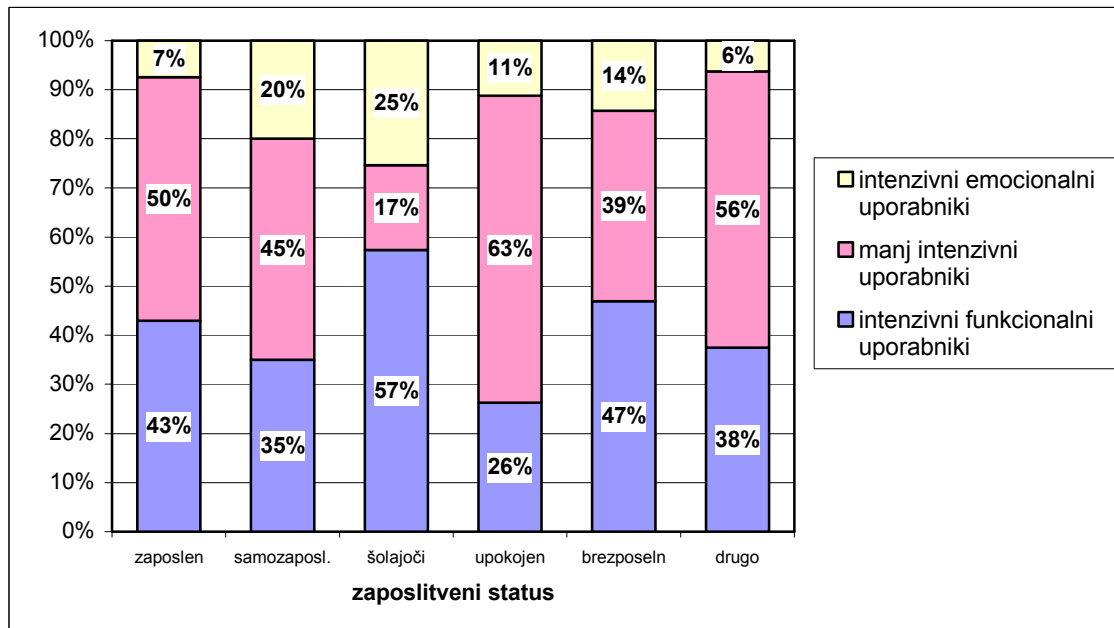
Slika 96: Skupine uporabnikov mobilnih telefonov glede na spol (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

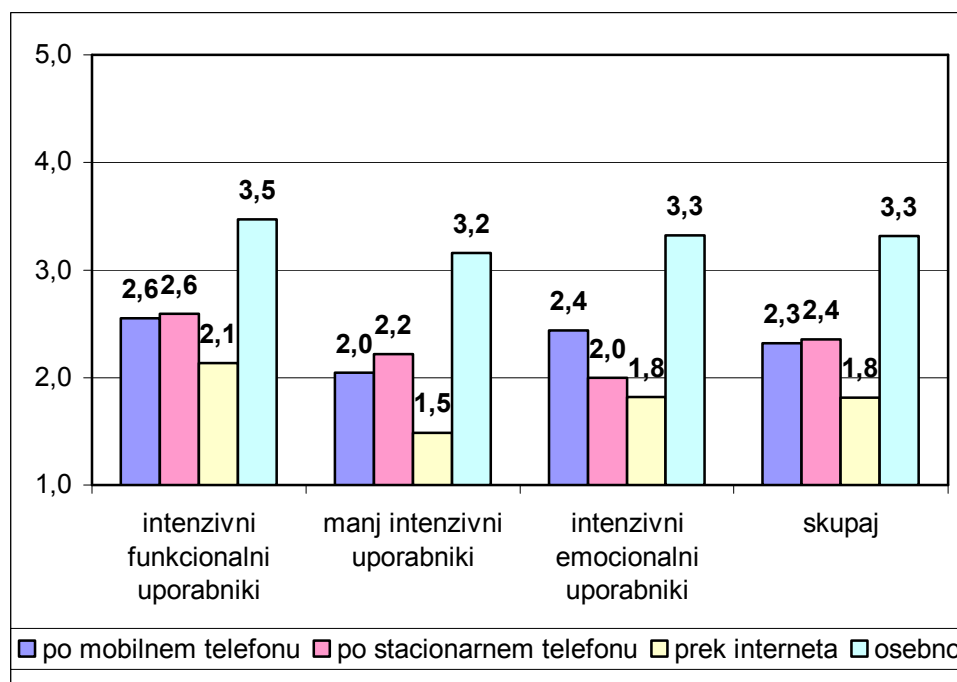
Slika 97: Skupine uporabnikov mobilnih telefonov glede na starost (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Slika 98: Skupine uporabnikov mobilnih telefonov glede na doseženo izobrazbo (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Slika 99: Skupine uporabnikov mobilnih telefonov glede na zaposlitveni status (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

Slika 100: Pripravljenost za sodelovanje v anketi po mobilnem telefonu / fiksnem telefonu / prek interneta / osebno glede na skupine uporabnikov mobilnih telefonov (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005)

11 VSEBINE IN TEHNOLOGIJE OSEBNEGA KOMUNICIRANJA

Respondente smo vprašali, kako pogosto se na različne načine (prek mobilnega telefona, fiksnega telefona, SMS/MMS sporočil, osebno, preko interneta) pogovarjajo o naslednjih temah¹⁷:

- BUS: *službene, poslovne ali šolske zadeve*
- TEC: *vsakdanje praktične stvari (dogovarjanja, informacije)*
- CHT: *neobvezne stvari (klepetanje, pogovor, druženje)*
- INT: *zaupne osebne teme*

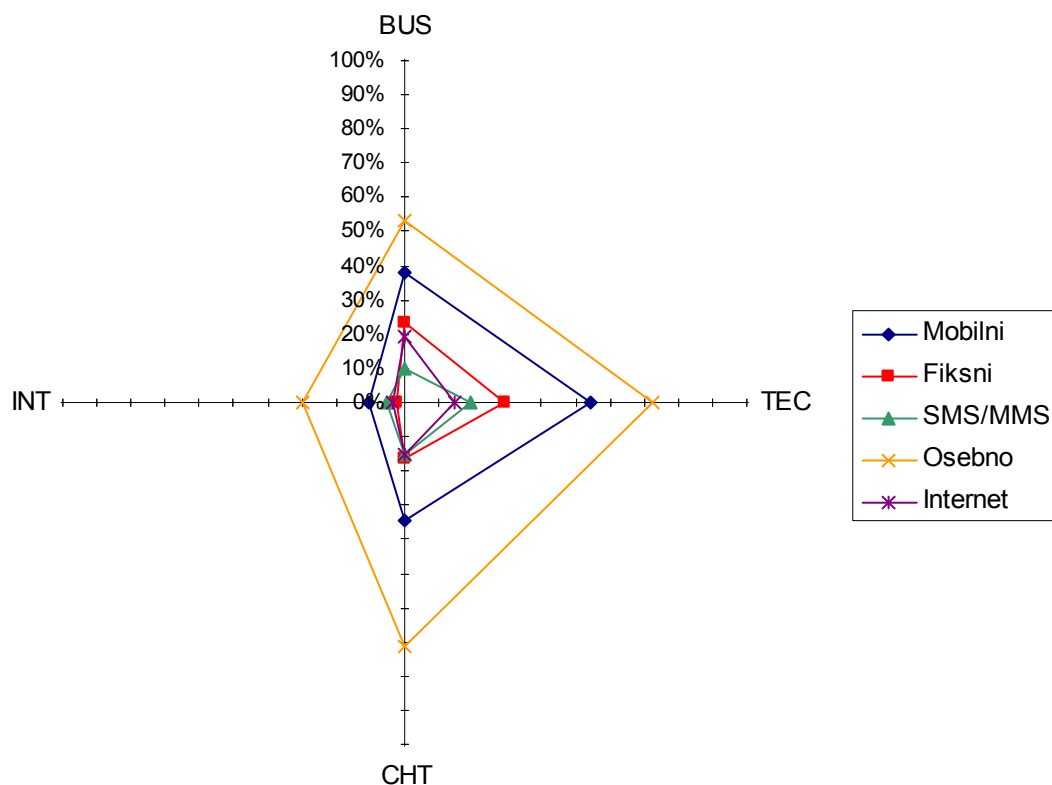
Naslednji slike prikazujeta deleže respondentov, ki so na ustrezna vprašanja odgovorili z odgovorom »tedensko« ali pogosteje.

Takoj je očitno dejstvo, da se ženske ne glede na medij pogovora v večji meri tedensko pogovarjajo o zaupnih temah kot moški. Ženske prav tako pogosteje poročajo tedensko (ali pogostejšo) uporabo fiksnega telefona ter uporabo storitev SMS ter MMS – ne glede na temo pogovora.

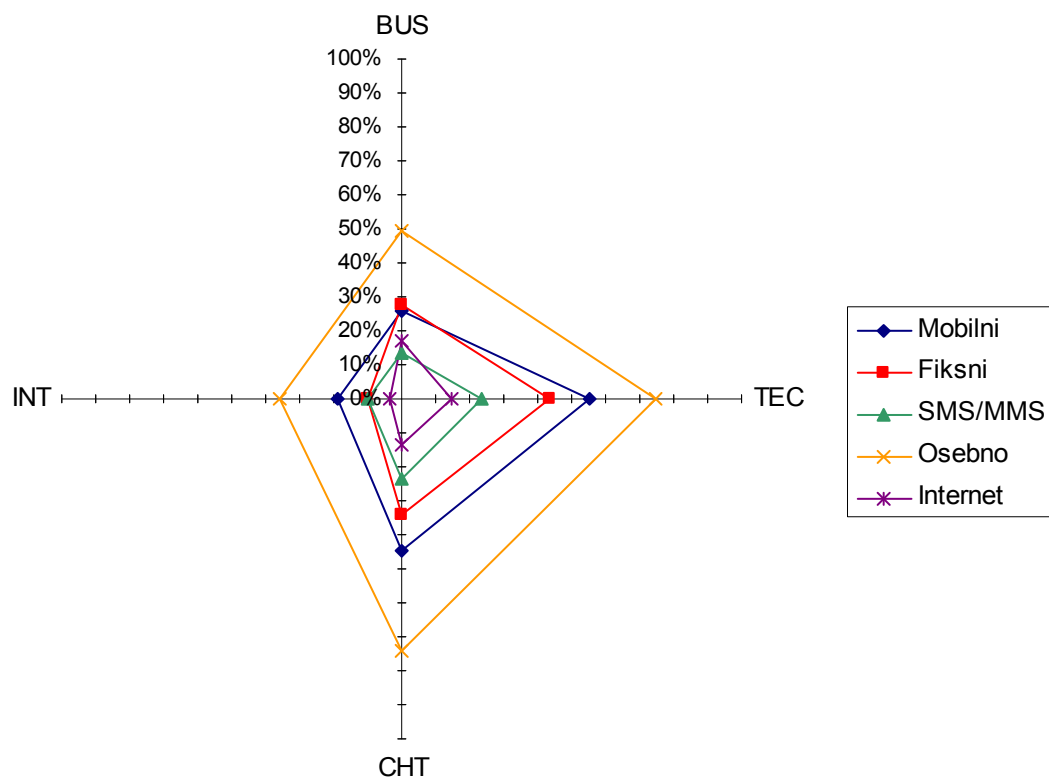
Moški dosegajo višji delež kot ženske predvsem pri uporabi mobilnega telefona za službene, poslovne ali šolske zadeve.

---

¹⁷ Na naslednjih slikah so uporabljene okrajšave BUS, TEC, CHT ter INT.

Slika 101: Odstotek MOŠKIH, ki poročajo o tedenski uporabi določene tehnologije komuniciranja za izbrane tipe komuniciranja (vir: RIS-IKT 2005)

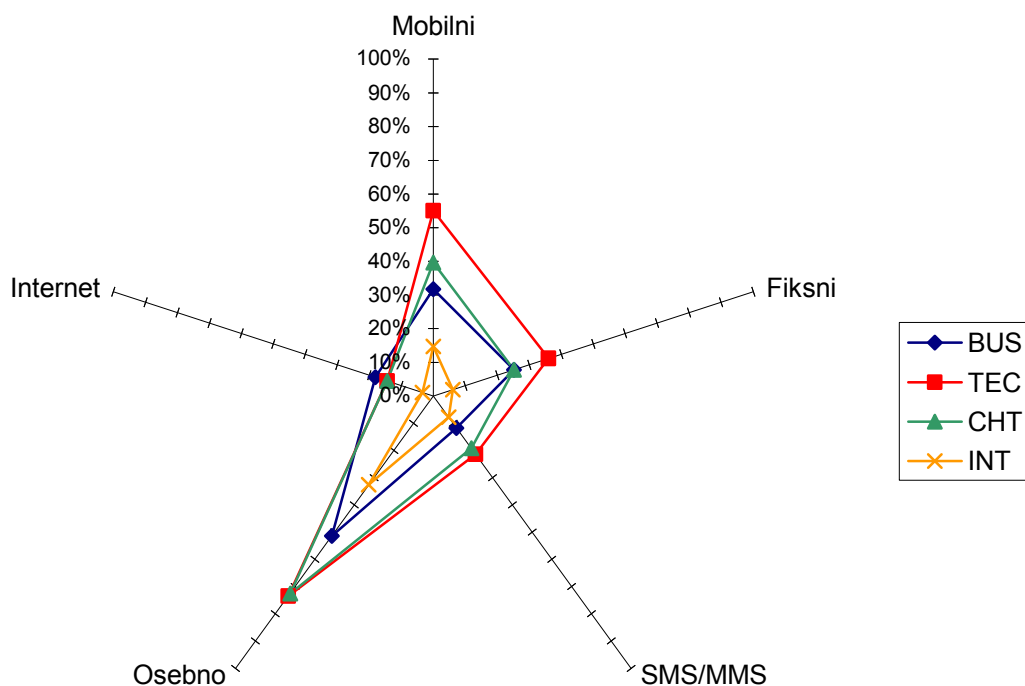

Slika 102: Odstotek ŽENSK, ki poročajo o tedenski uporabi določene tehnologije komuniciranja za izbrane tipe komuniciranja (vir: RIS-IKT 2005)

Naslednja slika prikazuje iste deleže kot na prejšnji sliki, le da so podatki prikazani za moške in ženske skupaj, količine pa so transponirane – oblika sklenjene črte tako prikazuje profil teme pogovora in ne medija pogovora kot na prejšnjih dveh slikah.

Zaupne teme dosegajo najnižje tedenske odstotke – o njih se respondenti pogovarjajo največ osebno. Sledijo pogovori na temo služba/šola, o katerih pa se respondenti po internetu pogovarjajo celo pogosteje kot o drugih temah. Respondenti v največji meri poročajo, da se tedensko ali pogosteje pogovarjajo o neobveznih in vsakdanjih temah.

Seveda je osebni pogovor še vedno način pogovora, za katerega opažamo najvišje deleže respondentov, ki ga uporabljajo vsaj tedensko – ne glede na temo pogovora.

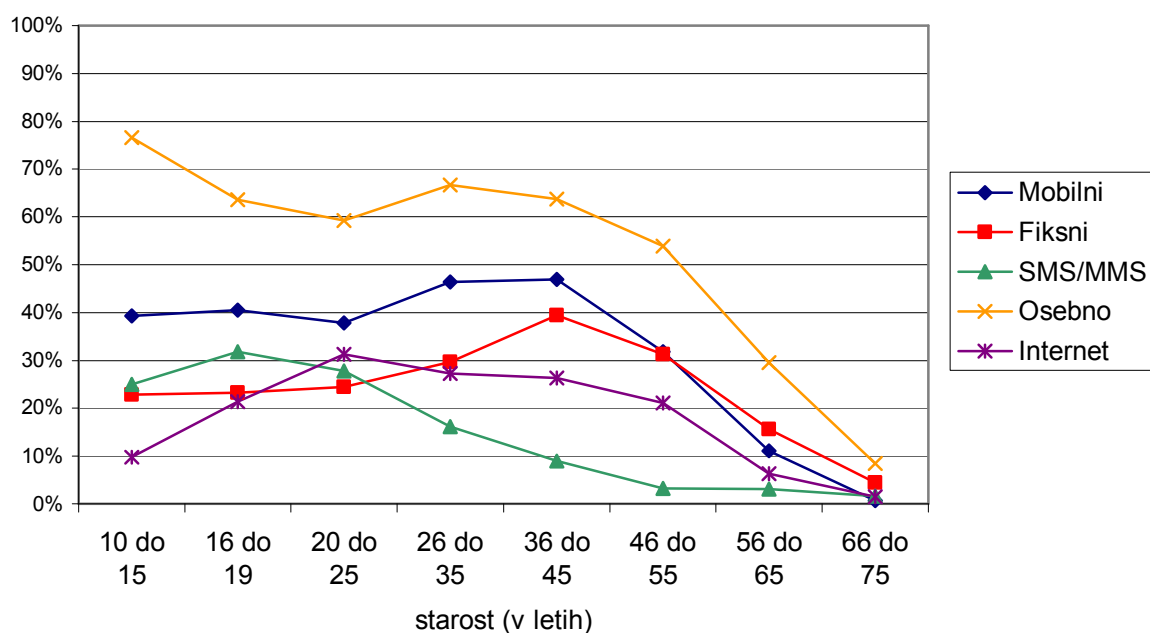
Slika 103: Odstotek respondentov, ki poročajo o tedenski uporabi določene tehnologije komuniciranja za izbrane tipe komuniciranja (vsi respondenti, transponirano) (vir: RIS-IKT 2005)

Naslednje slike prikazujejo deleže respondentov, ki poročajo, da se po izbranem mediju na določeno temo (vsaka slika prikazuje svojo temo) pogovarjajo vsaj tedensko (ali mesečno).

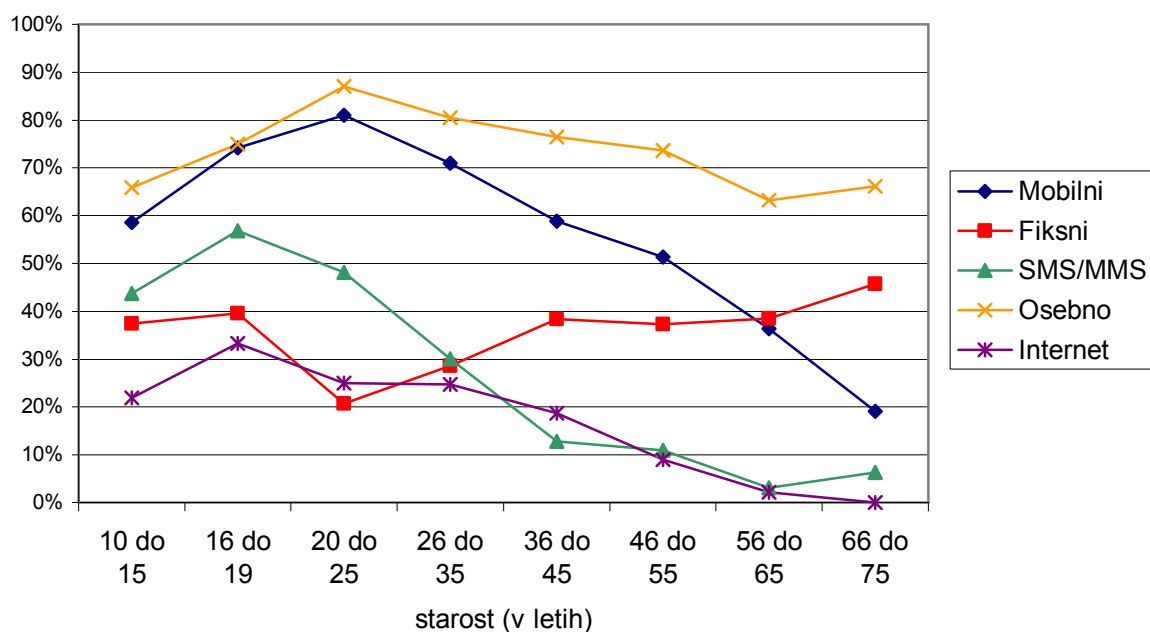
Večina lomljenih črt od leve proti desni (od nižjih proti višjim starostnim skupinam) najprej narašča, doseže vrhunec, nato pa upada. Izjema se pojavi npr. pri osebni komunikaciji o službenih/šolskih temah, ki doseže lokalni minimum pri starosti od *20 do 25 let*.

Še bolj zanimivo izjemo omenjenemu pravilu pa lahko opazimo glede fiksnega telefona pri vsakdanjih ter neobveznih stvareh. Pri starosti *20 do 25 let* namreč opazimo izrazit minimum: le petina respondentov v tej starostni skupini poroča, da uporablja fiksni telefon za vsakdanje ter neobvezne teme pogovora tedensko ali pogosteje – ustrezní delež je za vse starostne skupine višji, kar velja še zlasti za pogovore o praktičnih temah (dogovarjanja, informacije).

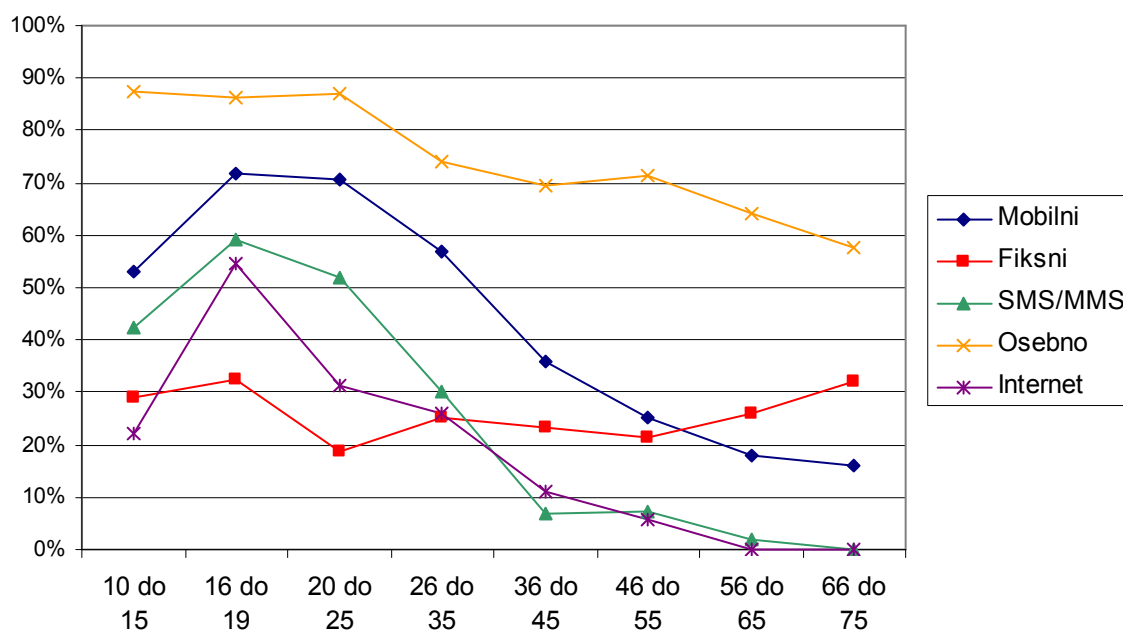
To izjemo lahko pojasnimo z visokimi deleži tedenske uporabe drugih medijev pri tej starostni kategoriji – mladi v starosti *20 do 25 let* očitno opravijo večji del pogovorov o praktičnih ter vsakdanjih stvareh po drugih medijih in za to ne uporabljajo fiksnega telefona.

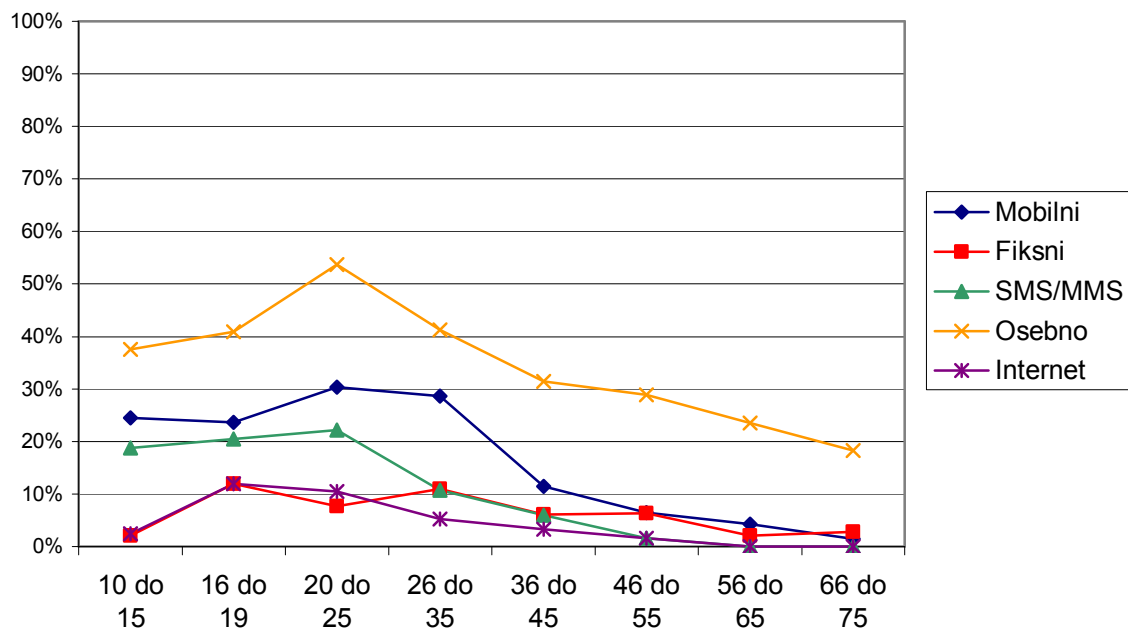
Slika 104: Odstotek respondentov, ki poročajo, da določeno tehnologijo uporabljajo za SLUŽBENE, POSLOVNE ALI ŠOLSKE ZADEVE vsaj tedensko glede na starostno kategorijo (vir: RIS-IKT 2005)

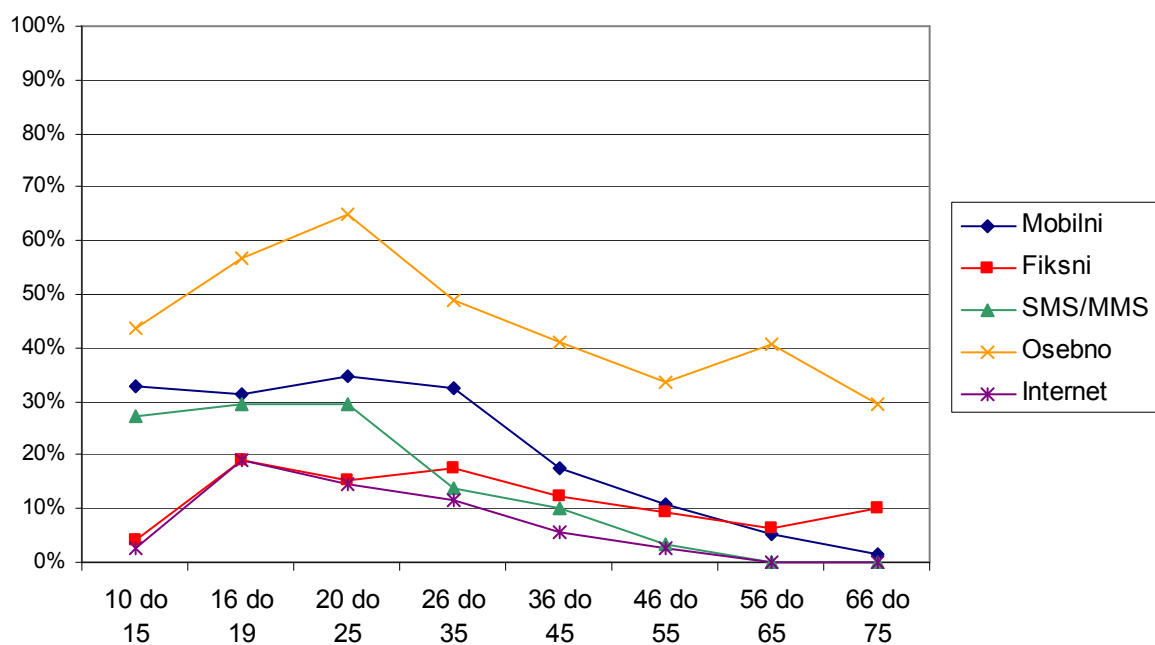
Slika 105: Odstotek respondentov, ki poročajo, da določeno tehnologijo uporabljajo ZA VSAKDANJE PRAKTIČNE STVARI (ODGOVARJANJA, INFORMACIJE) vsaj tedensko glede na starostno kategorijo (vir: RIS-IKT 2005)

Slika 106: Odstotek respondentov, ki poročajo, da določeno tehnologijo uporabljajo za NEOBVEZNE STVARI (KLEPETANJE, POGOVOR, DRUŽENJE) vsaj tedensko glede na starostno kategorijo (vir: RIS-IKT 2005)

Slika 107: Odstotek respondentov, ki poročajo, da določeno tehnologijo uporabljajo ZA ZAUPNE OSEBNE TEME vsaj tedensko glede na starostno kategorijo (vir: RIS-IKT 2005)

Slika 108: Odstotek respondentov, ki poročajo, da določeno tehnologijo uporabljajo ZA ZAUPNE OSEBNE TEME VSAJ MESEČNO glede na starostno kategorijo (vir: RIS-IKT 2005)

12 NEUPORABNIKI MOBILNIH TELEFONOV

Kdo so (ne)uporabniki mobilnih telefonov, smo si ogledali v grobem že v četrtem poglavju. Med respondenti je namreč 85% uporabnikov in 15% neuporabnikov mobilnih telefonov, kar absolutno pomeni, da je v populaciji 10-75 let okoli 1,4 mio uporabnikov in 0,3 mio neuporabnikov mobilnih telefonov.

Kot smo videli v poglavju 4.1 je med respondenti, ki ne uporabljajo mobilnih telefonov, največji delež starejših (66-75 let), manj izobraženih (tistih, ki imajo dokončano osnovno šolo ali manj), žensk in upokojenih oseb.

12.1 Razlogi za neuporabo mobilnega telefona

V povprečju neuporabniki mobilnih aparatov izražajo kot poglavitni razlog za neuporabo, da nimajo prave potrebe (povprečna vrednost 3,8 na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam«, 5 pa »zelo se strinjam«) in da jih to ne zanima (povprečna vrednost 3,4 na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam«, 5 pa »zelo se strinjam«). Razlogi za neuporabo mobilnega telefona, ki jih neuporabniki navajajo kot najmanj pomembne, pa so:

- »drugi člani gospodinjstva mi uporabo preprečujejo« (1,3),
- »ogroža mojo zasebnost« (1,7),
- »omejuje mojo svobodo« (1,9) in
- »ne želim biti neprestano dosegljiv/a svojim bližnjim« (1,9).

Tabela 99: Razlogi za neuporabo mobilnega telefona glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

	10-15 let	16-19 let	20-25 let	26-35 let	36-45 let	46-55 let	56-65 let	66-75 let	skupaj
to me ne zanima	2,5	4,0	1,0	2,3	3,0	3,4	3,7	3,5	3,4
drugi člani gospodinjstva mi uporabo preprečujejo	4,2	1,0	1,0	1,0	1,5	1,2	1,2	1,1	1,3
tekoči stroški uporabe so preveliki	3,2	1,0	1,0	2,0	3,5	2,5	2,8	2,6	2,7
ustrezen mobilni telefon je predrag	2,7	1,0	3,0	2,3	3,5	2,6	2,6	2,4	2,6
ne bi znal/a uporabljati	2,3	1,0	1,0	1,5	3,0	2,3	2,6	3,1	2,7
sem že prestar/a (oz. premlad/a)	3,5	1,0	1,0	1,3	1,9	2,1	2,6	3,6	2,8
omejuje mojo svobodo	2,3	1,5	1,0	2,8	1,9	1,7	2,0	1,9	1,9
nimam prave potrebe	3,2	4,0	1,0	4,8	3,4	3,6	4,2	3,9	3,8
ne želim biti neprestano dosegljiv/a svojim bližnjim	2,5	2,5	2,5	3,0	2,0	1,8	2,0	1,8	1,9
ogroža mojo zasebnost	2,3	1,0	2,0	2,3	1,9	1,8	1,7	1,6	1,7
sevanje mobilnih telefonov	3,0	3,0	1,0	2,0	2,7	2,1	3,1	2,6	2,6
<i>n</i>	6	2	2	4	15	45	63	78	215

Če pa si pogledamo še strinjanje s trditvami glede na starost, lahko izluščimo sledeče:

- Najmlajši (10 do 15 let) navajajo, da ne uporabljajo mobilnega aparata zaradi tega, ker jim drugi člani gospodinjstva le-to preprečujejo;
- Respondenta starosti 16 do 19, ki ne uporabljata mobilnega telefona, sta kot največji razlog za neuporabo mobilnega aparata navedla, da ju ne zanima in da nimata prave potrebe;
- Pokaže se, da po starosti 45 let respondenti niti nimajo več prave potrebe po uporabi mobilnega aparata;
- Nekateri (20 do 25 let in 36 do 45 let) pa so kot razlog navedli, da je ustrezen mobilni aparat predrag in da so tekoči stroški uporabe mobilnega aparata preveliki.

12.2 Razlogi za prenehanje uporabe mobilnega telefona

Med vsemi respondenti je skupno 14,4% oseb, ki ne uporabljajo mobilnega telefona. Med slednjimi jih slabih devet desetin (89,3%) še ni imelo mobilnega telefona. Dobra desetina (10,7%) pa je mobilni telefon že imela, čeprav ga sedaj nima več.

Tabela 100: Ali ste že kdaj imeli mobilni telefon – odgovarjali so le respondenti, ki ne uporabljajo mobilnega telefona (vpr. AinB, n=187, vir: RIS-IKT 2005)

<i>posest mobilnega telefona</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
da	20	10,7
ne	167	89,3
skupaj	187	100

Največji delež neuporabnikov mobilnega telefona je med osebami starimi 66-75 let (46,6%), najmanjši delež neuporabnikov pa je med osebami starimi 20-25 let (0,7%). Le 5,5% neuporabnikov mobilnega telefona v starosti 56-65 let in le 5,8% neuporabnikov v starosti 66-75 let je že kdaj imelo svoj mobilni telefon. Neuporabnikov mobilnega telefona v starosti 10-15 let, ki so že kdaj imeli svoj mobilni telefon, je 20%. Vsi neuporabniki mobilnega telefona v starosti 20-25 let pa so že kdaj imeli svoj mobilni telefon.

Tabela 101: Ali ste že kdaj imeli mobilni telefon – odgovarjali so le respondenti, ki ne uporabljajo mobilnega telefona – glede na starostne kategorije (vpr. AinB, n=187, vir: RIS-IKT 2005)

<i>starostne kategorije</i>	<i>delež neuporabnikov mobilnega telefona</i>	<i>delež neuporabnikov, ki so že imeli mobilni telefon</i>
10-15	5,3%	20,0%
16-19	2,2%	50,0%
20-25	0,7%	100,0%
26-35	2,0%	33,3%
36-45	4,5%	11,1%
46-55	17,1%	18,6%
56-65	28,1%	5,5%
66-75	46,6%	5,8%
skupaj	14,4%	10,7%

Respondenti so kot najpogostejše razloge za opustitev uporabe mobilnega telefona navedli naslednje razloge: okvaro aparata, aparata ne potrebujejo, aparat so podarili otrokom, vnukom.

Tabela 102: Najpogostejši razlogi za opustitev uporabe mobilnega telefona, ki so jih respondenti sami navedli; odgovarjali so respondenti, ki so že kdaj imeli mobilni telefon (vpr. AinB, n=20, vir: RIS-IKT 2005)

<i>razlogi za opustitev uporabe mob. telefona</i>	<i>n</i>
okvara aparata	3
aparata ne potrebujejo	3
aparat so podarili otrokom, vnukom	2
drugo	12
skupaj	20

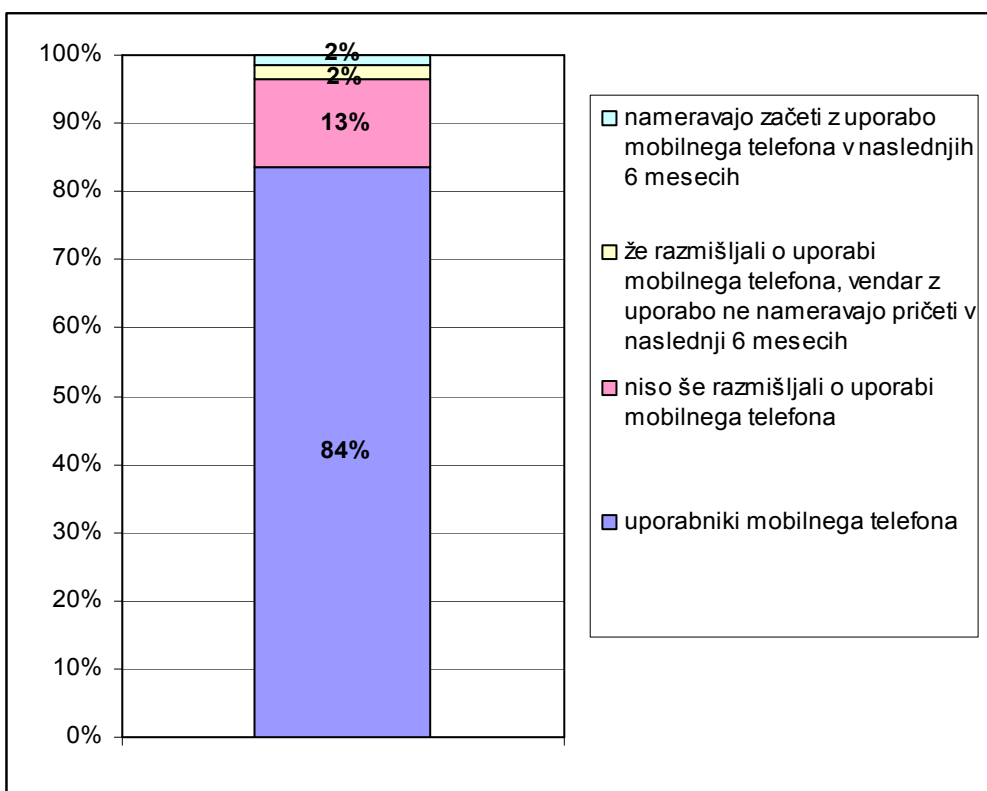
Dobesedne navedbe respondentov, ki navajajo opustitev uporabe mobilnega telefona, so naslednje:

- *crknil je*
- *dala ga je hčeri*
- *ga nisem potreboval*
- *gospa je lastnica tel., vendar ga uporablja sin*
- *gospa je lastnica telefona, v bistvu je vzela GSM*
- *izgubil ga je*
- *ker je aparat zastarel...*
- *ker je ovira*
- *ker ni obveza*
- *ne potrebujem*
- *ne uporablja ga, ga ima še v omari zapakiranega*
- *nezanimanje, neuporabnost, stalno vedo, kje si*
- *ni potrebovala*
- *podarila sem ga vnuku*
- *pokvaril se mu je aparat*
- *prevelika dosegljivost, škoduje*
- *se je pokvaril*
- *starost in invalidnost*
- *zaradi antipatije, ne mara*
- *zaradi upokojitve*

12.3 Namere za (ponovno) uporabo mobilnega aparata

Respondente, ki nimajo oz. ne uporabljajo (več) mobilnega telefona, smo vprašali, ali so že razmišljali o nakupu oz. uporabi mobilnega telefona. Tiste respondente, ki so odgovorili, da so že razmišljali o nakupu oz. uporabi mobilnega telefona, pa smo vprašali, če nameravajo začeti uporabljati mobilni telefon v naslednjih 6 mesecih. V populaciji 10-75 let je 84% uporabnikov mobilnih telefonov in 16% neuporabnikov mobilnih telefonov. Glede na namere za uporabo mobilnega telefona lahko neuporabnike razdelimo takole:

- v populaciji 10-75 let 13% oseb še ni razmišljalo o uporabi mobilnega telefona,
- 2% respondentov je že razmišljalo o uporabi mobilnega telefona, vendar pa z uporabo ne nameravajo pričeti v naslednjih 6 mesecih,
- 2% respondentov namerava začeti z uporabo v naslednjih 6 mesecih.

Slika 109: Uporabniki in neuporabniki mobilnih telefonov v populaciji 10-75 let (vpr. AinB, n=1.318, vir: RIS-IKT 2005)

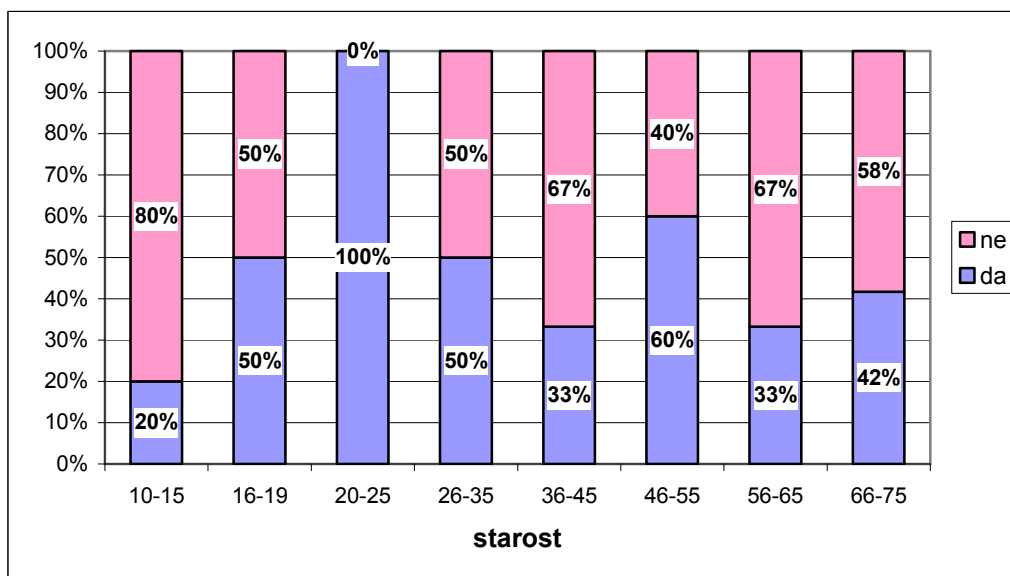
Približno petina (22,2%) neuporabnikov mobilnih telefonov je že razmišljala o nakupu (uporabi) mobilnega telefona, med njimi je največ oseb v starosti 16-25 let (100% oseb v tej starosti je že razmišljajo o nakupu mobilnega telefona) in v starosti 10-15 let (83,3%).

Tabela 103: Razmišljanje o nakupu (uporabi) mobilnega telefona med neuporabniki glede na starost (vpr. AinB, n=216, vir: RIS-IKT 2005)

<i>starost</i>	<i>da (n)</i>	<i>ne (n)</i>
10-15 let	83,3% (5)	16,7% (1)
16-19 let	100,0% (2)	0,0% (0)
20-25 let	100,0% (2)	0,0% (0)
26-35 let	50,0% (2)	50,0% (2)
36-45 let	40,0% (6)	60,0% (9)
46-55 let	22,2% (10)	77,8% (35)
56-65 let	14,5% (9)	85,5% (53)
66-75 let	15,0% (12)	85,0% (68)
skupaj	22,2% (48)	77,8% (168)

Med tistimi respondenti, ki so že razmišljali o uporabi mobilnega telefona (22,2%), jih 43,8% namerava kupiti (začeti uporabljati) mobilni telefon v naslednjih 6 mesecih, 56,3% respondentov pa tega ne namerava.

Naslednja slika prikazuje delež respondentov, ki nameravajo kupiti (začeti uporabljati) mobilni aparat v naslednjih 6 mesecih glede na starost. Respondenti starosti 16 do 25 let kažejo največ zanimanja za uporabo mobilnega telefona, saj vsi neuporabniki mobilnih telefonov navedene starosti navajajo, da nameravajo začeti z uporabo mobilnega aparata v naslednjih 6 mesecih. Nekoliko manj zanimanja za uporabo mobilnega telefona v naslednjih 6 mesecih pa kažejo neuporabniki starosti 10 do 15 let.

Slika 110: Namera o nakupu (uporabi) mobilnega telefona med neuporabniki v naslednjih 6 mesecih glede na starost (vpr. AinB, n=48, vir: RIS-IKT 2005)

12.4 Odnos do mobilnega telefona

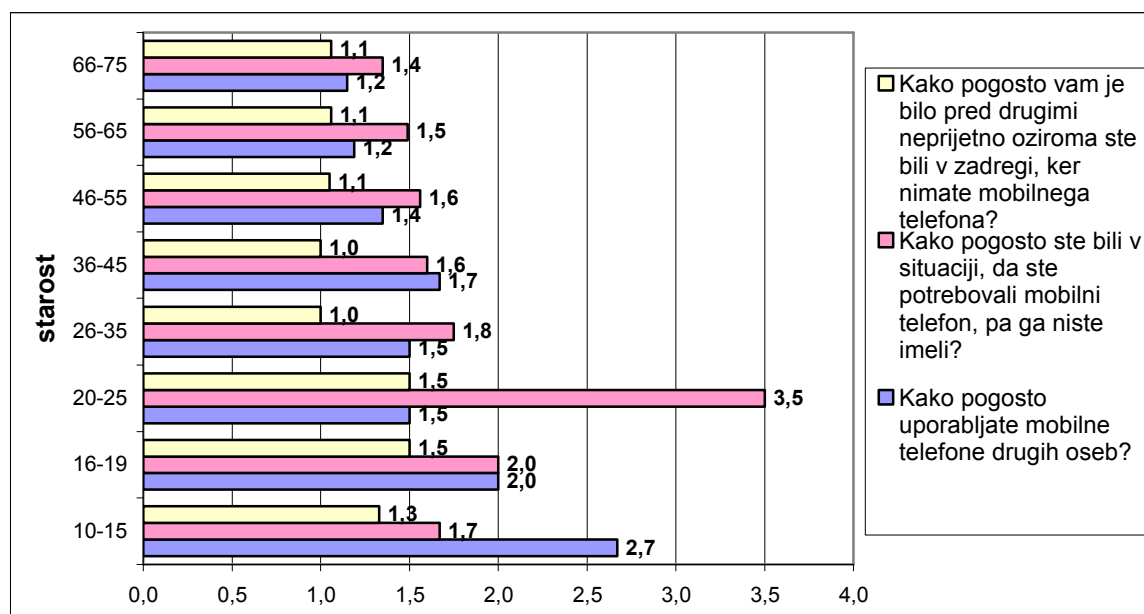
Značilnosti tistih, ki so že kdaj uporabljali mobilni telefon, vendar ga sedaj nimajo več, so naslednje:

- Neuporabniki mobilnih telefonov v največji meri nikoli ne uporabljajo mobilnih telefonov drugih oseb (75,8%), občasno pa petina (20,9%).
- Več kot polovica neuporabnikov mobilnih telefonov še nikoli ni bila v situaciji, da bi potrebovali mobilni telefon, pa ga niso imeli (57,5%), občasno pa se je to zgodilo dobri tretjini (37,9%).
- Neuporabnikom mobilnih telefonov večinoma pred drugimi ni neprijetno, ker nimajo mobilnega telefona (93,0% nikoli).

Tabela 104: Neuporaba mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

	<i>nikoli</i>	<i>občasno</i>	<i>mesečno</i>	<i>tedensko</i>	<i>dnevno</i>
Kako pogosto uporabljate mobilne telefone drugih oseb? (n=215)	75,8% (163)	20,9% (45)	1,4% (3)	1,4% (3)	0,5% (1)
Kako pogosto ste bili v situaciji, da ste potrebovali mobilni telefon, pa ga niste imeli? (n=214)	57,5% (123)	37,9% (81)	2,8% (6)	1,4% (3)	0,5% (1)
Kako pogosto vam je bilo pred drugimi neprijetno oz. ste bili v zadregi, ker nimate mobilnega telefona? (n=213)	93,0% (198)	7,0% (15)	0,0%	0,00%	0,00%

Naslednja slika prikazuje neuporabo mobilne telefonije glede na starost respondentov, ki kaže, da mladi starosti 10 do 15 let najpogosteje uporabljajo mobilne telefone drugih oseb, respondenti starosti 20 do 25 let so se največkrat znašli v situaciji, da so potrebovali mobilni telefon, vendar ga niso imeli in respondenti starosti 16 do 25 let so se najpogosteje počutili neprijetno oziroma so bili v zadregi, ker nimajo mobilnega telefona.

Slika 111: Neuporaba mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)

13 MOBILNI IN STACIONARNI TELEFON V GOSPODINJSTVU

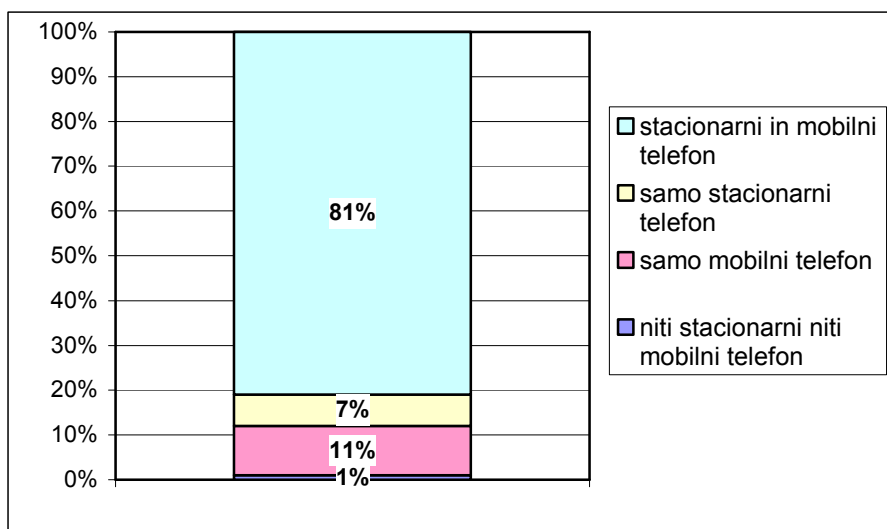
V tem poglavju bomo predstavili dva vidika uporabe mobilnega in fiksnega telefona:

- osebe v gospodinjstvih glede na prisotnost fiksnega in mobilnega telefona v gospodinjstvu,
- osebe v gospodinjstvih glede na fiksni telefon v gospodinjstvu in osebni mobilni telefon.

Najprej se osredotočimo na prisotnost mobilnega in fiksnega telefona v gospodinjstvu. Spodnja tabela kaže, da je v večini gospodinjstev, zajetih v anketo, prisoten tako stacionarni kot mobilni telefon – takih gospodinjstev je okrog kot štiri petine (81%). Zanimivo je, da je delež gospodinjstev, v katerih je mobilni telefon prisoten, stacionarni pa ne (*»mobile only households«*), višji od deleža gospodinjstev, ki imajo stacionarni, ne pa tudi mobilni telefon – delež prvih znaša 11%, delež drugih pa 7%. Izmed gospodinjstev, zajetih v anketo, je le 1% takih, v katerih ni ne stacionarnega ne mobilnega telefona.

Tabela 105: Kontingenčna tabela: prisotnost mobilnega in/ali stacionarnega telefona v gospodinjstvu - neuteženi podatki (vpr. AinB, n=1382, vir: RIS-IKT 2005)

		<i>Ali je v gospodinjstvu mobilni telefon?</i>		
		<i>Da</i>	<i>Ne</i>	<i>Skupaj</i>
<i>Ali je v gospodinjstvu stacionarni telefon?</i>	<i>Da</i>	1119	96	1215
		81%	7%	88%
	<i>Ne</i>	148	19	167
		11%	1%	12%
	<i>Skupaj</i>	1267	115	1382
		92%	8%	100%

Slika 112: Prisotnost mobilnega in/ali stacionarnega telefona v gospodinjstvu - neuteženi podatki (vpr. AinB, n=1382, vir: RIS-IKT 2005)

Podatke o prisotnosti stacionarnega in mobilnega telefona v gospodinjstvu smo utežili še na število gospodinjstev v Sloveniji. Uteženi rezultati kažejo, da ima v Sloveniji 77% gospodinjstev tako stacionarni kot tudi mobilni telefon, kar v absolutnem smislu predstavlja 450.131 gospodinjstev. »*Mobile only*« gospodinjstev je 11% (63.836).

Uteženi rezultati o prisotnosti mobilnega in stacionarnega telefona v gospodinjstvu se nekoliko razlikujejo od neuteženih:

- neuteženi podatki kažejo na 81% gospodinjstev, ki imajo stacionarni in mobilni telefon v gospodinjstvu, uteženi podatki pa na 77% takih gospodinjstev,
- samo stacionarni telefon v gospodinjstvu ima po neuteženih podatkih 7% gospodinjstev, po uteženih pa 11%,
- »*mobile only*« gospodinjstev je tako po neuteženih kot tudi po uteženih podatkih 11%,
- brez mobilnega in stacionarnega telefona je po neuteženih in uteženih podatkih 1% gospodinjstev.

Tabela 106: Kontingenčna tabela: prisotnost mobilnega in/ali stacionarnega telefona v gospodinjstvu – uteženi podatki (vpr. AinB, n=1382, vir: RIS-IKT 2005)

		<i>Ali je v gospodinjstvu mobilni telefon?</i>		
		<i>Da</i>	<i>Ne</i>	<i>Skupaj</i>
<i>Ali je v gospodinjstvu stacionarni telefon?</i>	<i>Da</i>	450.131	65.976	516.107
		77%	11%	88%
	<i>Ne</i>	63.836	8.176	72.012
		11%	1%	12%
	<i>Skupaj</i>	513.967	74.152	588.119
		87%	13%	100%

Opomba: Absolutne številke v tabeli predstavljajo število gospodinjstev v Sloveniji, ki posedujejo oz. ne posedujejo mobilnega in stacionarnega telefona.

Zdaj pa si pogledjmo še prisotnost stacionarnega telefona v gospodinjstvu in osebno uporabo mobilnega telefona. Tri četrtine (77%) respondentov je odgovorilo, da imajo v gospodinjstvu stacionarni telefon in da osebno uporabljajo mobilni telefon. Slaba desetina (9%) respondentov v starosti 10-75 let pa je odgovorila, da uporabljajo mobilni telefon, nimajo pa stacionarnega telefona v gospodinjstvu.

Tabela 107: Kontingenčna tabela: prisotnost stacionarnega telefona v gospodinjstvu in osebna uporaba mobilnega telefona (vpr. AinB, n=1318, vir: RIS-IKT 2005)

		<i>Ali imate vi osebno vsaj en mobilni telefon oz. ste njegov glavni ali pretežni uporabnik?</i>		
		<i>Da¹⁸</i>	<i>Ne¹⁹</i>	<i>Skupaj</i>
<i>Ali je v gospodinjstvu stacionarni telefon?</i>	<i>Da</i>	1003	175	1178
		77%	13%	90%
	<i>Ne</i>	123	14	137
		9%	1%	10%
	<i>Skupaj</i>	1126	189	1315
		86%	14%	100%

Zgornja table kaže, da bomo lahko dobili 90% oseb, če kličemo po fiksni telefon; če pa kličemo po mobilni telefon, pa bomo lahko dobili 86% oseb.

V naslednji tabeli so predstavljene socio-demografske značilnosti respondentov glede na to, ali v gospodinjstvu posedujejo:

- samo mobilni telefon,
- mobilni in fiksni telefon,
- samo fiksni telefon,
- nimajo niti mobilnega niti fiksne telefona.

Podrobneje si bomo pogledali socio-demografske značilnosti tistih, ki imajo v gospodinjstvu samo mobilni telefon. Samo mobilni telefon v gospodinjstvu ima več:

- moških,
- oseb starih od 10-15 let, in 26-45 let,
- oseb s končano poklicno izobrazbo,
- zaposlenih in brezposelnih,
- oseb, ki prebivajo v naseljih z nad 2000 prebivalci,
- oseb, ki mesečno berejo računalniške revije in
- oseb, kjer je v gospodinjstvu 1 ali 2 člana.

¹⁸ V kategorijo »da« so vključeni odgovori: da, imam en mobilni telefon; da, imam dva mobilna telefona; da, ima tri mobilne telefone.

¹⁹ V kategorijo »ne« so vključeni odgovori: ne, vendar vsaj občasno uporabljam mobilne telefone drugih oseb; ne uporabljam.

Tabela 108: Socio-demografske značilnosti glede na prisotnost stacionarnega in mobilnega telefona v gospodinjstvu (vpr. AinB, n=1435, vir: RIS-IKT 2005)

	samo mobilni telefon v gosp.	fiksni in mobilni telefon v gosp.	samo fiksni telefon v gosp.	brez telefona	skupaj	n
spol						
moški	10,4%	73,1%	6,3%	0,6%	100,0%	700
ženski	7,1%	76,9%	7,8%	1,1%	100,0%	735
starost						
10-15 let	13,5%	83,3%	2,1%	0,0%	100,0%	96
16-19 let	7,4%	87,2%	0,0%	0,0%	100,0%	94
20-25 let	6,2%	84,8%	0,7%	0,7%	100,0%	145
26-35 let	17,4%	70,3%	0,5%	0,5%	100,0%	219
36-45 let	10,1%	74,4%	2,6%	0,4%	100,0%	227
46-55 let	6,2%	79,5%	8,4%	0,4%	100,0%	273
56-65 let	3,2%	72,9%	13,3%	1,8%	100,0%	218
66-75 let	6,7%	57,1%	23,9%	2,5%	100,0%	163
izobrazba						
OŠ in manj	9,3%	62,3%	18,6%	3,2%	100,0%	247
poklicna	12,4%	71,2%	6,9%	0,4%	100,0%	233
srednja	7,3%	74,5%	7,5%	0,7%	100,0%	440
višja in več	6,4%	80,9%	1,7%	0,0%	100,0%	235
zaposlitveni status						
zaposlen	10,4%	78,1%	2,3%	0,4%	100,0%	570
samozaposl.	5,7%	75,5%	0,0%	0,0%	100,0%	53
šolajoči	9,3%	85,4%	0,7%	0,0%	100,0%	280
upokojen	5,5%	64,7%	18,1%	2,0%	100,0%	348
brezposeln	13,1%	72,0%	8,4%	0,9%	100,0%	107
drugo	5,2%	66,2%	18,2%	2,6%	100,0%	77
velikost naselja						
do 500 preb.	7,4%	81,4%	10,0%	0,9%	100,0%	349
nad 500 - 2000 preb.	8,3%	81,2%	9,7%	0,4%	100,0%	277
nad 2000 - 4000 preb.	11,8%	81,6%	5,1%	1,5%	100,0%	136
nad 4000 - 10000 preb.	11,7%	81,6%	5,8%	1,0%	100,0%	103
nad 10000 - 50000 preb.	13,2%	77,8%	7,2%	1,8%	100,0%	167
nad 50000 preb. (LJ, MB)	9,1%	85,0%	4,9%	0,7%	100,0%	286
pogostost branja računalniških revij						
nikoli	9,2%	79,5%	9,9%	1,3%	100,0%	947
občasno	9,0%	87,9%	2,3%	0,0%	100,0%	256
meseč.	13,2%	85,8%	0,9%	0,0%	100,0%	106
velikost gospodinjstva						
1	11,7%	46,8%	27,7%	3,2%	100,0%	94
2	11,0%	65,2%	17,1%	1,7%	100,0%	299
3	8,5%	79,0%	2,4%	0,6%	100,0%	328
4	7,4%	81,2%	2,4%	0,2%	100,0%	462
5+	7,5%	81,0%	2,0%	0,4%	100,0%	252
skupaj	8,7%	75,1%	7,0%	0,8%	100,0%	1435

Dodajmo še nekatere rezultate Statističnega urada RS o uporabi fiksnega in mobilnega telefona. Na osnovi sodelovanja med projektom RIS in Statističnim uradom RS so bila v Anketo o delovni sili 2004²⁰ (v nadaljevanju: ADS 2004) vključena tudi vprašanja o fiksni in mobilni telefoniji, predvsem zaradi problematike nepokritosti gospodinjstev s fiksnimi telefoni, kar predstavlja pomemben vidik pri načrtovanju in izvajanju telefonskih anket.

Vprašanja o fiksnem in mobilnem telefonu v ADS 2004 sta bili naslednji:

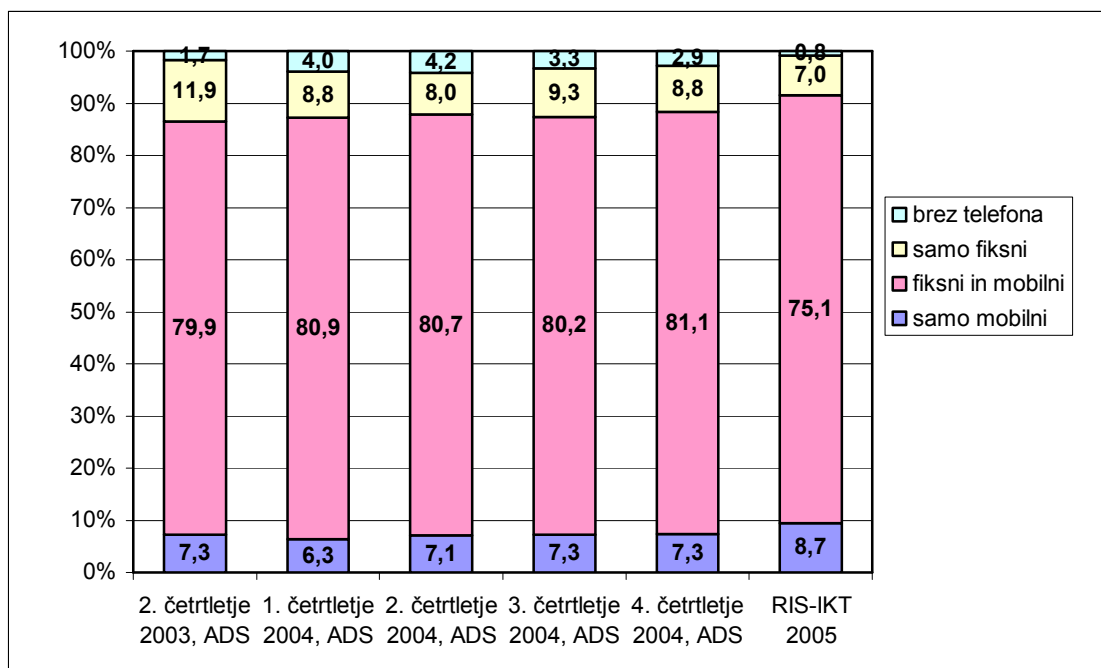
- *»Ali ima vaše gospodinjstvo fiksni telefon?«* (Možna odgovora: da, ne.)
- *»Ali imate svoj mobilni telefon? Upoštevajte tudi službeni mobilni telefon.«* (Možna odgovora: da, ne.)

Vprašanje o posedovanju fiksnega telefona je bilo postavljeno osebi v izbranem gospodinjstvu, vprašanje o posedovanju mobilnega telefona pa je bilo postavljeno osebam v izbranih gospodinjstvih, starih 7 let ali več.

Naslednja slika prikazuje gospodinjstva glede na prisotnost fiksnega in mobilnega telefona v gospodinjstvu. Rezultati raziskave RIS-IKT 2005 v primerjavi z Anketo o delovni sili (ADS) kažejo večji delež *»mobile only«* gospodinjstev in nižji delež gospodinjstev, ki imajo tako fiksni kot mobilni telefon.

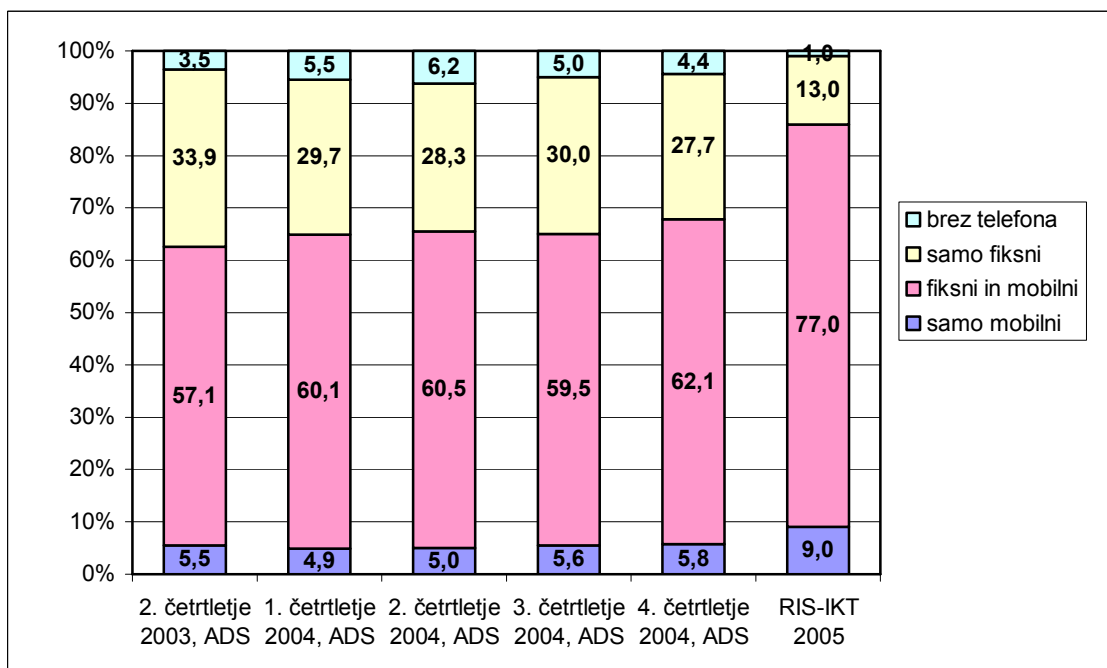
---

²⁰ Anketa o delovni sili 2004 je rotirajoča panelna anketa, ki se izvaja nepretrgano skozi celotno leto. Vsako gospodinjstvo je anketirano petkrat, po rotacijskem modelu 3-1-2 (gospodinjstva so anketirana tri zaporedna četrletja, potem so za eno četrletje izključena, nato pa so v anketo vključena še v preostalih dveh četrletjih). Panelni del obsega štiri petine celotnega vzorca, vključuje pa gospodinjstva, ki so bila v anketo prvič vključena v tretjem in četrtem četrletju leta 2003 ter v drugem in tretjem četrletju leta 2004. Gospodinjstva, ki so bila v anketo prvič vključena v četrtem četrletju leta 2004, pa sestavljajo novi del vzorca. V panelnem delu je bilo v anketo vključenih 5.070 gospodinjstev, v novem delu pa 2.050. Podatki so uteženi po statističnih regijah, starostnih skupinah in spolu.

Slika 113: Osebe v gospodinjstvih glede na dosegljivost na fiksni in mobilni telefon v gospodinjstvu (Anketa o delovni sili, SURS in RIS-IKT 2005)

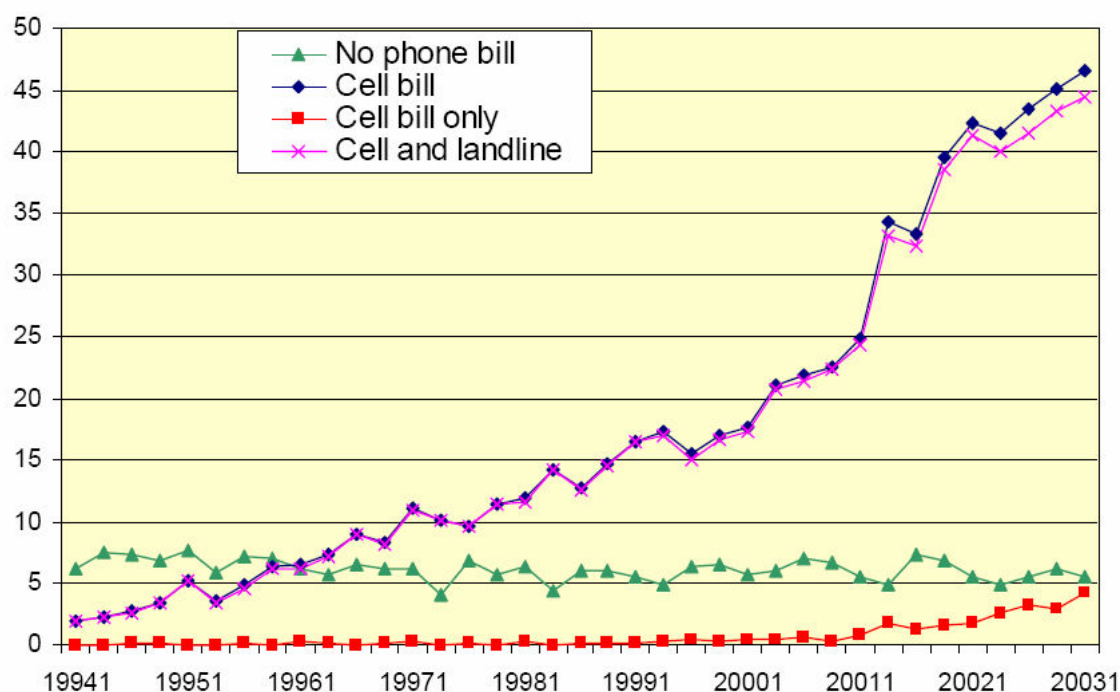
Na naslednji sliki pa vidimo, kakšni so deleži oseb glede na fiksni telefon v gospodinjstvu in osebni mobilni telefon. Opazen je višji delež oseb, ki v raziskavi RIS-IKT 2005 poročajo, da imajo v gospodinjstvu fiksni telefon in imajo osebni mobilni telefon.

Slika 114: Osebe glede na fiksni telefon v gospodinjstvu in osebni mobilni telefon (vir: Anketa o delovni sili, SURS in RIS-IKT 2005)

13.1 Gospodinjstva glede na fiksni in mobilni telefon v ZDA

Na naslednji sliki pa je prikazana uporaba mobilnih in fiksnih telefonov v ZDA od leta 1994 do 2003. V visokem porastu sta deleža tistih, ki imajo fiksni in mobilni telefon ter tistih, ki imajo mobilni telefon. Razmerja v uporabi fiksnega in mobilnega telefona med ZDA in Slovenijo so si zelo podobna. Pri tem je potrebno upoštevati, da imamo za ZDA podane naročnike mobilne telefonije, vendar mnogi nimajo telefonskega računa, ker imajo druge aranžmaje (npr. kartice), zato predvidevamo, da je delež uporabnikov mobilnih telefonov še višji.

Slika 115: Delež gospodinjstev glede fiksni telefon in mobilni telefon (vir: Current population survey, Bureau of Labor Statistics²¹)

²¹ dostopno na: <http://www.bls.gov/ore/pdf/st040130.pdf>

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število vzorčenih, neustreznih in ustreznih enot (vir: RIS-IKT 2005).....	10
Tabela 2: Število vzorčenih, neustreznih in ustreznih enot, število neodgovorov ter število odgovorov na posamezen sklop ankete (vir: RIS-IKT 2005).....	11
Tabela 3: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za uporabo mobilnega telefona – utež glede na osebe (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	16
Tabela 4: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za glavnega operaterja mobilne telefonije – utež glede na osebe (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	16
Tabela 5: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za znamko glavnega mobilnega telefona – utež glede na osebe (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	17
Tabela 6: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za možnosti za nekatere storitve na mobilnem telefonu – utež glede na osebe (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	17
Tabela 7: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za pogostost uporabe nekaterih storitev na mobilnem telefonu – utež glede na osebe (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	18
Tabela 8: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za uporabo interneta – utež glede na osebe (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	18
Tabela 9: Primerjava uteženih in neuteženih rezultatov za stacionarni telefon v gospodinjstvu – utež glede na gospodinjstva (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	19
Tabela 10: Posest mobilnega aparata med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (vpr. AinB, n=109, vir: RIS-IKT 2005).....	21
Tabela 11: Število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (vpr. AinB, n=40, vir: RIS-IKT 2005).....	22
Tabela 12: Število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (vpr. AinB, n=32, vir: RIS-IKT 2005).....	22
Tabela 13: Zadnja uporaba interneta med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (vpr. AinB, n=101, vir: RIS-IKT 2005).....	23
Tabela 14: Pogostost uporabe interneta med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (vpr. AinB, n=48, vir: RIS-IKT 2005).....	23
Tabela 15: Dostop do interneta v gospodinjstvu med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo I (vpr. A in B, n=106, vir: RIS-IKT 2005).....	23
Tabela 16: Posest stacionarnega telefona v gospodinjstvu med vsemi respondenti ankete (vpr. AinB, n=1650, vir: RIS-IKT 2005).....	23
Tabela 17: Število uporabnikov mobilnih telefonov med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo II (vpr. AinB, n=71, vir: RIS-IKT 2005).....	24
Tabela 18: Število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo II (vpr. AinB, n=40, vir: RIS-IKT 2005).....	25
Tabela 19: Število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so odgovarjali na kratko formo II (vpr. AinB, n=20, vir: RIS-IKT 2005).....	25
Tabela 20: Število uporabnikov mobilnih telefonov med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	27
Tabela 21: Uporabniki in neuporabniki mobilnih telefonov glede na socio-demografske značilnosti; respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	29
Tabela 22: Povprečno število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	30
Tabela 23: Število klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	32
Tabela 24: Število pogovorov oz. klicev, ki jih uporabniki mobilnih telefonov opravijo v tipičnem delovnem dnevu glede na socio-demografske značilnosti; respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	34
Tabela 25: Dostop do interneta v gospodinjstvu med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	36
Tabela 26: Uporaba interneta med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	38
Tabela 27: Delež uporabnikov mobilnih telefonov v populaciji 10-75 let (vpr. AinB, n=1.318, vir: RIS-IKT 2005).....	42
Tabela 28: Deleži in absolutna števila ter projekcije uporabnikov mobilnih telefonov po starostnih kategorijah (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	44
Tabela 29: Uporaba mobilnih telefonov glede na spol, starost in zaposlitveni status respondentov v starosti 10-75 let (vpr. AinB, n=1318, vir: RIS-IKT 2005).....	47
Tabela 30: Uporaba mobilnih telefonov glede na regijo, velikost naselja in pogostost branja računalniških revij v starosti respondentov 10-75 let (vpr. AinB, n=1318, vir: RIS-IKT 2005).....	48
Tabela 31: Število klicev oziroma pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu – tip odgovora (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	49
Tabela 32: Povprečno trajanje vseh pogovorov (v minutah) po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu glede na starost (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	53

Tabela 33: Plačevanje večine mesečnih stroškov trenutnega glavnega mobilnega telefona (vpr. AinB, n=1088, vir: RIS-IKT 2005).....	56
Tabela 34: Leto začetka uporabe mobilnega telefona (vpr. AinB, n=1094, vir: RIS-IKT 2005).....	59
Tabela 35: Število shranjenih telefonskih števil v imeniku mobilnega aparata glede na tip vprašanja (vpr. B, n=529, vir: RIS-IKT 2005).....	62
Tabela 36: Povprečne vrednosti vključenosti mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu od 8h-20h in deleža časa, ko je mobilni telefon na doseg roke glede na spol in starost (vpr. B, RIS-IKT 2005).....	65
Tabela 37: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti pogostosti spremembe nastavitve zvonjenja (izključitev, tiho zvonjenje, vibriranje) mobilnega telefona (vpr. B, RIS-IKT 2005).....	66
Tabela 38: Frekvenčna porazdelitev pogostosti pogovarjanja po mobilnem telefonu med vožnjo (kot voznik) (vpr. B, n=533, RIS-IKT 2005).....	68
Tabela 39: Kontingenčna tabela: pogostost pogovarjanja po mobilnem telefonu med vožnjo (kot voznik) glede na pogostost spremembe nastavitve zvonjenja (izključitev, tiho zvonjenje, vibriranje) mobilnega telefona med vožnjo (vpr. B, RIS-IKT 2005).....	70
Tabela 40: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti trditev o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki (vpr. A, RIS-IKT 2005).....	77
Tabela 41: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki (vpr. A, RIS-IKT 2005).....	80
Tabela 42: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti pogostosti različnih dejavnosti v prostem času (vpr. B, RIS-IKT 2005).....	82
Tabela 43: Uporaba različnih storitev mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	86
Tabela 44: Možnost uporabe različnih storitev mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	87
Tabela 45: Pogostost uporabe različnih storitev mobilne telefonije med uporabniki mobilnih telefonov, ki imajo dostop do posamezne storitve (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	88
Tabela 46: Ali ste prek mobilnega telefona že kdaj poslali SMS sporočilo na posebno telefonsko številko, da ste... – uporabniki mobilnih telefonov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	91
Tabela 47: Dostop do interneta prek mobilnega telefona (podatkovne kartice) kot posrednika za PC (vpr. B, n=551, vir: RIS-IKT 2005).....	93
Tabela 48: Dostop do interneta prek mobilnega telefona (podatkovne kartice) kot posrednika za PC in možnost uporabe UMTS (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	93
Tabela 49: Dostop do interneta prek mobilnega telefona (podatkovne kartice) kot posrednika za PC in uporaba interneta (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	94
Tabela 50: Zanimanje in uporaba storitev mobilne telefonije; zanimanje je izraženo na lestvici od 1 »sploh me ne zanima« do 5 »zelo me zanima« (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	95
Tabela 51: Zanimanje in uporaba storitev mobilne telefonije; zanimanje je izraženo na lestvici od 1 »sploh me ne zanima« do 5 »zelo me zanima« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	98
Tabela 52: Delež naročniškega razmerja/predplačniškega paketa (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	101
Tabela 53: Glavni ponudnik oziroma operater mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	103
Tabela 54: Verjetnost, da bi respondenti zamenjali svojega sedanjega glavnega ponudnika, če bi imel konkurenčni operater mobilne telefonije boljšo ponudbo (vpr. B, n=521, vir: RIS-IKT 2005).....	106
Tabela 55: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o pomembnosti dejavnikov, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega aparata (vpr. B, RIS-IKT 2005).....	109
Tabela 56: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o pomembnosti različnih kriterijev pri nakupu novega mobilnega telefona (vpr. AinB, RIS-IKT 2005).....	113
Tabela 57: Cena oz. vrednost mobilnega telefona ob nabavi mobilnega aparata (vpr. AinB, n=820, vir: RIS-IKT 2005).....	118
Tabela 58: Nov/rabljen mobilni aparat glede na ponudnika oz. operaterja mobilne telefonije (vpr. AinB, n=1084, vir: RIS-IKT 2005).....	118
Tabela 59: Nov/rabljen mobilni aparat glede na znamko mobilnega telefona (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	119
Tabela 60: Cena oz. vrednost mobilnega telefona glede na ponudnika oz. operaterja mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	119
Tabela 61: Cena oz. vrednost mobilnega telefona glede na znamko mobilnega telefona (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	120
Tabela 62: Cena mobilnega telefona glede na spol respondentov (vpr. AinB, n=824, vir: RIS-IKT 2005).....	120
Tabela 63: Cena mobilnega telefona glede na starost respondentov (vpr. AinB, n=824, vir: RIS-IKT 2005).....	120
Tabela 64: Način pridobitve trenutnega mobilnega telefona (vpr. AinB, n=1088, vir: RIS-IKT 2005).....	121
Tabela 65: Način pridobitve trenutnega mobilnega telefona glede na ponudnika oz. operaterja mobilne telefonije (vpr. AinB, n=1088, vir: RIS-IKT 2005).....	122
Tabela 66: Čas posedovanja trenutnega mobilnega (v mesecih) aparata glede na starost (vpr. AinB, n=1091, vir: RIS-IKT 2005).....	124
Tabela 67: Čas posedovanja trenutnega mobilnega (v mesecih) aparata glede na leto prve uporabe (vpr. AinB, n=1091, vir: RIS-IKT 2005).....	125
Tabela 68: Čas posedovanja trenutnega mobilnega (v mesecih) aparata glede na glavnega operaterja mobilne telefonije (vpr. AinB, n=1087, vir: RIS-IKT 2005).....	125
Tabela 69: Čas posedovanja trenutnega mobilnega (v mesecih) aparata glede na znamko mobilnega aparata (vpr. AinB, n=1085, vir: RIS-IKT 2005).....	126
Tabela 70: Znamka trenutnega glavnega mobilnega aparata (vpr. AinB, n=1084, vir: RIS-IKT 2005).....	127
Tabela 71: Znamka trenutnega glavnega mobilnega aparata glede na spol (vpr. AinB, n=1087, vir: RIS-IKT 2005).....	128
Tabela 72: Znamka trenutnega glavnega mobilnega aparata glede na starost (vpr. AinB, n=1083, vir: RIS-IKT 2005).....	128

Tabela 73: Znamka trenutnega glavnega mobilnega aparata glede na operaterja mobilne telefonije (vpr. AinB, n=1083, vir: RIS-IKT 2005).....	129
Tabela 74: Število različnih mobilnih aparatov, ki so jih respondenti že imeli glede na glavnega operaterja mobilne telefonije (vpr. B, n=530, vir: RIS-IKT 2005).....	131
Tabela 75: Število različnih mobilnih aparatov, ki so jih respondenti že imeli glede na znamko mobilnega telefona (vpr. B, n=530, vir: RIS-IKT 2005).....	132
Tabela 76: Število različnih telefonskih števil, ki so jih respondenti že imeli glede na glavnega operaterja mobilne telefonije (vpr. B, n=534, vir: RIS-IKT 2005).....	133
Tabela 77: Število različnih telefonskih števil, ki so jih respondenti že imeli glede na znamko mobilnega telefona (vpr. B, n=534, vir: RIS-IKT 2005).....	133
Tabela 78: Število različnih telefonskih števil, ki so jih respondenti že imeli glede na leto prve uporabe (vpr. B, n=537, vir: RIS-IKT 2005).....	134
Tabela 79: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o modnem vidiku mobilnega telefona (vpr. A, RIS-IKT 2005).....	136
Tabela 80: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o praktičnem vidiku mobilnega telefona in modnem pogledu (vpr. A, RIS-IKT 2005).....	138
Tabela 81: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o praktični rabi mobilnega telefona in organizaciji vsakdana (vpr. A, RIS-IKT 2005).....	139
Tabela 82: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o tehničnem vidiku in nevarnosti sevanja mobilnih telefonov (vpr. B, RIS-IKT 2005).....	141
Tabela 83: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o varnosti in zasebnosti pri mobilni telefoniji (vpr. B, RIS-IKT 2005).....	144
Tabela 84: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o navezanosti na mobilni telefon (vpr. B, RIS-IKT 2005).....	147
Tabela 85: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o nepogrešljivosti mobilnega telefona (vpr. A, RIS-IKT 2005).....	149
Tabela 86: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o pomembnosti mobilnega telefona (vpr. A, RIS-IKT 2005).....	151
Tabela 87: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč do uporabe mobilnih telefonov s strani otrok (vpr. A, RIS-IKT 2005).....	155
Tabela 88: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o povezanosti z ljudmi in mobilni telefoniji (vpr. B, RIS-IKT 2005).....	157
Tabela 89: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč o povezanosti z ljudmi, občutku varnosti in mobilni telefoniji (vpr. A, RIS-IKT 2005).....	159
Tabela 90: Frekvenčne porazdelitve in povprečne vrednosti stališč do intimnosti pogovorov po mobilnem telefonu (vpr. A, RIS-IKT 2005).....	160
Tabela 91: Primerjava uporabnikov in neuporabnikov mobilnih telefonov v značilnostih socialnih omrežij (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	163
Tabela 92: Primerjava uporabnikov mobilnih telefonov glede na pogostost pogovorov po mobilnem telefonu v značilnostih socialnih omrežij (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	165
Tabela 93: Primerjava uporabnikov mobilnih telefonov glede na pogostost branja in pošiljanja SMS-ov v značilnostih socialnih omrežij (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	166
Tabela 94: Multipla klasifikacijska analiza – odstotek pogostih stikov po mobilnem telefonu (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	169
Tabela 95: Povprečja pogostosti komuniciranja uporabnikov mobilnih telefonov prek različnih medijev s člani omrežja (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	170
Tabela 96: Povprečja in relativne frekvence (%) za stališča do uporabe mobilnih telefonov (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	172
Tabela 97: Faktorska analiza za stališča do uporabe mobilnih telefonov (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	172
Tabela 98: K-means Cluster analysis – povprečne vrednosti za spremenljivke na lestvici 1-5 za tri skupine uporabnikov mobilnih telefonov (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	173
Tabela 99: Razlogi za neuporabo mobilnega telefona glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	185
Tabela 100: Ali ste že kdaj imeli mobilni telefon – odgovarjali so le respondenti, ki ne uporabljajo mobilnega telefona (vpr. AinB, n=187, vir: RIS-IKT 2005).....	186
Tabela 101: Ali ste že kdaj imeli mobilni telefon – odgovarjali so le respondenti, ki ne uporabljajo mobilnega telefona – glede na starostne kategorije (vpr. AinB, n=187, vir: RIS-IKT 2005).....	186
Tabela 102: Najpogostejši razlogi za opustitev uporabe mobilnega telefona, ki so jih respondenti sami navedli; odgovarjali so respondenti, ki so že kdaj imeli mobilni telefon (vpr. AinB, n=20, vir: RIS-IKT 2005).....	187
Tabela 103: Razmišljanje o nakupu (uporabi) mobilnega telefona med neuporabniki glede na starost (vpr. AinB, n=216, vir: RIS-IKT 2005).....	189
Tabela 104: Neuporaba mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	190
Tabela 105: Kontingenčna tabela: prisotnost mobilnega in/ali stacionarnega telefona v gospodinjstvu - neutrženi podatki (vpr. AinB, n=1382, vir: RIS-IKT 2005).....	192
Tabela 106: Kontingenčna tabela: prisotnost mobilnega in/ali stacionarnega telefona v gospodinjstvu – utrženi podatki (vpr. AinB, n=1382, vir: RIS-IKT 2005).....	193
Tabela 107: Kontingenčna tabela: prisotnost stacionarnega telefona v gospodinjstvu in osebna uporaba mobilnega telefona (vpr. AinB, n=1318, vir: RIS-IKT 2005).....	194

Tabela 108: Socio-demografske značilnosti glede na prisotnost stacionarnega in mobilnega telefona v gospodinjstvu (vpr. AinB, n=1435, vir: RIS-IKT 2005)..... 195

KAZALO SLIK

Slika 1: Število uporabnikov mobilnih telefonov med respondenti, ki so odgovarjali na različne tipe vprašalnikov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	28
Slika 2: Projekcije uporabnikov mobilnih telefonov po starostnih kategorijah (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	43
Slika 3: Delež (ne)uporabnikov mobilnih aparatov glede na starost (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	45
Slika 4: Delež (ne)uporabnikov mobilnih aparatov glede na zaposlitveni status (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	46
Slika 5: Delež (ne)uporabnikov mobilnih aparatov glede na izobrazbo (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	46
Slika 6: Število klicev oziroma pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu glede na spol (vpr. AinB, n=766, vir: RIS-IKT 2005).....	49
Slika 7: Število klicev oziroma pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu glede na zaposlitveni status respondentov (vpr. AinB, n=766, vir: RIS-IKT 2005).....	50
Slika 8: Število klicev oziroma pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu po starostnih skupinah (vpr. AinB, n=766, vir: RIS-IKT 2005).....	50
Slika 9: Število klicev oziroma pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu med respondenti, ki so jim anketarji pomagali s kategorijami odgovorov (vpr. AinB, n=256, vir: RIS-IKT 2005).....	51
Slika 10: Trajanje pogovorov (v minutah) po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu (vpr. B, n=530, vir: RIS-IKT 2005).....	52
Slika 11: Minute pogovora po mobilnem telefonu v tipičnem dnevu glede na starostno skupino in spol (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	54
Slika 12: Povprečno trajanje nepogovornih aktivnosti (v minutah) na mobilnem telefonu (brez pogovorov) v tipičnem delovnem delu (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	55
Slika 13: Povprečno trajanje nepogovornih aktivnosti (v minutah) na mobilnem telefonu (brez pogovorov) v tipičnem delovnem delu glede na starostno skupino in spol (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	56
Slika 14: Vir plačevanja mobilnega telefona pri MOŠKIH glede na starostno skupino (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	57
Slika 15: Vir plačevanja mobilnega telefona pri ŽENSKAH glede na starostno skupino (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	58
Slika 16: Leto začetka uporabe mobilnega telefona glede na spol (vpr. AinB, n=1094, vir: RIS-IKT 2005).....	59
Slika 17: Leto začetka uporabe mobilnega telefona glede na starost (vpr. AinB, n=1094, vir: RIS-IKT 2005).....	60
Slika 18: Leto začetka uporabe mobilnega telefona glede na zaposlitveni status (vpr. AinB, n=1094, vir: RIS-IKT 2005).....	61
Slika 19: Število shranjenih telefonskih števil v imeniku mobilnega aparata glede na tip vprašanja (vpr. B, n=529, vir: RIS-IKT 2005).....	63
Slika 20: Število telefonskih števil v imeniku mobilnega telefona glede na starostno skupino in spol (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	64
Slika 21: Vključenost mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu od 8h-20h in delež časa, ko je mobilni telefon na dosegu roke (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	65
Slika 22: Pogostost spremembe nastavitve zvonjenja (izključitev, tiho zvonjenje, vibriranje) mobilnega telefona glede na starost; izključeni so neuporabniki odgovarjajočih aktivnosti; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »vedno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	67
Slika 23: Pogostost pogovarjanja po mobilnem telefonu med vožnjo (kot voznik) glede na starost (vpr. B, n=438, vir: RIS-IKT 2005).....	68
Slika 24: Pogostost pogovarjanja po mobilnem telefonu med vožnjo (kot voznik) glede na starost (vpr. B, n=438, vir: RIS-IKT 2005).....	69
Slika 25: Pogostost pogovarjanja po mobilnem telefonu med vožnjo (kot voznik) glede na spol (vpr. B, n=438, vir: RIS-IKT 2005).....	70
Slika 26: Način nošenja in uporabe mobilnega telefona (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	72
Slika 27: Način nošenja in uporabe mobilnega telefona glede na spol; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »vedno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	73
Slika 28: Način nošenja in uporabe mobilnega telefona glede na starost; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »vedno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	74
Slika 29: Način nošenja in uporabe mobilnega telefona pri MOŠKIH glede na starost; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »vedno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	75
Slika 30: Način nošenja in uporabe mobilnega telefona pri ŽENSKAH glede na starost; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »vedno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	76
Slika 31: Povprečne vrednosti trditev o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki glede na starostne kategorije; trditve so ocenjene na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh ne drži«, 5 pa »popolnoma drži« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	78
Slika 32: Povprečne vrednosti trditev o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki glede na spol; trditve so ocenjene na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh ne drži«, 5 pa »popolnoma drži« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	79

Slika 33: Povprečne vrednosti stališč o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki glede na starostne kategorije; trditve so ocenjene na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam«, 5 pa »popolnoma se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	80
Slika 34: Povprečne vrednosti stališč o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki pri MOŠKIH glede na starostne kategorije; trditve so ocenjene na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam«, 5 pa »popolnoma se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	81
Slika 35: Povprečne vrednosti stališč o mobilni telefoniji med otroci in mladostniki pri ŽENSKAH glede na starostne kategorije; trditve so ocenjene na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam«, 5 pa »popolnoma se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	82
Slika 36: Pogostost različnih dejavnosti v prostem času glede na spol; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »dnevno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	83
Slika 37: Pogostost različnih dejavnosti v prostem času glede na starost; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »dnevno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	84
Slika 38: Pogostost različnih dejavnosti v prostem času pri MOŠKIH glede na starostne kategorije; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »dnevno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	85
Slika 39: Pogostost različnih dejavnosti v prostem času pri ŽENSKAH glede na starostne kategorije; pogostost je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »nikoli«, 5 pa »dnevno« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	85
Slika 40: Pogostost uporabe različnih storitev mobilne telefonije med uporabniki mobilnih telefonov, ki imajo dostop do posamezne storitve (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	88
Slika 41: Pogostost uporabe in možnost dostopa do različnih storitev mobilne telefonije med uporabniki mobilnih telefonov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	89
Slika 42: Povprečno število poslanih SMS sporočil v tipičnem delovnem dnevu glede na starost; odgovarjali so samo tisti, ki dnevno uporabljajo SMS sporočila (vpr. AinB, n=260, vir: RIS-IKT 2005).....	90
Slika 43: Pogostost darovanja v dobrodelne namene po mobilnem telefonu glede na starost (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	91
Slika 44: Pogostost glasovanja prek mobilnega telefona v oddajah z zabavno vsebino glede na starost (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	92
Slika 45: Zanimanje za storitve mobilne telefonije; zanimanje je izraženo na lestvici od 1 »sploh me ne zanima« do 5 »zelo me zanima« (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	96
Slika 46: Delež respondentov, ki so že uporabljali storitve mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	96
Slika 47: Zanimanje za storitve mobilne telefonije glede na starost (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	97
Slika 48: Zanimanje za storitve mobilne telefonije; zanimanje je izraženo na lestvici od 1 »sploh me ne zanima« do 5 »zelo me zanima« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	98
Slika 49: Zanimanje za storitve mobilne telefonije glede na starost (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	99
Slika 50: Zanimanje za storitve mobilne telefonije glede na starost (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	100
Slika 51: Delež naročniškega razmerja/predplačniškega paketa glede na starostno skupino (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	102
Slika 52: Ponudniki mobilne telefonije glede na starost respondentov (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	104
Slika 53: Ponudniki mobilne telefonije glede na zaposlitveni status (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	105
Slika 54: Ponudniki mobilne telefonije glede na spol (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	105
Slika 55: Lojalnost do mobilnih operaterjev glede na mobilnega operaterja (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	106
Slika 56: Lojalnost do mobilnih operaterjev glede na mobilnega operaterja (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	107
Slika 57: Lojalnost do mobilnih operaterjev glede na spol (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	107
Slika 58: Lojalnost do mobilnih operaterjev glede na starost (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	108
Slika 59: Pomembnost dejavnikov, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega aparata – pomembnost ocenjena na lestvici od 1 – sploh ni pomemben do 5 – zelo je pomemben (vpr. B, n=534, vir: RIS-IKT 2005).....	110
Slika 60: Pomembnost dejavnikov, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega aparata glede na spol respondentov – pomembnost ocenjena na lestvici od 1 – sploh ni pomemben do 5 – zelo je pomemben (vpr. B, n=534, vir: RIS-IKT 2005).....	110
Slika 61: Pomembnost dejavnikov, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega aparata glede na starost respondentov – pomembnost ocenjena na lestvici od 1 – sploh ni pomemben do 5 – zelo je pomemben (vpr. B, n=534, vir: RIS-IKT 2005).....	111
Slika 62: Pomembnost dejavnikov, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega aparata glede na zaposlitveni status respondentov – pomembnost ocenjena na lestvici od 1 – sploh ni pomemben do 5 – zelo je pomemben (vpr. B, n=534, vir: RIS-IKT 2005).....	112
Slika 63: Pomembnost različnih kriterijev pri nakupu novega telefona glede na starost oseb; pomembnost posameznega kriterija je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh ni pomembno«, 5 pa »zelo pomembno« (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	114
Slika 64: Pomembnost različnih kriterijev pri nakupu novega telefona glede na operaterja mobilne telefonije; pomembnost posameznega kriterija je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh ni pomembno«, 5 pa »zelo pomembno« (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	115
Slika 65: Pomembnost dejavnikov, ki vplivajo na izbiro novega mobilnega aparata glede na operaterja mobilne telefonije – pomembnost ocenjena na lestvici od 1 – sploh ni pomemben do 5 – zelo je pomemben (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	116
Slika 66: Pomembnost različnih kriterijev pri nakupu novega telefona glede na trajanje pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu; pomembnost posameznega kriterija je ocenjena na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh ni pomembno«, 5 pa »zelo pomembno« (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	117
Slika 67: Delež uporabnikov mobilnih telefonov, ki so kupili trenutni mobilni aparat v akcijski ponudbi glede na spol in starost (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	122

Slika 68: Delež uporabnikov mobilnih telefonov, ki so jim trenutni mobilni aparat kupili/podarili/dali drugi glede na spol in starost (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	123
Slika 69: Čas posedovanja trenutnega mobilnega aparata (v mesecih) glede na starost (vpr. AinB, n=1091, vir: RIS-IKT 2005).....	124
Slika 70: Število različnih mobilnih aparatov, ki so jih respondenti že imeli glede na spol (vpr. B, n=533, vir: RIS-IKT 2005).....	130
Slika 71: Število različnih mobilnih aparatov, ki so jih respondenti že imeli po starostnih skupinah (vpr. B, n=533, vir: RIS-IKT 2005).....	130
Slika 72: Število različnih mobilnih aparatov, ki so jih respondenti že imeli glede zaposlitveni status (vpr. B, n=533, vir: RIS-IKT 2005).....	131
Slika 73: Število različnih telefonskih števil, ki so jih respondenti že imeli glede na njihovo starost (vpr. B, n=537, vir: RIS-IKT 2005).....	132
Slika 74: Število različnih operaterjev mobilne telefonije, ki so jih respondenti že imeli po starostnih skupinah (vpr. B, n=536, vir: RIS-IKT 2005).....	134
Slika 75: Povprečno število različnih mobilnih aparatov in telefonskih števil, ki so jih do sedaj respondenti že imeli, glede na leto začetka uporabe mobilne telefonije (vpr. B, n=537, vir: RIS-IKT 2005).....	135
Slika 76: Modni vidik mobilnega telefona glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	137
Slika 77: Praktični vidik mobilnega telefona in modni pogled glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	139
Slika 78: Praktična raba mobilnega telefona in organizacija vsakdana glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	140
Slika 79: Tehnični vidik in nevarnost sevanja mobilnih telefonov glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	141
Slika 80: Tehnični vidik in nevarnost sevanja mobilnih telefonov glede na dnevno trajanje pogovorov prek mobilnega telefona; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	142
Slika 81: Sprejemanje novosti mobilne telefonije glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	143
Slika 82: Stališča o varnosti in zasebnosti pri mobilni telefoniji glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	145
Slika 83: Stališča o varnosti in zasebnosti pri mobilni telefoniji glede na trajanje pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	146
Slika 84: Navezanost na mobilni telefon glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	147
Slika 85: Navezanost na mobilni telefon glede na trajanje pogovorov po mobilnem telefonu v tipičnem delovnem dnevu; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	148
Slika 86: Nepogrešljivost mobilnega telefona glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	150
Slika 87: Pomembnost mobilnega telefona glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	152
Slika 88: Pomembnost mobilnega telefona glede na spol; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	153
Slika 89: Pomembnost mobilnega telefona pri MOŠKIH glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	154
Slika 90: Pomembnost mobilnega telefona pri ŽENSKAH glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	154
Slika 91: Odnos do uporabe mobilnih telefonov s strani otrok glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	156
Slika 92: Povezanost z ljudmi in mobilna telefonija glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	158
Slika 93: Povezanost z ljudmi, občutek varnosti in mobilna telefonija glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	159
Slika 94: Stališče do intimnosti pogovorov po mobilnem telefonu glede na starost; strinjanje s trditvami je ocenjeno na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam, 5 pa »zelo se strinjam« (vpr. A, vir: RIS-IKT 2005).....	161
Slika 95: Pogostost komuniciranja uporabnikov mobilnih telefonov glede na tehnologijo komuniciranja s člani omrežja (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005).....	171
Slika 96: Skupine uporabnikov mobilnih telefonov glede na spol (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	174
Slika 97: Skupine uporabnikov mobilnih telefonov glede na starost (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	175
Slika 98: Skupine uporabnikov mobilnih telefonov glede na doseženo izobrazbo (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	175
Slika 99: Skupine uporabnikov mobilnih telefonov glede na zaposlitveni status (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	176
Slika 100: Pripravljenost za sodelovanje v anketi po mobilnem telefonu / fiksnem telefonu / prek interneta / osebno glede na skupine uporabnikov mobilnih telefonov (vpr. B, vir: RIS-IKT 2005).....	176
Slika 101: Odstotek MOŠKIH, ki poročajo o tedenski uporabi določene tehnologije komuniciranja za izbrane tipe komuniciranja (vir: RIS-IKT 2005).....	178

Slika 102: Odstotek ŽENSK, ki poročajo o tedenski uporabi določene tehnologije komuniciranja za izbrane tipe komuniciranja (vir: RIS-IKT 2005)	178
Slika 103: Odstotek respondentov, ki poročajo o tedenski uporabi določene tehnologije komuniciranja za izbrane tipe komuniciranja (vsi respondenti, transponirano) (vir: RIS-IKT 2005)	179
Slika 104: Odstotek respondentov, ki poročajo, da določeno tehnologijo uporabljajo za SLUŽBENE, POSLOVNE ALI ŠOLSKE ZADEVE vsaj tedensko glede na starostno kategorijo (vir: RIS-IKT 2005)	181
Slika 105: Odstotek respondentov, ki poročajo, da določeno tehnologijo uporabljajo ZA VSAKDANJE PRAKTIČNE STVARI (ODGOVARJANJA, INFORMACIJE) vsaj tedensko glede na starostno kategorijo (vir: RIS-IKT 2005)	181
Slika 106: Odstotek respondentov, ki poročajo, da določeno tehnologijo uporabljajo za NEOBVEZNE STVARI (KLEPETANJE, POGOVOR, DRUŽENJE) vsaj tedensko glede na starostno kategorijo (vir: RIS-IKT 2005)	182
Slika 107: Odstotek respondentov, ki poročajo, da določeno tehnologijo uporabljajo ZA ZAUPNE OSEBNE TEME vsaj tedensko glede na starostno kategorijo (vir: RIS-IKT 2005)	183
Slika 108: Odstotek respondentov, ki poročajo, da določeno tehnologijo uporabljajo ZA ZAUPNE OSEBNE TEME VSAJ MESEČNO glede na starostno kategorijo (vir: RIS-IKT 2005)	183
Slika 109: Uporabniki in neuporabniki mobilnih telefonov v populaciji 10-75 let (vpr. AinB, n=1.318, vir: RIS-IKT 2005)	188
Slika 110: Namera o nakupu (uporabi) mobilnega telefona med neuporabniki v naslednjih 6 mesecih glede na starost (vpr. AinB, n=48, vir: RIS-IKT 2005)	190
Slika 111: Neuporaba mobilne telefonije (vpr. AinB, vir: RIS-IKT 2005)	191
Slika 112: Prisotnost mobilnega in/ali stacionarnega telefona v gospodinjstvu - neutrženi podatki (vpr. AinB, n=1382, vir: RIS-IKT 2005)	192
Slika 113: Osebe v gospodinjstvih glede na dosegljivost na fiksni in mobilni telefon v gospodinjstvu (Anketa o delovni sili, SURS in RIS-IKT 2005)	197
Slika 114: Osebe glede na fiksni telefon v gospodinjstvu in osebni mobilni telefon (vir: Anketa o delovni sili, SURS in RIS-IKT 2005)	197
Slika 115: Delež gospodinjstev glede fiksni telefon in mobilni telefon (vir: Current population survey, Bureau of Labor Statistics)	198